

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Analytická část MAP II vzdělávání v ORP Olomouc

OBSAH

1 Úvod

- Vymezení území MAP
- Popis struktury MAP

2 Manažerský souhrn

- 2.1. Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy
- 2.2. Shrnutí výstupů z analytických dat

3 Analytická část

3.1 Obecná část analýzy

3.1.1 Základní informace o řešeném území

3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

- Místní strategie na menších územích, než je správní obvod ORP
- Regionální strategie na vyšších územních úrovních než ORP Olomouc
- Soulad s národními strategickými dokumenty

3.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT

3.1.4 Charakteristika školství v řešeném území

3.1.4.1 Předškolní vzdělávání

- Vývoj počtu MŠ v řešeném území
- Vývoj počtu dětí v MŠ
- Kapacita MŠ
- Vývoj počtu pracovníků v MŠ
- Hospodaření MŠ
- Zhodnocení technického stavu a stavu vybavení MŠ

3.1.4.2 Základní vzdělávání

- Vývoj počtu ZŠ v řešeném území
- Vývoj počtu žáků v ZŠ v řešeném území
- Kapacita ZŠ
- Vývoj počtu pracovníků v ZŠ
- Docházka do škol, dokončení základního vzdělání
- Hospodaření ZŠ
- Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ

3.1.4.3 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

3.1.4.4 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

a) Střediska volného času, Domy dětí a mládeže a jejich přehled

b) Neziskové organizace zabývající se vzděláváním působící v území

3.1.5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

3.1.6 Sociální situace

3.1.6.1 Sociálně patologické jevy

3.1.6.2 Výskyt sociálně vyloučené lokality

- 3.1.6.3 Poskytované sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče
- 3.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAP)
 - 3.1.7.1 Vazba na středoškolské vzdělávání – učiliště, gymnázia, obchodní akademie, průmyslové školy apod.
 - 3.1.7.2 Možnosti uplatnění na trhu práce

3.2 Specifická část analýzy

- 3.2.1 Témata MAP v řešeném území
- 3.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace apod.
- 3.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

3.3 Východiska pro strategickou část

- 3.3.1 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů
- 3.3.2 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území
- 3.3.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

1. Úvod

Místní akční plán vzdělávání v ORP Olomouc je zaměřen na vytvoření analýzy, strategického rámce do r. 2023 a akčního plánu v území. MAP je tvořen pro základní a mateřské školy a dále pro neformální a zájmové vzdělávání a vyplývá z lokálních potřeb území s respektováním strategií na vyšší úrovni. Na tvorbě dokumentu se podílelo široké spektrum zapojených odborníků a lidí s vazbou na vzdělávání v území (zřizovatelé, ředitelé a učitelé škol, zástupci neformálního a zájmového vzdělávání, zástupci pedagogické fakulty UP atd.). Cílem tvorby nebylo jen vytvoření samotného dokumentu, ale i nastavení spolupráce a komunikace všech aktérů v oblasti školství. První verze dokumentu MAP byla schválena 5. 2. 2018. Poté docházelo k pravidelným aktualizacím v oblasti investičních priorit, v roce 2019 proběhla první aktualizace analytické části.

- Dle metodiky pro tvorbu Místního akčního plánu (MAP) je MAP primárně tvořen pro území v hranicích správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP). První verze dokumentu byla vytvořena pro celé území ORP Olomouc, navíc byla rozšířena o obec Senice na Hané z ORP Litovel. Od srpna 2018, kdy se začal realizovat Místní akční plán II, došlo k výrazné změně území, nyní probíhá realizace na území města Olomouce a obce Bystročice. V řešeném území se nachází velký počet subjektů, na které je projekt zacílen: 30 příspěvkových organizací základních škol a 25 příspěvkových organizací mateřských škol. Z toho obce jsou zřizovatelem 13 MŠ a 12 MŠ je zřizováno jinými subjekty než obec, 20 základních škol je zřizováno obcí a 10 ZŠ je zřizováno jinými subjekty než obec. Do projektu se zapojilo 20 MŠ a 27 ZŠ, tj. 85 % ZŠ a MŠ. Do dubna 2019 odstoupily z projektu 2 základní školy a zapojila se 1 základní škola a 3 mateřské školy. Nositelem projektu je statutární město Olomouc. Výhodou při tvorbě dokumentu je spolupráce s Univerzitou Palackého Olomouc – Pedagogickou fakultou.
- Místní akční plán tvoří tři hlavní části – analytická, strategický rámec a akční plán. **Analytická část** shrnuje statistické informace a data z oblasti školství v daném území. Zabývá se výstupy ze stávajících strategií v území jak na nižší úrovni, zejména na úrovni měst a místních akčních skupin, tak na vyšší úrovni – kraj, olomoucká aglomerace – a rovněž shrnuje hlavní směry rozvoje z národních strategií. Dalším důležitým vstupem pro analytickou část jsou výstupy šetření ze škol, které byly získány na základě poskytnutých agregovaných dat dotazníkového šetření MŠMT. Cílem analýzy je především shrnutí a interpretace stávajících dat v území, nikoli tvorba kompletní analýzy v oblasti předškolního a základního vzdělávání v ORP Olomouc. Interpretace dostupných informací vedla k navržení a shodě na klíčových oblastech MAP pro ORP Olomouc. Analytická část tedy na závěr obsahuje východiska pro strategickou část, tj. vymezení problémových oblastí a klíčových problémů, vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území a také SWOT-3 analýzu.

Strategický rámec priorit do r. 2023 obsahuje vizi, globální cíl a prioritní oblasti rozvoje, které se ještě dále dělí na strategické cíle a ty na specifické cíle. Pro každý specifický cíl je pak vytvořena samostatná „karta“, která obsahuje popis cíle a jeho zdůvodnění, vazbu na opatření MAP a indikátory.

2 Manažerský souhrn

2.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy

Shrnutí výstupů metaanalýzy strategií v území

Nejvýznamnějšími **problémy** v území, které jsou často ve strategických dokumentech v oblasti vzdělávání na řešeném území MAP pro ORP Olomouc zmiňovány, jsou tyto:

- nedostatečná kapacita předškolního vzdělávání
- nedostatečné a zastaralé vybavení MŠ, ZŠ, vysoká energetická náročnost budov
- nedostatečné a zastaralé vybavení a financování pro rozvoj volnočasových aktivit (včetně sportovišť a tělovýchovných aktivit, nedostatečná nabídka volnočasových aktivit v rámci klíčových kompetencí)
- nedostatečné podmínky pro implementaci inkluze (vybavení, pomůcky, bezbariérovost, financování, nedostatek personálu...)
- nedostatečné či zastaralé vybavení ICT technologiemi
- malá vazba na podnikatelský sektor, trh práce
- nízký podíl vzdělávání pedagogických pracovníků
- rozdílná úroveň vzdělávání dětí a žáků v základních gramotnostech na MŠ a ZŠ
- dostatečně aktuální výukový obsah vycházející z potřeb trhu práce a zaměřený na budoucí uplatnitelnost absolventů na trhu práce

Návrhové části strategií v oblasti vzdělávání na řešeném území MAP pro ORP Olomouc reagují na uvedené problémy a navrhuji řešení v těchto oblastech:

- dostupnost a kvalita škol (např. zvýšení kapacity předškolního vzdělávání, investice do infrastruktury ZŠ i MŠ, včetně energetických úspor, důraz na infrastrukturu pro rozvoj klíčových kompetencí - polytechnické a přírodovědné vzdělávání, ICT technologie)
- inkluzivní vzdělávání (podpůrná opatření, podpora asistentů, podpora vzdělávání žáků s SVP, vzdělávací pedagogických pracovníků)
- rozvoj klíčových kompetencí (čtenářská a matematická gramotnost, jazykové a digitální kompetence, EVVO, kulturní povědomí a sociální a občanské kompetence, včetně podpory rozvoje těchto kompetencí v oblasti neformálního vzdělávání)
- podpora vzdělávání, které zvyšuje uplatnitelnost absolventů na trhu práce, včetně podpory neformálního vzdělávání (polytechnického vzdělávání, podpora podnikavosti a kreativity, kariérové poradenství)

Obecně lze říci, že ve všech oblastech strategie MAP bude kladen důraz na vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů ve školství a zavádění inovací do výuky. Rovněž v rámci MAPu podporujeme rozvoj spolupráce školy a zřizovatele s rodiči, zvýšení podílu spolupráce škol a zaměstnavatelů a v neposlední řadě zvýšení příležitostí pro neformální vzdělávání.

Návrhové části na území ORP jsou v souladu se strategickými dokumenty na úrovni ČR.

2.2 Shrnutí výstupů agregovaných dat z dotazníkového šetření

Výsledky agregovaných dat vyšly trochu rozdílně u základních škol a u mateřských škol. U mateřských škol pořadí priorit podpory kopíruje výsledky v celé republice, u základního vzdělávání jsou patrné regionální rozdíly pro řešení území. Na území ORP Olomouc se u ZŠ klade větší důraz na podporu inkluzivního vzdělávání (druhá priorita dle agregovaných dat, v ČR až 4. prioritní oblast). Naopak podpora rozvoje čtenářské gramotnosti je až na 5. místě, přestože v této oblasti v regionu již proběhla řada evropských projektů zaměřených na podporu čtenářské gramotnosti (viz kapitola 3.2.1.2 na str. 156). Tato prioritní oblast je v rámci hodnocení dat z celé ČR na druhém místě. Podpora kompetencí k podnikavosti je stejně jako v celé ČR až na 6., tedy posledním místě podpory hlavních priorit. Tady je zase patrný rozdíl mezi vnímáním potřeby rozvoje této kompetence ze strany škol, pedagogů a ze strany zaměstnavatelů. Potřeba rozvoje podnikavosti a iniciativy plyne z průzkumů u zaměstnavatelů v rámci dotazníkových šetření, analýzy provedené v rámci dokumentu ITI a dlouhodobě přetrvávající nízké míry podnikavosti v celém Olomouckém kraji.

Priority podpory hlavních oblastí v rámci OP u ZŠ:

1. Rozvoj infrastruktury (ČR – 1.)
2. Podpora inkluzivního vzdělávání (ČR – 4.)
3. Podpora rozvoje matematické gramotnosti (ČR – 3.)
4. Podpora polytechnického vzdělávání (ČR – 5.)
5. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (ČR – 2.)
6. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků (ČR – 6.)

Priority podpory hlavních oblastí v rámci OP u MŠ:

1. Rozvoj infrastruktury
2. Podpora polytechnického vzdělávání
3. Podpora inkluzivního vzdělávání
4. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti
5. Podpora rozvoje matematické gramotnosti
6. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků

Priority v dalších oblastech podpory z OP u ZŠ:

1. Jazykové vzdělávání (ČR – 1.)
2. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol, ČR – 2.)
3. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence (ČR – 3.)

Priority v dalších oblastech podpory z OP u MŠ:

1. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)
2. Jazykové vzdělávání
3. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

2.3. Shrnutí výstupů z analytických dat

Problémové oblasti a klíčové problémy v území

Na základě metaanalýzy dat strategií na území ORP v oblasti vzdělávání vyplynuly tyto hlavní problémy: kapacita předškolního vzdělávání, vybavení škol, financování různých aktivit (např. volnočasových), nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků, malá vazba na trh práce, nedostatečné podmínky pro inkluzi, nedostatečné energetické úspory.

Na základě výsledků dotazníků byly definovány tyto problémy:

- oblast infrastruktury škol – nedostatečné či zastaralé vybavení (jak pro kmenové učebny, tak pro učebny specifických předmětů, aby mohly být uplatňovány nové metody výuky, tak i základního zázemí škol (družina, jídelna) a rovněž pro vytvoření podmínek pro inkluzi (bezbariérovost, pomůcky)
- oblast inkluze – nedostatek financí, velký počet žáků ve třídě, nedostatečná osvěta, velká rychlost zavádění změn, technické limity budov
- oblast matematické gramotnosti – nedostatek financí, nedostatečné materiální a technické vybavení i u aktivit mimo výuku, nízká časová dotace a potřeba rozvoje mentoringu
- oblast polytechnického vzdělávání – nedostatek financí, nedostatečné vybavení a prostory
- oblast čtenářské gramotnosti – nedostatek financí, nedostatečné materiální a technické vybavení, nízká časová dotace a potřeba rozvoje mentoringu, nezájem ze strany žáků
- oblast podnikavosti a kreativity – nedostatečné finanční prostředky, nedostatečné kompetence pedagogů v této oblasti, nedostatek příležitostí pro vzdělávání i výukových materiálů, malý zájem firem o spolupráci se školami
- oblast jazykové gramotnosti – nedostatečné finanční prostředky, absence pozice samostatného pracovníka, nedostatečný mentoring
- oblast počítačové gramotnosti a ICT – nedostatek financí, nedostatečné vybavení a malé příležitosti pro vzdělávání

Hlavním problémem všech oblastí je nedostatečné zajištění stabilní finanční podpory. Další problémy, které se prolínají všemi oblastmi, jsou nedostatečné vybavení i prostory, nedostatečné kompetence pedagogů a s tím spojené vzdělávání, mentoring, výukové materiály či časové dotace a absence samostatných pracovníků, kteří by se danou oblastí mohli zabývat a rozvíjet ji.

Výstupy z pracovních skupin jsou shrnuty v kapitole 3.2.1 na str. 133. Jako hlavní problémy lze definovat nedostatek financí v oblasti školství, nedostatek prostor pro rozvoj kapacit ZŠ v polytechnické oblasti a kapacit MŠ a celkový technický stav budov škol (budovy škol by mnohdy potřebovaly celkovou rekonstrukci než pouhé úpravy části budov), velký počet žáků ve třídách, nezájem žáků o studium matematiky a neatraktivnost oboru, nízká časová dotace na rozvoj čtenářské gramotnosti.

Příliš velká administrativní zátěž neumožňuje školám realizovat nové aktivity, projekty, stereotyp vyučujících a malá sebmotivace nemusejí vést k zavádění nových a inovativních metod a forem výuky, hrozí snížení kvality vzdělávání v důsledku velkého počtu žáků ve

třídách a nekvalifikovanosti asistentů pedagoga. Jako hrozba pro rozvoj v oblasti školství bylo definováno rovněž nepodnětné prostředí v rodině.

Prioritní oblasti rozvoje

Na základě výsledků dotazníkového šetření, dat z metaanalýzy, SWOT analýzy a z diskuze se členy pracovních skupin byly na území pro MAP v ORP Olomouc vydefinovány tyto prioritní oblasti rozvoje:

Prioritní oblast rozvoje 1: Dostupnost a kvalita škol

Prioritní oblast řeší dostatečnou kapacitu škol v předškolním i základním vzdělávání, rozvoj zázemí i nabídky v oblasti mimoškolních a volnočasových aktivit, evaluaci průběhu vzdělávání, vzdělávání pedagogů podle potřeb v území, inovaci ŠVP a rozvoj poradenských služeb pro děti a žáky.

Prioritní oblast rozvoje 2: Inkluzivní vzdělávání

Prioritní oblast zahrnuje implementaci novely školského zákona, aplikaci podpůrných opatření, podporu asistentů pedagoga, podporu vzdělávání žáků se specifickými potřebami a vzdělávání pedagogů v této oblasti.

Prioritní oblast rozvoje 3: Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků

Prioritní oblast se zaměřuje jak na rozvoj čtenářských a matematických dovedností, tak i na jazykové a digitální kompetence dětí a žáků, podporu environmentálního vzdělávání a rovněž na podporu rozvoje kulturního povědomí a sociálních a občanských dovedností.

Prioritní oblast rozvoje 4: Uplatnitelnost absolventů na trhu práce

Do této prioritní oblasti spadá podpora polytechnického vzdělávání, podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy a podpora rozvoje kariérového poradenství.

3 Analytická část

3.1 Obecná část analýzy

3.1.1 Základní informace o řešeném území

Vymezení území projektu

Území pro realizaci projektu MAP I bylo vymezeno správním obvodem obce s rozšířenou působností Olomouc, ke kterému je přičleněna obec Senice na Hané, která je zařazena ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Litovel. Území realizace projektu MAP II se zmenšilo pouze na území města Olomouce a obce Bystročice. Součástí je i území vojenského újezdu Libavá, kde se nenachází žádná obec a tedy ani školské zařízení.

MAP I

MAP II

Statutární město Olomouc je krajským městem Olomouckého kraje.

Olomouc vždy patřila mezi nejvýznamnější královská města v českých zemích. Díky své výhodné poloze, starobylé univerzitě, duchovním, kulturním a řemeslným tradicím byla po dlouhá staletí přirozeným centrem Moravy, které lákalo umělce, vzdělance a obchodníky. Leží v srdci Moravy, na rovinatém území Hané. Po Praze je Olomouc druhá největší památková rezervace v ČR.

Územím probíhají hlavní tahy dopravní a technické infrastruktury (rychlostní silnice, železniční koridor, vysokotlaké plynovody a vedení velmi vysokého napětí), které region kvalitně napojují na celorepublikové dopravní a energetické systémy.

■ *Demografický vývoj obyvatel ve městě Olomouc a obci Bystročice (stav k 31. 12.)*

Vývoj počtu obyvatel		2013		2014		2015		2016		2017		2018	
		Ol.	Bystr.	Ol.	Bystr.	Ol.	Bystr.	Ol.	Bystr.	Ol.	Bystr.	Ol.	Bystr.
Počet obyvatel celkem		99489	755	99809	784	100154	786	100378	795	100494	818	100523	816
v tom:	muži	47098	356	47219	373	47355	380	47473	383	47615	400	47 632	406
	ženy	52391	399	52590	411	52799	406	52905	412	52879	418	52 891	410

Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel v posledních letech mírně roste.

■ *Obyvatelé dle věku (stav k 31.12.)*

Olomouc

Věkové skupiny		2013	2014	2015	2016	2017	2018
ve věku	0–14	14 504	14 962	15 406	15 787	16 133	16 432
	15–64	66 849	66 287	65 731	65 036	64 381	63 705
	65 a více	18 136	18 560	19 017	19 555	19 980	20 386
Průměrný věk		42,0	42,1	42,2	42,3	42,4	42,5

Bystročice

Věkové skupiny		2013	2014	2015	2016	2017	2018
ve věku	0–14	135	144	142	146	156	160
	15–64	508	523	523	512	521	509
	65 a více	112	117	121	137	141	147
Průměrný věk		39,7	39,5	39,8	40,3	40,3	40,6

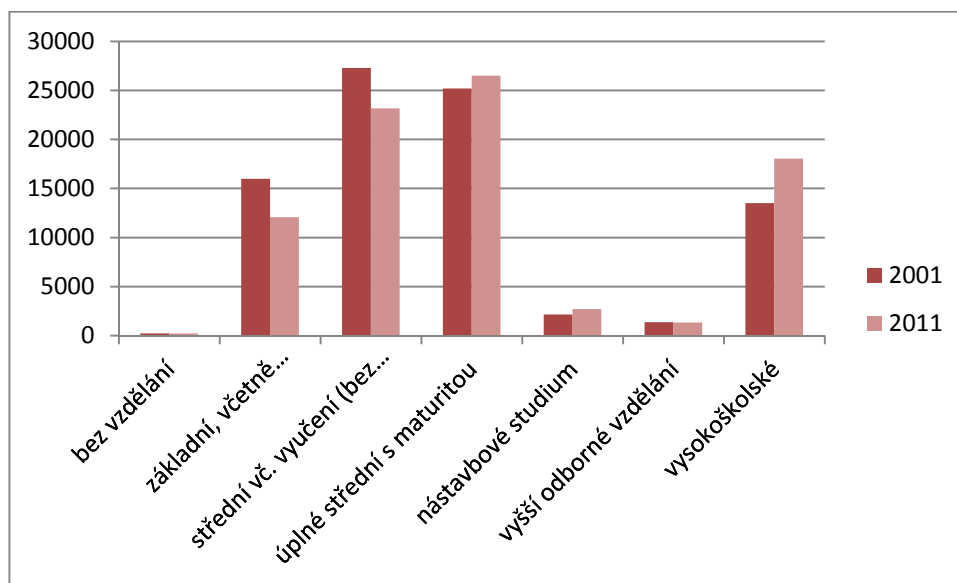
Zdroj: ČSÚ

Věková struktura obyvatelstva k 31. 12. 2018 bude k dispozici na konci dubna 2019.

V posledních letech narůstá počet obyvatel ve věku 0–14 let a 65 a více let ve městě Olomouc. Vývoj počtu obyvatel ve věkové skupině 15–64 let je kolísavý, mírně klesající.

■ *Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání v Olomouci dle SLDB*

	2001	2011
Počet obyvatel 15+	86 963	87 542
bez vzdělání	256	245
základní, včetně neukončeného	15 977	12 070
střední vč. vyučení (bez maturity)	27 284	23 171
úplné střední s maturitou	25 193	26 502
nástavbové studium	2 174	2 712
vyšší odborné vzdělání	1 365	1 333
vysokoškolské	13 502	18 047

Obyvatelstvo podle nejvyššího ukončeného vzdělání se sleduje při sčítání lidí, bytů a domů. Při porovnání hodnot z roku 2001 a 2011 vychází, že se ve sledovaném území snížil počet obyvatel se základním a neukončeným vzděláním a středním vzděláním bez maturity. Naopak došlo ke zvýšení počtu obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou a výrazně se navýšil počet osob s vysokoškolským vzděláním.

3.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Místní strategie na menších územích, než je správní obvod ORP

■ **Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2015 – 2020** (platnost od 3. 12. 2015)

Tímto dokumentem jsou definovány strategické cíle, které povedou k modernizaci prostředí mateřských a základních škol, inovaci vzdělávacích programů a rozvoji a obnově učebních pomůcek v souladu s moderními prvky výuky. Navržená opatření přispějí k modernizaci prostředí mateřských a základních škol, k vytvoření a rozvíjení příznivého školního klimatu, modernizaci výuky, širšímu využití informačních a komunikačních technologií ve výuce i při zájmové činnosti a to vše dohromady přispěje ke komplexnějšímu naplňování individuálních potřeb dětí.

Hlavní oblasti rozvoje školství jsou rozděleny na investiční rozvoj – činnost, která rozšiřuje nebo zlepšuje zázemí škol, na rozvoj výchovné a vzdělávací oblasti a na poskytování služeb školám.

Investiční rozvoj zahrnuje:

- **zvýšení kapacity mateřských škol** (Zřizovatel průběžně vyhodnocuje demografický vývoj a každoročně vyhodnocuje naplněnost základních a mateřských škol. Při plánování úpravy kapacit reflektuje zřizovatel na umísťování mladších dětí do mateřských škol a na zavedení povinné předškolní docházky. Současně statutární město Olomouc podporuje mateřské školy jiných zřizovatelů, které kapacity vhodně doplňují.)
- **investice do energetických opatření** (realizace úspor energie na veřejných budovách)
- **zlepšení parametrů vzdělávací soustavy ZŠ zaměřené na odborné učebny a multifunkční učebny, zejména na přírodovědné a polytechnické vzdělávání** (Záměrem tohoto cíle je tedy podpora polytechnického a přírodovědného vzdělávání a zvýšení zájmu dětí a žáků o studium těchto oborů a také po letech opět zvýšení zájmu o studium tradičních řemesel. Již v mateřských a základních školách je proto potřeba podporovat zájem o technické obory, podporovat rozvoj kreativity, manuální zručnosti a touhu tvořit. Podpora SMOI zahrnuje jak dovybavení, tak spolupráci s Centrem polytechnické výchovy, se Sluňákovem, s podnikateli a zaměstnavateli prostřednictvím hospodářských komor apod., pracovní setkávání výchovných poradců, propagaci ve školách atd.)
- **rozvoj zájmového vzdělávání** (navýšení kapacit školních družin)
- **rozvoj infrastruktury škol** (Investičními akcemi zřizovatel podporuje neustálé zlepšování pobytových podmínek dětí, žáků a pedagogů ve škole. Nejedná se přitom pouze o vnitřní prostory, ale také o venkovní, zejména hřiště, která umožňují dětem a žákům pohybové aktivity a slouží také veřejnosti.)

Rozvoj vzdělávání je zaměřený na:

- **přípravné třídy** (přípravná třída je určena dětem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že vyrovná jejich vývoj. Vzdělávání dětí v přípravné třídě má za úkol usnadnit dětem zařazení do základní školy a usnadnit jim bezproblémové zapojení do výuky v první třídě. Třída se zřizuje především pro děti s odkladem školní docházky, se sníženou koncentrací pozornosti, s grafomotorickými obtížemi, s vadou řeči nebo s poruchou zraku a sluchu a se sociálním znevýhodněním. Vedlejším pozitivním prvkem může být, že přípravné třídy vhodně doplňují kapacity mateřských škol).

- **speciální vzdělávání – inkluze** (zejména zajištění bezbariérovosti škol, další podpůrné aktivity pro podporu pedagogů a dalších pracovníků),
- **vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem** (zachovat a dále podporovat třídu pro jazykovou přípravu cizinců, v oblasti grantů podporovat činnost Česko Britské Mezinárodní školy a Mateřské školy, s.r.o., podporovat vzdělávání pedagogů vyučujících žáky s odlišným mateřským jazykem, spolupráce s UPOL – asistenti z řad studentů, spolupráce škol s NNO)
- **vzdělávání nadaných žáků** (větší finanční podpora školy zaměřující se na nadané děti – pedagogové, pomůcky, vyhledávání nadaných dětí již v předškolním vzdělávání a vytvoření třídy pro tyto děti v MŠ, poradna pro rodiče těchto dětí pro podporu jejich rozvoje)
- **environmentální výchova** (tato výchova je zahrnuta v ŠVP, cílem SMOI je podporovat rozvoj spolupráce škol s centrem ekologických aktivit Sluňákov)
- **podpora rozvoje tělovýchovy a sportu** (podpora rozšíření sportovních kroužků ve školách, spolupráce s UPOL při vedení těchto kroužků, podpora zapojení ZŠ do projektu bezpečné jízdy na kole do školy)
- **podpora škol v oblasti školního psychologa a školního speciálního pedagoga** – k této personální podpoře využívají školy-stále více projektu Šablony I a II
- **prevence rizikového chování žáků** (podporovat spolupráci škol s neziskovými organizacemi, posílit spolupráci s OSPOD, policií, semináře a aktivity na prevenci)
- komunitní škola – komunitní škola byla v roce 2016 zřízena v ZŠ Svatoplukova 11, Olomouc, školu nadále podporovat v pořádání aktivit, zapojování do aktivit komunit z okolí školy, rozvoji školy
- zájmové vzdělávání
- školní stravování

Poskytování služeb je zaměřeno na:

- dotace, granty – poradenská činnost, administrativní servis školám v oblasti dotačního managementu
- spolupráce s jinými subjekty (podporovat vytvořené sítě sociálních partnerů – UPOL, mateřská centra, s rodiči, školou a zřizovatelem a dalšími, např. hospodářská komora, střední školy atd.)

- **Strategie území správního obvodu ORP Olomouc v oblasti předškolní výchovy a základního vzdělávání, sociálních služeb, odpadového hospodářství, dopravy a dopravní obslužnosti, podpory podnikání a zaměstnanosti** (*Dokument je zpracován na období 2015 až 2024 v rámci projektu Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností, dokument není „živý“ (nepracuje se s ním aktivně)*)

SWOT analýza školství

Silné stránky	Slabé stránky
• mírný růst počtu obyvatel a nárůst počtu dětí v území • vysoké zastoupení velkých a úplných ZŠ	• v místech s intenzivní bytovou výstavbou a dobře logisticky položených je nedostatek míst v MŠ • zvyšující se podíl žáků

- dostatečný počet, kapacita a vybavení MŠ a ZŠ (jídelny, šk. zahrady, hřiště a tělocvičny) - poměrně vyhovující lokalizace MŠ/ZŠ - v Olomouci umístění speciální ZŠ a MŠ a specializované MŠ a ZŠ (Waldorfská MŠ/ZŠ, Česko-Britská MŠ/ZŠ, církevní MŠ, ZŠ) a nižší gymnázia - nabídka mimoškolních aktivit a dostatečné zastoupení DDM, ZUŠ a jejich poboček - současná dostatečná kapacita MŠ a ZŠ – vysoký podíl kvalifikovaných pracovníků MŠ, standardní počet dětí na třídu a na pedagoga v MŠ a ZŠ - standardní a stabilní počet dětí na pedagoga a třídu v ZŠ - zájem o využívání školních družin a vysoké zastoupení pedagogických pracovníků - stabilizace provozních výdajů obcí na školská zařízení posledních 3 letech - zájem zřizovatelů o modernizaci a zvyšování kvality výuky v ZŠ	navštěvujících nižší gymnázia vede ke snížení úrovně vzdělání na 2. stupni ZŠ - nedostatek finančních prostředků na investice, modernizaci, provoz a platy - vysoká nevyužitá kapacita ZŠ v některých obcích a vysoké finanční nároky na jejich provoz 3 ZŠ s počtem dětí menším než 20 - nedostatečné technické vybavení ZŠ, MŠ a školských zařízení - nedostatečná informovanost a poradenský servis v oblasti řízení příspěvkových organizací, posílení profesního růstu a rozvoje pedagogů, předávání zkušeností, nápadů a přístupů - nedostatečná metodická pomoc v souvislosti se změnami legislativy, změnám ve zřizovacích listinách - nedostatečná spolupráce škol s rodiči a s obcí - nedostatečný počet míst ve třídách pro děti se specifickými potřebami
<i>Příležitosti</i>	<i>Hrozby</i>
- zlepšení technického stavu škol a materiálního vybavení pro vzdělávání - snížení provozních nákladů na školská zařízení - dobré informování o dotacích a využití dotačních titulů na investice a vzdělávání pedagogů - zlepšení manažerského řízení ZŠ - zvýšení kvalifikace a motivace a spokojenosti pedagogů - dobrá spolupráce škola – rodiče – obec - zvýšení zájmu dětí o studium technických oborů – navázání spolupráce s firmami z technických oborů - dostupná metodická pomoc zřizovatelům a vedení ZŠ v oblasti novelizace legislativy nebo v řešení	- hrozbou může být snižující se objem státních dotací ve vazbě na inflaci a další zvyšující se náklady na provoz (dražší energie apod.) Na co bychom se měli připravit: - zhoršující se stav škol, školských zařízení a výuky - zvyšující se náklady na provoz MŠ a ZŠ - zvyšující se nespokojenost a frustrace pracovníků ve školství - zvyšující se počet pedagogů odcházejících ze škol do jiných oborů - snížení výdajů státu na financování MŠ a ZŠ a mimoškolních aktivit - nedostatek dotačních titulů vč. zdrojů z EU na investice a zlepšení kvalifikace pracovníků ve školství

společných problémů	- prohlubování nezájmu o spolupráci ze strany rodičů - zrušení dopravních spojů pro děti dojíždějící do ZŠ
---------------------	--

Návrhová část

Problémová oblast 1 – Nedostatečná kapacita zařízení pro děti do 3 let a pro děti předškolního věku

Cíl 1.1 Vyšší informovanost k péči o děti ve firemních školkách, dle zákona o dětské skupině a o předškolních zařízeních dle živnostenského zákona

Cíl 1.2 Zavedení systémové spolupráce za účelem využití volných kapacit mateřských škol

Problémová oblast 2 – Nedostatečné finanční prostředky na provoz a investice mateřských a základních škol

Cíl 2.1 Vytvoření modelového návrhu fungování svazkové školy

Cíl 2.2 Zajištění dotačního informačního servisu v oblasti dotací pro základní školy a předškolní zařízení

■ Strategický plán rozvoje města Olomouce

Analytická část v oblasti předškolního a základního vzdělávání vycházela z 1. verze zpracovaného dokumentu MAP v ORP Olomouc, pouze byla doplněna o některá nová data a přesný výčet jednotlivých subjektů.

Problémové oblasti:

- nedostatečné vybavení MŠ a ZŠ ve vazbě na technické obory
- nedostatečné vybavení ZŠ pomůckami pro vzdělávání
- absence dílenského vyučování
- zastaralé IT vybavení ZŠ
- nedostatečné kapacity výchovných poradců pro kariérové poradenství
- relativně nízká efektivita spolupráce školy a zaměstnavatelů
- nízký zájem a motivace žáků, studentů a rodičů o technicky orientované obory

Závěr: Výstupy vzdělávacího systému neodpovídají potřebám trhu práce

Návrhová část

I. Pilíř – Konkurenceschopná a kreativní Olomouc

Pro oblast vzdělávání:

Infrastruktura školství

- podpora investičních projektů do infrastruktury mateřských a základních škol, zaměřením se na vybavení odborných učeben a modernizaci tělocvičen a školních hřišť
- navýšení kapacit v mateřských školách a vytvoření podmínek pro přijetí každého dítěte k předškolnímu vzdělávání, jehož rodiče o to požádají.

Kvalita výuky včetně kariérového poradenství

- aktivní podpora oborů a forem studia s ohledem na potřeby trhu práce, zavedení **polytechnické výuky** a zasazení se o vznik **kroužků s polytechnickou tematikou**.
- neustálé zvyšování kvality vzdělávání včetně využívání **moderních technologií** a vzdělávání v oblasti **přírodních věd**.
- zaměření se na **environmentální výchovu**, vzdělávání a osvětu, stejně jako na rozvoj **tělovýchovy**, sportu a aktivního životního stylu
- podpora prvků **projektové výuky** se zaměřením na oblast **kultury a kreativity**
- zaměření se na prevenci rizikového chování žáků a **podporu inkluzivního vzdělávání** ve školách
- podpora **kariérového poradenství** a rozvoj kompetencí žáků k **podnikavosti, iniciativě a kreativitě**.

Regionální strategie na vyšších územních úrovních než ORP Olomouc

- Strategie ITI Olomoucké aglomerace (platnost od 16. 12. 2015)

SWOT analýza pro oblast vzdělávání

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
ochota investovat do rozvoje škol i do jejich vybavení	- nízká kapacita zařízení pro děti do 3 let - nízká kapacita předškolního vzdělávání - velký podíl dětí nepřijatých do MŠ v jádrech aglomerace - nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury - nesoulad mezi existujícími obory, jejich atraktivitou pro studenty a poptávkou zaměstnavatelů - nízký podíl zájmových kroužků nabízejících technické, přírodovědné, řemeslné a jazykové vzdělání - nízký podíl pedagogických pracovníků absolvujících další vzdělávání v odborném vzdělávání pro střední školy, ICT atp.
<i>Příležitosti</i>	<i>Hrozby</i>
- zesílení spolupráce vzdělávacích institucí s Univerzitou Palackého i s místními podniky a firmami - vyšší počet žáků a studentů studujících polytechnické,	- odliv vzdělaných osob z regionu (brain drain) - přetrvávající nedostatečná motivace žáků a studentů ke studiu klíčových kompetencí

přírodovědné a další žádané obory	• přetrvávající nesoulad mezi stávajícími obory, jejich atraktivitou pro žáky a studenty a požadavky trhu práce • nedostatečně rychlá reakce otevření oborů na základě požadavků a potřeb podniků a firem • přetrvávající nedostatek technicky (kvalitně) vzdělaných osob • nedostatečná tvorba nových míst v předškolních zařízeních • přetrvávající absence spolupráce úřadu práce a středních škol
-----------------------------------	---

Návrhová část:

Strategický cíl 1 – Podpora souladu nabídky a poptávky na trhu práce

Ke slabým stránkám Olomoucké aglomerace, jak ukázala SWOT analýza, patří indikace nesouladu mezi existujícími studijními obory, zájmem ze strany mládeže a poptávkou ekonomických subjektů, což ve svém dalším důsledku způsobuje i nárůst nezaměstnanosti mezi absolventy. Výrazný podíl na této skutečnosti má i fakt, že univerzita sídlící v rámci Olomoucké aglomerace nenabízí svým případným studentům technické a strojírenské obory. Současně nabízené obory v rámci Olomoucké aglomerace také selhávají v podpoře tzv. soft skills, především podnikatelských kompetencí a znalostí nutných k zahájení podnikatelské činnosti. Olomoucká aglomerace se vyznačuje nízkou mírou podnikavosti, proto by právě tyto dovednosti měly být podporovány již v oblasti vzdělávání.

Strategický cíl Podpora souladu nabídky a poptávky na trhu práce zahrnuje jak stranu poptávky, tedy podnikatelské subjekty, které vytvářejí pracovní místa, tak stranu nabídky, jež je představována zaměstnanci, uchazeči o zaměstnání a budoucími zaměstnanci – žáky a studenty. Fungujícím a vyváženým trhem práce je myšlen takový trh práce, kde rozvíjející se podniky vytvářejí nová pracovní místa, která jsou následně obsazována výkonnými a kompetentními zaměstnanci.

Ve strategii ITI Olomoucké aglomerace se počítá se synergickými vazbami s aktivitami mimo ITI OA, tedy především vazbou na MAP a KAP. Aktivita jsou navrženy tak, aby vytvářely optimalizované a efektivní materiální podmínky a příznivé prostředí pro realizaci vzdělávacích cílů, které byly na našem území vyhodnoceny jako potřebné a nezbytné, neboť bez investice do lidských zdrojů není možné adekvátně zareagovat na rychle se měnící trh práce a jeho aktuální potřeby. Podporované aktivity budou mít vliv na zlepšení podmínek pro rozvoj profesního růstu pedagogů předškolního, základního i středoškolského vzdělávání. Zlepšení odborných a podnikatelských kompetencí absolventů povede ke zvýšení jejich uplatnitelnost na trhu práce. Motivaci dětí a žáků ke studiu technicky zaměřených oborů podpoří zkvalitnění kariérového poradenství směrem ke zvýšení atraktivity odborného vzdělávání a překonání stereotypů spojených s první profesní volbou. Na podpořené aktivity navážou i aktivity, které se zaměřují na tvorbu a zavádění systémů kvality, metody hodnocení a vlastní hodnocení škol a školských zařízení. Cílem podpůrných

individuálních projektů bude zvýšení kompetencí aktérů na všech úrovních vzdělávacího systému v oblasti vedení, monitorování a vyhodnocování výsledků z hlediska sledovaných cílů, včetně podpory rovných příležitostí.

V oblasti vzdělávání, tedy přípravy budoucích zaměstnanců pro trh práce jsou navrženy tyto specifické cíle:

Specifický cíl 1.1 – Rozvoj kompetencí žáků a studentů, zvýšení kapacity předškolního vzdělávání

Dopadem realizace tohoto specifického cíle bude vyšší motivace dětí, žáků a studentů ke studiu technických a přírodovědných oborů, zlepšení jazykových schopností, zlepšení odborných kompetencí absolventů a zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Vedle toho pak bude rozvíjen vnitřní potenciál dětí a studentů, a to již od předškolního vzdělávání. Související vazbu bude mít tento specifický cíl i na rodiče dětí, kterým ulehčí návrat na trh práce.

Opatření 1.1.1 Zvýšení kapacity vzdělávací infrastruktury předškolního vzdělávání (financování v rámci ITI)

Opatření podpoří rozšíření kapacit předškolního vzdělávání, včetně zařízení péče o děti do 3 let, vybudování vhodného zázemí pro nové třídy a zázemí pro zajištění provozu předškolního vzdělávání.

Opatření 1.1.1 je v souladu s aktivitami MAP realizovanými na území Olomoucké aglomerace v rámci povinného opatření MAP 1 „Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost, inkluze a kvalita“, zohledňujícího zejména počet dětí narozených na daném území a předpokládané nároky na jejich umístění v mateřské škole, přičemž zároveň reaguje na povinné předškolní vzdělávání dětí od 5 let věku. Vytvořením nezbytné infrastruktury pro osoby se SVP reagujeme také na potřebu aktivit MAP zaměřených na podporu inkluze na úrovni MŠ, k nimž bude patřit zejména vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti inkluze a příprava komplexních programů MŠ podporující inkluzivní vzdělávání. Opatření je zároveň synergické s volitelným opatřením MAP „Rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblast vědy a technologií – polytechnické vzdělávání“ v rámci kterého budou realizovány vzdělávací aktivity na podporu rozvoje polytechnické výchovy v mateřských školách.

Opatření 1.1.2 Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury základních škol (financování v rámci ITI)

Opatření podpoří pořízení nového a moderního vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen. Opatření je kromě podpory přírodovědných, technických a řemeslných oborů zaměřeno také na další klíčové kompetence, jako jsou schopnost žáků komunikovat v cizích jazycích a rozvoj dovedností žáků v práci s digitálními technologiemi. Stejně tak budou podporovány projekty zajišťující vnitřní konektivitu škol a připojení k internetu. Nezbytnou podmínkou všech projektů bude zajištění fyzické dostupnosti a bezbariérovosti vzdělávacích zařízení.

Opatření 1.1.2 vytváří optimalizované materiální podmínky pro realizaci vzdělávacích aktivit MAP, které budou realizovány na území Olomoucké aglomerace v rámci povinného

opatření 2 „Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání“ a které budou zaměřeny zejména na proškolení pedagogických pracovníků základních škol v oblasti rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti žáků a aktivizačních metod, v zavádění efektivních přístupů v rámci celé školy (zahrnující mj. spolupráci a propojení s aktivitami místních knihoven a zapojením rodičů do partnerství se školami a knihovnami v těchto aktivitách) a dále v zavádění inovativních aktivizujících metod výuky matematiky na základních školách.

Toto opatření je také v souladu s povinným opatřením MAP 3 „Inkluzivní vzdělávání a podpora žáků ohrožených školním neúspěchem“, neboť vytvořením nezbytné infrastruktury pro žáky se SVP bude umožněna realizace proinkluzivních aktivit, a to zejména v oblasti tvorby podpůrných opatření pro intenzivní podporu rozvoje gramotností žáků se SVP a spolupráci se speciálními pedagogy v oblasti metodické a konzultační činnosti na základních školách. Toto opatření je dále synergické s akcentovanými volitelným opatřeními MAP na daném území, zaměřenými na rozvoj klíčových schopností a dovedností žáků základních škol, zejména „Rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání“, „Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků“, „Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka“, „Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků“ a „Kariérové poradenství v základních školách“, „Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků“ a „Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků“.

Opatření 1.1.3 Zklatitnění vzdělávací infrastruktury středních škol (financované v rámci ITI)

Opatření podpoří pořízení nového a moderního vybavení odborných učeben, laboratoří a dílen.

Opatření 1.1.3 je synergické s prioritami KAP realizovanými na území Olomouckého kraje, neboť připraví hmotné podmínky a zabezpečení pro efektivnější realizaci rozvoje požadovaných kompetencí studentů, a to zejména v rámci mandatorních klíčových témat KAP: „Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě“, „Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání)“, „Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů“ a „Rozvoj kariérového poradenství“. Toto opatření vytváří vhodné materiální podmínky také pro realizaci dalších klíčových témat KAP, zejm. „Rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání“ a „Infrastruktura SŠ a VOŠ“ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání). V rámci tohoto opatření budou zejména díky podporované aktivitě zaměřené na vybavení škol kompenzačními pomůckami pro studenty se SVP nastaveny vhodné materiální podmínky rovněž pro realizaci mandatorního klíčového tématu KAP „Podpora inkluze“.

Realizací daného opatření budou rovněž vytvořeny optimalizované podmínky pro realizaci dalších akcentovaných témat Olomouckého kraje, zejm. „Rozvoj výuky cizích jazyků“, „ICT kompetence“, „Čtenářská a matematická gramotnost“, příp. dalších témat, která budou prioritizována v průběhu realizace KAP na daném území.

Opatření 1.1.4 Zkvalitnění infrastruktury zájmového vzdělávání (financování v rámci ITI)

Opatření podpoří stavby, stavební úpravy a vybavení zařízení pro vzdělávání a dalších subjektů podílejících se na realizaci zájmového a neformálního vzdělávání. Podporované aktivity povedou ke zvýšení klíčových schopností.

Opatření 1.1.4 vytváří optimalizované podmínky pro realizaci aktivit, které jsou souladu s MAP realizovanými územími Olomoucké aglomerace zejména v rámci povinného opatření 1 „Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost, inkluze a kvalita“, přičemž budou realizovány aktivity zaměřené na předškolní vzdělávání v nízkoprahových (neformálních) zařízeních v oblasti manuálních, technických a přírodovědných dovedností a znalostí dětí a dále aktivity zaměřené na usnadnění přechodu dětí do předškolního vzdělávání a při přípravě na vzdělávání v běžné základní škole a následný přechod do základního vzdělávání. Vytvářením materiálních podmínek pro vznik nových příležitostí v oblasti neformálního vzdělávání je zároveň dosahováno synergického efektu při realizaci vzdělávacích aktivit MAP 3 „Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem“, které mohou vést k efektivnější podpoře začleňování zejména žáků či studentů se specifickými potřebami, žáků či studentů ohrožených sociálním vyloučením nebo žáků či studentů ohrožených obecně školním neúspěchem.

Opatření Zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků (integrováné aktivity, není financováno v rámci ITI)

Cílem integrovaných aktivit je dosáhnout zlepšení kompetencí pedagogických pracovníků jak v oblasti jejich profesního rozvoje (systematické vzdělávání ve stěžejních oblastech), tak v oblasti osobnostně sociálního rozvoje (schopnost motivace žáků ke studiu). Pedagogové budou schopni vzdělávat každého žáka ZŠ a SŠ, aby došlo k co nejlepšímu využití potenciálu žáků v osobním životě i v oblastech důležitých pro společnost (např. trh práce). Integrované aktivity by měly být využity pedagogickými pracovníky vyučujícími technické a přírodovědné obory. Nejsou však uzavřeny pro obory sociálně vědní.

Podporované aktivity:

- zkvalitnění vzdělávání žáků v klíčových kompetencích a jejich podpora v zájmovém a neformálním vzdělávání;
- zavádění a rozšiřování postupů a nástrojů vedoucích k individuální podpoře pedagogů;
- sdílení pedagogických zkušeností;
- vyšší podíl pedagogů schopných individuálně přizpůsobit výuku, používat nástroje a postupy vedoucí k podpoře jedinců;
- důraz na rozvoj základních gramotností, matematické a čtenářské;
- podpora nadání a talentu žáků speciálně spadajících pod koncept STEM;
- využitím programů na zatraktivnění technických a přírodních věd.

Opatření Zlepšení mezistupňové komunikace pedagogů (integrováné aktivity, není financováno v rámci ITI)

Cílem integrovaných aktivit je usnadnit dětem přechod mezi jednotlivými stupni vzdělávacího systému, v tomto případě z předškolního do základního stupně. Pedagogové předškolního stupně si prohloubí či rozšíří kvalifikaci a zlepší kompetence (např. v oblastech výuky cizích jazyků, logopedické prevence, v rozpoznání poruch učení). Opatření posílí

komunikaci mezi pedagogy předškolního vzdělávání, pedagogy základního vzdělávání a rodinou. Cílem integrovaných aktivit je zvýšení odbornosti pedagogických pracovníků předškolního stupně a zlepšení jejich osobnostně sociálního rozvoje. Tyto aktivity povedou ke zkvalitnění práce pedagogických pracovníků předškolního vzdělávání.

Podporované aktivity:

- profesní podpora, mentoring, supervize a systematické vzdělávání pedagogů;
- osobnostně sociální rozvoj pedagogických pracovníků MŠ;
- posílení kompetencí budoucích učitelů v pedagogické diagnostice;
- sdílení profesních zkušeností;
- aktivity vedoucí ke včasnému začleňování dětí ohrožených školním neúspěchem;
- spolupráce pedagogických a sociálních služeb a rodin ve vzdělávání;
- prevence logopedie a komunikačních dovedností.

Opatření Zvýšení atraktivity technických a přírodovědných oborů a rozvoj soft skills (integrované aktivity, není financováno v rámci ITI)

Úkolem těchto integrovaných aktivit je podpořit motivaci dětí, žáků a studentů ke studiu technických a přírodovědných oborů. Dalším očekávaným výstupem by mělo být zlepšení odborných a podnikatelských kompetencí absolventů, a tím zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Motivaci dětí a žáků ke studiu technicky zaměřených oborů podpoří zkvalitnění kariérového poradenství směrem ke zvýšení atraktivity odborného vzdělávání a překonání stereotypů spojených s první profesní volbou. Podpora se bude soustředit také na rozvoj polytechnického vzdělávání, aktivity rozvíjející podnikavost a kompetence k podnikání na všech stupních škol, v neposlední řadě bude podpořeno související zájmové a neformální vzdělávání. Kompetence a nadání v oblastech podporujících kreativitu a podnikavost žáků i studentů budou cíleně rozvíjeny ve spolupráci škol, školských zařízení, výzkumných skupin a zaměstnavatelů již od mateřských škol. Zlepšení přenosu informací ke konečnému příjemci, tj. k žákům, rodičům a učitelům, o požadavcích na výkon povolání, o pracovním prostředí či o možnosti uplatnění bude dalším doprovodným cílem těchto integrovaných aktivit.

Podporované aktivity:

- podpora aktivit rozvíjejících podnikavost, kompetence k podnikání a kreativitu dětí a žáků;
- podpora souvisejícího zájmového a neformálního vzdělávání;
- zvláštní podpora motivace a uplatnitelnosti na trhu práce dětí, žáků, studentů z etnických menšin;
- zlepšení spolupráce škol a školských zařízení a zaměstnavatelů NNO a institucí VaV;
- podpora realizace odborného výcviku či praxe;
- podpora rozvoje podmínek pro další profesní vzdělávání dospělých na školách;
- podpora kariérového poradenství směrem ke zvýšení atraktivity odborného vzdělávání a překonání stereotypů.

Opatření Evaluace průběhu a výsledků vzdělávání (integrované aktivity, není financováno v rámci ITI)

Cílem integrovaných aktivit je zvýšení kompetencí aktérů na všech úrovních vzdělávacího systému v oblasti vedení, monitorování a vyhodnocování výsledků z hlediska sledovaných cílů, včetně podpory rovných příležitostí.

Podporované aktivity:

- podpora dlouhodobého sledování výsledků školních výkonů dle pohlaví, provádění genderových analýz;
- organizační, metodická i finanční podpora aktivit vedoucích ke zvýšení výkonů systematicky neúspěšných žáků;
- podpora dlouhodobého sledování výsledků školních výkonů u žáků z většinové populace a u žáků z etnických menšin, vytváření a rozvíjení nástrojů pro monitoring a provádění analýzy v této oblasti.

Opatření Směřování rozvoje VŠ v souladu s potřebami společnosti
(*integrované aktivity, není financováno v rámci ITI*)

Tyto integrované aktivity budou podporovat taková zaměření vysokých škol, která budou v co největším souladu s potřebami trhu práce. Díky tomu budou podpořeny ucelené bakalářské a magisterské studijní programy, jejichž kvalita absolventů bude naplňovat současné společenské očekávání i očekávání veřejné a aplikační sféry. Podporovány budou i moderní dovednosti studentů, především pak rozvoj potřebných všeobecných znalostí včetně soft skills a podnikavost. Dále bude podporován rozvoj mezinárodní spolupráce, rozvoj studijních programů vyučujících v cizích jazycích a internacionalizace prostředí na VŠ v ČR.

■ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje (platnost 2016–2020)

Strategické návrhy v oblasti s vazbou na MAP:

1. Předškolní vzdělávání

- optimalizovat síť mateřských škol** s ohledem na demografický vývoj ve spolupráci s obcemi jako jejich zřizovateli, **podporovat vznik nových tříd nebo mateřských škol v lokalitách, kde je nedostatek kapacit** k umístění dětí k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole;
- využívat evropské strukturální fondy při zvyšování kapacit MŠ;
- podporovat další vzdělávání a zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků** formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na oblast **vnitřní evaluace**, hodnocení individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků dětí, na oblast vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných. V souvislosti s očekávaným nárůstem počtu dětí mladších 3 let v mateřských školách podporovat pregraduální vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti studia specifik práce s dvouletými dětmi. Začlenit do programu přípravy pedagogů působících v mateřských školách nebo do programu dalšího vzdělávání učitelů mateřských škol **jazykovou přípravu** tak, aby jejich působení při seznamování dětí s cizím jazykem bylo co nej kvalitnější;

- d) zajistit prevenci a odbornou péči pro děti s lehčími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol formou vyškolení pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci v jednotlivých mateřských školách;
- e) podporovat polytechnické vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální) a vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích u dětí mateřských škol;
- f) v mateřských školách, které jsou schopny vytvořit vhodné personální podmínky, seznamovat děti způsobem přiměřeným jejich věku a možnostem s cizím jazykem;
- g) podporovat vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, rozvíjet spolupráci mateřských škol se speciálními pedagogickými centry nebo pedagogicko-psychologickými poradnami;
- h) v odůvodněných případech podporovat vznik tříd s alternativní pedagogikou a přípravných tříd základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do této třídy vyrovná jejich vývoj, a pro děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky;
- i) včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady povinné školní docházky;
- j) metodicky a organizačně podporovat vznik tzv. firemních školek;
- k) cíleně zvyšovat účast dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením na předškolním vzdělávání, podporovat rozvoj spolupráce mateřských škol s poskytovateli sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi;
- l) podporovat zapojování mateřských škol a pedagogických pracovníků mateřských škol do rozvojových programů (např. podpora logopedické prevence, inkluzivního vzdělávání, rozvoj interkulturních kompetencí dětí, rozvoj polytechnického vzdělávání);
- m) iniciovat návrhy legislativních změn za účelem snížení počtu dětí ve třídách mateřských škol v případě, že jsou v nich současně vzdělávány dvouleté děti.

2. Základní vzdělávání

- a) podporovat vznik škol zřizovaných svazky obcí;
- b) zkvalitnit ŠVP na školách tak, aby byly v souladu s RVP a lépe umožňovaly mobilitu žáků a jejich přípravu na studium na středních školách;
- c) zvyšovat kompetence pedagogů základních škol vedoucí k lepším vzdělávacím výsledkům žáků, včetně schopnosti vyhodnocovat kvalitu výuky, poskytovat kvalitní zpětnou vazbu žákům i jejich rodičům;
- d) podporovat inkluzivní vzdělávání na ZŠ;
- e) podporovat organizování kurzů k doplnění základního vzdělání základními školami;
- f) podporovat přípravu žáků-cizinců k jejich začlenění do základního vzdělávání;
- g) podporovat zavedení anglického jazyka jako prvního cizího jazyka od 3. ročníku základní školy;
- h) zaměřit se na oblast matematických dovedností žáků vzhledem k dlouhodobým výsledkům testování žáků;
- i) podporovat polytechnické vzdělávání na základních školách a manuální zručnost žáků;
- j) podporovat propojení školního a mimoškolního vzdělávání;
- k) v odůvodněných případech a za podmínky dostatečného zájmu veřejnosti podporovat vznik tříd s alternativní pedagogikou či specificky zaměřených tříd (sportovních apod.) na základních školách; zcela výjimečně zřizovat nové ZŠ.

3. Další vzdělávání

- a) podporovat **další vzdělávání pedagogických pracovníků všech druhů škol** v souvislosti se změnami školského zákona a prováděcích právních předpisů;
- b) podporovat zvýšení **dostupnosti DVPP**;
- c) podporovat **vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na moderní metody výuky, vzdělávání a výchovy, na oblast ICT, finanční gramotnosti**;
- d) vytvořit podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků působících v oblasti dalšího profesního vzdělávání;
- e) metodicky a organizačně podporovat oblast oborových didaktik;
- f) podporovat zvyšování kompetencí učitelů v oblasti výchovně vzdělávacího procesu žáků pocházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí a komunikace s rodiči;
- g) podporovat další **vzdělávání pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci**;
- h) podporovat **zapojení škol a školských zařízení zřizovaných Olomouckým krajem do oblasti dalšího vzdělávání prostřednictvím realizace vzdělávacích akcí pro veřejnost, zaměstnavatele a veřejnou správu** (např. realizace rekvalifikačních kurzů);
- i) podporovat školy a školská zařízení v **dobudování infrastruktury využívané pro účely dalšího vzdělávání**;
- j) podporovat **zapojení škol a školských zařízení do národních projektů a aktivit Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje**;
- k) podporovat činnost Centra uznávání a celoživotního učení Olomouckého kraje;
- l) podporovat implementaci systému uznávání, založeného na Národní soustavě kvalifikací, a dále jej propojovat s dalšími kvalifikačními systémy a rámcovými vzdělávacími programy tak, aby se rozšiřovala jeho uplatnitelnost v kraji;
- m) podporovat centra odborného vzdělávání v technických a zemědělských oborech.

4. Speciální vzdělávání

Součástí výchovně vzdělávací soustavy v Olomouckém kraji jsou mimo školy hlavního vzdělávacího proudu i školy speciální. Mateřské, základní i střední speciální školy poskytují díky využití speciálních metod, postupů, prostředků a forem výchovu a vzdělávání dětem a žákům (dále jen žáci) se zdravotním postižením či zdravotním znevýhodněním:

- a) v návaznosti na znění legislativních předpisů realizovat změny nastavení podmínek pro vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami;
- b) podporovat zavádění systému **podpůrných opatření ve vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami**;
- c) nadále podporovat školy a třídy zřízené v souladu s § 16 školského zákona a jejich počet optimalizovat v souladu s reálnými potřebami Olomouckého kraje;
- d) podporovat práci Spolku speciálních škol a zařízení Olomouckého kraje.

5. Základní umělecké školy

Zajišťují komplexní rozvoj uměleckého vzdělávání dětí, mládeže a dospělých a rozvoj jejich přirozeného talentu. Plní společensky přínosnou sociální prevenci negativních společenských jevů od předškolního věku až po dospělost:

- a) po dohodě s obcemi se snažit o přechod základních uměleckých škol zřizovaných krajem do zřizovatelské kompetence obcí;
- b) **umožnit zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání stávajících ZUŠ s ohledem na složitou dopravní obslužnost v rámci stanovených kapacit**;
- c) umožnit přesuny mezi kapacitami jednotlivých uměleckých oborů v rámci stávající kapacity škol;

- d) s ohledem na dosavadní vývoj nezvyšovat kapacity ZUŠ;
- e) **nerozšiřovat stávající síť ZUŠ** o další samostatné ZUŠ;
- f) podporovat postupnou implementaci školních vzdělávacích programů do všech ročníků studia v ZUŠ;
- g) **podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků** a jejich zapojení do vzdělávacích projektů financovaných z fondů EU (jazykové a odborné vzdělávání);
- h) **podporovat spolupráci ZUŠ v rámci Olomouckého kraje prostřednictvím dotačních titulů a grantů;**
- i) **podporovat spolupráci ZUŠ se zahraničními školami** obdobného zaměření formou dotačních titulů a grantů.

7. Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům (dětem, žákům a studentům, dále pak pedagogickým pracovníkům, zákonným zástupcům nezletilých účastníků a dalším fyzickým osobám) naplnění volného času různorodou zájmovou činností. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, především ve střediscích volného času, dále ve školních družinách a školních klubech.

Školní družiny:

- a) **řešit komplexně volnočasové a zájmové vzdělávací aktivity** zejména tím, že nebude nově podporováno plošné souběžné fungování činnosti školních družin nebo školních klubů se středisky volného času vykonávané jednou právnickou osobou;
- b) **nevytvářet nové konkurenční prostředí** mezi jednotlivými druhy (typy) zařízení zejména tím, že nebude nově zařazováno zařízení pro zájmové vzdělávání u právnických osob v oblastech, kde je nabídka volnočasových aktivit dostatečná;
- c) přizpůsobovat kapacity zařízení pro zájmové vzdělávání v souladu s demografickou křivkou.

Střediska volného času:

- a) po dohodě s obcemi se snažit o **přechod středisek volného času zřizovaných krajem do zřizovatelské kompetence obcí;**
- b) **rozšiřovat nabídku pravidelných, příležitostných i spontánních aktivit,** včetně nabídky pobytových a příměstských táborů nezávislých na pravidelné účasti dětí, a tím pružně reagovat na potřeby a specifika regionu;
- c) vytvářet možnosti vícezdrojového financování SVČ;
- d) podporovat vytvořenou strukturu aktivit SVČ, zkvalitňování zájmového vzdělávání a jeho dostupnost;
- e) podporovat metodicky a finančně všechny typy zájmového odborného vzdělávání, včetně vytváření nových soutěží a síťování škol a zaměstnavatelů; podporovat rozvoj středisek technické zájmové činnosti, zejména na školách.

Rovné příležitosti ve vzdělávání

Zajištění rovného přístupu ke vzdělávání bez ohledu na druh znevýhodnění (např. zdravotní, ekonomické, sociální, etnické, podle pohlaví).

- a) **podporovat zřizování přípravných tříd a pracovních pozic asistentů pedagoga především v mateřských a základních školách s vyšším počtem dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;**

- b) vyhodnocovat dopad změn v rámci společného vzdělávání v oblasti speciálního školství;
- c) zkvalitnit vzdělávání žáků na základních a středních školách prostřednictvím **školních psychologů a speciálních pedagogů**.

Systém poradenství ve školství

Pedagogicko-psychologické poradny – rozvoj integrovaného systému poradenství

- a) v zájmu zajištění dostatečné dostupnosti podporovat **rozšíření nabídky služeb pedagogicko-psychologického poradenství** formou dalších míst poskytování školských služeb s ohledem na potřeby regionu a zřizovatele v rámci stávajících kapacit;
- b) v souvislosti s legislativními změnami v systému poradenských služeb **zvýšit počet poradenských pracovníků** vzhledem k potřebám jednotlivých školských zařízení;
- c) **podporovat spolupráci se středisky výchovné péče (SVP)** při řešení úkolů primární prevence a sociálně patologických jevů u dětí a mládeže;
- d) usilovat o sjednocení výstupů poradenských zařízení.

Kariérové poradenství

- a) zajistit organizaci **prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol** Olomouckého kraje;
- b) podílet se i nadále na **vydávání atlasů školství**;
- c) informovat veřejnost o **podpoře Olomouckého kraje žákům učebních oborů požadovaných na trhu práce**;
- d) **organizovat setkání výchovných poradců** základních škol Olomouckého kraje, pravidelně alespoň 1× ročně informovat výchovné poradce o aktuální situaci na trhu práce, podmínkách přijímacího řízení atd.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) je systém, který vede k osvojení znalostí, dovedností a návyků, utváření hodnotové hierarchie a životního stylu potřebného k ochraně životního prostředí ve smyslu směřování k udržitelnému rozvoji v místním i globálním měřítku. Klade důraz na komplexnost chápání problémů, využívání nejnovějších poznatků k jejich řešení a místní specifika.

- a) v souladu s finančními možnostmi Olomouckého kraje realizovat body Akčního plánu Koncepte environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje zejména v oblasti školství (cílená podpora vybraných aktivit a zajištění služeb v oblasti EVVO významně přispívajících k naplnění Koncepte environmentální výchovy a osvěty Olomouckého kraje);
- b) **podporovat environmentální projekty** škol, školských zařízení a dalších subjektů prostřednictvím vyhlašovaných grantových schémat Olomouckého kraje, vyhlašovaných soutěží, hledáním dalších finančních zdrojů a prezentací úspěšných projektů;
- c) podporovat doporučené postupy stanovené pro školy a školská zařízení Metodickým pokynem MŠMT k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (zejména podpora odborně-metodické práce pedagogických pracovníků v oblasti EVVO a **využívání doporučených metod a forem vzdělávání v oblasti EVVO**);
- d) **rozvíjet spolupráci s organizacemi** (př. nevládní neziskové organizace) poskytujícími služby v oblasti EVVO zacílené na děti, mládež a veřejnost;

- e) rozvíjet komunitní funkci škol, kdy se školy stávají prostředím pro rozvíjení spolupráce a zájmu o udržitelný rozvoj a také pro sdílení zkušeností s dalšími školami a s mimoškolním prostředím (veřejná správa, NNO, podniková sféra, veřejnost);
- f) podporovat neziskové organizace a příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je Olomoucký kraj, a příspěvkové organizace zřizované obcemi v rámci programu Národní sítě EVVO, který vyhláší Ministerstvo životního prostředí.

Podpora výuky cizích jazyků a informačních a komunikačních technologií

Podmínkou rozvoje vzdělávání v těchto směrech je dostatek kvalitních pedagogických pracovníků. Podpora do těchto oblastí je tedy zaměřena na přípravu nových kvalifikovaných absolventů a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Významným úkolem je zlepšení vybavenosti škol moderními informačními a komunikačními technologiemi. S tím souvisí i zajištění financování této oblasti.

Podpora výuky cizích jazyků

- a) metodicky a organizačně **podporovat rozšíření kvalifikované výuky cizího jazyka**, především anglického, **v mateřských školách a na 1. stupni ZŠ**;
- b) podporovat **rozšíření nabídky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Olomouckého kraje v oblasti cizích jazyků**.

Podpora výuky informačních a komunikačních technologií

- a) **podporovat rozvoj tzv. digitální gramotnosti**;
- b) metodicky a organizačně podporovat využití finančních **prostředků z ESF v rámci digitálního vzdělávání**;
- c) podporovat školy při podávání dalších projektů zaměřených na podporu ICT;
- d) pokračovat ve **vzdělávání učitelů se zaměřením na praktické využití ICT ve výuce**.

Mezinárodní spolupráce, partnerství škol a studium na zahraničních školách

- a) podporovat a propagovat evropské vzdělávací programy v Olomouckém kraji;
- b) podporovat zapojení Olomouckého kraje do mezinárodních společenství, jejichž cílem je posílení mezinárodní spolupráce při tvorbě společných projektů, zajištění výměny informací (tzv. best practices) a pomoc při hledání partnerů pro jednotlivé projekty;
- c) zvýšit počet žádostí o grant v uvedených programech z Olomouckého kraje;
- d) zvýšit počet výměnných pobytů a stáží studentů v zahraničí.

Evropské vzdělávací programy

- a) podporovat a propagovat evropské vzdělávací programy v Olomouckém kraji;
- b) podporovat zapojení Olomouckého kraje do mezinárodních společenství, jejichž cílem je posílení mezinárodní spolupráce při tvorbě společných projektů, zajištění výměny informací (tzv. best practices) a pomoc při hledání partnerů pro jednotlivé projekty;
- c) zvýšit počet žádostí o grant v uvedených programech z Olomouckého kraje;
- d) zvýšit počet výměnných pobytů a stáží studentů v zahraničí;
- e) propagovat studium žáků a studentů z Olomouckého kraje na zahraničních školách a univerzitách;
- f) finančně podporovat studium žáků a studentů z Olomouckého kraje na zahraničních školách a univerzitách.

Partnerství škol a školských zařízení

- a) podporovat vznik partnerství škol a školských zařízení navzájem a s dalšími subjekty působícími na poli vzdělávání, zejména mezinárodní a regionální partnerství;
- b) **podporovat spolupráci škol a školských zařízení** na území Olomouckého kraje se školami a školskými zařízeními v partnerských regionech;
- c) v oblasti odborného vzdělávání **podporovat spolupráci s podnikatelskou sférou**;
- d) **podporovat realizaci projektů financovaných z ESF EU zaměřených na spolupráci škol a školských zařízení.**

Soulad s národními strategickými dokumenty

Při aktualizaci dokumentu MAP II je stále v platnosti Strategie vzdělávání 2020, ze které je nutno vycházet. Intenzivně se však pracuje na přípravě Strategie vzdělávání do r. 2030 (dále jen Strategie), která začne platit v r. 2021. Realizační tým MAP sleduje přípravu Strategie a trendy, které se v ní objeví se bude snažit zapracovat do postupných aktualizací dokumentu MAP a případně navrhnout takové aktivity, které školám pomohou nastartovat cíle, které budou součástí nové Strategie.

■ Strategie vzdělávání 2020

Předškolní vzdělávání

Opatření A. 1 – zavést poslední rok předškolního vzdělávání jako povinný (splněno)

Opatření A. 2 – systematickým posilováním sítě mateřských škol a jejich kapacit vytvářet podmínky pro to, aby každé dítě, jehož zákonní zástupci o to požádají, mohlo být přijato do předškolního vzdělávání

Opatření A. 3 – posilovat spolupráci mezi rodinou a školním prostředím

Opatření A. 4 – cíleně zvyšovat účast na předškolním vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením

Opatření A. 5 – zahájit diskuzi o obsahu vzdělávání učitelů mateřských škol a možném požadavku na jejich vyšší kvalifikaci

Opatření A. 6 – s využitím nástrojů a metod pedagogického výzkumu vyhodnotit praktické zkušenosti s kurikulární reformou v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání

Opatření A. 7 – ve spolupráci s ostatními věcně příslušnými resorty navrhnout systémové řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let; alternativní formy péče o děti ve věku do zahájení povinné školní docházky, které nemají silné výchovné a vzdělávací poslání (např. dětská skupina), podporovat jen jako dočasnou alternativu do doby dostatečného navýšení kapacit mateřských škol, popř. jiných vzdělávacích institucí

Opatření B. 9 – podporovat propojování školního a mimoškolního vzdělávání

Základní vzdělávání

Opatření B. 1 – v návaznosti na demografické trendy vytvářet podmínky pro průběžné posilování kapacit základních škol

Opatření B. 2 – včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady školní docházky (na bázi spolupráce mezi rodiči, předškolními pedagogy a poradenskými institucemi, zdravotníky a orgány sociálně-právní ochrany dětí, případně poskytovateli služeb sociální prevence), resp. je povolovat pouze ve výjimečných případech a provázet je se systémem přípravných tříd

Opatření B. 3 – provést komplexní revizi mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest mezi předškolním vzděláváním, prvním a druhým stupněm základního vzdělávání, jakými jsou zejména diagnostické nástroje (a přijímací řízení v případě víceletých gymnázií) s cílem eliminovat nedůvodně vysokou míru vyčleňování dětí mimo hlavní vzdělávací proud, vyrovnávat podmínky v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem, zdrojům a službám a specificky se přitom zaměřit na lokality a skupiny ohrožené sociálním, kulturním nebo jazykovým vyloučením

Opatření B. 4 – specificky zlepšovat kvalitu vzdělávání na druhém stupni základní školy jako hlavního vzdělávacího proudu

Opatření B. 5 – s využitím nástrojů a metod pedagogického výzkumu vyhodnotit praktické zkušenosti s kurikulární reformou v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání

Opatření B. 6 – jasněji vymezit očekávané cíle vzdělávání jako referenční body srozumitelné pro učitele, žáky a studenty, rodiče, zaměstnavatele i veřejnost

Opatření B. 7 – vytvořit mechanismus pro shromažďování všech podnětů k úpravě kurikulárních dokumentů a stabilní odbornou platformu pro jejich vyhodnocování

Opatření B. 8 – rozvíjet a účinně do vzdělávacího procesu zapojovat aktivity vedoucí ke zdravému životnímu stylu

Inkluzivní vzdělávání

Prioritní témata

- nastavení podmínek rovných příležitostí ve vzdělávání pro všechny
- diagnostické nástroje – činnost a role školských poradenských zařízení
- supervizní mechanismy v oblasti inkluzivního vzdělávání
- evidence a statistiky žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí
- inkluze v předškolním vzdělávání
- snižování počtu předčasných odchodů ze vzdělávání

■ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015–2020 (část pro předškolní vzdělávání a ZŠ, zájmové vzdělávání)

Předškolní vzdělávání

Mezi hlavní úkoly v oblasti předškolního vzdělávání pro následující období patří především zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání a podpora mateřských škol při začleňování dětí ze znevýhodněných skupin, v místech zvýšeného zájmu o předškolní vzdělávání navýšení nedostatečných kapacit mateřských škol a zvyšování kvality předškolního vzdělávání.

Opatření A. 1. 1

Připravit návrh legislativní úpravy k zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání a v rámci legislativního řešení zajistit

- a) přijetí dítěte do posledního ročníku před nástupem do základní školy v rámci spádového obvodu, případně jeho přijetí v jiném zařízení, které je zařazeno v rejstříku škol a školských zařízení;
- b) zřizování přípravné třídy základní školy jako alternativní způsob předškolní přípravy určené např. pro děti s odkladem povinné školní docházky.

Opatření A. 2. 1

Navýšit v místech potřeby kapacity mateřských škol s podporou obcí a MŠMT prostřednictvím:

- a) fondu MŠMT (a MF) na podporu kapacit MŠ a ZŠ,
- b) z rozpočtu ERDF v rámci Integrovaného regionálního operačního programu.

Opatření A. 2. 2

Zvýšit zodpovědnost a zainteresovanost obcí při zvyšování kapacity mateřských škol v lokalitách, kde došlo ke koncentraci mladých rodin s dětmi.

Opatření A. 2. 3

Podporovat vznik mateřských škol určených ke vzdělávání dětí zaměstnanců zřizovatele nebo jiného zaměstnavatele.

Opatření A. 3. 1

V rámci výzev OP VVV rozvíjet formy spoluúčasti rodičů na činnosti školy, zapojování do společných aktivit, možnost podílet se na plánování programu mateřské školy.

Opatření A. 4. 1 – Ve spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a dalšími odborníky v této oblasti motivovat rodiny ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením k účasti jejich dětí v mateřské škole, popř. v jiném zařízení pro děti předškolního věku.

Opatření A. 4. 2 – Současně se zavedením povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání zahájit diskuzi se zástupci MPSV, OSPOD a dalšími odborníky v této oblasti o možnosti (v případě neúspěchu jiných stimulů) odebrání sociálních dávek pro rodiny, jejichž děti se nezúčastní předškolního vzdělávání.

Opatření A. 4. 3 – **Začlenit problematiku vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením do programů připravujících pedagogy působící v předškolním vzdělávání.**

Opatření A. 4. 4 – **Systematicky rozvíjet kompetence pedagogů mateřských škol pro podporu při začleňování dětí s potřebou podpůrných opatření.**

Opatření A. 5. 1 – Připravit analytický podklad pro diskuzi o potřebě vyšší kvalifikace učitelů mateřských škol a projednat možnost zvýšení kvalifikace učitelů v mateřských školách s

Asociací předškolní výchovy, Asociací středních pedagogických škol, dalšími profesními organizacemi a dalšími odborníky v oblasti předškolního vzdělávání.

Opatření A. 5. 2 – Zahájit diskuzi o úrovni kvalifikačních předpokladů pro výkon učitele mateřské školy.

Opatření A. 6. 1 – Zhodnotit dosavadní zkušenosti s uplatňováním rámcových a školních vzdělávacích programů.

Opatření A. 6. 2 – Navrhnout úpravy v souladu s plánovaným zastřešujícím kurikulárním dokumentem (typu Národní program vzdělávání).

Opatření A. 6. 3 – Zhodnotit dosavadní účinnost dvoustupňového kurikula a zjednodušit mechanismus provádění úprav v ŠVP při změnách RVP.

Opatření A. 6. 4 – **Podpořit manuální zručnost a prvky polytechnické výchovy ve vzdělávání v mateřských školách (např. technické hračky a stavebnice, metodické doporučení vč. příkladů dobré praxe).**

Opatření A. 7. 1 – Zahájit diskuzi se zástupci MZd, MPSV týkající se výchovy a péče dětí do 3 let.

Opatření A. 7. 2 – **MŠMT bude spolupracovat s MPSV při zajištění možnosti přístupu dětí mladších 3 let do zařízení pro děti předškolního věku.**

Základní vzdělávání

Opatření B 1.1 – **Navýšit v místech potřeby kapacity základních škol** s podporou obcí a MŠMT prostřednictvím:

- a) fondu MŠMT (a MF) na podporu kapacit MŠ a ZŠ,
- b) z rozpočtu ERDF v rámci Integrovaného regionálního operačního programu.

Opatření B 2.1 – Při odkladech povinné školní docházky snižovat mezikrajové rozdíly v posuzování školní zralosti:

- a) využíváním jednotné diagnostiky dítěte v období předškolního věku,
- b) **lepší spoluprací MŠ a ZŠ s rodiči**, resp. orgány sociálně právní ochrany dětí s rodiči,
- c) poskytnutím **možnosti vzdělávání v přípravných třídách** základních škol všem dětem, nejen pouze dětem se sociálním znevýhodněním.

Opatření B 2.2 – Zvyšování **kvality pedagogické práce** na 1. stupni zejména s ohledem na zlepšování výsledků žáků s potřebou podpůrných opatření se zvláštním zřetelem na podporu romských žáků.

Opatření B 3.1 – Nenavyšovat podíl žáků na nižším stupni víceletých gymnázií.

Opatření B 3.2 – Nastavit jednotná pravidla pro diagnostickou a intervenční práci ve školských poradenských zařízeních tak, aby nedocházelo k neoprávněnému vyčleňování dětí a žáků mimo hlavní vzdělávací proud.

Opatření B 3.3 – Využívat revizní pracoviště NÚV za účelem řešení sporných závěrů z vyšetření ve školských poradenských zařízeních a k případným problémům zařazování žáků do procesu integrace.

Opatření B 4.1 – Zlepšit přípravu v programech fakult připravujících učitele základních škol, např.

- a) zvýšit nároky na pregraduální přípravu učitelů podle profesního standardu učitele a současně zvýšit podíl pedagogické praxe,
- b) zvýšit motivaci pedagogů ve školách k pravidelnému vedení pedagogických praxí studentů (např. promítnutím do připravovaného kariérního řádu),
- c) zvýšit připravenost pedagogů na práci s heterogenní skupinou a klimatem třídy a školy.

Opatření B 4.2 – V rámci OP VVV při rozvoji gramotností, kompetencí, manuální zručnosti a technického vzdělávání využívat finanční prostředky i na potřebné vybavení.

Opatření B 4.3 – Zvyšovat kompetence pedagogů, zejména na 2. stupni ZŠ, které povedou k lepším vzdělávacím výsledkům žáků, včetně schopnosti vyhodnocovat kvalitu výuky, dále ji rozvíjet a poskytovat zpětnou vazbu žákům i jejich rodičům, s akcentem na čtenářskou, matematickou a přírodovědnou gramotnost (v rámci OP VVV).

Opatření B 4.4 – Zvýšit efektivitu dalšího vzdělávání učitelů ZŠ v kurzech a jiných dlouhodobých formách podpory zaměřených na inovace ve vzdělávacích programech, především v oblasti výuky matematiky a cizích jazyků, pedagogické dovednosti, zlepšení oborových didaktik, implementaci průřezových témat do výuky, lepšího ovládnutí nových technologií ve výuce, řešení výchovných problémů apod. Upravit obsah vzdělávání pro ředitele škol a školských zařízení a pro vedoucí pedagogické pracovníky tak, aby odpovídalo současným požadavkům kladeným na management škol a školských zařízení.

Opatření B 4.5 – Zlepšit materiální, finanční aj. podmínky pro činnost 2. stupně ZŠ.

Opatření B 4.6 – Zlepšovat vybavení a zvyšovat kvalitu vzdělávání na 1. stupni ZŠ jako základního předpokladu pro úspěšné vzdělávání žáků na 2. stupni ZŠ.

Opatření B 4.7 – Podporovat spolupráci ZŠ se SŠ a zaměstnavateli při realizaci praktické výuky ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Opatření B 5.1 – Zhodnotit dosavadní zkušenosti s uplatňováním rámcových a školních vzdělávacích programů.

Opatření B 5.2 – Navrhnout úpravy v souladu s plánovaným zastřešujícím kurikulárním dokumentem (typu Národní program vzdělávání).

Opatření B 5.3 – Zhodnotit dosavadní účinnost dvoustupňového kurikula a zjednodušit mechanismus provádění úprav v ŠVP při změnách RVP.

Opatření B 6.1 – Provést obsahové úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) tak, aby

- a) zdůrazňovaly očekávané výstupy v rozhodujících složkách vzdělávání,
- b) směřovaly ke zřetelnějšímu vymezení cílů (např. ve formě standardů) v RVP ZV,
- c) **podpořily matematické, jazykové, polytechnické (včetně manuální zručnosti), občanské a ICT vzdělávání,**
- d) zahrnovaly popisy očekávaných úrovní znalostí, dovedností a postojů vytvářejících předpoklady pro aktivní občanství a udržitelný rozvoj.

Opatření B 7.1 – Zhodnotit dosavadní stav monitorování kurikulární reformy ve školách a zprávách zabývajících se hodnocením.

Opatření B 7.2 – Dokončit návrh obsahového a organizačního zajištění revizí RVP.

Opatření B 7.3 – Vytvořit Radu pro revizi RVP ZV, která se bude podílet na koncipování, sledování a hodnocení vzdělávání.

Opatření B 8.1 – Připravit podklady pro návrh systémových opatření, která by přispěla ke zlepšení zdravého životního stylu dětí a mladých lidí.

Opatření B 8.2 – Více propojovat obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví s praktickým naplňováním zdravého životního stylu v prostředí školy i mimo školu (např. hodina pohybu navíc).

Opatření B 9 – **podporovat propojování školního a mimoškolního vzdělávání**

Opatření B 9.1 – **Podporovat spolupráci škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání a dalších mimoškolních organizací** při výuce a rozvoji nadání, včetně nabídky vzdělávacích služeb školám, programů, soutěží a stimulačních mimoškolních aktivit (odborná soustředění, přípravné kurzy, online vzdělávání, zájmová činnost aj.). Zvyšovat přístupnost zájmového a neformálního vzdělávání žákům s potřebou podpůrných opatření.

Opatření B 9.2 – Podporovat spolupráci škol a dalších organizací při rozvoji a začleňování dětí ohrožených předčasným odchodem ze vzdělávání v mimoškolních aktivitách.

■ Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020

Vzdělávání

Podle nejnovější Analýzy sociálně vyloučených lokalit **předškolní vzdělávání** absolvuje jen 28 % dětí ze sociálně vyloučených lokalit, 22 % dětí ze sociálně vyloučených lokalit se vzdělává v **silně etnicky homogenních školách** (v absolutních počtech se jedná o 3000–3500 dětí). **Předčasné odchody** z primárního vzdělávání hlavního vzdělávacího proudu jsou u dětí ze sociálně vyloučených lokalit přibližně třináctkrát častější, než je celostátní průměr; naprostá většina dospělých obyvatel sociálně vyloučených lokalit dosáhla maximálně základního vzdělání. Existují dokonce důkazy o **poklesu jejich úrovně vzdělanosti** v uplynulých dvou dekadách. Podle Roma-Survey (UNDP/World Bank/European Commission) z roku 2011 byl také téměř nulový počet absolventů

terciárního vzdělávání z řad romských obyvatel sociálně vyloučených lokalit, výše zmíněná analýza pak potvrdila platnost tohoto údaje pro všechny obyvatele sociálně vyloučených lokalit bez ohledu na jejich etnicitu.

Klíčové problémy

- nízký počet dětí ze SVL absolvujících předškolní vzdělávání;
- nízká školní úspěšnost dětí ze SVL na základních školách;
- vysoký počet dětí a žáků ze SVL předčasně opouštějících základní vzdělávání;
- nízká úroveň motivace dětí a žáků ze SVL ke vzdělávání;
- nízký počet absolventů středoškolského studia pocházejících ze SVL;
- vysoký podíl předčasných odchodů ze sekundárního vzdělávání u žáků ze SVL;
- minimální počet absolventů terciárního vzdělávání pocházejících ze SVL;
- etnická segregace dětí, žáků a studentů v systému vzdělávání;
- nepřipravenost školského systému na inkluzivní vzdělávání.

Vize

Všichni obyvatelé České republiky mají rovný přístup ke vzdělání na všech vzdělávacích stupních; je podporováno společné vzdělávání a vzdělávací úspěch všech dětí, včetně zajištění financování podpůrných opatření za spolupráce všech aktérů působících v systému vzdělávání dětí, žáků a studentů ze sociálně vyloučených lokalit. Inkluzivní školství je širokou veřejností přijímáno jako nejvhodnější vzdělávací koncept.

Cíle

Strategický cíl 6.1: **Zvýšení počtu dětí ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících formy předškolní přípravy ve společném kvalitním vzdělávání** poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky za aktivní spolupráce všech aktérů

- Specifický cíl 6.1.1: **Zvýšení podílu dětí ze sociálně vyloučených lokalit účastnících se předškolního vzdělávání** od 3 let věku (případně od 2 let věku)

Strategický cíl 6.2: **Zvýšení počtu dětí a žáků ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících základní školní docházku** ve společném vzdělávání poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky školského systému

- Specifický cíl 6.2.1: Zvýšení podílu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit inkluzivně vzdělávaných v základních školách hlavního vzdělávacího proudu
- Specifický cíl 6.2.2: Snížení počtu předčasných odchodů žáků ze základního vzdělávání v územích s výskytem sociálně vyloučených lokalit
- Specifický cíl 6.2.3: Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Specifický cíl 6.2.4: Zlepšení školní úspěšnosti žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit na základních školách
- Specifický cíl 6.2.5: Zvýšení počtu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit přímo pokračujících po ZŠ ve vzdělávání na středních školách

Strategický cíl 6.3: Zvýšení počtu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit absolvujících široké spektrum středoškolského vzdělávání

- Specifický cíl 6.3.1: Příprava středních škol na podporu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit pro úspěšné absolvování širokého spektra vzdělávacích oborů na středních školách
- Specifický cíl 6.3.2: Zvýšení počtu studentů terciárního vzdělávání z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit

Strategický cíl 6.4: **Zvýšení počtu absolventů terciárního vzdělávání pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit**

- Specifický cíl 6.4.1: Zvýšení počtu absolventů terciárního vzdělávání pocházejících z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit

Strategický cíl 6.5: Zvýšení počtu dospělých pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit, kteří získají novou kvalifikaci, případně si stávající kvalifikaci zvýší, rozšíří, prohloubí nebo obnoví

- Specifický cíl 6.5.1: Zvýšení počtu dospělých pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit, kteří získají novou kvalifikaci, případně si stávající kvalifikaci zvýší, rozšíří, prohloubí nebo obnoví

Zaměstnanost

Podle *Analýzy sociálně vyloučených lokalit* zpracované v roce 2015 je podíl nezaměstnaných v sociálně vyloučených lokalitách v průměru přibližně 80 až 85 procent. Nezaměstnanost je vyšší v etnicky homogenních lokalitách, jejichž obyvatelé se kromě malé nabídky vhodných pracovních míst také často musejí vyrovnávat s předsudky na trhu práce a se specifiky pracovního trhu v těžko přístupných venkovských oblastech. Nejvyšší průměrnou nezaměstnanost vykazovaly obce v Moravskoslezském, Ústeckém, Karlovarském a Olomouckém kraji.

Vysoká nezaměstnanost, která je obvykle **dlouhodobá či opakovaná**, má na obyvatele sociálně vyloučených lokalit řadu vážných dopadů. Vedle materiální deprivace se jedná o důsledky sociální (vyloučení z participace na sociálním a ekonomickém životě majority, zadluženost a rizikové jevy s ní spojené, včetně odkázání na nelegální práci) a psychické (rezignace na hledání zaměstnání, ztráta pracovních návyků spojených s legálním zaměstnáním, podléhání závislostem apod.). Celý komplex těchto příčin a následků se pak zpětně negativně odráží ve snížených šancích sociálně vyloučených na integraci do trhu práce.

K jejich **větší vzdálenosti od trhu práce** přispívá i poměr počtu volných pracovních míst a počtu uchazečů o zaměstnání. Pokud na jedno volné pracovní místo připadají 3 a více uchazečů, má osoba ze sociálně vyloučené lokality minimální šanci na otevřeném trhu práce uspět. V některých regionech je přitom disproporce tohoto poměru výrazně vyšší než jinde.

Zásadními příčinami vysoké nezaměstnanosti obyvatel sociálně vyloučených lokalit je jejich nízká či dokonce žádná formální **kvalifikace**. Kromě formální kvalifikace je výraznou bariérou pro vstup na legální trh práce **nedostatek kompetencí potřebných pro získání a udržení zaměstnání** (např. tzv. měkké dovednosti, schopnost orientovat se na trhu práce, vyjít s čistým příjmem sníženým o exekované částky, plnit úkoly, pracovat v týmu apod.). Tyto fakty působí jako zcela zásadní bariéra pro získání zaměstnání. Je tedy nutné intenzivně usilovat o zvyšování a rozšiřování schopností a kvalifikace obyvatel SVL.

Klíčové problémy

- nesoulad mezi nabídkou vhodných pracovních míst pro osoby ze SVL a poptávkou osob ze SVL;
- nízká úroveň mezd za málo kvalifikované práce;
- **nevhodná kvalifikace osob ze SVL pro uplatnění na trhu práce;**
- bariéry v dostupnosti pracovních příležitostí pro osoby ze SVL (dopravní nedostupnost, sňadování rodinného a pracovního života, rovné příležitosti žen a mužů, diskriminace);
- vysoký podíl osob dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a více);
- dávkový systém nemotivující k přijetí zaměstnání;
- nedostatečně motivační systém pro zaměstnavatele;
- pracující chudí;
- závislost na sekundárním trhu práce;
- nízké povědomí veřejnosti o problémech osob žijících v SVL;
- diskriminace sociálně vyloučených osob ze strany zaměstnavatelů.

Vize

Pro osoby ze sociálně vyloučených lokalit je dostupný legální trh práce. Existuje vyšší počet pracovních míst vhodných pro osoby ze sociálně vyloučené lokality. Většina osob ze sociálně vyloučené lokality je motivovaná ke vstupu na legální trh práce i díky motivačnímu nastavení mezd, sociálních dávek a systému prostupného zaměstnávání. Existuje inkluzivní pracovní trh, ve kterém zaměstnavatelé úzce spolupracují s pracovníky úřadu práce a sociálními pracovníky obcí a NNO. Pracovní potenciál osob ze sociálně vyloučených lokalit je využit v maximální možné míře i na základě individuálního přístupu k řešení kumulace problémů sociálního vyloučení (dluhy, bydlení apod.). Pro osoby ze sociálně vyloučených lokalit existuje dostatečná nabídka vhodných pracovních míst a existují jiné možnosti rozvoje jejich lidského potenciálu a přínosu místní komunitě.

Cíle

Strategický cíl 7.1: Zvýšení zaměstnanosti obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Strategický cíl 7.2: Zvýšení zaměstnanosti osob ve zvýšené míře ohrožených sociálním vyloučením

Strategický cíl 7.3: Snížení dlouhodobé nezaměstnanosti

Strategický cíl 7.4: Snížení rizik spojených se sekundárním trhem práce

■ **Akční plán inkluzivního vzdělávání 2019–2020 (APIV)**

Východiska:

Dílčí strategie 1: Informace, data a otevřená komunikace

1.1 Informovat veřejnost a pedagogické pracovníky o inkluzivním vzdělávání

1.1.1 Informovat veřejnost o inkluzivním vzdělávání (inkluze)

- 1.2 Připravovat relevantní data pro rozhodování MŠMT v oblasti inkluzivního vzdělávání
 - 1.2.1 Stabilizovat systém ukazatelů pro srovnatelnost dat v čase, strukturovat roční zprávu v oblasti implementace inkluzivního vzdělávání a nastavit procesní podmínky pro práci s daty směrem k jejich vytěžování a zpětnému přenosu doporučení do školní praxe
- 1.3 Zajistit datové podklady využitelné pro prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání
 - 1.3.1 Datově podpořit mapování předčasných odchodů ze vzdělávání

Dílčí strategie 2: Škola, pedagog a každý žák

- 2.1 Posilovat kompetence pedagogů škol v postupech individualizace ve vzdělávání
 - 2.1.1 Podpořit vedení škol a pedagogy v přijímání inkluzivních a demokratických principů vzdělávání
 - 2.1.2 Posílit kompetence managementu škol v oblasti realizace inkluzivního vzdělávání
 - 2.1.3 Zvýšit kompetence pedagogických a poradenských pracovníků v oblasti realizace inkluzivního vzdělávání
 - 2.1.4 Vytvořit snadno dostupné metodické materiály jako podporu profesního rozvoje pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání
 - 2.1.5. Podporovat bezpečné klima v inkluzivním prostředí
 - 2.1.6. Příprava systémové změny působení asistenta pedagoga ve školách
 - 2.1.7 Posílit kompetence pracovníků ŠPZ v metodickém vedení pedagogických pracovníků škol
- 2.2 Posílit speciálně pedagogické dovednosti v pregraduální přípravě a dalším profesním rozvoji pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání
 - 2.2.1 Posílit praktickou složku přípravy budoucích pedagogů ve vzdělávání žáků s jazykovou bariérou
 - 2.2.2 Rozšířit kompetence speciálních pedagogů a dalších profesí o pedagogické dovednosti
- 2.3 Vytvořit standard kvality školního poradenského pracoviště na úrovni vzdělávací instituce
 - 2.3.1 Zabezpečit kvalitu poradenských služeb poskytovaných školou v novém systému financování
- 2.4 Zajistit služby zdravotní péče ve školách a školských zařízeních
 - 2.4.1 Vyjasnit možnosti působení poskytovatelů zdravotní péče ve školách a školských zařízeních
 - 2.4.2 Nastavit meziresortní spolupráci v oblasti psychiatrické péče
- 2.5 Zkvalitnit a sjednotit poskytování poradenských služeb ve školách a ŠPZ
 - 2.5.1 Standardizovat práci ŠPZ
- 2.6 Zajistit a systematizovat jazykovou přípravu (čeština jako druhý jazyk)
 - 2.6.1 Zajistit (procesně) dostupné a kvalitní vzdělávání, tzn. bezodkladnou a nárokově dostupnou jazykovou přípravu žákům s jazykovou bariérou a její

evaluaci

2.6.2 Vytvořit kurikulum češtiny jako druhého jazyka (ČDJ)

2.6.3 Zajistit dostupnou funkční diagnostiku jazykových dovedností žáků s jazykovou bariérou orientovanou na zjištění potřebnosti jazykové podpory

2.6.4 Připravit návrh jazykové přípravy pro uchazeče o středoškolské vzdělávání, kteří přicházejí bez dostatečné znalosti češtiny

2.6.5 Podpořit žáky s jazykovou bariérou při přechodu na SŠ a při studiu a ukončování SŠ s cílem zamezit předčasným odchodům ze vzdělávání

2.6.6 Posílit kompetence pedagogických pracovníků pro vzdělávání žáků s jazykovou bariérou formou realizace kurzů DVPP

2.6.7 Posílit přípravu budoucích pedagogů (SPgŠ, VOŠ a VŠ) na vzdělávání žáků s jazykovou bariérou

2.7 Snižovat administrativní zátěž při realizaci inkluzivního vzdělávání do praxe

2.7.1 Optimalizovat technické řešení předávání informací o navrhovaných a poskytovaných podpůrných opatřeních

2.8 Snižovat externí diferenciaci na úrovni předškolního, základního a středního vzdělávání

2.8.1 Analyzovat vliv spádových obvodů v zájmu heterogenity prostředí na školách

2.8.2 Podporovat inkluzivní vzdělávání v místě a ve školách

2.8.3 Zajistit podporu žákům ohroženým předčasným odchodem ze vzdělávání

2.8.4 Provázat vzdělávání s programy na podporu zaměstnanosti

Návrh hlavních prioritních opatření

1. Podpora a ověření role školního sociálního pedagoga

Plán aktivit:

- Zhodnocení efektivity působení sociálních pedagogů včetně šablon a regionálních disparit.
- Otevření odborné diskuze nad začleněním sociálního pedagoga mezi zákonem rozpoznané pedagogické pracovníky (změna zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů).
 - K zavedení této kategorie pedagogických pracovníků bude přistoupeno po zhodnocení všech podstatných okolností, tedy kromě nastavení odborné kvalifikace pro činnost sociálního pedagoga, současně budou popsány jeho standardní činnosti v prováděcích předpisech ke školskému zákonu.
- Budou doplněny předpisy pracovněprávní, pokud jde o odměňování (pro tuto úpravu je např. podstatné také nastavení úrovně požadované odborné přípravy).
- Vymezení obsahu činnosti sociálního pedagoga ve vztahu k činnosti škol a školských zařízení (definované rámcem výchovy a vzdělávání podle školského zákona) a k již existujícím 9 specialistům školních poradenských pracovišť (školní metodici prevence, speciální pedagogové atd.).
- Po ověření pozice sociálního pedagoga bude tato činnost finančně normována tak, aby mohlo dojít k vyčíslení finančních dopadů na státní rozpočet, neboť na výdaje na odměňování pracovníků v regionálním školství se poskytují finanční prostředky ze státního rozpočtu (úprava příslušných ustanovení školského zákona).

- Podpora sociálního pedagoga v základních školách s vyšším zastoupením romských žáků (v ČR cca 119 ZŠ), s vyšším podílem žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků žijících v odlišných životních podmínkách.

2. Analýza vzdělávání v MŠ a ZŠ s vysokým zastoupením romských žáků a jejich podpora Plán aktivit:

- Realizovat ve spolupráci s Technologickou agenturou České republiky výzkumné šetření zaměřené na překážky zapojení dětí v sociálně vyloučených lokalitách do povinného předškolního vzdělávání a vytvořit na jeho základě soubor cílených doporučení pro vzdělávací politiku.
- Iniciovat zpracování tematické zprávy ČŠI ve školách, kde je zastoupení romských žáků 50% a více.
- Využití tematických výstupů⁸ zpracovávaných ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020, kdy se ČŠI bude zaměřovat např. na školy nacházející se v problematických lokalitách, které i přesto dokáží žáky přivést k dobrým vzdělávacím výsledkům.

3. Vzdělávání pedagogických pracovníků

3.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření MŠMT

Výtah z agregovaných dat – MAP II – území: ORP Olomouc, zpracování průběžných výstupů ze šetření - listopad 2018, porovnání s šetřením v letech 2015 -2016 (před zahájením realizace Šablon).

Hlavní cíl dotazníkového šetření je aktualizace podkladových dat a zjištění stavu v území v jednotlivých podporovaných oblastech po realizaci Šablon I a před začátkem realizace Šablon II v mateřských a základních školách.

V průběžném šetření tak, jako v šetření 2015 – 2016 **se nehodnotilo**: priority zlepšení dle jednotlivých nadefinovaných oblastí podle škol (ČG, MG, Inkluze, polytechnika...), oblast Rozvoj infrastruktury, neproběhla aktualizace plánů na zlepšení v letech 2019 – 2020 a nehodnotily se překážky pro rozvoj v jednotlivých oblastech (překážky zůstávají v dokumentu MAP nadefinované ze šetření v letech 2015-2016).

Základní školy

Podíl ředitelství – vyplnění dotazníku 36,5% (ČR: 38,8%), tzn. dotazník zatím vyplnilo méně než 50% škol.

Důvody nevyplnění: některým ještě projekty na Šablony I neskončily, proto nevyplňovaly dotazník, školy Šablony I vůbec nerealizovaly. Kompletní data budou v říjnu 2019.

Vysvětlivky k hodnocení:

Průměrné hodnocení aktuálního stavu

1. *Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)*

2. *Rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)*

3. *Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)*

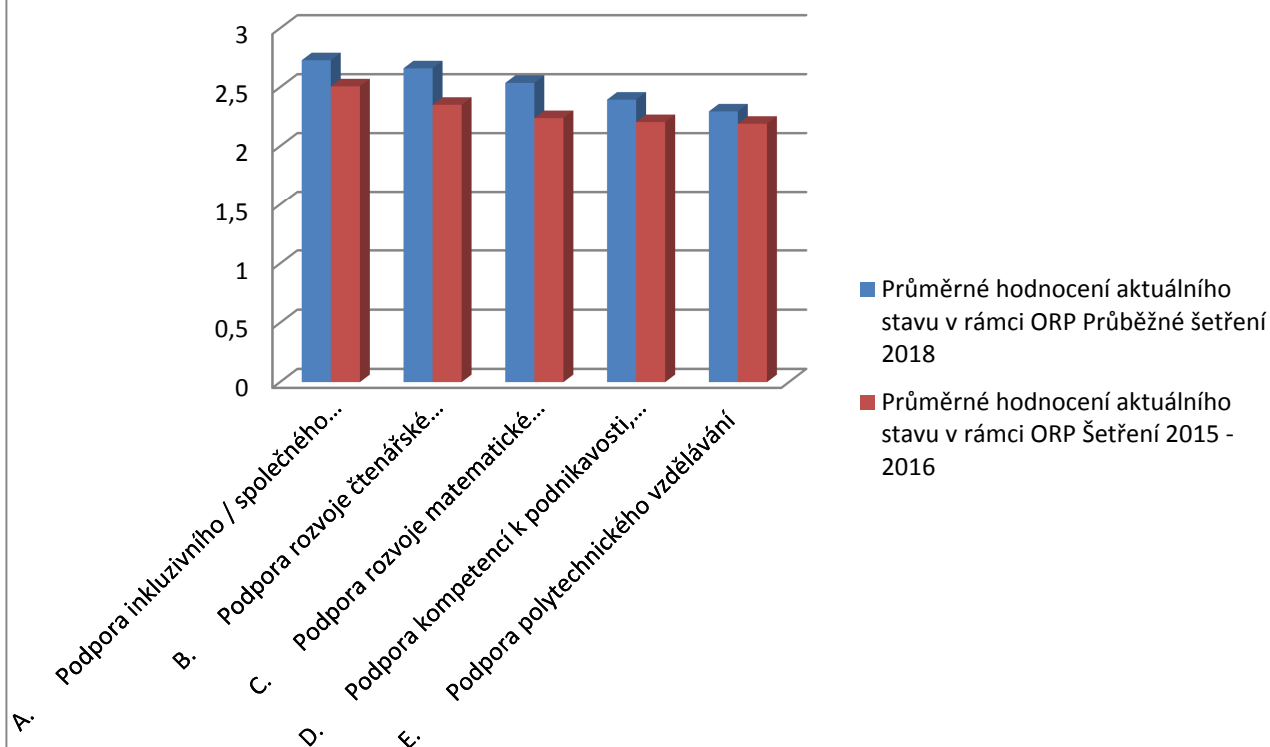
4. *Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)*

Nově se nehodnotila oblast Rozvoj infrastruktury.

Hlavní podporované oblasti

		2015 - 2016	Průběžné výstupy 11/2018
1.	Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,51	2,73
2.	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,35	2,66
3.	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,24	2,54
4.	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	2,21	2,40
5.	Podpora polytechnického vzdělávání	2,19	2,30

Hlavní podporované oblasti

Ve všech oblastech došlo k mírnému posunu v hodnocení aktuálního stavu, vždy řádově o 0,1 – 0,3% bodu. K nejvyššímu posunu došlo v oblasti čtenářské gramotnosti a k nejmenšímu posunu v oblasti polytechnického vzdělávání, ale rozdíly jsou zanedbatelné.

Pořadí hlavních podporovaných oblastí podle potřeb škol se nyní neanalyzovalo; obecně v rámci ČR jsou mírně vyšší stupně aktuálního stavu v daných oblastech.

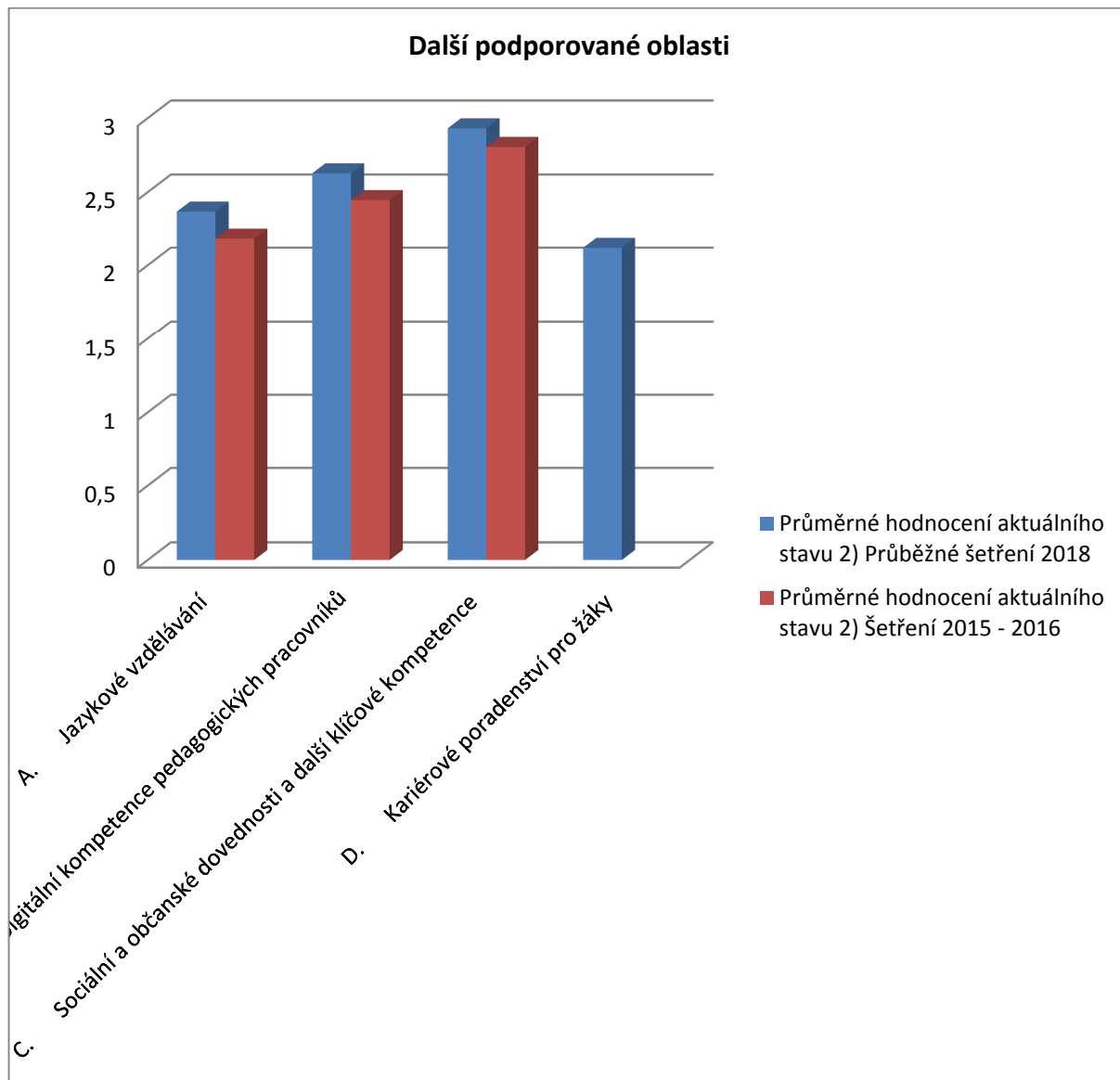
Z tabulky je patrné, že nejvíce pozornosti bychom měli zaměřit na oblasti, kde je nejmenší procento hodnocení aktuálního stavu. Rozdíly však nejsou velké, pohybují se mezi 0,4% bodu.

Priority v dalších oblastech podpory z OP:

		2015 - 2016	Průběžné výstupy 11/2018
1.	Jazykové vzdělávání	2,18	2,37
2.	Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,45*	2,63
3.	Sociální a občanské dovednosti a další	2,81	2,93

	klíčové kompetence		
4.	Kariérové poradenství pro žáky	Nehodnotilo se	2,12

* včetně hodnocení konektivity škol

Opět platí, že obecně v rámci ČR jsou mírně vyšší stupně aktuálního stavu v daných oblastech.

Průměrné hodnocení aktuálního stavu se ve všech oblastech pohybuje mezi hodnotou 2 Rozvíjející se oblast (promyšlená část, počáteční realizace) a 3 – realizační oblast (realizováno na základní úrovni, je prostor pro zlepšení) a je mírně nižší než na celorepublikové úrovni.

Nejlépe hodnocenou oblastí aktuálního stavu ze všech je oblast Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence (2,93). Z tohoto důvodu dosud v rámci aktivit MAP nedošlo k zaměření se na tuto oblast. Nejslabší hodnocení aktuálního stavu kariérové poradenství (2,12) a dále z hlavních podporovaných oblastí podpora polytechnického vzdělávání (2,30) a podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků (2,40). Projekty MAP II jsou zaměřeny na tyto oblasti.

Podrobné hodnocení jednotlivých podporovaných oblastí:

Překážky v jednotlivých oblastech se nově nehodnotily, rovněž se neaktualizovalo plánované zaměření se na zlepšení škol v jednotlivých oblastech, aktuálně pro období 2019 – 2020.

Hlavní oblasti

1. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Škola má vytvořený systém podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.).	89,5 %	2,68	2,91	0,23
2.	Pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky.	86 %	2,40	2,79	0,39
3. – 6.	Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.).	80,7 %	2,32	2,52	0,2
3. – 6.	Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.).	80,7 %	2,60	2,87	0,27
3. – 6.	Vyučující realizují pedagogickou diagnostiku žáků, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o žáky.	80,7 %	2,58	2,70	0,12

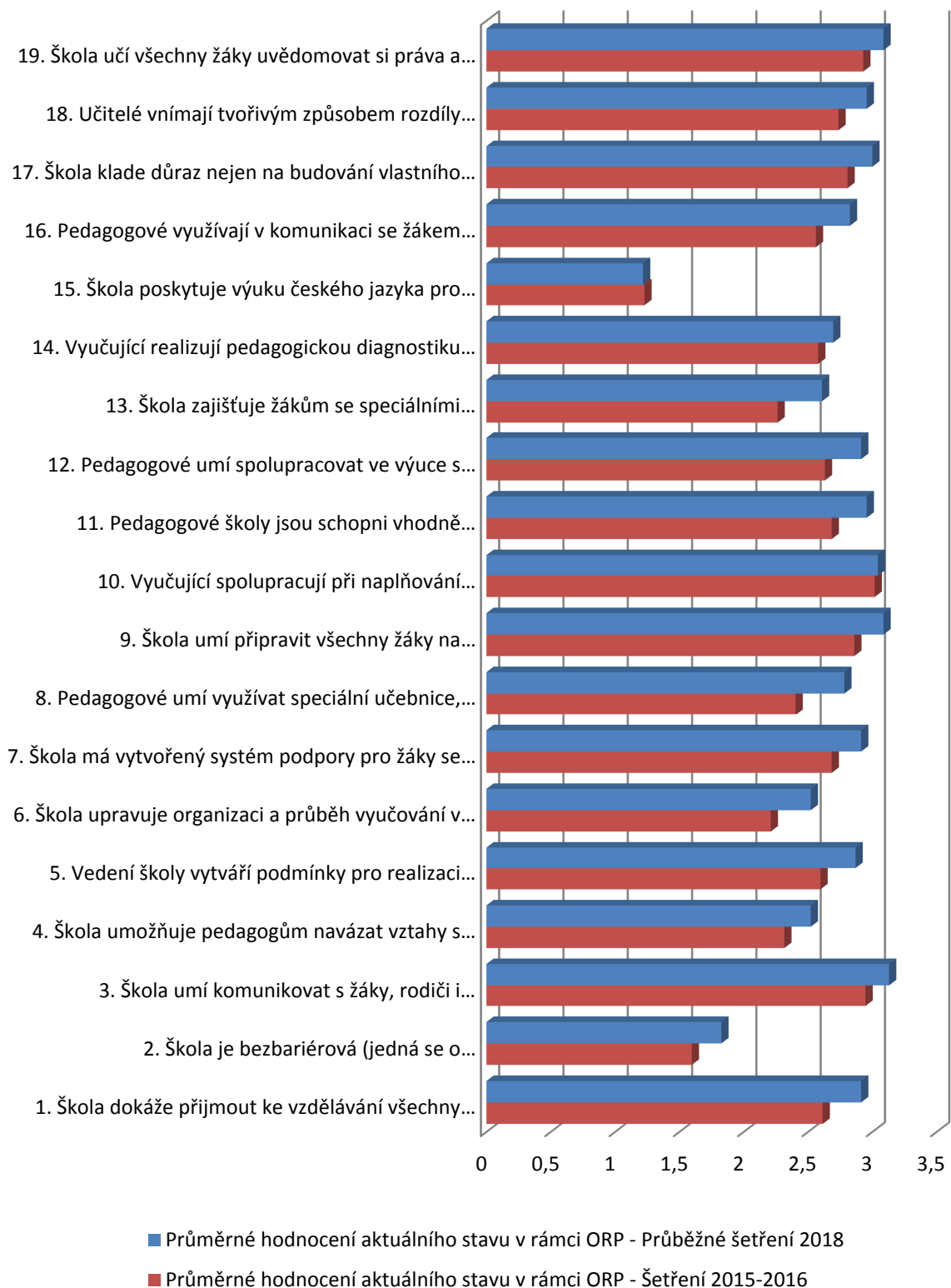

3. – 6.	Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání.	80,7 %	2,56	2,83	0,27
---------	--	--------	------	------	------

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 75% zájem škol o zlepšení v dané oblasti):

- Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělaného žáka (např. učivo určené nadaným žákům je rozšiřováno a prohlubováno v souladu s jejich předpoklady, tvorba žákovských portfolií apod.) - (zlepšení nastalo z 2,68 na 2,96 aktuálního stavu, tj. o **0,28 bodu**)
- Škola umí komunikovat s žáky, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy (zlepšení nastalo z 2,95 na 3,13 aktuálního stavu, tj. o 0,18 bodu)
- Škola upravuje organizaci a průběh vyučování v souladu s potřebami žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. poskytuje skupinovou výuku pro nadané žáky, skupiny mohou být tvořeny žáky z různých ročníků, doučování apod.). - (zlepšení nastalo z 2,21 na 2,52 aktuálního stavu, tj. o **0,31 bodu**)
- Vyučující spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb žáků (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání žáků apod.) - (zlepšení nastalo z 3,02 na 3,04 aktuálního stavu, tj. o 0,02 bodu)
- Pedagogové umějí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent) - (zlepšení nastalo z 2,63 na 2,91 aktuálního stavu, tj. o 0,18 bodu).
- Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji (zlepšení nastalo z 2,74 na 2,96 aktuálního stavu, tj. o 0,22 bodu)
- Škola učí všechny žáky uvědomovat si práva a povinnosti (vína, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.) - (zlepšení nastalo z 2,93 na 3,09 aktuálního stavu, tj. o 0,16 bodu)

Inkluze - společné vzdělávání

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení učeben a dalších prostorů školy).	22,8 %
2.	Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně žáků z odlišných kulturních prostředí, se sociálním znevýhodněním, cizince, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) apod.).	17,5 %
3. – 4.	Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji.	15,8 %
3. – 4.	Škola umí připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání.	15,8 %
5. – 6.	Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince.	12,3 %
5. – 6.	Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.).	12,3 %

Lze říct, že ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení (maximálně však o 0,3 bodu). Neplatilo pravidlo, že oblasti, na které se chtěly nejvíce zaměřit, se zlepšily více než jiné oblasti.

Nejslabší oblastí v rámci podpory inkluze je poskytování výuky českého jazyka pro cizince – 1,22 bodu a bezbariérovost školy – 1,83 bodu.

Je dobré konstatovat, že mírné zlepšení nastalo opravdu ve všech posuzovaných oblastech.

Obdobně jako průměr, či mírně nad průměrem ČR naše školy hodnotí oblasti:

1. Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky
2. Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitostí k vlastnímu seberozvoji - škola je bezbariérová (odpovídá tomu realizace velkého počtu aktivit škol na rozvoj infrastruktury v rámci IROP a ITI OA)
3. Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného žáka - pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky
4. Škola umí připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání

5. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání
6. Pedagogové umí využívat speciální učebnice, pomůcky i kompenzační pomůcky
7. Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu žáka, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti se spolužáky a dalšími lidmi apod.

2 Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Škola podporuje základní znalosti a dovednosti , základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků).	89,5 %	2,65	3,00	0,35
2. – 4.	Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).	86 %	2,51	3,04	0,53
2. – 4.	Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol.	86 %	2,28	2,43	0,15
2. – 4.	Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.).	86 %	2,32	2,61	0,29
5.	Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle).	84,2 %	2,32	2,61	0,29
6.	Ve škole se realizují čtenářské kroužky/pravidelné dílny čtení/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti.	82,5 %	2,07	2,70	0,63

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 70% zájem škol o zlepšení v dané oblasti) – všechny ostatní uvedené:

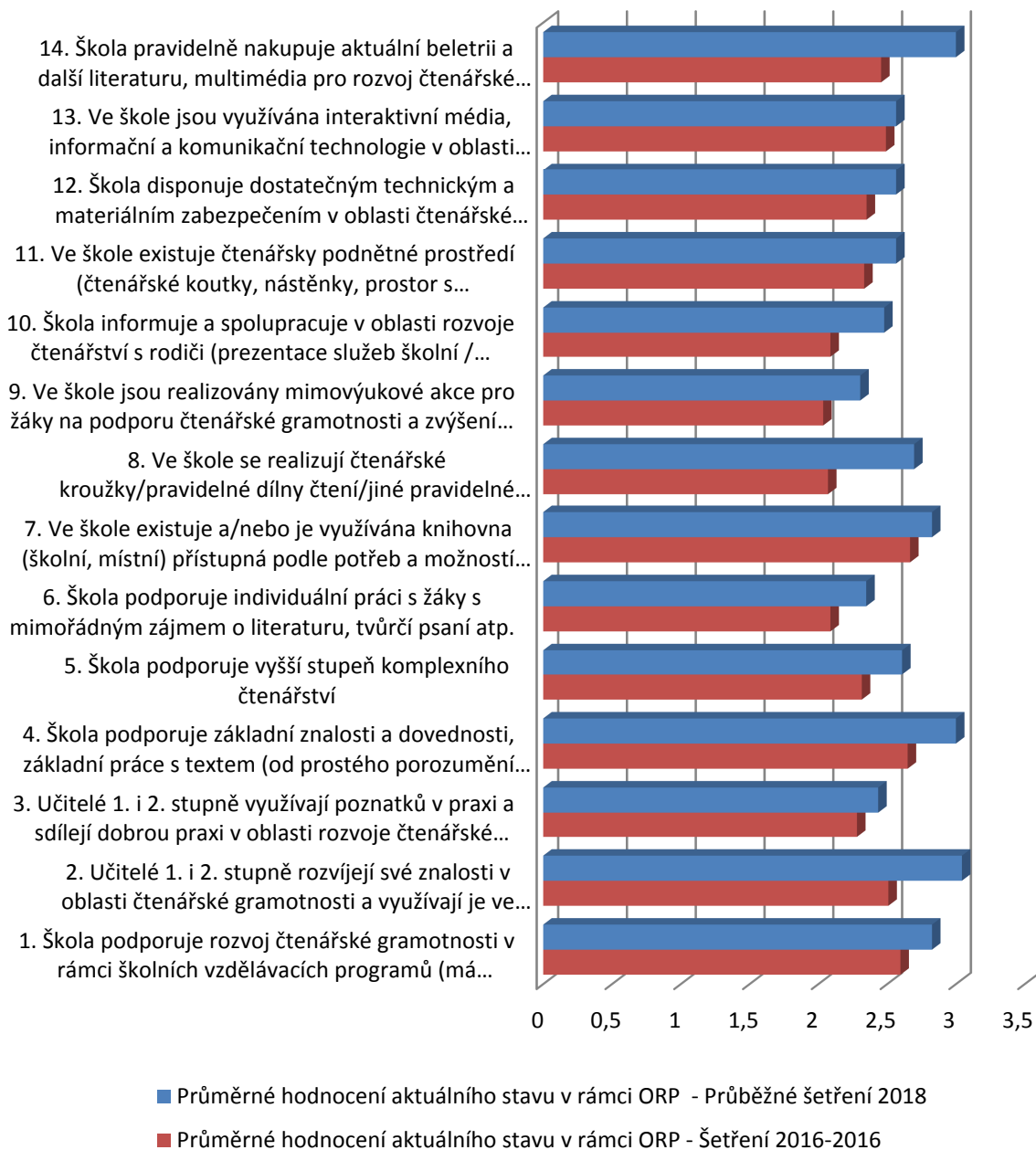

- Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti. - (zlepšení nastalo z 2,95 na 3,13 aktuálního stavu, tj. o 0,18 bodu)
- Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp. - (zlepšení nastalo z 2,21 na 2,52 aktuálního stavu, tj. o **0,31 bodu**)
- Ve škole existuje nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků - zlepšení nastalo z 2,67 na 2,83 aktuálního stavu, tj. o 0,16 bodu - Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih...) - zlepšení nastalo z 2,04 na 2,30 aktuálního stavu, tj. o 0,26 bodu
- Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.) - zlepšení nastalo z 2,09 na 2,48 aktuálního stavu, tj. o 0,39 bodu
- Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.). - zlepšení nastalo z 2,33 na 2,57 aktuálního stavu, tj. o 0,24 bodu
- Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky). - zlepšení nastalo z 2,35 na 2,57 aktuálního stavu, tj. o 0,22 bodu
- Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ - zlepšení nastalo z 2,46 na 3,00 aktuálního stavu, tj. o **0,54 bodu**.

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky).	17,5 %
2. – 4.	Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih...).	14 %
2. – 4.	Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti.	14 %
2. – 4.	Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ.	14 %

Čtenářská gramotnost

Lze konstatovat, že ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. V řadě případů je zlepšení výraznější, okolo 0,3% bodu. K nejvýraznějšímu zlepšení došlo v oblasti realizace čtenářských kroužků, dílen čtení atd. – zlepšení o 0,63 bodu a v oblasti rozvíjení znalosti učitelů a využití těchto znalostí ve výuce – zlepšení o 0,53 bodu a nákup aktuální beletrie – 0,54 bodu. Jsou to především oblasti, na které jsou zaměřeny i implementační aktivity MAP II v r. 2019 a 2020, je tedy předpoklad, že dojde ještě k dalšímu zlepšení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory čtenářské gramotnosti je realizace mimovýukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti (př. projektové dny, autorské čtení...) – 2,3 bodu a podpora ze strany školy individuální práce žáků s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní – 2,35 bodu.

Rozvoj znalostí učitelů bylo i druhou prioritou škol v oblasti čtenářské gramotnosti z předchozího šetření. Rovněž čtenářské kroužky patřily k prioritním oblastem. Lze konstatovat, že cíle stanovené školami v oblasti čtenářské gramotnosti se postupně daří naplňovat.

Obdobně jako průměr, či mírně nad průměrem ČR, naše školy hodnotí oblasti:

1. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu...
2. Ve škole se realizují čtenářské kroužky/pravidelné dílny čtení/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti
3. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem
4. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce
5. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků
6. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí

3. Podpora rozvoje matematické gramotnosti

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).	78,9 %	2,47	2,87	0,40
2. – 3.	Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle).	77,2 %	2,65	2,83	0,18
2. – 3.	Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo	77,2 %	2,63	2,87	0,24

	k objasnění přírodních zákonů atp.).				
4.	Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	75,4%	2,21	2,43	0,22
5. – 8.	Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku.	70,2 %	2,11	2,52	0,41
5. – 8.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti.	70,2 %	2,28	2,43	0,15
5. – 8.	Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti.	70,2 %	2,51	2,87	0,36
5. – 8.	Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ.	70,2 %	2,23	2,61	0,29

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 60% zájem škol o zlepšení v dané oblasti - ostatní uvedené):

- Ve škole jsou realizovány mimovýukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.) - zlepšení nastalo z 1,77 na 1,87 aktuálního stavu, tj. o 0,1 bodu
- Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti, např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.) - zlepšení nastalo z 1,77 na 2,26 aktuálního stavu, tj. o **0,49 bodu**
- Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování/mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.) - zlepšení nastalo z 1,91 na 2,35 aktuálního stavu, tj. o **0,44 bodu**

Matematická gramotnost

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti.	26,3 %
2. – 3.	Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti, např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.).	22,8 %
2. – 3.	Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku.	22,8 %
4.	Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování/mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.).	21,1 %

Lze konstatovat, že ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. K nejvýraznějšímu zlepšení došlo v oblasti informování a spolupráce školy s rodiči – zlepšení o 0,49 bodu a v oblasti existence kroužků na matematickou gramotnost – zlepšení o 0,44 bodu, dále pak individuální práce s mimořádně nadanými - zlepšení 0,41 bodu a rozvoj znalostí učitelů – zlepšení o 0,4%. Jsou to i oblasti, na které jsou také zaměřeny implementační aktivity MAP II v r. 2019 a 2020, je tedy předpoklad, že dojde ještě k dalšímu zlepšení.

K největšímu zlepšení došlo ve dvou oblastech, které nefigurovaly v hlavních prioritách škol (kroužky a spolupráce s rodiči). Oblast Rozvoje znalostí učitelů bylo i první prioritou škol v oblasti matematické gramotnosti, na kterou se školy chtěly zaměřit dle výsledků z předchozího dotazníkového šetření.

Nejslabší oblastí v rámci podpory matematické gramotnosti je realizace mimovýukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti (př. projektové dny, autorské čtení...) – 1,87 bodu a existence pravidelných kroužků ve škole (př. kroužek zábavné logiky) – 2,35 bodu.

Celkově je stav matematické gramotnosti hodnocený hůře než stav čtenářské gramotnosti.

Obdobně jako průměr, či mírně nad průměrem ČR, naše školy hodnotí oblasti:

1. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči
2. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti
3. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ
4. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce
5. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků.

4. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků

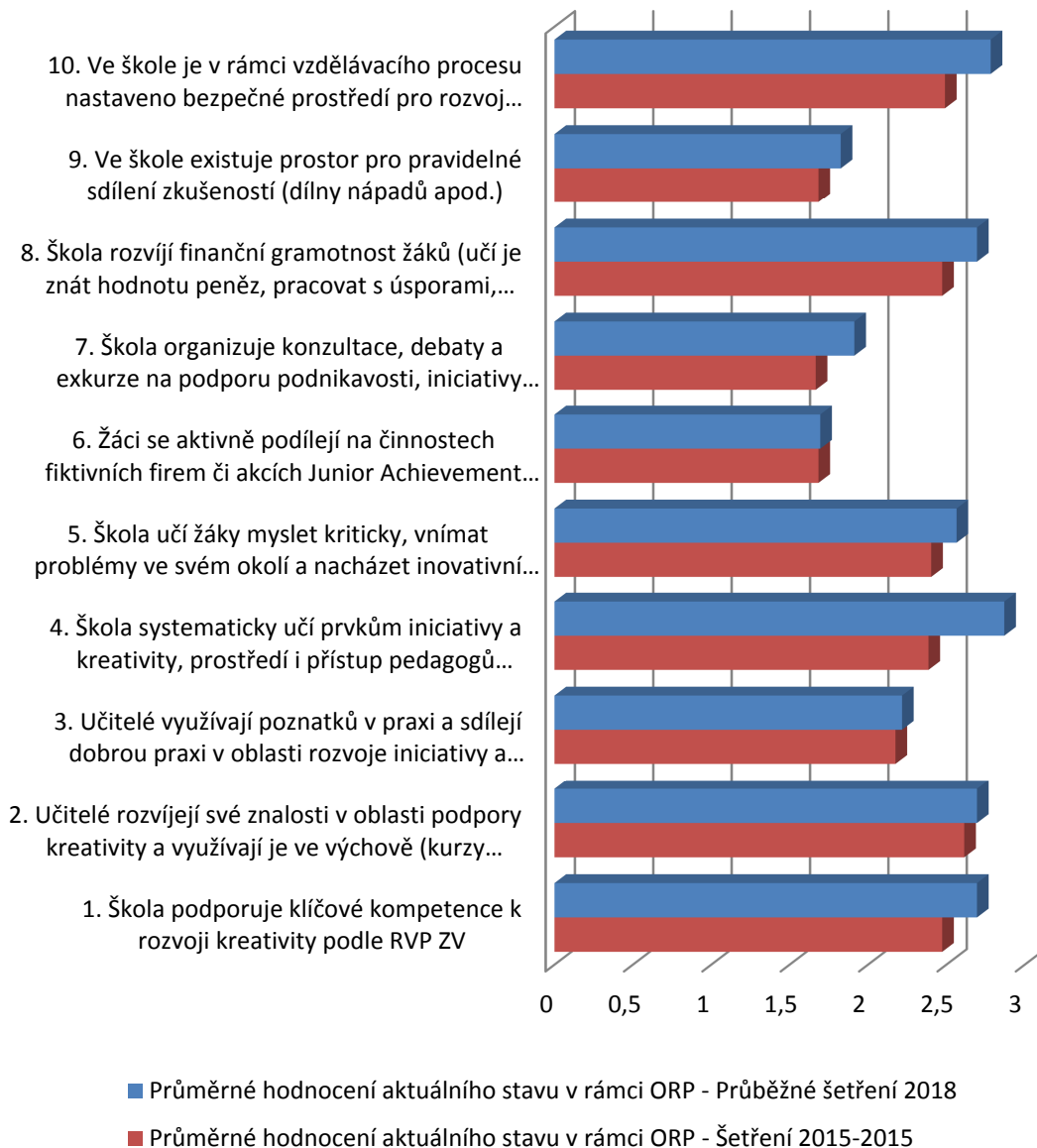
Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí.	80,7 %	2,39	2,87	0,48
2.	Ve škole je v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů žáků.	75,4 %	2,49	2,78	0,29
3. – 4.	Škola rozvíjí finanční gramotnost žáků (učí je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami, spravovat záležitosti, znát rizika).	71,9 %	2,47	2,78	0,29
3. – 4.	Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol.	71,9 %	2,18	2,87	0,69

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 60% zájem škol o zlepšení v dané oblasti)

- Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.) - zlepšení nastalo z 2,61 na 2,70 aktuálního stavu, tj. o 0,48 bodu
- Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších (např. Podnikavá škola), nebo se aktivně podílejí na přípravě a realizaci projektů školy. - zlepšení nastalo z 2,68 na 2,70 aktuálního stavu, tj. o 0,02 bodu

Podnikavost, iniciativita, kreativita

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP ZV.	43,9 %
2. – 3.	Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.).	36,8 %
2. – 3.	Škola organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele.	36,8 %

Lze konstatovat, že ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. Zlepšení však bylo ve všech oblastech velmi malé, nejvýraznější zlepšení nastalo u systematické výuky prvků iniciativy a kreativity a přístupu pedagogů k podpoře fantazie a iniciativy dětí – zlepšení o 0,48 bodu. Je to hlavní oblast, na kterou se školy chtěly nejvíce zaměřit dle výsledků z předchozího dotazníkového šetření.

Nejslabší oblastí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě je podílení se žáků na činnosti fiktivních firem či aktivní příprava na projektech školy – 1,7 bodu, dále ve škole existuje prostor pro pravidelné sdílení zkušeností – 1,83 bodu a škola organizuje konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti pro žáky i učitele – 1,91 bodu.

Celkově je stav podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků velmi slabý a stále v počátcích realizace na školách.

Téměř ve všech oblastech jsme pod průměrem ČR, jediná hlavní prioritní oblast, která také prokázala nejvyšší % zlepšení, mírně převyšuje průměr ČR. Vyrovnané to je ještě v oblastech Žáci se aktivně podílejí na činnostech fiktivních firem či akcích Junior Achievement nebo v obdobných dalších, a/nebo se aktivně podílejí na přípravě a realizaci projektů školy a v oblasti organizace škol konzultací, debat, exkurzí na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky i učitele.

Na tuto oblast se zaměřují i implementační aktivity MAP II, předpokládáme tak, že by mohlo dojít ke zlepšení i v této oblasti.

5. Podpora polytechnického vzdělávání

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru.	78,9 %	2,16	2,30	0,14
2. – 3.	Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány.	71,9 %	2,63	2,78	0,15
2. – 3.	Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející	71,9 %	2,4	2,43	0,03

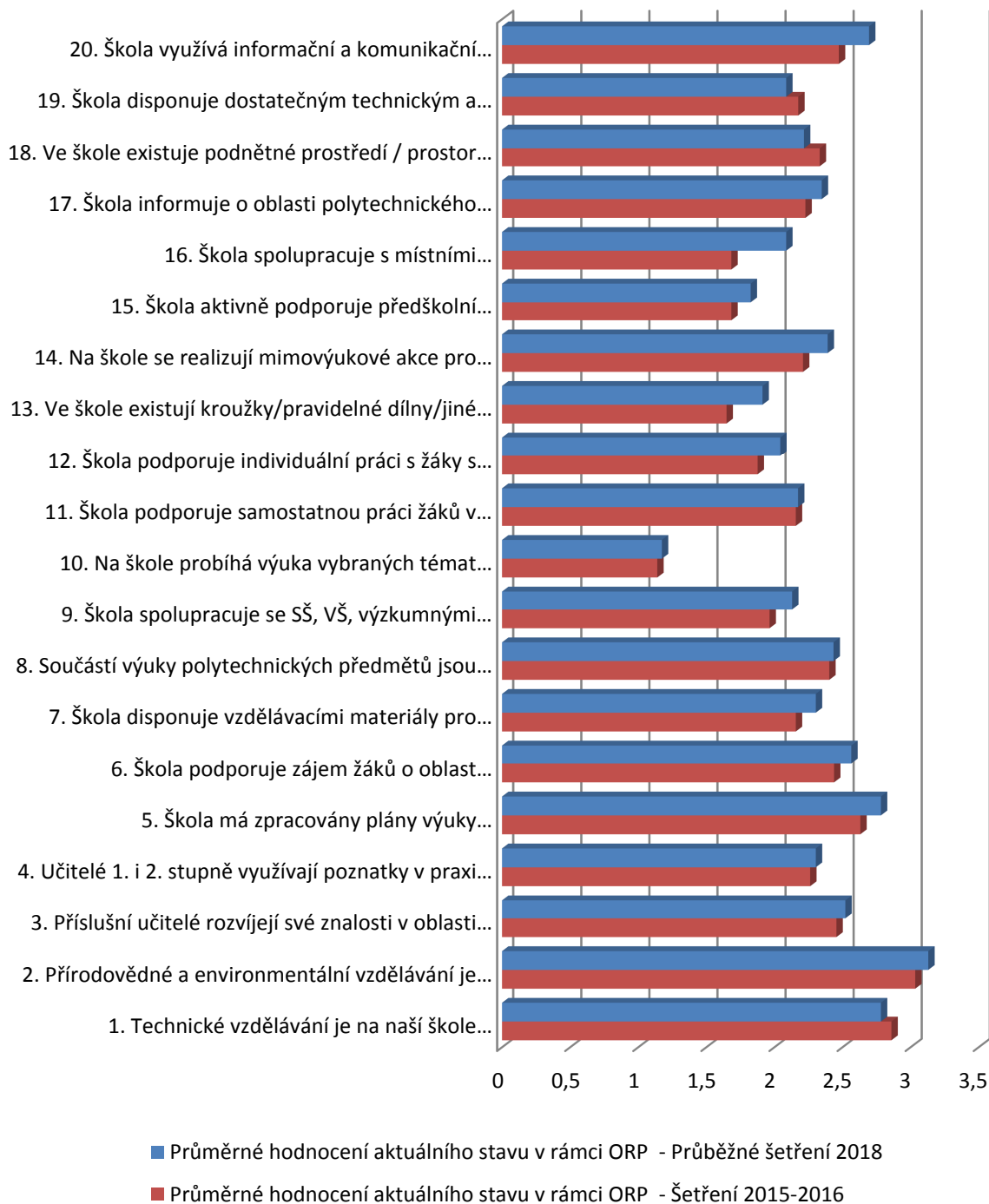

	manuální zručnost žáků.				
4. – 5.	Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí.	70,2 %	2,44	2,57	0,13
4. – 5.	Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání.	70,2 %	2,47	2,70	0,23

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 60% zájmu škol o zlepšení v dané oblasti)

- Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání - zlepšení nastalo z 2,16 na 2,17 aktuálního stavu, tj. o 0,01 bodu
- Ve škole existuje podnětné prostředí/prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů) – zhoršení z 2,33 na 2,22 aktuálního stavu, tj. o 0,11 bodu
- Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.) – zlepšení nastalo z 2,46 na 2,52 aktuálního stavu, tj. o 0,06 bodu
- Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.) – zlepšení nastalo z 2,23 na 2,35 aktuálního stavu, tj. o 0,12 bodu
- Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol – zlepšení nastalo z 2,26 na 2,30 aktuálního stavu, tj. o 0,04 bodu
- Na škole se realizují mimovýukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuze s osobnostmi apod.) – zlepšení nastalo z 2,21 na 2,39 aktuálního stavu, tj. o 0,18 bodu
- Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.) - zhoršení z 2,18 na 2,09 aktuálního stavu, tj. o 0,09 bodu

Polytechnické vzdělávání

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Ve škole existují kroužky /pravidelné dílny/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání.	40,4 %
2.	Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ).	38,6 %
3.	Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV.	36,8 %
4.	Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli.	28,1 %

Ve většině hodnocených oblastí došlo k mírnému procentnímu zlepšení, ve dvou oblastech, které však nebyli prioritní, došlo dokonce ke zhoršení posouzení stavu. Nejslabší oblastí v rámci podpory polytechnického vzdělávání je probíhání výuky vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – 1,17 bodu, dále škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. ve spolupráci s MŠ) – 1,83 bodu a existence pravidelných kroužků, dílen na škole či jiných mimoškolních aktivit na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání – 1,91 bodu.

Celkově je stav podpory polytechnického vzdělávání na začátku realizace a bylo by dobré tyto aktivity i v rámci MAP II více podpořit.

Obdobně jako průměr, či mírně nad průměrem ČR, naše školy hodnotí oblasti:

1. Škola spolupracuje se SŠ, VŠm výzkumnými pracovišti technického zaměření
2. Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli
3. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání
4. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV.

Další priorita 7 v ORP Olomouc – Jazykové vzdělávání

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti.	78,9 %	2.35	2.65	0.30

2. – 3.	Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimedia pro rozvoj jazykové gramotnosti.	77,2 %	2,53	2,87	0,34
2. – 3.	Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.).	77,2 %	2,49	2,61	0,12
4.	Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti.	75,4 %	2,63	2,87	0,18

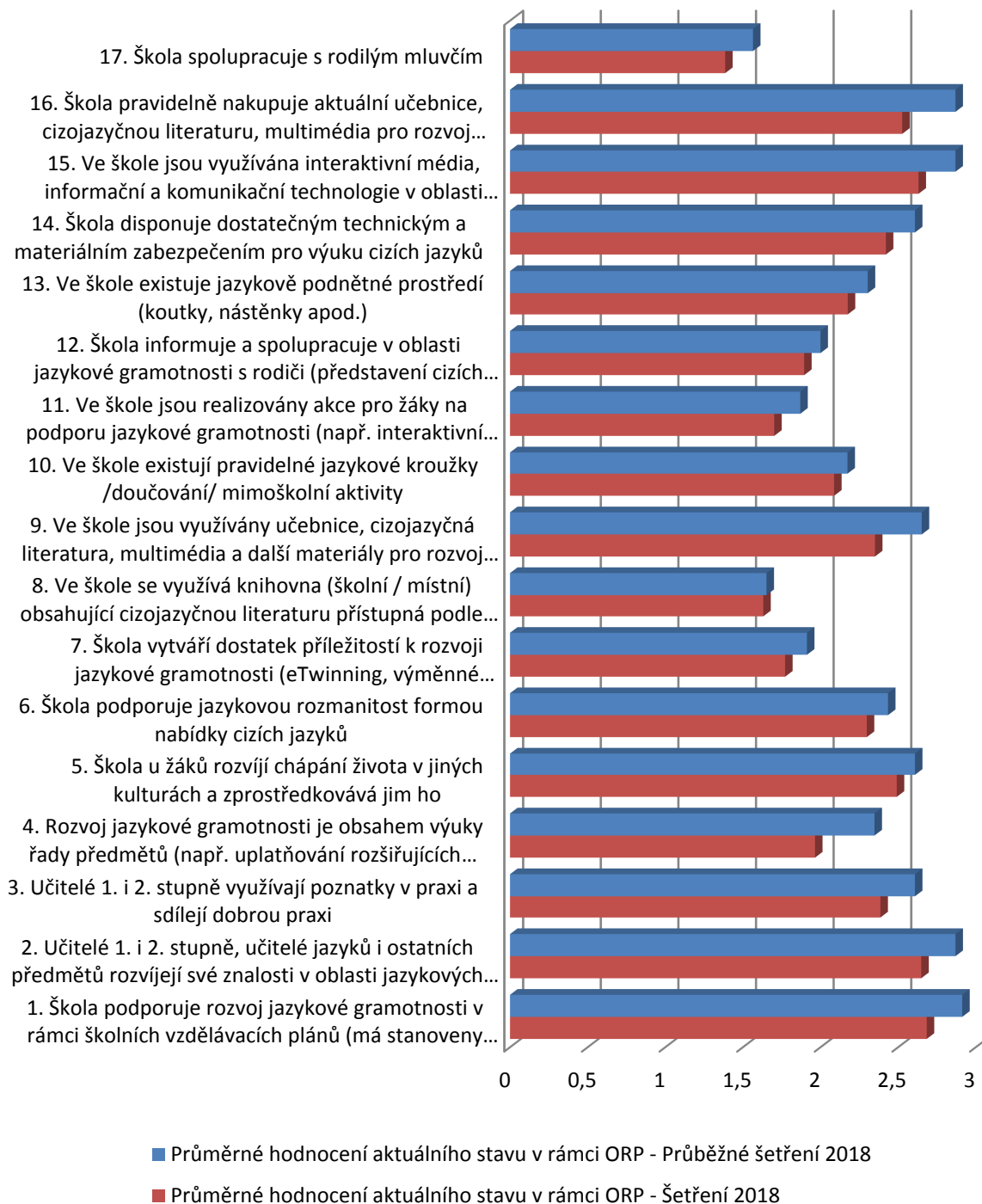
Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 70% zájem škol o zlepšení v dané oblasti)

- Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností, např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.) – zlepšení nastalo z 1,89 na 2,00 aktuálního stavu, tj. o 0,11 bodu
- Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol – zlepšení nastalo z 2,39 na 2,61 aktuálního stavu, tj. o 0,22 bodu
- Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.) – zlepšení nastalo z 2,18 na 2,30 aktuálního stavu, tj. o 0,12 bodu
- Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků – zlepšení nastalo z 2,42 na 2,61 aktuálního stavu, tj. o 0,19 bodu
- Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů (např. uplatňování rozšiřujících autentických cizojazyčných materiálů – textů, nahrávek apod.) – zlepšení nastalo z 1,96 na 2,32 aktuálního stavu, tj. o **0,39** bodu

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Ve škole se využívá knihovna (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupná podle potřeb žáků.	22,8 %
2.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků.	21,1 %
3. – 4.	Ve škole existují pravidelné jazykové kroužky/doučování/mimoškolní aktivity.	17,5 %
3. – 4.	Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.).	17,5 %

Jazykové vzdělávání

Lze konstatovat, že ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. Zlepšení však bylo ve všech oblastech velmi malé, nejvýraznější zlepšení nastalo u oblasti rozvoje jazykové gramotnosti, která je obsahem výuky řady předmětů – zlepšení o 0,39 bodu. Tato oblast nepatřila mezi priority. Dále došlo ještě

k výraznějšímu zlepšení v oblasti nákupu aktuálních učebnic a literatury a jejich využití v praxi - 0,34 a 0,3 bodu. Tyto dvě oblasti v minulém šetření patřily k prioritním oblastem.

Nejslabší oblastí v rámci podpory jazykového vzdělávání je spolupráce s rodilým mluvčím – 1,57 bodu, dále využití knihovny ve škole s cizojazyčnou literaturou – 1,65 bodu a škola vytváří dostatek příležitostí k využití jazykové gramotnosti (výměnné pobyty apod.) – 1,91 bodu.

Obdobně jako průměr, či mírně nad průměrem ČR, naše školy hodnotí oblasti:

1. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimedia pro rozvoj jazykové gramotnosti
2. Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol
4. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti jazykové gramotnosti
5. Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti
6. Učitelé 1. a 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových gramotností

Další prioritá 8 v ORP Olomouc – Podpora digitálních kompetencí pedagogických pracovníků

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky).	73,7 %	2,95	3,00	0,05
2.	Pedagogové se orientují v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu.	70,2 %	2,89	3,04	0,15
3. – 4.	Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.).	68,4 %	2,63	2,70	0,07
3. – 4.	Pedagogové umějí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků.	68,4 %	2,81	3,00	0,19

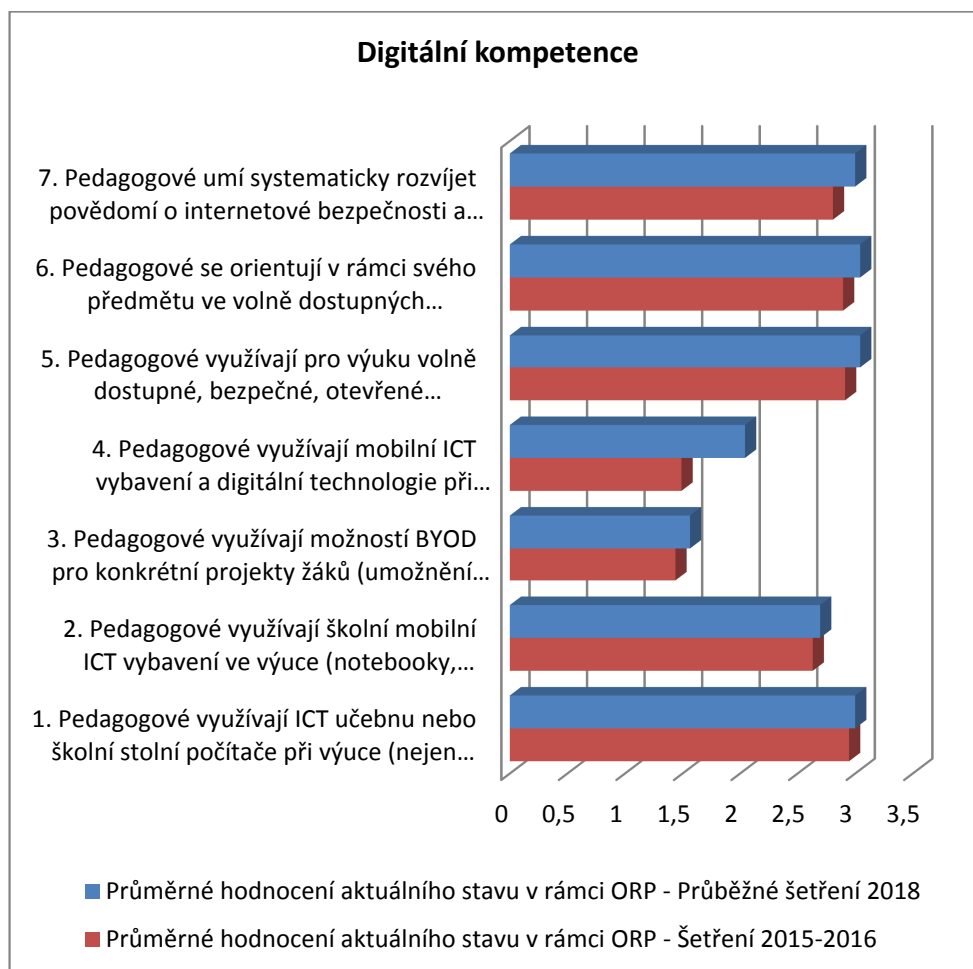

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 50% zájem škol o zlepšení v dané oblasti)

- Pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod. – zlepšení nastalo z 1,49 na 2,04 aktuálního stavu, tj. o **0,55** bodu

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Pedagogové využívají pro výuku volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje.	31,6 %
2.	Pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod.	22,8 %
3. – 4.	Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.).	17,5 %
3. – 4.	Pedagogové umějí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků.	17,5 %

Lze konstatovat, že ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. Zlepšení však bylo většinou velmi malé, nejvýraznější zlepšení nastalo u oblasti využití ICT v terénu při projektových dnech atd. - zlepšení o 0,55 bodu. Tato oblast nepatřila mezi priority.

Nejslabší oblastí v rámci podpory digitálních kompetencí je, že pedagogové využívají možnosti BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnit žáků využívat ve škole jejich vlastní technická zařízení) – 1,57 bodu a že pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod. – 2,04 bodu.

Ve většině oblastí dosahujeme průměru či nadprůměru v ČR.

Další priorita 9 v ORP Olomouc – Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc.	77,2 %	2,91	3,04	0,13
2.–4.	Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení.	75,4 %	2,81	2,83	0,02
2.–4.	Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie.	75,4 %	2,89	3,09	0,20
2.–4.	Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.).	75,4 %	2,67	2,87	0,20

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (nad 70% zájmu škol o zlepšení v dané oblasti)

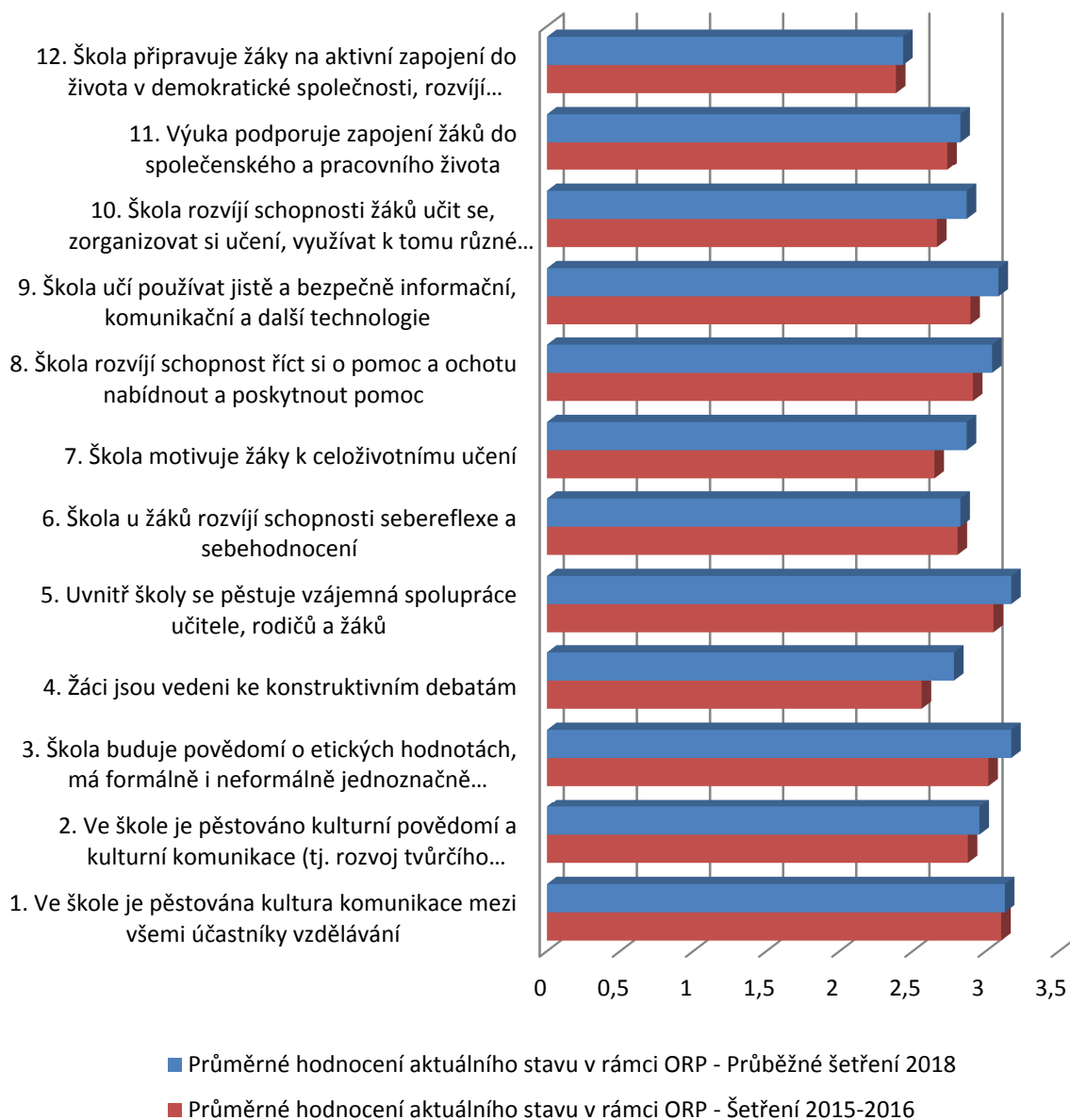
- Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám – zlepšení nastalo z 2,56 na 2,78 aktuálního stavu, tj. o 0,22 bodu
- Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života – zlepšení nastalo z 2,74 na 2,83 aktuálního stavu, tj. o 0,09 bodu
- Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání – zlepšení nastalo z 3,11 na 3,13 aktuálního stavu, tj. o 0,02 bodu
- Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků – zlepšení nastalo z 3,05 na 3,17 aktuálního stavu, tj. o 0,12 bodu
- Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence – zlepšení nastalo z 2,39 na 2,43 aktuálního stavu, tj. o 0,04 bodu

Školy plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění).	17,5 %
----	---	--------

Ostatní uvedené možnosti jsou poměrně vyrovnané, v závěsu za první uvedenou.

Sociální a občanské dovednosti

Lze konstatovat, že ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. Zlepšení však bylo ve všech případech velmi malé.

Nejslabší oblastí v rámci podpory sociální a občanské dovednosti je, že škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence – 2,43 bodu.

Obdobně jako průměr, či mírně nad průměrem ČR naše školy hodnotí oblasti:

1. Škola učí používat jisté a bezpečné informační, komunikační a další technologie
2. Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují
3. Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků
4. Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace
5. Škola motivuje žáky k celoživotnímu učení

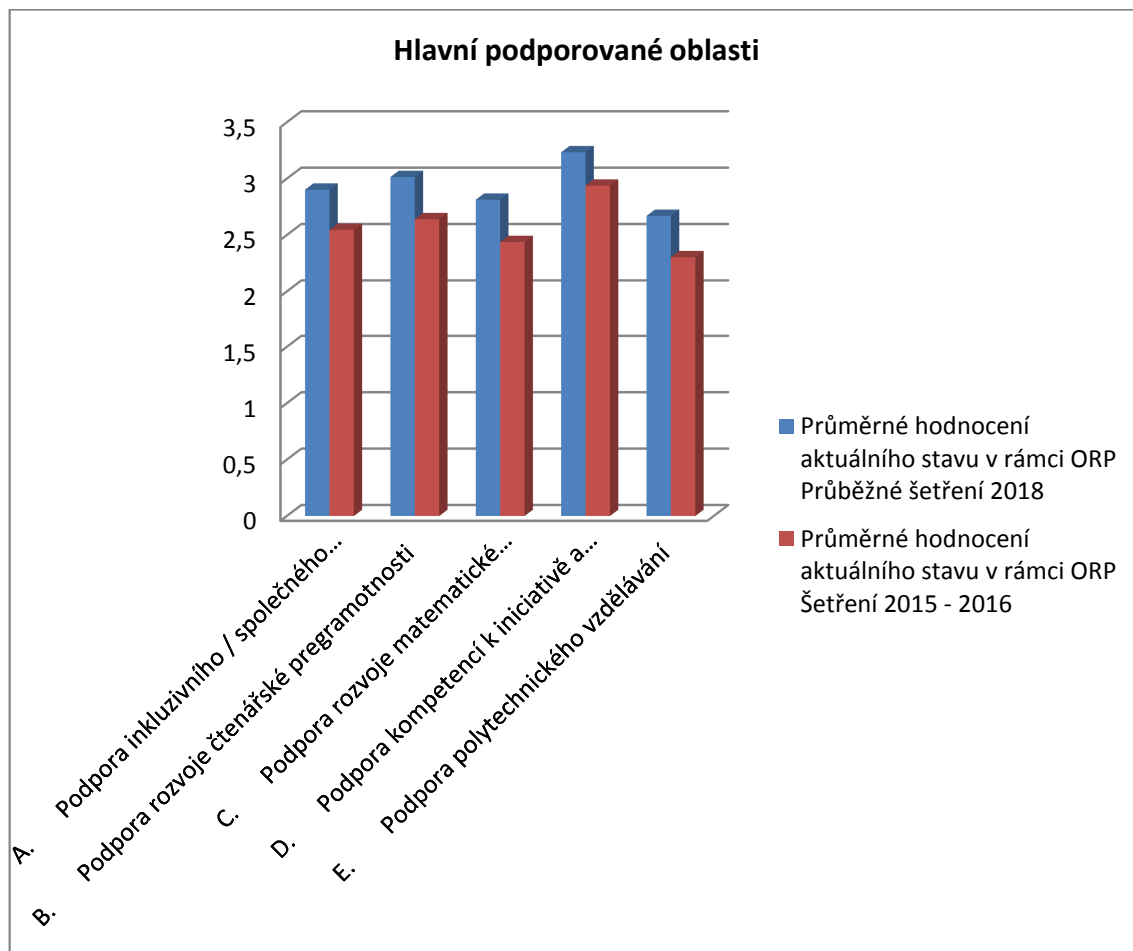
Mateřské školy

Podíl ředitelství – vyplnění dotazníku 46,5% (odpovídá průměru ČR: 41,5%); zatím méně než 50% škol.

Důvody nevyplnění: některým ještě projekty na Šablony I neskončily, proto nevyplňovali dotazník, školy Šablony I vůbec nerealizovaly. Kompletní data budou v říjnu 2019.

Hlavní podporované oblasti

		2015 - 2016	Průběžné výstupy 11/2018
1.	Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,55	2,90
2.	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,64	3,02
3.	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,44	2,81
4.	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	2,94	3,23
5.	Podpora polytechnického vzdělávání	2,30	2,67

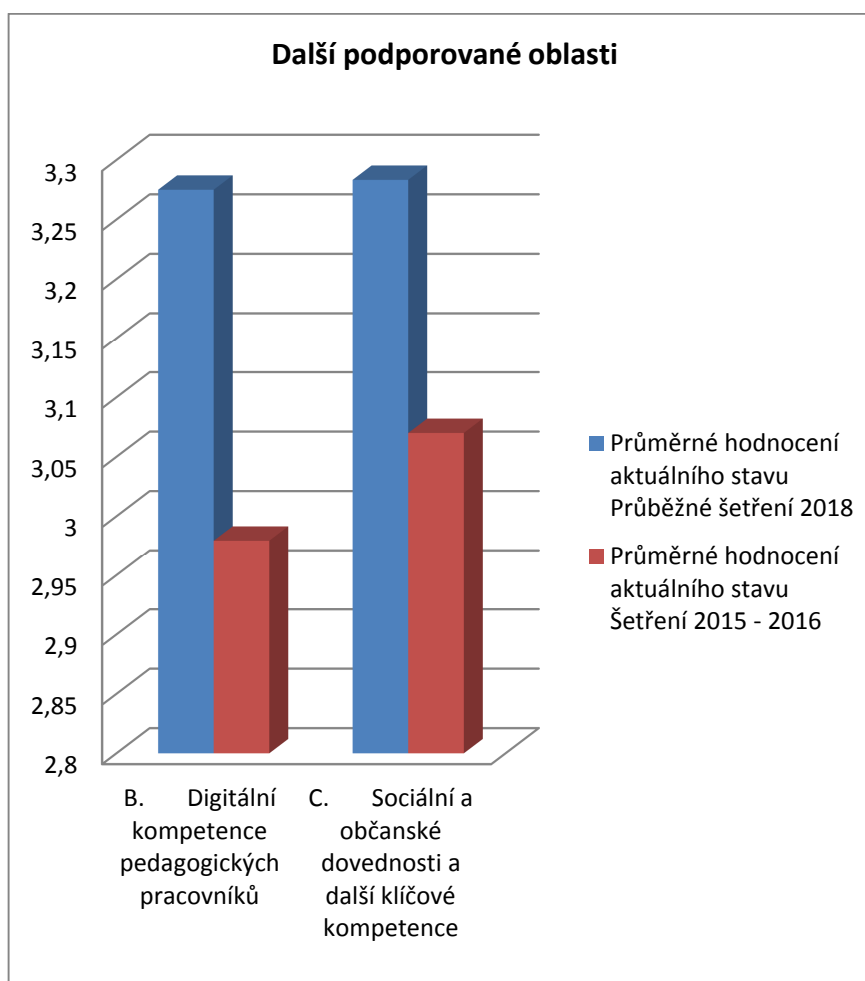

Pořadí hlavních podporovaných oblastí podle potřeb škol se nyní neanalyzovalo; obecně jsou hodnocení aktuálního stavu v daných oblastech mírně vyšší než v rámci ČR. V minulém sledovaném období k prioritám podle potřeb MŠ po rozvoji infrastruktury patřilo polytechnické vzdělávání.

Ve všech oblastech došlo ke zlepšení o 0,3 – 0,45 bodu. Rozdíly mezi jednotlivými oblastmi jsou velmi malé, v oblasti čtenářské gramotnosti a podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků již se dostáváme do funkčního systému realizace na základní úrovni, ale stále je prostor na zlepšení. Nejslabší oblastí je podpora polytechnického vzdělávání, ale i tam došlo k posunu. Právě na tuto oblast u MŠ máme připraveny implementační aktivity MAP II, tak předpokládáme zlepšení.

Priority v dalších oblastech podpory z OP:

		2015 - 2016	Průběžné výstupy 11/2018
1.	Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,98*	3,28
3.	Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3,07	3,28

V těchto oblastech se již nacházíme v bodě 3 - realizační oblast (realizováno na základní úrovni, je prostor pro zlepšení) a je mírně vyšší než na celorepublikové úrovni.

Hlavní priorita 1 v ORP Olomouc – Podpora inkluzivního vzdělávání

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.) .	78,1 %	2,60	3,08	0,48
2.	Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání , upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte.	75,3 %	2,77	3,05	0,28
3.–5.	Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.	74 %	2,36	2,82	0,46
3.–5.	Škola má vytvořený systém podpory pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.) .	74 %	2,10	2,82	0,72
3.–5.	Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji.	74 %	2,95	3,08	0,13

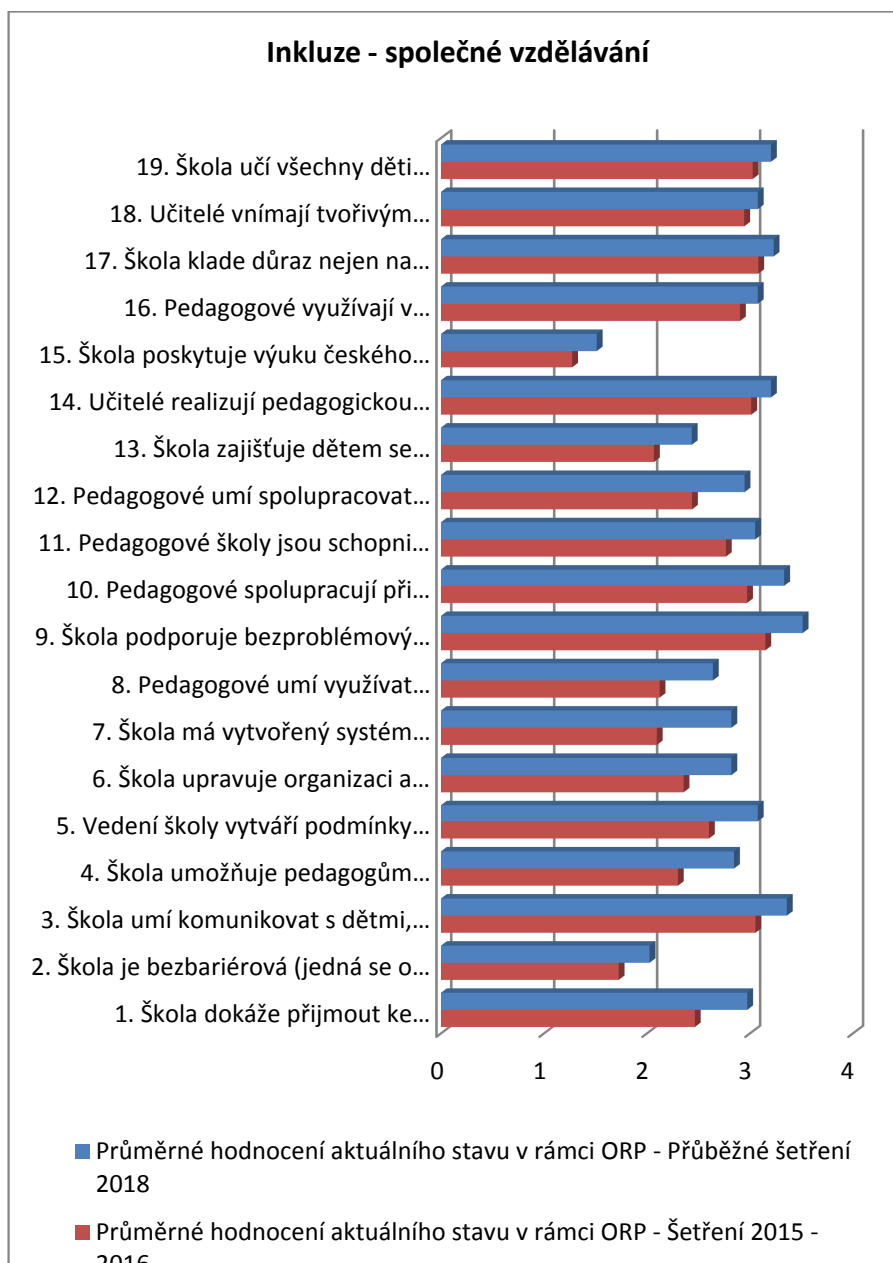
Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat (všechny ostatní uvedené, kromě výuky českého jazyka pro cizince, měly nad 60% dle zájmu škol o zlepšení v dané oblasti). Zlepšení o cca 0,5 bodu nastalo u těchto oblastí:

- Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu
- Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole
- Pedagogové umí využívat speciální pomůcky
- Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými i nepedagogickými pracovníky

Školky plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy).	23,3 %
2.	Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílů (včetně dětí z odlišných kulturních prostředí, se sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.).	20,5 %
3.	Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.).	19,2 %

Z průběžných agregovaných dat je patrné, že mateřské školy realizovaly především šablony asistenty, pomůcky a školení pedagogických pracovníků. Právě v tomto nastal nejvýraznější posun – o 0,72 bodu. Výrazný posun byl také zaznamenán v tom, že školky už pomalu ví, jak s dětmi pracovat, přizpůsobovat jim výuku a vedení školy je inkluzivnímu přístupu více nakloněno.

Posun v těchto oblastech je o něco výraznější než u ZŠ, může to být ale způsobeno větším % odevzdaných dotazníků v rámci průběžného hodnocení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory inkluze je poskytování výuky českého jazyka pro cizince – 1,51 bodu a bezbariérovost školy – 2,03 bodu a následně to, že škola

zajišťuje dětem s SVP účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte – 2,44 bodu.

Je velmi pozitivní, že téměř ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr. (Pozn. jen oblast Škola učí všechny děti uvědomovat si svá práva a povinnosti je nepatrně pod průměrem).

Hlavní priorita 2 v ORP Olomouc – Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol.	82,2 %	2,44	2,80	0,36
2.-4.	Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).	75,3 %	2,81	3,23	0,42
2.-4.	Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.).	75,3 %	2,36	2,80	0,44
2.-4.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti	75,3 %	2,62	2,98	0,28

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat

(nad 60% zájmu škol o zlepšení v dané oblasti)

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1	Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.).	68,5 %	2,85	3,23	0,38
2	Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské	64,4 %	1,80	2,55	0,67

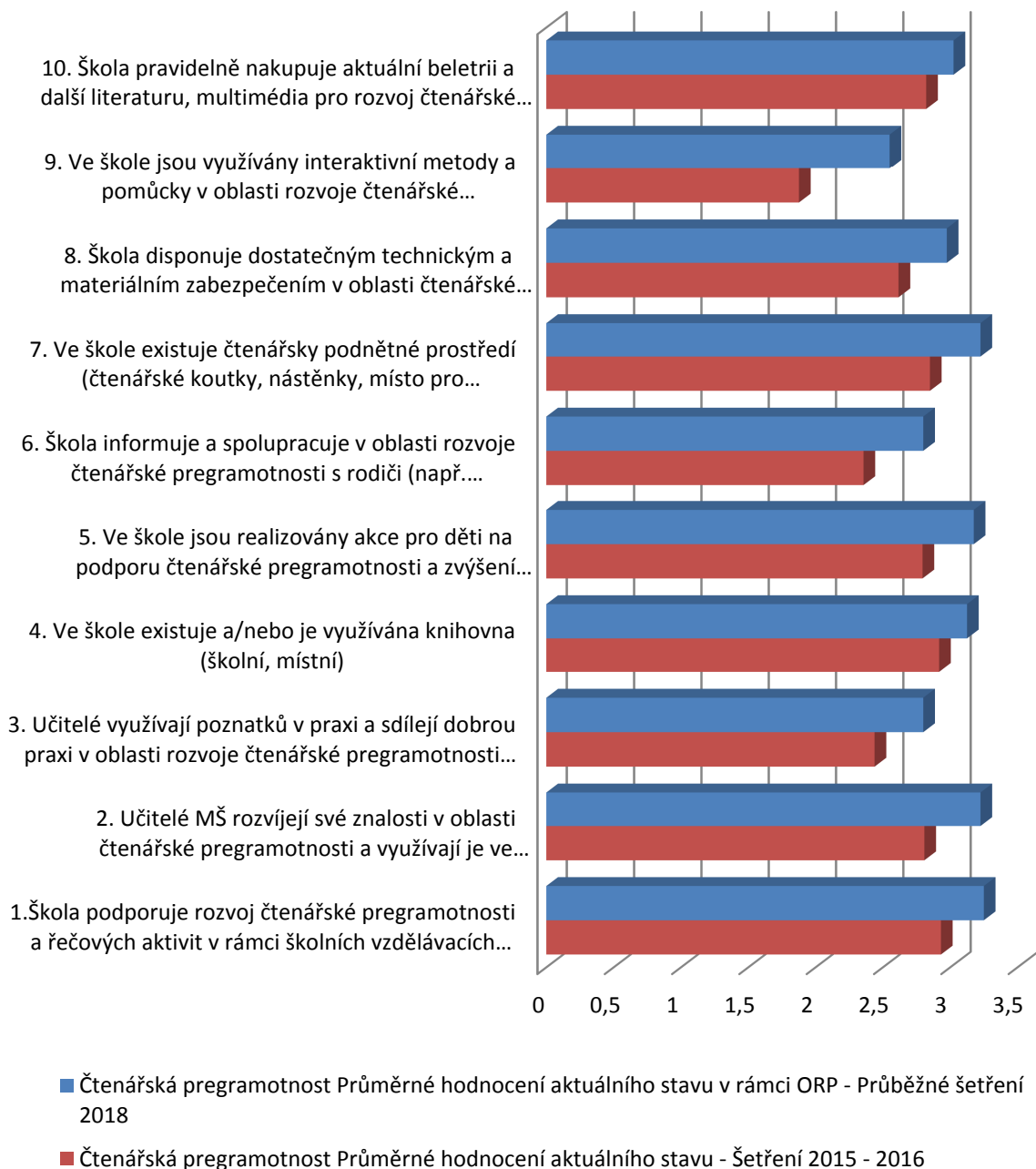

	pregramotnosti.				
3	Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti.	63 %	2,82	3,03	0,21
4	Ve škole existuje nebo je využívána knihovna (školní, místní).	58,9 %	2,92	3,13	0,21

Školky plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti.	19,2 %
2.–3.	Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti.	17,8 %
2.–3.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti.	17,8 %
4.	Ve škole existuje nebo je využívána knihovna (školní, místní).	16,4 %

Čtenářská gramotnost

Ke zlepšení došlo především v oblasti využívání interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti. Posun o cca 0,4 bodu nastal i v hlavních prioritních oblastech.

Nejslabší oblastí v rámci podpory čtenářské gramotnosti je využívání interaktivních metod a pomůcek na podporu ČG ve škole – 2,55 bodu, dále učitelé využívají

poznatků v praxi a sdílí dobrou praxi v oblasti rozvoje ČG – 2,8 bodu a škola informuje a spolupracuje v oblasti ČG s rodiči – 2,8 bodu.

Je velmi pozitivní, že ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření přesahujeme celorepublikový průměr.

Hlavní prioritá 3 v ORP Olomouc – Podpora rozvoje matematické gramotnosti

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).	79,5 %	2,67	3,03	0,35
2.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti.	76,7 %	2,37	2,75	0,38
3.	Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči.	74 %	2,32	2,65	0,33
4.	Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.).	71,2 %	2,56	2,93	0,37
5.–6.	Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol.	69,9 %	2,34	2,75	0,41
5.–6.	Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle).	69,9 %	2,88	3,25	0,37
7.	Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku.	68,5 %	2,60	2,90	0,30
8.	Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti.	67,1 %	2,32	2,35	0,33
9.	Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti.	65,8 %	1,88	2,43	0,55

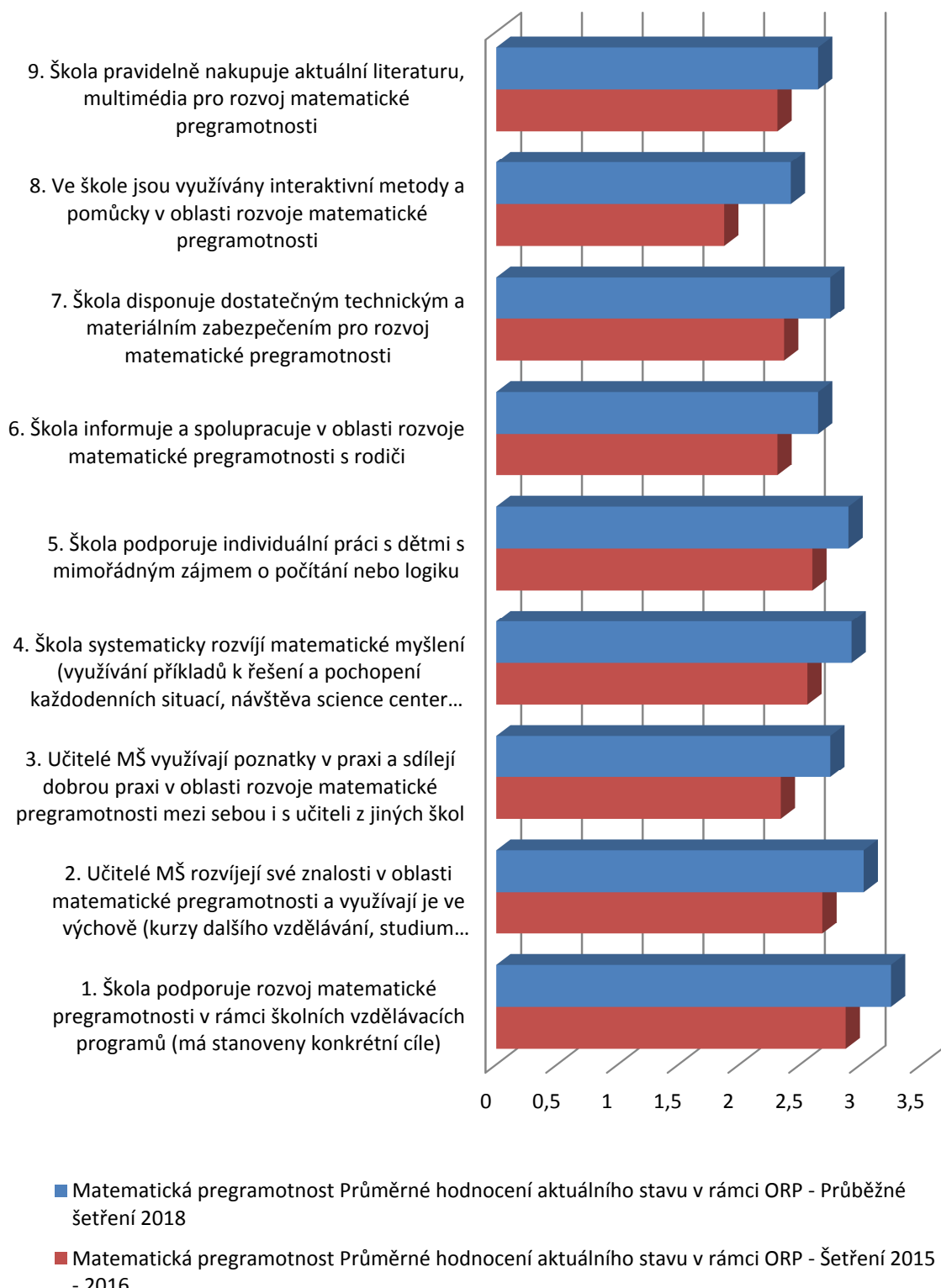

Školky plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.–3.	Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.).	20,5 %
1.–3.	Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti.	20,5 %
1.–3.	Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti.	20,5 %

Překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti (školy mohly označit více možností
Ostatní překážky jsou hodnoceny max. ve výši 5,5 %.

Matematická pregramotnost

Všechny oblasti byly nad 65% zájmu o zlepšení ze strany MŠ.

K největšímu zlepšení došlo ve využívání interaktivních metod výuky - o 0,55 bodu (mírně menší zlepšení než u čtenářské gramotnosti). Ostatní oblasti vykázaly kolem 0,4 bodu zlepšení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory matematické gramotnosti je využívání interaktivních metod a pomůcek na podporu MG ve škole – 2,43 bodu, dále škola informuje a spolupracuje v oblasti MG s rodiči – 2,65 bodu a škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj MG.

Je velmi pozitivní, že téměř ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr. (Pozn. jen oblast využívání interaktivních metod výuky, přesto tato oblast vykázala nejvyšší přírůstek).

Hlavní priorita 4 v ORP Olomouc – Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi sebou i s učiteli z jiných škol.	71,2 %	2,70	3,00	0,30
2.	Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).	69,9 %	2,97	3,28	0,31
3.	Škola disponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity.	68,5 %	2,67	3,15	0,48
4.	Škola systematicky učí prvkům iniciativy a kreativity, prostředí i přístup pedagogů podporuje fantazii a iniciativu dětí.	67,1 %	3,03	3,18	0,15

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat byly pod 60% zájmu. I v nich však docházelo k mírnému zlepšení.

Školky plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Škola disponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity.	21,9 %
2.	Škola podporuje klíčové kompetence k rozvoji kreativity podle RVP.	17,8 %

Podnikavost, iniciativita a kreativita

Tato oblast již obsahuje hodnocení fáze aktuálního stavu 3, tj. realizovaná oblast (funkční části systému jsou realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení). **Nejvyšší nárůst zlepšení vykázala oblast vybavení pomůckami pro rozvoj kreativity.**

Nej slabší oblastí v rámci podpory kompetencí k podnikavosti je, že učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi – 3,00 bodu. Na tuto oblast máme zaměřenou aktivitu implementace v rámci MAP II, dá se tedy očekávat zlepšení.

Je pozitivní, že ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr.

Hlavní priorita 5 v ORP Olomouc – Podpora polytechnického vzdělávání

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech:

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.-2.	Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.).	75,3 %	2,60	2,78	0,18
1.-2.	Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru.	75,3 %	2,42	2,75	0,33
3.	Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV.	74 %	2,82	3,20	0,38
4.-5.	Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.).	71,2 %	2,42	2,73	0,31
4. – 5.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností.	71,2 %	2,40	2,78	0,38

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat byly nad 56 % zájmu. I v nich však docházelo k mírnému zlepšení.

Školky plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností.	26 %
2.-4.	Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná doporučovat, poradit dětem nebo učitelům.	23,3 %
2.-4.	Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli.	23,3 %
2.-4.	Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání.	23,3 %

Polytechnické vzdělávání

V oblasti existence osoby zodpovědné za rozvoj polytechnického vzdělávání došlo k největšímu nárůstu zlepšení ze všech oblastí – o 0,58 bodu. Ve všech ostatní oblastech také docházelo ke zlepšení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory polytechnického vzdělávání je, že ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům – 2,35 bodu a využívání informačních a komunikačních technologií v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání – 2,45 bodu.

Je pozitivní, že ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr.

Další priorita 6 v ORP Olomouc – Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

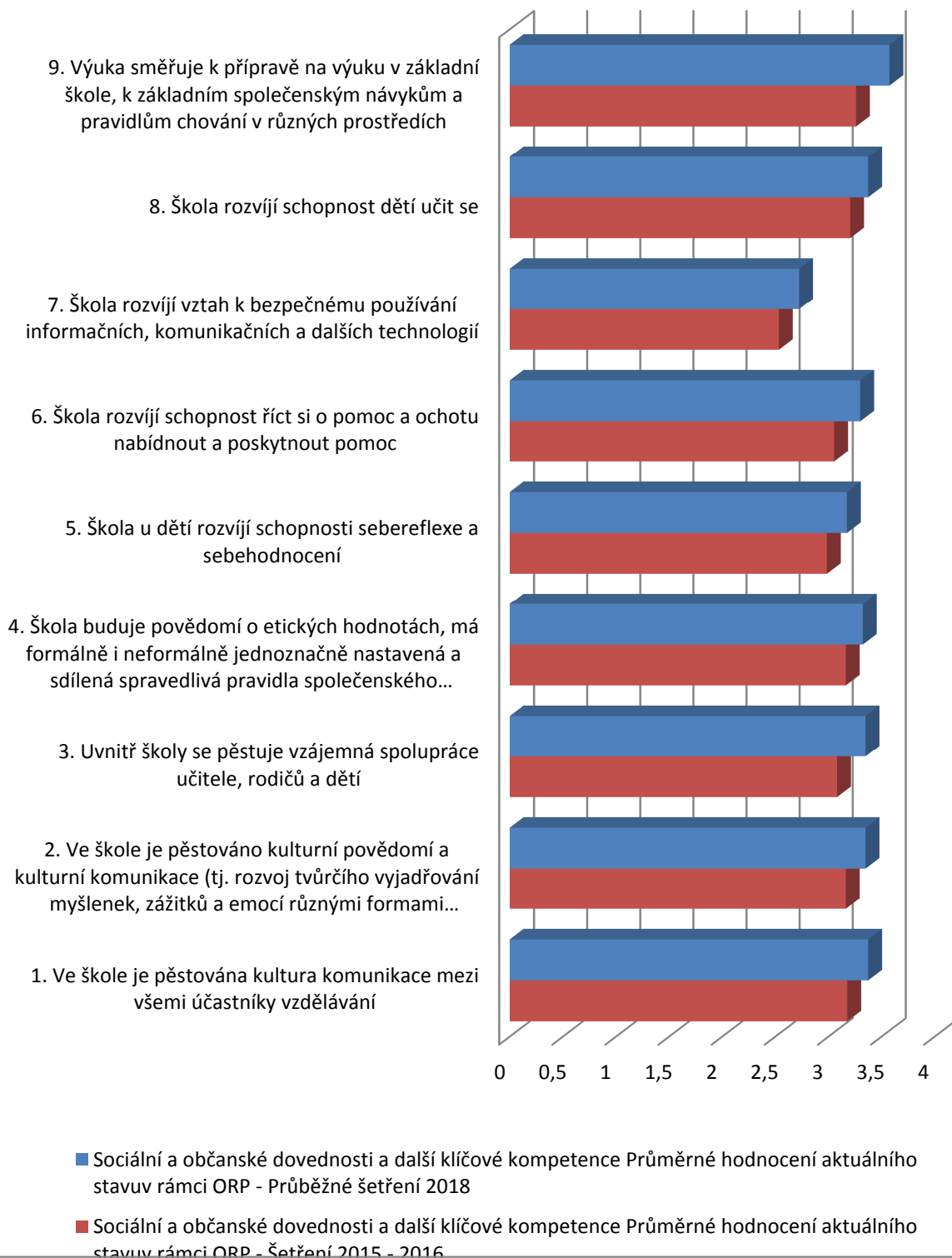
Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech

			Šetření 2015- 2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc.	71,2 %	3,05	3,30	0,25
2.	Škola rozvíjí vztah k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií.	69,9 %	2,53	2,73	0,20
3.	Škola u dětí rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení.	68,5 %	3,08	3,35	0,27
4.	Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a dětí.	67,1 %	3,21	3,38	0,17

Školky plánují v letech 2019–2020 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1.	Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění).	17,8 %
2.	Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání	12,3 %

Sociální a občanské dovednosti

Další důležité oblasti, kde se chtěly školy v období 2016 – 2018 zlepšovat byly nad 60 % zájmu. I v nich však docházelo k mírnému zlepšení.

Téměř ve všech oblastech se školky nacházejí ve fázi aktuálního stavu 3, tj. realizovaná oblast (funkční části systému jsou realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení). Nejdále jsou v oblasti výuky směřující k přípravě na výuku v základní škole, k základním společenským návykům a pravidlům chování v různých prostředích – 3,58.

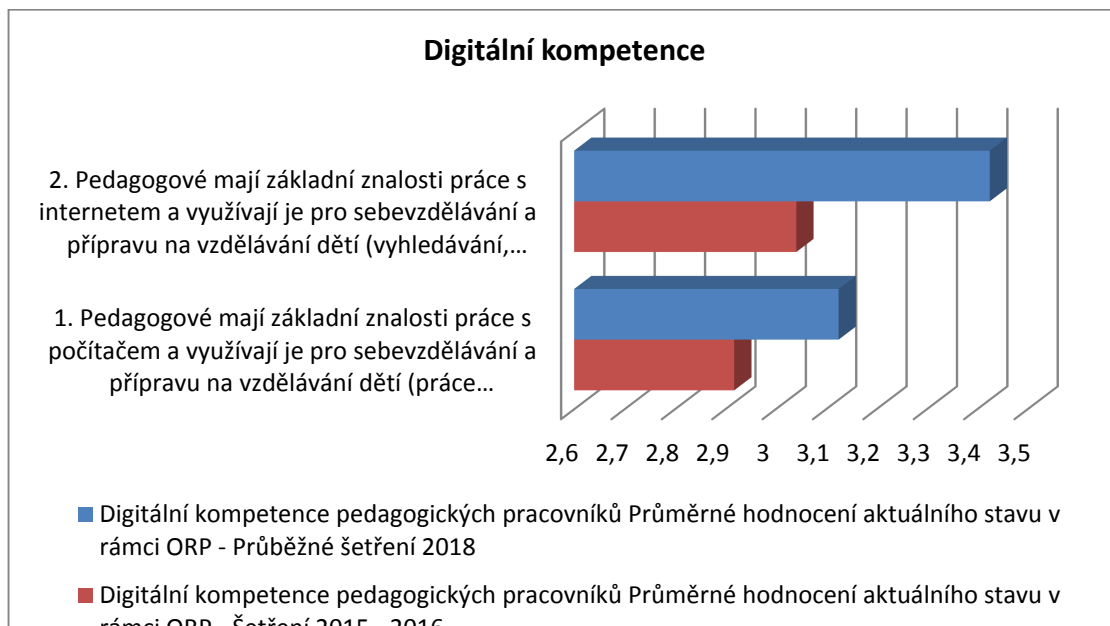
Nejslabší oblastí v rámci podpory sociálních a občanských dovedností je rozvíjení vztahu k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií – 2,73 bodu.

Je pozitivní, že ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr.

Další priorita 7 v ORP Olomouc – Podpora digitálních kompetencí pedagogic. pracovníků

Z agregovaných dat prováděných v letech 2016 – 2018 se školy chtěly nejvíce zlepšit zejména v těchto oblastech

			Šetření 2015-2016	Průběžné šetření 2018	Rozdíl
1.	Pedagogové mají základní znalosti práce s počítačem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (práce s operačním systémem, aplikacemi, soubory, tvorba textových dokumentů apod.).	68,5 %	2,92	3,13	0,21
2.	Pedagogové mají základní znalosti práce s internetem a využívají je pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí (vyhledávání, stahování, tisk podkladů pro práci s dětmi, znalost bezpečného chování na internetu apod.).	60,3 %	3,04	3,43	0,39

K výraznějšímu zlepšení (0,39 bodu) došlo při využívání internetu pedagogů pro sebevzdělávání a přípravu na vzdělávání dětí.

Je pozitivní, že v obou oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr.

Obě oblasti se nacházejí v aktuálním stavu 3 – realizovaná oblast.

Závěrečné shrnutí agregovaných dat

Jak ukázala výzkumná šetření MŠMT, v rámci ORP Olomouc došlo k posunu v hodnocení škol ve smyslu mírného zlepšení, je tedy možné konstatovat, že zrealizované aktivity v rámci MAP přispěly k postupnému zlepšování situace v mateřském a základním školství v ORP Olomouc. Zároveň z diskuzí se školami vyplývá, že se zvýšila i informovanost učitelů o konceptu vzdělávací strategie prostřednictvím MAP, došlo k lepšímu porozumění škol v tom smyslu, jak souvisejí nadefinované strategické cíle s rozvojem jejich školy a jak se zapojovat pro projektů spolupráce.

Přesto z dotazníkového šetření vyplynulo, že k prozatím slabším výsledkům či posunům došlo zejména v oblasti polytechnického vzdělávání a výchovy k podnikavosti. Z toho důvodu chceme další aktivity MAP II směřovat (kromě povinných aktivit) zejména tímto směrem.

Ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému posunu v hodnocení aktuálního stavu, vždy řádově o 0,1 – 0,3% bodu. K nejvyššímu posunu došlo v oblasti čtenářské gramotnosti a k nejmenšímu posunu v oblasti polytechnického vzdělávání, ale rozdíly jsou zanedbatelné.

1.1.4 Charakteristika školství v řešeném území

Na území vymezeném Místním akčním plánem pro vzdělávání Olomouc jsou zřizované mateřské školy a základní školy. Zřizovatelem je především statutární město Olomouc, dále obec Bystročice, Olomoucký kraj, MŠMT, fyzické a právnické osoby a registrované církve.

Mateřské a základní školy zřizované statutárním městem Olomouc tvoří dostatečně hustou síť pokrývající potřeby rodičů z pohledu dojížděky do školy a zaměstnání.

Škol v Olomouci využívají i rodiče dětí bydlících v obcích v okolí Olomouce. Důvodem je obvykle dojížděka do zaměstnání, nedostatečná kapacita školy nebo školy v obci neposkytují vzdělávání na druhém stupni ZŠ. Dojezdová vzdálenost do škol v Olomouci je max. do 30 minut.

I když je síť mateřských a základních škol pokrývající území MAP dostatečná, kapacitu základních a mateřských škol zřizovaných statutárním městem Olomouc vhodně doplňují mateřské a základní školy jiných zřizovatelů a dětské skupiny pro děti mladší 3 let.

V případě jiných zřizovatelů hovoříme o školách (základních i mateřských), které jsou zřizovány krajem, MŠMT, registrovanou církví a také o školách soukromých. I když pojem „soukromá škola“ již zákon neuvádí, je tento pojem u veřejnosti zažitý a jedná se o školy, které jsou zřizované jinou právnickou nebo fyzickou osobou než obcí, státem, krajem, MŠMT nebo registrovanou církví. Základním předpokladem, aby mohly tyto školy poskytovat vzdělávání uznávané Českou republikou, je jejich zápis do rejstříku škol a školských zařízení.

Do rejstříku škol byla v minulosti zapsána kapacita základních škol, která v současné době neodpovídá jejich reálným možnostem. V mnoha případech je kapacita ve skutečnosti nižší z důvodu zpřísnění hygienických norem nebo vzniku počítačových a jiných odborných učeben, které nelze využívat jako kmenové třídy. Tyto úpravy měly za následek snížení reálné kapacity.

Přetrvávajícím nedostatkem základních škol jsou chybějící nebo zastaralé odborné učebny. Odborné učebny navíc není možné v některých školách zřídit z důvodu nedostatku kmenových učeben. Školy, které mají možnost odborné učebny vybudovat a vybavit je pomůckami, využívají k jejich realizaci dotace z projektů IROP a ITI Olomoucké aglomerace.

Kapacita mateřských škol je v rejstříku škol a školských zařízení odpovídající z důvodu častějších úprav, rekonstrukcí a budováním nových oddělení. Navyšování kapacity MŠ umožňuje zřizovatelům vyhovět většímu počtu uchazečů o umístění dítěte do předškolního zařízení a matkám dřívější návrat do pracovního procesu.

3.1.4.1 Předškolní vzdělávání

Vývoj počtu MŠ v řešeném území

Na území Místního akčního plánu Olomouc bylo v roce 2019, při jeho první aktualizaci, zřizováno 50 mateřských škol obcí, 1 mateřská škola registrovanou církví, 1 mateřská škola MŠMT, 1 mateřská škola Univerzitou Palackého Olomouc, 5 mateřských škol Olomouckým

krajem a 8 mateřských škol jinými zřizovateli (počet mateřských škol je určen podle místa poskytovaného vzdělávání).

Mateřské školy jsou zřizované buď jako samostatné příspěvkové organizace, nebo jsou součástí jiných příspěvkových organizací – příspěvkových organizací mateřských nebo základních škol.

Mateřské školy jiných zřizovatelů mají zaměření sportovní, jazykové, výtvarné a nabízejí alternativní Montessori a waldorfskou výuku.

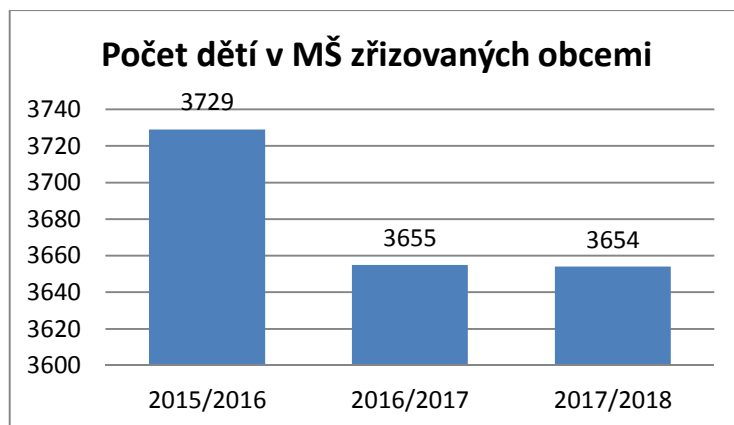
Podle zahajovacích výkazů k 30. 9. 2018 měly mateřské školy zřizované obcemi 149 běžných tříd (147 v MŠ zřizovaných statutárním městem Olomouc a 2 třídy v MŠ zřizované obcí Bystročice) a 1 třídu speciální (logopedickou), mateřské školy ostatních zřizovatelů mají 12 tříd a 9 tříd speciálních.

Od roku 2016 bylo zapsáno do rejstříku škol 7 tříd s celkovou kapacitou 162 dětí. Od roku 2016 se snížil počet mateřských škol jako samostatných příspěvkových organizací o 2 mateřské školy. Ty byly sloučeny s jinou příspěvkovou organizací.

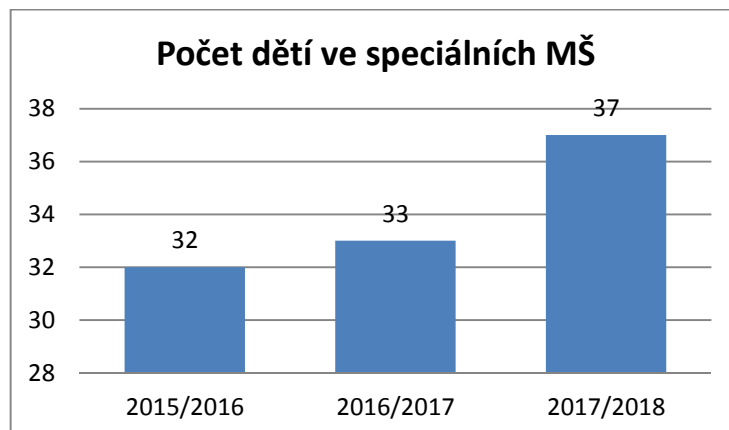
Počet dětí v mateřských školách

Ve sledovaném období v roce 2018 bylo v mateřských školách **celkem 4 051 dětí**. Z celkového počtu bylo **4 044 dětí v běžných třídách a 51 dětí ve třídách speciálních**, z toho v mateřských školách zřizovaných obcemi bylo 3 640 dětí v běžných třídách a 14 dětí ve třídách speciálních, v mateřských školách jiných zřizovatelů bylo 360 dětí v běžných třídách a 37 dětí v třídách speciálních (*výstupy z šetření provedeného realizačním týmem MAP*).

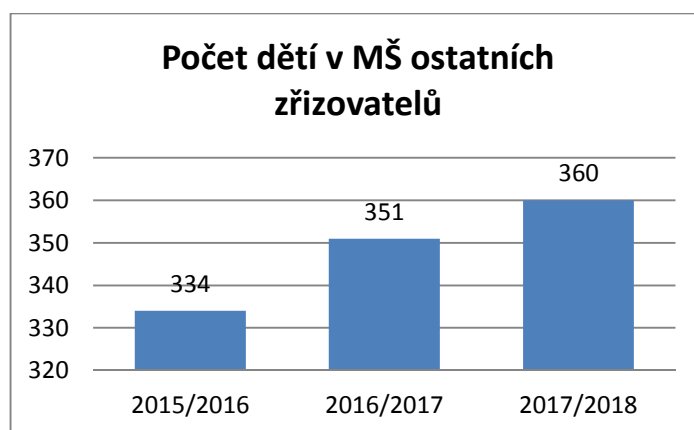
■ Počet dětí v mateřských školách zřizovaných obcemi

■ *Počet dětí ve speciálních mateřských školách*

■ *Počet dětí v mateřských školách ostatních zřizovatelů*

Kapacita mateřských škol

Kapacita mateřských škol v roce 2018 byla **4 616 dětí**, z toho kapacita **3 860 dětí** v mateřských školách zřizovaných obcemi a **756 dětí** v mateřských školách jiných zřizovatelů.

V roce 2016 byla otevřena v církevní MŠ další třída s kapacitou 23 dětí (nyní 3), od 1. 9. 2018 je otevřena nová mateřská škola s kapacitou 48 dětí a do rejstříku škol byla zapsána lesní MŠ s kapacitou 15 dětí. Dále byly v roce 2018 v mateřských školách zřizovaných obcemi otevřeny 2 třídy o kapacitě 50 dětí a 1 třída s kapacitou 26 dětí. Celkem byla od roku 2015 navýšena kapacita mateřských škol na území MAP II o 162 dětí.

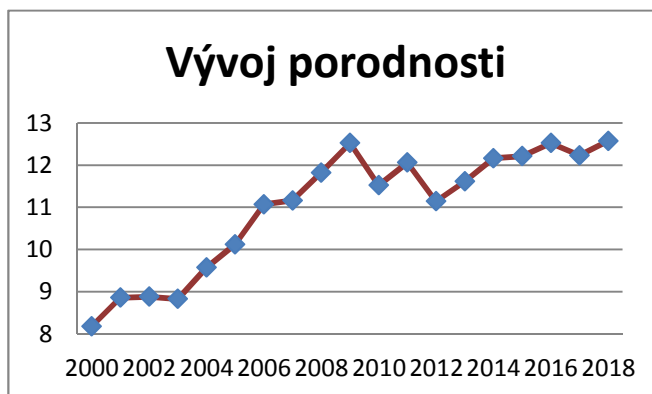
Mateřské školy měly v roce 2018 kapacitu 4 622 dětí. Vzhledem k počtu dětí v MŠ byla **kapacita mateřských škol využita na 87 %**, v mateřských školách zřizovaných obcemi na 94,5 % a v mateřských školách jiných zřizovatelů na 52,2 %.

Z uvedeného lze vyvodit, že mateřské školy zřizované obcemi jsou stále rodiči nejvíce využívané. Důvodem je hustá síť mateřských škol zřizovaných obcemi, rodiče mají mateřskou školu v blízkosti bydliště a rovněž je důležitá ekonomická situace rodin ve vazbě na placení školného.

Odhad budoucího vývoje plodnosti v nejnovější projekci ČSÚ vychází z trendu posledních let – počítá se se stabilizací úrovně plodnosti, prognóza nepředpokládá, že by docházelo k dynamickým výkyvům, tak jako v minulosti. Do roku 2050 by úhrnná plodnost měla vrůst pouze mírně.¹ Prognóza ČSÚ vychází z analýzy dat z posledního sčítání lidu v roce 2011.

- Vývoj porodnosti od roku 2000 do roku 2018 (počet živě narozených na 1 000 obyvatel středního stavu)

Vývoj porodnosti					
2000	8,18	2008	11,82	2016	12,52
2001	8,86	2009	12,52	2017	12,23
2002	8,88	2010	11,52	2018	12,57
2003	8,83	2011	12,06		
2004	9,57	2012	11,14		
2005	10,12	2013	11,61		
2006	11,07	2014	12,16		
2007	11,16	2015	12,21		

Vzhledem k očekávanému demografickému vývoji by měla být kapacita mateřských škol dostatečná.

„Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let. Podle poslední úpravy školského zákona dítě mladší 3let nemá na přijetí do MŠ právní nárok“ – tak je uvedeno v zákoně. Toto je velká změna oproti předchozí úpravě školského zákona. Obce nejsou vázané budování nových kapacit z důvodu umisťování dvouletých dětí do

¹ Zdroj: www.statistikaamy.cz/2019/pocty-narozenych-deti-by-jiz-nemely-prekrocit-soucasne-hodnoty/; vydání 2/2019, autor: Roman Kurkin, oddělení demografické statistiky, přečteno 27.3.2019

mateřských škol. Navyšování kapacit bude nadále probíhat podle potřeb, na které má vliv nejenom porodnost, ale také migrace obyvatel a dojíždění rodičů dětí do zaměstnání.

Počet pedagogických pracovníků v mateřských školách

Počet zaměstnanců v mateřských školách je závislý na počtu výkonových jednotek, tj. na počtu dětí v mateřské škole nebo třídě s celodenním provozem a počtu dětí v mateřské škole nebo třídě s polodenním provozem. Přes výkonové jednotky je stanovený celkový počet úvazků pro zaměstnance mateřské školy.

V současné době učí v mateřských školách pouze pedagogové s požadovanou kvalifikací.

V roce 2018 byl **přepočtený počet** pedagogických pracovníků **v mateřských školách** v území MAP **344,63** a ostatních pracovníků **105,17** úvazků.

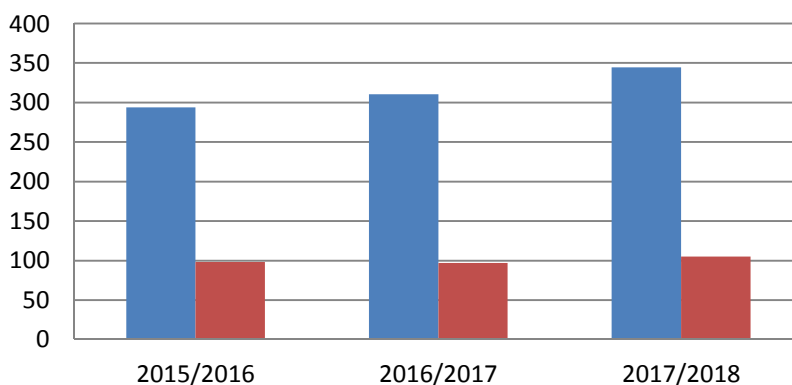
V roce 2018 bylo fyzicky **453 pedagogických pracovníků** v mateřských školách. V mateřských školách pracují na pozici učitele také **3 muži** s úvazkem 3,0.

Počet pedagogických pracovníků v mateřských školách je přímo závislý na počtu dětí. Počet pedagogických pracovníků je obrazem nárůstu či poklesu dětí v MŠ.

Počet asistentů pedagoga se zvyšuje v souladu s tím, jak rodiče přijímají otázku začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu. Stále více rodičů má snahu svým dětem umožnit vzdělávání v běžné třídě. Tento trend byl započat ještě dříve, než byla inkluze přijata jako součást školského zákona, a to dle předchozího názvosloví v rámci „integrace“. Oproti tomu k většímu nárůstu počtu nepedagogických zaměstnanců – provozních nedochází. Zvláště pokud nejsou vybudována nová oddělení, nemohou vznikat nová pracovní místa pro nepedagogy. Dalším důvodem je, že některé provozní činnosti jsou hrazené jako poskytovaná služba.

■ Počet úvazků pedagogických a nepedagogických pracovníků

Počet úvazků pedagogů a nepedagogů v MŠ

Děti s potřebou podpůrných opatření

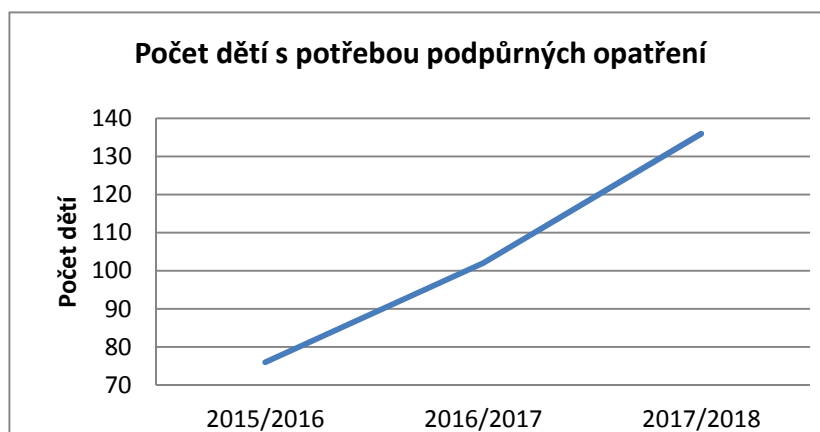
Děti s potřebou podpůrných opatření v mateřských školách v posledních letech přibývají. V mateřských školách v území MAP II bylo v roce 2018 celkem 136 dětí s podpůrným opatřením v běžných a speciálních třídách nebo školách. V roce 2018 narostl počet dětí s podpůrným opatřením o téměř 79 % oproti roku 2015. Z celkového počtu 136 dětí je 14

dětí s podpůrným opatřením vzděláváno ve speciálních školách (s vadami zraku, sluchu a řeči s mentálním postužením) a 14 dětí je vzděláváno ve speciální třídě (logopedické).

Na počtu omluvených hodin se děti s podpůrným opatřením podílejí 66,3 %. Mateřské školy uvedly, že v roce 2018 činil průměrný počet omluvených hodin na 1 dítě 439,6, z toho na 1 dítě s podpůrným opatřením činil počet omluvených hodin na 1 dítě 291,5. Počet hodin v roce 2018, kdy nebylo dítě přítomno v MŠ, vzrostl o 150 % oproti roku 2016.

■ Počet dětí s potřebou podpůrných opatření

Podpůrná opatření	
2015/2016	76
2016/2017	102
2017/2018	136

Hospodaření mateřských škol

Financování mateřských škol je vícezdrojové, je uskutečňováno z rozpočtu zřizovatele, ze státního rozpočtu, z vlastní činnosti a z dotací.

Příjmy

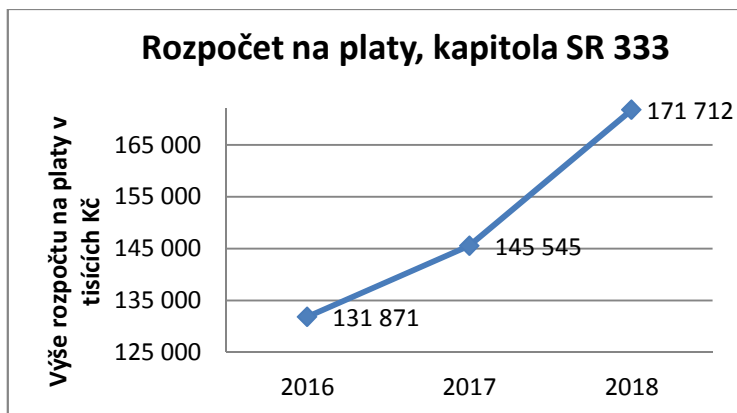
Největší část hospodaření příspěvkové organizace tvoří hospodaření s finančními prostředky od zřizovatele a finančními prostředky státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání.

Vývoj rozpočtu od zřizovatele – příspěvku na provoz – má mírně zvyšující tendenci, ve sledovaném období 2016 - 2018 **se příjmy v průměru pohybují ve výši 61 200 tis. Kč**. Ve zvýšení rozpočtu je promítnuté zvýšení cen energií, ale také zvýšení cen stavebních prací a služeb.

Oproti tomu **rozpočet na mzdy** z kapitoly 333 MŠMT zaznamenává stálou meziroční vzrůstající tendenci. Tento vývoj zobrazuje vývoj tarifních platů pedagogických a ostatních zaměstnanců. **V průběhu sledovaných let byly platy zaměstnanců ve školství – zejména pedagogů – několikrát navyšovány.** V roce 2016 činil rozpočet ze státního

rozpočtu na platy 131 871 tis. Kč, v roce 2018 to bylo již 171 712 tis. Kč (vč. ostatních osobních nákladů, odvodů a ostatních přímých výdajů na vzdělávání).

■ Rozpočet na platy

platy kapitola 333	
2016	129 823
2017	142 699
2018	168 649

U organizací mateřských škol jiných zřizovatelů jsou důležitými příjmy také příjmy z hlavní a doplňkové činnosti, které zahrnují i příjmy za úhradu školného. Příjmy ze školného tvoří velkou část rozpočtu mateřských škol jiných zřizovatelů (nezahrnují MŠ zřizované krajem, církví ani MŠMT).

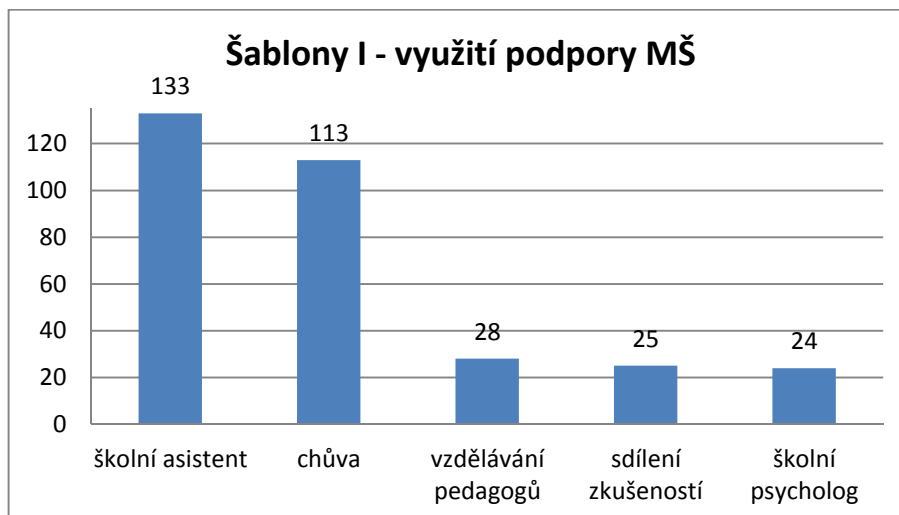
Školy k rozvoji škol v oblasti vzdělávání využívají v současné době projektů zjednodušeného vykazování, tzv. Šablony a to od roku 2016, v roce 2018 využívají již Šablony II.

Šablony I podporovaly aktivity v oblasti personální podpory (školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog, chůva), osobnostně sociální rozvoj pedagogů, specifika práce pedagoga s dvouletými dětmi, sdílení zkušeností, supervize a spolupráci s rodiči).

Pro mateřské školy byla nejdůležitější oblastí podpory v oblasti personální podpory.

■ Tabulka a graf přehled Šablony I

název šablony	počet šablon
školní asistent	133
chůva	113
vzdělávání pedagogů	28
sdílení zkušeností	25
školní psycholog	24

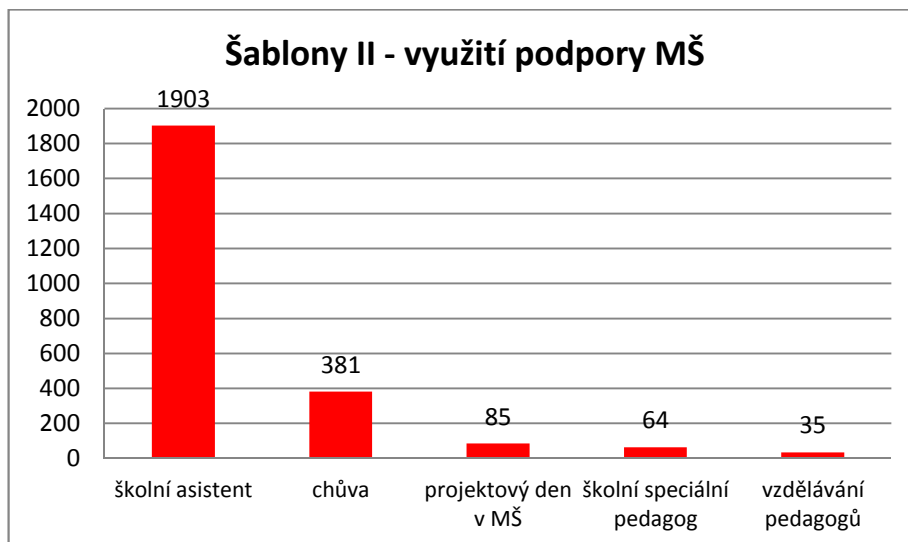

Šablony II podporují aktivity v oblasti personální podpory (školní asistent, školní psycholog a speciální pedagog, chůva), prevence logopedických vad a problémů komunikačních schopností, vzdělávání pedagogů, sdílení zkušeností s pedagogy jiných škol a spolupráce s rodiči dětí.

Pro mateřské školy je nejdůležitější oblastí podpory personální podpora, a to zejména školní asistent a chůva, následuje projektový den ve škole a opět personální podpora – školní speciální pedagog. Potřeba mateřských škol v oblasti vzdělávání pedagogů je na 5. místě, ale to neznamená, že je na vzdělávání kladen menší důraz.

■ **Tabulka a graf přehled Šablon II**

název šablony	počet šablon
školní asistent	1903
chůva	381
projektový den v MŠ	85
školní speciální pedagog	64
vzdělávání pedagogů	35

Výdaje

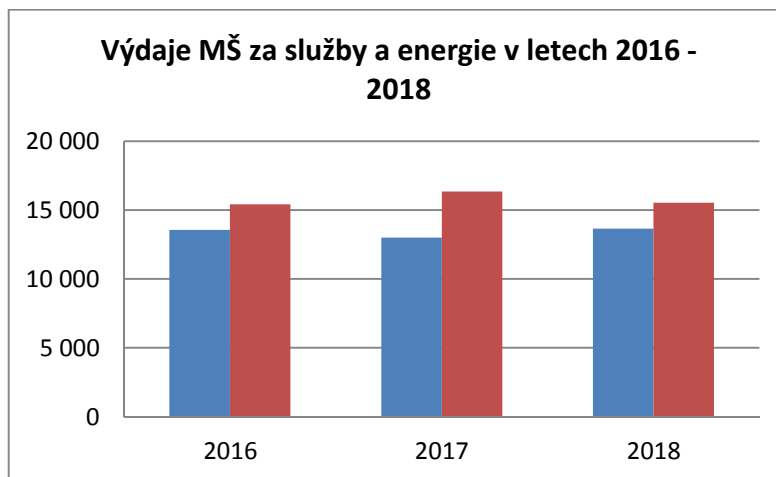
Výdaje mateřských škol tvoří zejména výdaje na provoz a na platy. Vztah mezi rozpočtem zřizovatele a příspěvkovou organizací v případě obecních zřizovatelů představují neinvestiční a investiční příspěvky. Provozní – neinvestiční výdaje jsou určeny na spotřebu materiálu, energie, služby, běžné opravy a údržbu a další běžné výdaje.

Provozní výdaje vykazují nárůst, který je způsobený nárůstem cen nejenom energií, ale také ostatních výdajů. V oblasti energií došlo v roce 2017 k úspoře, ale v roce 2018 opět k navýšení výdajů. Na budovách jsou prováděna energetická opatření spočívající zejména v zateplení fasád a výměně oken, která mohou mít také vliv na výdaje za teplo.

V oblasti služeb dosáhly školy největších výdajů v roce 2017.

■ Výdaje mateřských škol za služby a energie v letech 2016 až 2018

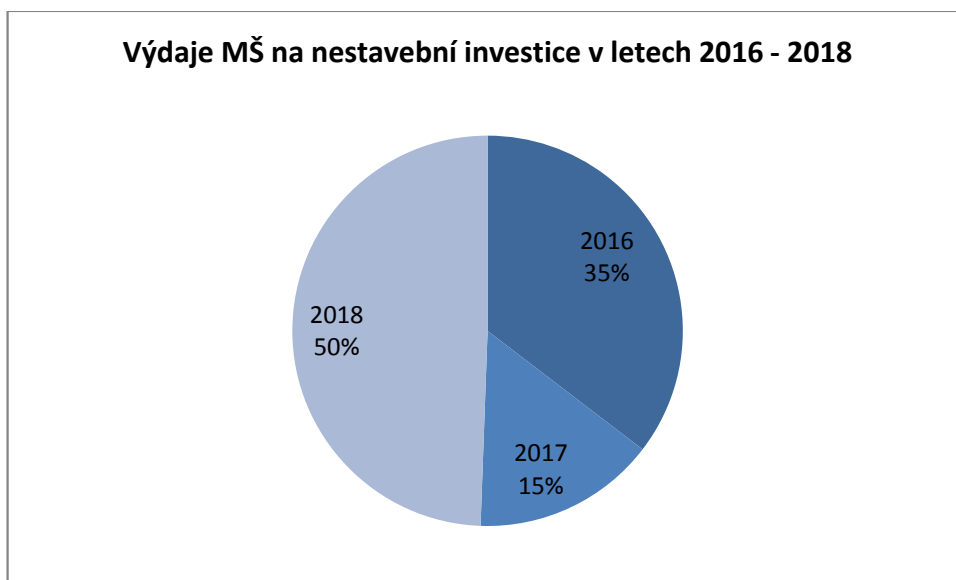
výdaje v tis. Kč	služby	energie
2016	13 552	15 420
2017	12 993	16 335
2018	13 658	15 533

Výdaje na nestavební investice jsou určeny v největší míře na obnovu zařízení ve školních jídelnách. Výměna zařízení probíhá průběžně dle potřeby.

■ *Výdaje mateřských škol na pořízení nestavebních investic v letech 2016 - 2018*

nestavební investice v tis. Kč	
2016	0
2017	511
2018	223

Výdaje na platy jsou poskytované ze státního rozpočtu, kapitoly 333 MŠMT. Prostředky státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání představují výdaje na platy, náhrady platů nebo mzdy, náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost, ostatní osobní náklady, odstupné, zákonné odvody, příděly do fondu FKSP, ostatní náklady vyplývající z pracovních právních vztahů a na další výdaje související se vzděláváním dle školského zákona (viz. kapitola „Příjmy“).

Zhodnocení technického stavu a vybavenosti mateřských škol

Na budovách mateřských škol pokračuje realizace energetických opatření je využívána dotace z OPŽP). Byly také zahájeny rekonstrukce zahrad mateřských škol, současně pokračuje budování nových kapacit mateřských škol a to jak rekonstrukcí stávajících oddělení, tak rekonstrukcí prostor na nová oddělení. Od roku 2016 byla kapacita mateřských škol navýšena o 162 dětí.

Ve stavebních opravách a rekonstrukcích je nutné pokračovat. Je třeba na zbývajících budovách provést energetická opatření, venkovní a vnitřní bezbariérové úpravy, rekonstruovat třídy. Budovy mateřských škol budou do budoucna vyžadovat rekonstrukce všech instalačních rozvodů, podlah, střech a dalších částí budov. Na rekonstrukce budov však nejsou vypisovány žádné dotační tituly a tak rozsáhlé rekonstrukce jsou pro zřizovatele velkou finanční zátěží, zvláště potom, když zřizuje větší počet mateřských škol.

Investiční potřeby škol včetně stavu připravenosti investičních akcí jsou zřizovateli monitorovány. Časový harmonogram realizace investic je stanoven dle potřeb a zejména dle finančních možností zřizovatelů.

Školní jídelny – kuchyně mateřských škol (ze kterých je také rozvážena strava do školních jídelen výdejen) mají dostatečnou kapacitu pro pokrytí potřeby stravování dětí v mateřských školách. Školní jídelny a výdejny byly po změnách hygienických požadavků na provoz jídelen, zrekonstruované. Vzhledem k tomu, že také na prostory školních jídelen a výdejen působí časem opotřebení, bude potřeba se v dalších letech zaměřit také na opravy a rekonstrukce těchto prostor.

Dalším nedostatkem mateřských škol jsou jejich zahrady. V zahradách mateřských škol je nedostatečný nebo zastaralý keřový a stromový porost, travní plochy je potřeba obnovit. V zahradách chybí moderní hrací prvky s vyšší bezpečností a nejsou vybudovány koutky pro přírodní manuální a vzdělávací aktivity – přírodní učebny. Moderní, vybavené zahrady mateřských škol mohou po rekonstrukci nabídnout pohybové aktivity veřejnosti, a tak doplnit nedostatek dětských hřišť. Pozn. Do 1. aktualizace dokumentu prošla rekonstrukcí pouze 1 zahrada mateřské školy.

Pro pohybové aktivity využívají mateřské školy také vnitřní prostory – herny. Vnitřní vybavení pro pohyb dětí je mobilní a tvořeno tělovýchovnými lehkými pomůckami.

Vybavení mateřských škol na podporu podnětného vnitřního prostředí školy nebylo v minulých letech oblastí moc podporovanou.

Základní vybavení mají mateřské školy na velmi dobré úrovni. Nedostatek je však v oblasti pomůcek pro vzdělávání. Mateřské školy pocítují nedostatek didaktických pomůcek k názorným ukázkám při vzdělávání a chybí interaktivní učební pomůcky. Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou učební a kompenzační pomůcky pořizovány v rámci financování dětí s potřebou podpůrných opatření ze státního rozpočtu.

3.1.4.2 Základní vzdělávání

Počet ZŠ v řešeném území

Na území MAP je zřizováno **35 základních škol** různých zřizovatelů, z toho je **7 základních škol neúplných a 28-úplných**.

Zřizovateli základních jsou: statutární město Olomouc, Olomoucký kraj, MŠMT, registrované církve a fyzické a právnické osoby. Základní školy jsou obcemi, krajem, církví a MŠMT zřizované jako příspěvkové organizace – v území je 26 příspěvkových organizací škol, ostatní zřizovatelé zřizují školy jako právnické osoby (9 škol).

Základní školy zřizují obce buď jako samostatné příspěvkové organizace, nebo jsou součástí jiných příspěvkových organizací základních škol.

Základní školy nabízejí různou specializaci: výuku matematiky, ICT, sportovní školy, alternativní výuku Montessori a Waldorfská škola, britský vzdělávací program nebo vzdělávání nadaných žáků. Ne všechny ZŠ jsou však zapsané v rejstříku škol a školských zařízení. Dvě ZŠ v rejstříku škol nejsou zapsané a nejsou zařazeny do MAP – jedná se o Česko Britskou základní školu a školu s alternativní výukou Montessori..

V základních školách bylo v roce 2018 celkem 426 tříd – z toho 407 tříd běžných a 19 tříd speciálních. Z celkového počtu tříd bylo 21 tříd v základních školách neúplných. Speciální třídy nebyly v neúplných školách zřízeny. Největším zřizovatelem základních škol se speciálními třídami je Olomoucký kraj.

Počet žáků v základních školách

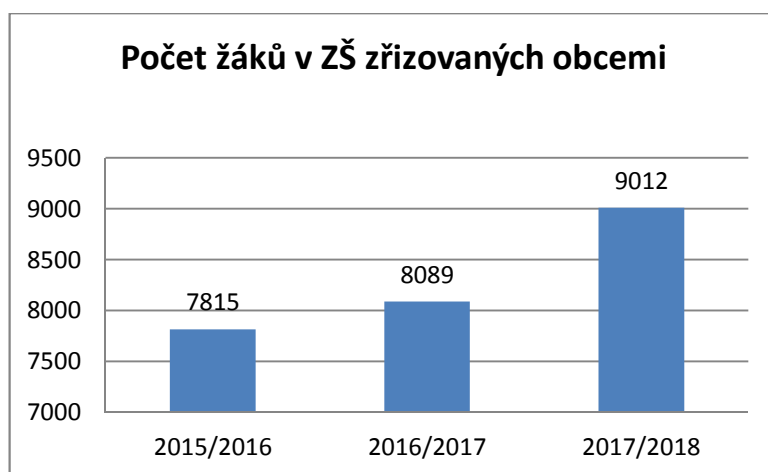
V posledním roce sledovaného období, v roce 2018, bylo na území MAP Olomouc v základních školách bez rozdílu zřizovatele celkem **9 087 žáků**. Z celkového počtu bylo **8 734 žáků v běžných třídách a 302 žáků ve speciálních třídách**.

V jedné základní škole je zřízena přípravná třída, která má 12 žáků. Do přípravné třídy jsou umisťováni žáci s potřebou podpůrných opatření nebo s odkladem povinné školní docházky.

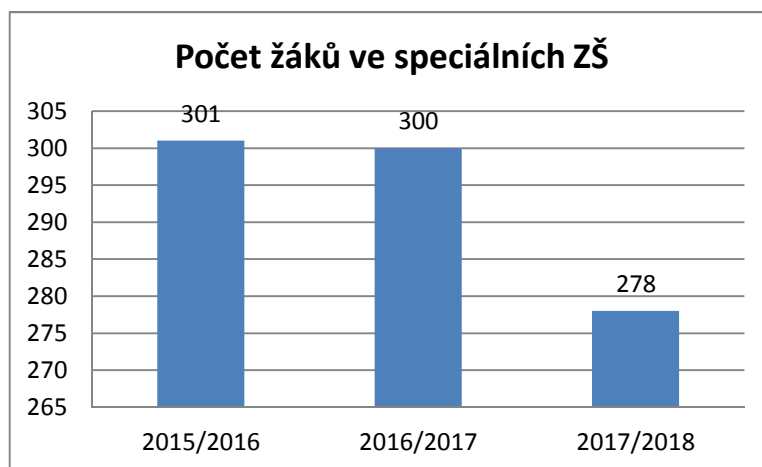
Od roku 2015 do roku 2018 se zvýšil celkový počet žáků o 603, tj. o 7,1 %.

Z celkového počtu žáků bylo v 7ti základních školách neúplných v roce 2018 celkem 645 žáků.

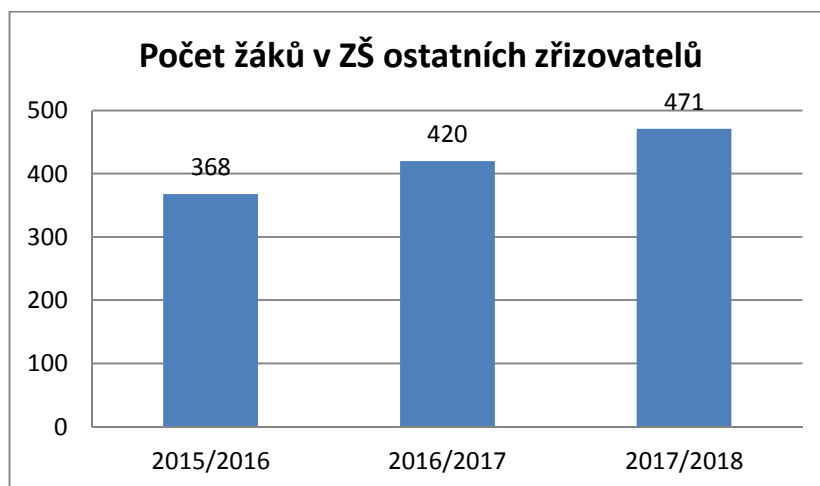
- *Počet žáků v základních školách zřizovaných obcemi Olomouc a Bystročice*

■ *Počet žáků ve speciálních základních školách*

■ *Počet žáků v ZŠ ostatních zřizovatelů*

Kapacita základních škol

V roce 2018, v posledním roce sledovaného období před aktualizací dokumentu, byla **kapacita** základních škol celkem **13 865 žáků**. **Naplněnost** v tomto roce byla **65,17%**. Nízká naplněnost škol je způsobena kapacitou uváděnou v rejstříku škol, která neodpovídá skutečnosti.

Od roku 2015 byla kapacita základních škol zvýšena o 160 žáků. Kapacita byla zvýšena ve školách, které mají **ve svém spádovém obvodu více dětí, než by mohla škola přijmout.**

Podle Českého statistického úřadu bude mít porodnost do roku 2017 setrvalou tendenci. Od roku 2018 bude podle předpokladu ČSÚ docházet k mírnému poklesu v počtu narozených dětí, průměrný meziroční pokles se očekává 1 %. Prognóza ČSÚ vychází z analýzy dat z posledního sčítání lidu v roce 2011.

Vzhledem k předpokládanému demografickému vývoji se bude počet žáků v základních školách mírně zvyšovat. Nárůst počtu žáků se předpokládá do roku 2024, následně se bude mírně snižovat.

Kapacity základních škol je nutné v dalších letech ponechat a budovat odborné učebny ve vybudovaných prostorách. Vznikem odborných učeben v nově vzniklých prostorách nedojde k obsazení kapacity kmenových tříd.

Nezbytnou potřebou k určení reálné kapacity je to, aby byla provedena kontrola současných kapacit a ověřené skutečné údaje byly v souladu s údaji vedenými v rejstříku škol a školských zařízení.

Počet pracovníků v základních školách

Počet zaměstnanců základní školy je závislý na počtu výkonových jednotek, tj. na počtu žáků na prvním a druhém stupni, na počtu žáků individuálně integrovaných, žáků vzdělávaných jinou formou. Podle počtu výkonových jednotek je stanoven počet úvazků pro pedagogické a nepedagogické zaměstnance.

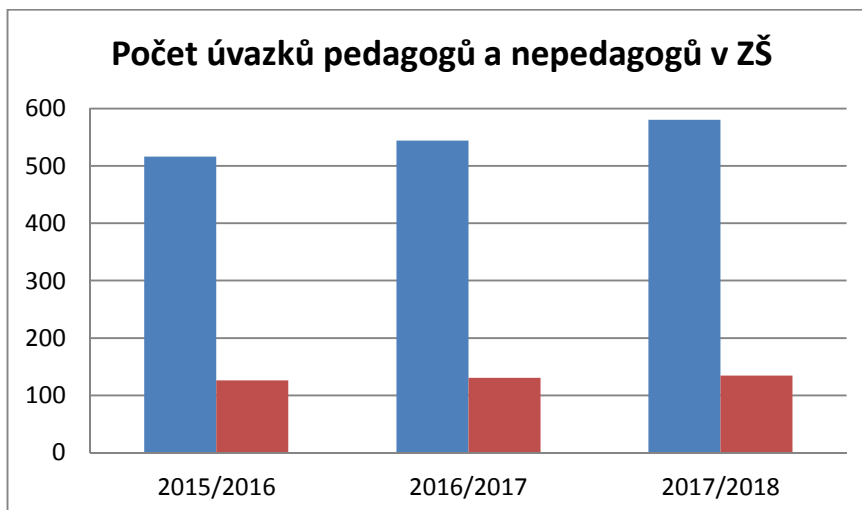
Základní školy se nepotýkají s nedostatkem učitelů. Všichni pedagogové splňují požadovanou odbornou kvalifikaci.

V základních školách v roce 2018 **pracovali pedagogové s celkovým úvazkem 580,68, ostatních zaměstnanců bylo s úvazkem 134,22.**

Oproti školnímu roku 2015/2016 byly úvazky pedagogů navýšeny o 64,62, nepedagogů o 7,83 ý nárůst).

■ Počet úvazků pedagogických a nepedagogických pracovníků v ZŠ

Počet úvazků,	pedagogové	nepedagog.
2015/2016	516,06	126,39
2016/2017	543,97	130,53
2017/2018	580,68	134,22

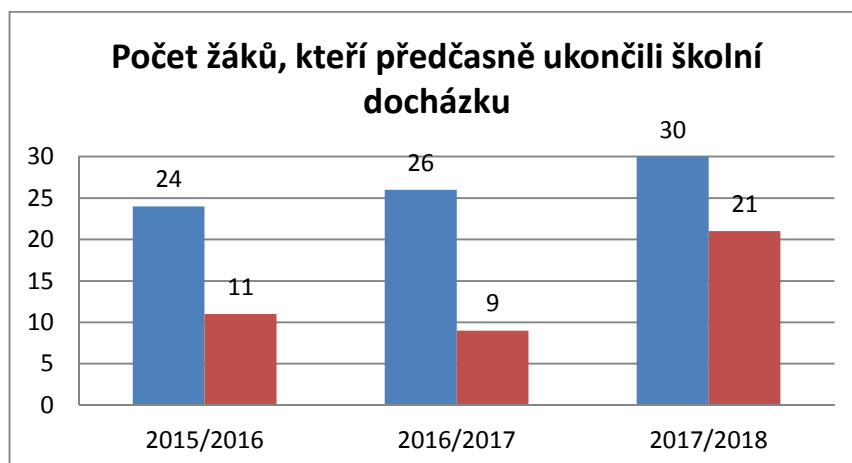
Docházka do škol, dokončení základního vzdělávání

V roce 2018 **dokončilo a získalo základní vzdělání 9 006 žáků, nedokončilo 30 žáků**. Vzdělání žáci nedokončili z důvodu špatného prospěchu. Zda byl špatný prospěch z důvodu špatné přípravy do výuky, vlivu prostředí ze kterého pochází, ze sociálních důvodů nebo jiného, nebylo zkoumáno.

V roce 2018 předčasně ukončilo povinnou školní docházku 30 žáků, z toho nedokončilo školní docházku 21 žáků s potřebou podpůrných opatření.

- *Počet žáků, kteří předčasně ukončili školní docházku*

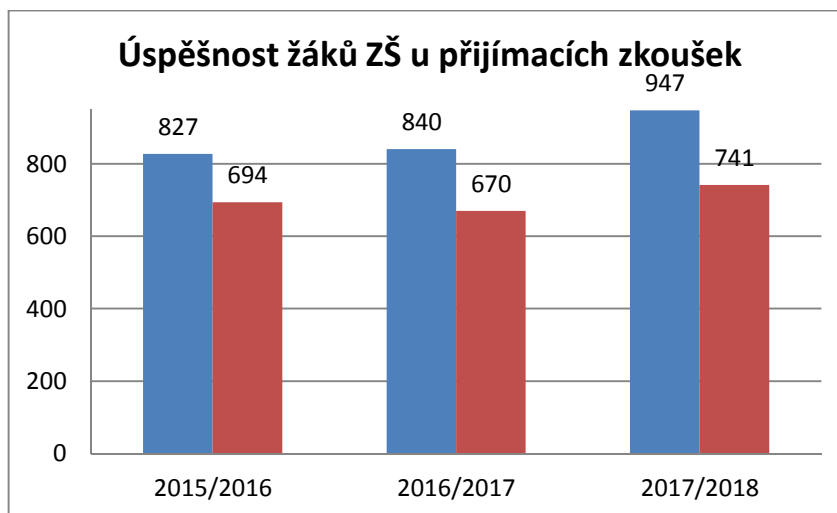
Předčasně ukončili školní docházku		
	celkem	žáci s PO
2015/2016	24	11
2016/2017	26	9
2017/2018	30	21

Přijímací zkoušky na další stupeň vzdělávání konalo v roce 2018 celkem 947 žáků, tj. 10,5% a 741 žáků bylo při přijímacím řízení úspěšných, tj. 78,2% z počtu žáků, kteří

zkoušky konali. Žáků s potřebou podpůrných opatření konalo přijímací zkoušky 76 žáků, tj. 6,1%, z toho zkoušky úspěšně vykonalo 71 žáků, tj. 93,4% z počtu žáků, kteří zkoušku konali.

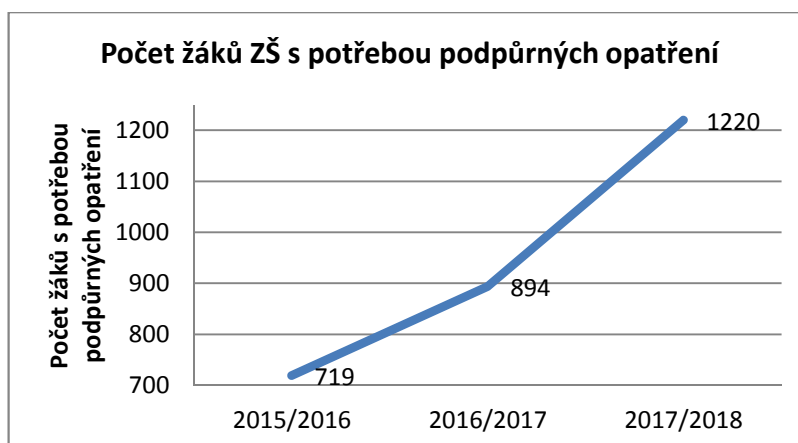
■ *Úspěšnost žáků základních škol u přijímacích zkoušek*

■ *Žáci s potřebou podpůrných opatření*

Žáků s potřebou podpůrných opatření v základních školách přibývá. V základních školách v území MAP II bylo v roce 2018 celkem 1 219 žáků s podpůrným opatřením. **V roce 2018** narostl počet žáků s podpůrným opatřením **o téměř 69,5 %** oproti roku 2015. Z celkového počtu 1 219 žáků s potřebou podpůrných opatření, je 302 žáků vzděláváno ve speciálních školách (s vadami zraku, sluchu a řeči, s mentálním postužením).

■ *Počet žáků základních škol s potřebou podpůrných opatření*

Hospodaření základních škol

Financování základních škol je vícezdrojové, a to z rozpočtu zřizovatele, ze státního rozpočtu, z vlastní činnosti a z dotací.

Příjmy

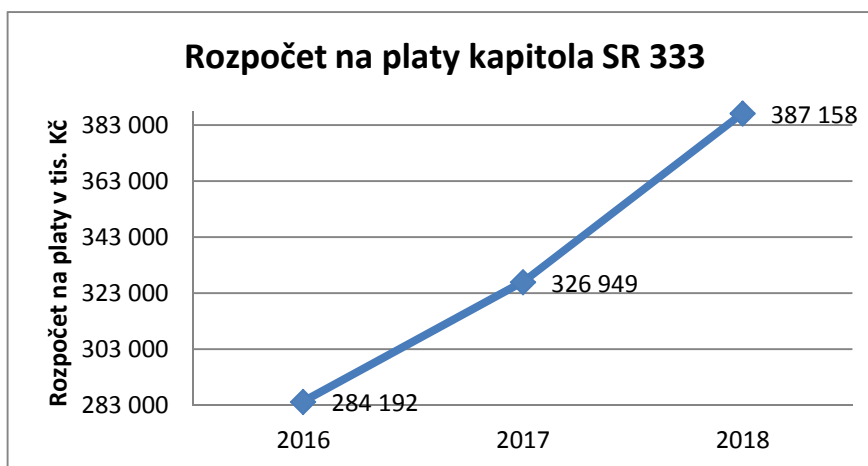
Největší část hospodaření příspěvkové organizace tvoří hospodaření s finančními prostředky od zřizovatele a finančními prostředky státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání.

Vývoj rozpočtu od zřizovatele – příspěvek na provoz - má vrůstající tendenci, celkově se příjmy pohybují v průměru ve výši 178 400 tis. Kč. Výše příspěvku na provoz od zřizovatele je ovlivněna vývojem cen energií, služeb a potřebou oprav a údržby.

Výše příjmů na přímé náklady na vzdělávání – na platy – z kapitoly 333 MŠMT odráží nárůst tarifních platů. Tento nárůst je v souladu se státní politikou a příslušnou právní úpravou. V posledních letech prošly platy zaměstnanců ve školství – zejména pedagogů – několika úpravami. V roce 2016 činil rozpočet základních škol na pedagogické a nepedagogické zaměstnance celkem 284 192 tis. Kč, v roce 2018 to bylo již 387 158 tis. Kč (vč. ostatních osobních nákladů, odvodů a ostatních přímých nákladů na vzdělávání).

■ Rozpočet na platy

platy SR 333	
2016	284 192
2017	326 949
2018	387 158

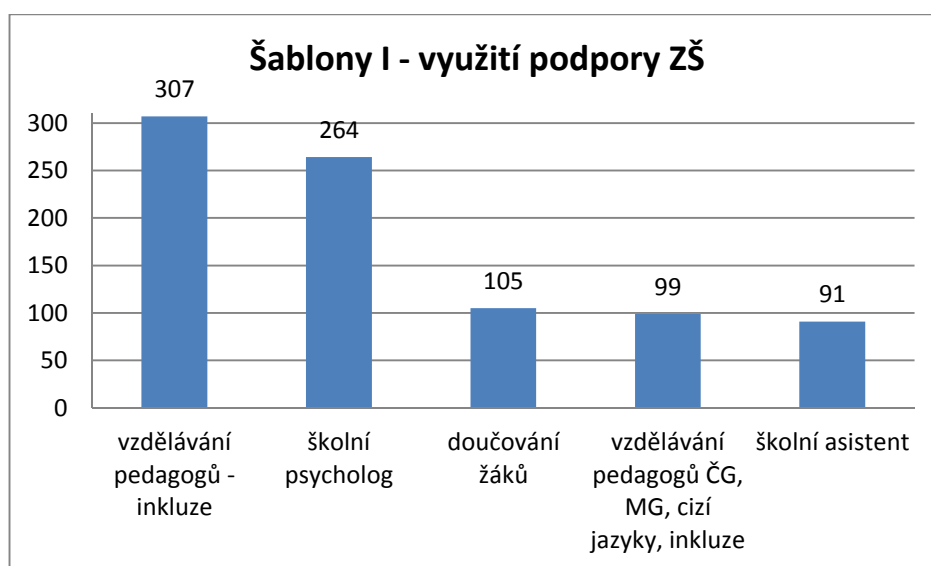
Školy k rozvoji škol v oblasti vzdělávání využívají v současné době projektů zjednodušeného vykazování, tzv. Šablon, které běží od roku 2016, v roce 2018 využívají školy již Šablony II.

Šablony I podporovaly aktivity v oblasti personální podpory (školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog), vzdělávání pedagogů, vzájemné spolupráce, setkávání a sdílení zkušeností, tandemové výuky, CILL a nových metod ve výuce, klubů (čtenářský a logiky a deskových her), doučování žáků a přípravy na vyučování žáků ohrožených školním neúspěchem.

Základní školy v Šablonách I nejvíce využily: vzdělávání pedagogů, personální podpory školní psycholog a asistent a doučování žáků ohrožených školním neúspěchem.

■ *Využití podpory na Šablony I*

název šablony	počet šablon
vzdělávání pedagogů - inkluze	307
školní psycholog	264
doučování žáků	105
vzdělávání pedagogů ČG, MG, cizí jazyky, inkluze	99
školní asistent	91

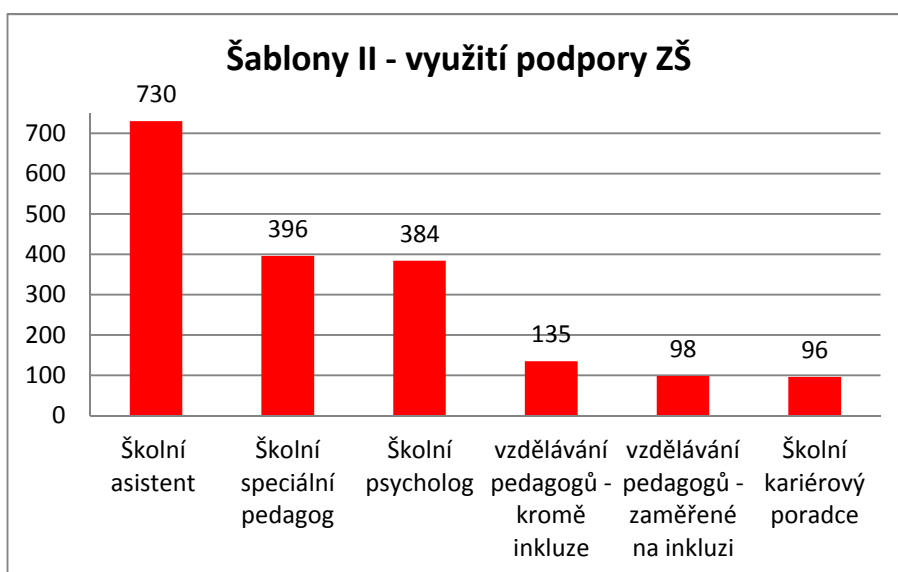

Šablony II podporují aktivity v oblasti personální podpory (školní asistent, školní psycholog, a speciální pedagog, sociální pedagog a školní kariérový poradce), vzdělávání pedagogů, vzájemné spolupráce, sdílení zkušeností, tandemové výuky, CLIL a nových metod ve výuce, klubu pro žáky, doučování žáků ohrožených školním neúspěchem a dalších.

Základní školy nejvíce využívají dotace v oblasti personální podpory – školní asistent, speciální pedagog, psycholog, dále potom vzdělávání pedagogů a následuje opět personální podpora – kariérový poradce.

■ **Využití podpory na Šablony II**

název šablony	počet šablon
školní asistent	730
školní speciální pedagog	396
školní psycholog	384
vzdělávání pedagogů - kromě inkluze	135
vzdělávání pedagogů - zaměřené na inkluzi	98
školní kariérový poradce	96

Další významnou položku v oblasti příjmů tvoří **příjmy z hlavní a doplňkové činnosti**.

Výdaje

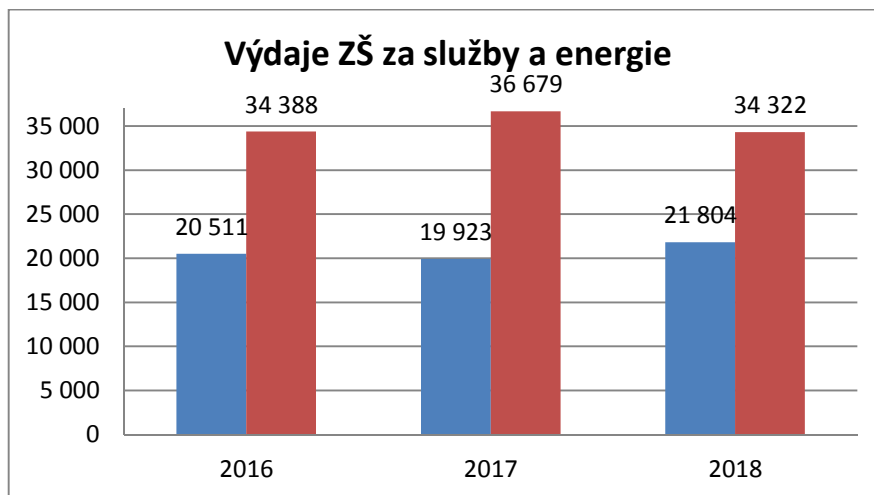
Výdaje základních škol tvoří zejména výdaje na provoz a na platy. Vztah mezi rozpočtem zřizovatele a příspěvkovou organizací v případě obecních zřizovatelů představují neinvestiční a investiční příspěvky. Provozní – neinvestiční výdaje jsou určeny na spotřebu materiálu, energie, služby, běžné opravy a údržbu a další běžné výdaje.

Provozní výdaje vykazují nárůst, který je způsobený nárůstem cen nejenom energií, ale také ostatních výdajů. V oblasti energií došlo v roce 2017 k nejvyšším výdajům ve sledovaném období. Na budovách jsou prováděna energetická opatření spočívající zejména v zateplení fasád a výměně oken, která přinesou úsporu tepla.

V oblasti služeb naopak byly vykázány v roce 2017 nejnižší výdaje. V roce 2018 potom služby vykazují nejvyšší výdaje a to z důvodu hrazení projektové přípravy na učebny polytechnického vzdělávání školami.

■ **Vývoj za služby a energie**

	služby	energie
2016	20 511	34 388
2017	19 923	36 679
2018	21 804	34 322

„Provozní výdaje“ vykazují od roku 2016 mírný nárůst. Výdaje na služby zahrnují také přípravu projektové dokumentace. V roce 2018 se zpracovávaly projektové dokumentace na odborné učebny, proto jsou také v tomto roce za služby zvýšené výdaje.

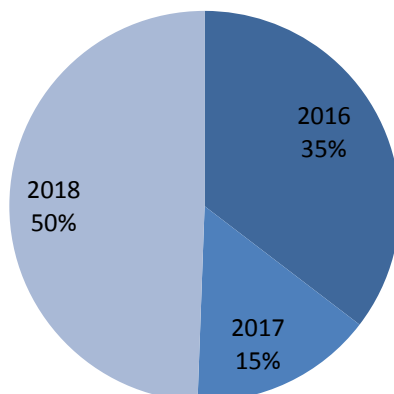
Energie jsou závislé jak na cenové politice státu, tak také na klimatických podmínkách. U některých energií roste cena, u některých je v určitých letech vyšší spotřeba (např. vytápění).

Výdaje na nestavební investice jsou určeny v největší míře na obnovu zařízení ve školních jídelnách. Výměna zařízení probíhá průběžně dle potřeby.

■ **Výdaje základních škol na pořízení nestavených investic v letech 2016 - 2018**

nestavební investice v tis. Kč	
2016	2 549
2017	1 094
2018	3 559

Výdaje ZŠ na nestavební investice v letech 2016 - 2018

Výdaje na platy jsou poskytované ze státního rozpočtu, kapitoly 333 MŠMT. Prostředky státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání představují výdaje na platy, náhrady platů nebo mzdy, náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost, ostatní osobní náklady, odstupné, zákonné odvody, příděly do fondu FKSP, ostatní náklady vyplývající z pracovních právních vztahů a na další výdaje související se vzděláváním dle školského zákona (viz. kapitola „Příjmy“).

Zhodnocení technického stavu a vybavenosti základních škol

V posledních letech prošly budovy **základních škol v ORP opravami a modernizacemi**. Na budovách základních škol byly vyměněna okna, bylo provedeno zateplení pláště budov, byla opravena sociální zařízení.

Ve stavebních opravách je potřeba pokračovat. Energetická opatření nejsou provedena ještě na všech budovách, na kterých je možné zateplení pláště provést a to s využitím dotací z projektů OPŽP, venkovní a vnitřní bezbariérové úpravy nemá dosud většina budov, je potřeba vybudovat nové třídy školních družin, opravit třídy a realizovat další investice podle technického stavu jednotlivých budov škol.

V současné době probíhá příprava realizace k vybudování odborných učeben ve 4 základních školách, v dalším období budou budovány další učebny – učebny dílen, přírodních věd, IT. Při budování učeben jsou využívány dotace z projektů ITI.

Investiční záměry škol včetně stavu připravenosti jsou monitorovány. Časový harmonogram realizace investic je stanoven dle potřeb a situace zřizovatelů.

Rekonstrukce a modernizace vyžaduje většina školních hřišť a tělocvičny. Sportovní školní hřiště a tělocvičny mají zastaralé povrchy i vybavení a neodpovídají současným trendům, kdy je žádoucí větší využívání sportovišť a tělocvičen nejen žáky, ale i veřejností v době mimo vyučování. Na hřištích a v tělocvičnách rovněž probíhají sportovní a pohybové soutěže pořádané samotnou školou nebo se školy zapojují i do soutěží regionálních, krajských nebo celostátních.

Pokud jsou ve škole posilovny, jsou tyto využívány pro zájmovou činnost v době mimo vyučování.

V jedné základní škole v řešeném území je také plavecký bazén, který využívají i jiné základní školy v okolí k výuce plavání.

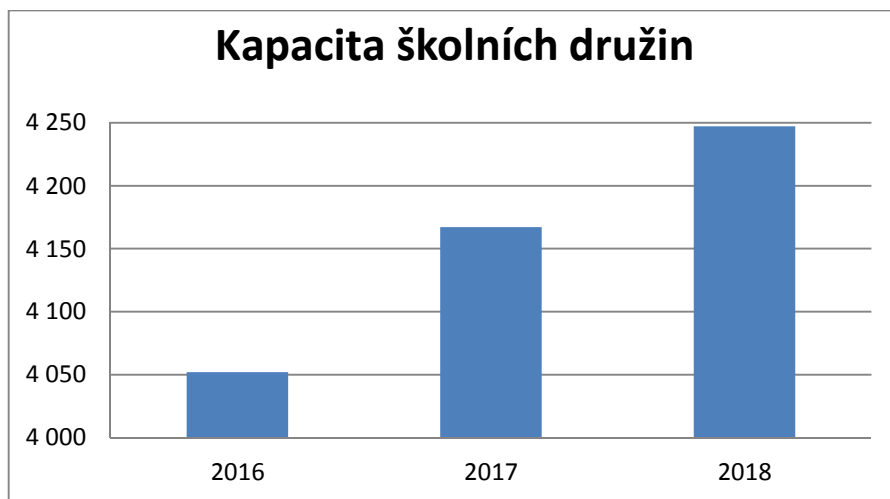
Školní jídelny – kuchyně mají dostatečnou kapacitu k přípravě stravy pro vlastní stravníky a k přípravě stravy určené k vývozu do školních jídelen – výdejů základních a mateřských škol. Přestože byly školní jídelny – kuchyně rekonstruovány z důvodu změny hygienických požadavků na přípravu stravy, probíhá průběžně výměna velkokuchyňského zařízení. V současné době již školní jídelny vyžadují také opravy a údržbu prostor, (např. povrchy podlah a stěn, vodovodů, odpadů).

S vyšším počtem žáků v základních školách vzniká potřeba otevření více tříd **školní družiny**. Třídy školních družin jsou v současné době zřízené většinou v kmenových třídách. Samostatné třídy přizpůsobené činností školní družiny již v základních školách téměř nejsou. Z důvodu nedostatečné kapacity školních družin jsou většinou přijímáni žáci pouze prvních až třetích tříd. Podle pokynu MŠMT nesmí být navyšována kapacita školních družin, pokud není navýšena kapacita základní školy.

V současné době je školní družina zřízena u všech základních škol. Kapacita školních družin je 4 247 žáků. U 3 základních škol jsou zřízeny také školní kluby s kapacitou 225 žáků. Školní kluby jsou zřízeny ve školách s vadami sluchu, zraku a řeči.

■ Kapacita školních družin

kapacita školních družin	
2016	4 052
2017	4 167
2018	4 247

V souladu s předpokládaným demografickým vývojem bude také počet žáků ve školních družinách mírně narůstat a jejich současná kapacita bude nedostatečná.,

Základní **vybavení** mají základní školy na dobré úrovni. V posledních letech byly zřizovány zejména ICT učebny a interaktivní učebny, jejichž počet je ale na školách stále

nedostatečný a vybavení IT velice rychle zastarává. V každé základní škole je pouze jedna nebo dvě učebny ICT. Ty mají dnes již techniku, která rychle zastarává a na opakující obnovu v trendech dané doby nemají základní školy dostatek finančních prostředků.

Nedostatek vykazují základní školy také v oblasti **pomůcek pro vzdělávání**. Pro žáky s potřebou speciálních vzdělávacích potřeb jsou kompenzační pomůcky jsou už pořízovány z dotace na podpůrná opatření.

3.1.4.3 Základní umělecké vzdělávání

V řešeném území jsou zřizovány 4 základní umělecké školy, přičemž 3 ZUŠ zřizuje Olomoucký kraj a jedna je zřizována fyzickou osobou. O vzdělávání žáků v uměleckých oborech je mezi rodiči a žáky velký zájem. ZUŠ samostatně pořádají výstavy a vystoupení, ale pořádají také společné kulturní akce.

Základní umělecká škola Žerotín Olomouc (zřizovatel Olomoucký kraj) poskytuje zájmové vzdělávání v oboru hudebním, literárně-dramatickém a tanečním. V roce 2018 měla ZUŠ Žerotín kapacitu 1 416 žáků

Základní umělecká škola Iši Krejčího Olomouc (zřizovatel Olomoucký kraj) poskytuje zájmové vzdělávání v oboru hudebním, literárně-dramatickém a tanečním. V roce 2018 měla ZUŠ Iši Krejčího kapacitu 750 žáků.

ZUŠ I. Krejčího má zřízeny ještě dvě pobočky: v Olomouci a Lutíně.

Základní umělecká škola Miloslava Stibora, Olomouc (zřizovatel Olomoucký kraj) je zaměřena na výtvarný obor. ZUŠ má kapacitu 640 žáků. Její pobočky můžeme najít také v Dolanech, Velké Bystřici a Náměšti na Hané.

Zřizovatelem **Základní umělecké školy CAMPANELLA Olomouc** je, fyzická osoba, a poskytuje vzdělávání v hudebním oboru. ZUŠ působí pouze v Olomouci a má kapacitu 350 žáků

Charakteristika jednotlivých oborů podle RVP

Hudební obor

Hudební obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje žákovi prostřednictvím soustavného vzdělávání, aktivní a poučené interpretace, vlastní tvorby, poznáváním hudební kultury a osvojením si základních teoretických znalostí využívat hudbu jako prostředek vzájemné komunikace i osobního uměleckého sdělení.

Vzdělávací obsah hudebního oboru je členěn do dvou vzájemně provázaných oblastí – Hudební interpretace a Recepce a reflexe hudby – a je tvořen očekávanými výstupy, které mají činnostní povahu se zaměřením na jejich praktické využití.

Výtvarný obor

Výtvarný obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje žákovi prostřednictvím aktivní, poučné výtvarné činnosti využívat výtvarného jazyka jako uměleckého prostředku komunikace. Studium ve výtvarném oboru nabízí vedle nových možností vyjádření i témata

na základě vnímání okolního světa, umožňuje adekvátně reagovat výtvarnými prostředky, dává ucelený přehled o výtvarném umění, pomáhá vyhranit výtvarný názor a vnímá důležitost vlastní tvorby jako součást osobního naplnění.

Vzdělávání ve výtvarném oboru rozvíjí výtvarné dispozice žáků – vnímání, myšlení, vyjadřování, představivost, estetické cítění a tvořivost.

Taneční obor

Taneční obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje prostřednictvím pohybových a tanečních aktivit komplexně a systematicky rozvíjet jedince po stránce tělesné a duševní. Každému žákovi – podle míry jeho schopností a zájmu – poskytuje základy odborného vzdělávání, které mu umožní uplatnit se jako tanečník při nejrůznějších neprofesionálních aktivitách, v povolání, pro které je kultura pohybu vhodným předpokladem, případně pokračovat v dalším studiu směřujícím k profesionálnímu působení.

Vzdělávání v tanečním oboru seznamuje žáka se stavbou i strukturou lidského těla, zákonitostmi pohybu a poskytuje mu orientaci v různých oblastech spojených s tanečním projevem a kulturou pohybu.

Literárně-dramatický obor

Literárně-dramatický obor v základním uměleckém vzdělávání umožňuje prostřednictvím tvořivých činností (pohybových, hereckých, slovesných, dramaturgických, hudebních, výtvarných, prací s loutkařskými prostředky atp.) rozvíjet umělecké vlohy žáka směrem k divadelnímu a slovesnému projevu. Stává se tak významným nástrojem rozvoje sociability žáků (schopnosti vnímat druhé, vnímat motivace jejich jednání a prostřednictvím vstupu do rolí řešit různé sociální situace), jejich emocionálního rozvoje a schopnosti sebepoznání a sebekontroly. Základním principem uplatňovaným ve výuce je dramatická hra, která pracuje s výrazovými prostředky dalších druhů umění. Rozvíjí žakovu schopnost vnímat, vytvářet a sdělovat v čase a prostoru lidské vztahy a jednání.

Literárně-dramatický obor poskytuje spolehlivý základ i pro další studium směřující k profesionálnímu uplatnění.

3.1.4.4 Neformální a zájmové vzdělávání

Střediska volného času, Domy dětí a mládeže

V řešeném území MAP II jsou zřizovány dva Domy dětí a mládeže – DDM zřizovaný Olomouckým krajem a DDM zřizovaný společností Bailiva Čech, Moravy a Slezska je součástí Církevního gymnázia Německého řádu Olomouc.

Domy dětí a mládeže zajišťují mimoškolní aktivity dětí a žáků, nabízejí žákům širokou škálu kroužků a dalších činností, z nichž si každý může vybrat dle svého zaměření a zájmů, a současně zajišťují mladým účastníkům těchto aktivit trávení volného času s jejich vrstevníky nejen během školního roku, ale i navazujícími příměstskými nebo klasickými tábory v době prázdnin. Pro rodiče dětí znamená práce v kroužku jednak zajištění smysluplné náplně volného času jejich dítěte v odpoledních hodinách a jednak pro mnohé z nich finančně přijatelnou variantu na zajištění zájmové aktivity pro jejich dítě. Pro samotné děti může taková aktivita znamenat navázání nových kamarádských vztahů, rozšíření jejich zájmů, podle charakteru činnosti rozvíjet jejich pohybové, motorické, literární, výtvarné či jiné nadání. Domy dětí a mládeže svým zaměřením doplňují a rozšiřují osobnostní rozvoj dětí a

žáků, působí na rozvoj kompetencí preventivně, kulturně a sociálně. Zájmové vzdělávání podporuje a pomáhá naplňovat vzdělávací cíle.

Středisko volného času v řešeném území MAP II Olomouc není zřizováno.

DDM zřizovaný Olomouckým krajem nabízí zájmové vzdělávání ve 156 kroužků, klubů a oddílů s pravidelnou činností v šesti základních zájmových oblastech (hudba, příroda, sport, tanec, technika, výtvarná výchova) a 17 kroužků a klubů v dalších různých oblastech podle zájmu dětí a žáků (např. Herní klub, „dramaťák“, šachy, vesmír).

DDM Olomouc provozuje také ubytovnu a dvě turistické základny, má vlastní galerii i taneční sál.

V současné době v DDM pracuje 17 pedagogů a více než 100 externistů a dobrovolníků, kteří se starají o kvalitní realizaci „volného času na přání pro všechny“.²

DDM Olomouckého kraje pořádá pro školy v řešeném území také soutěže, ekologické aktivity, poskytuje vzdělávací programy, didaktické videopořady.

DDM zřizovaný společností Bailiva působí při Církevním gymnáziu Německého řádu. V roce 2018 nabízel DDM žákům činnost v přírodovědných, polytechnických počítačových a jazykových kroužcích. Kroužky jsou zařazeny do estetických, pohybových a poznávacích aktivit. Mimo kroužky pořádá DDM táborové, spontánní a příležitostné činnosti, kterých se účastní až 10 000 účastníků ročně.

DDM spolupracuje se základními školami v území MAP II. na území města Olomouce, ale také se základními školami v okolních obcích.

V roce 2018 zajišťovali činnost kroužků 2 pedagogičtí zaměstnanci, 74 externích pracovníků a dobrovolníků a dalších 20 pracovníků z řad interních zaměstnanců.

Neziskové organizace zabývající se vzděláváním

Neformální a zájmové vzdělávání nabízí účastníkům výchovně vzdělávací aktivity – nabízí rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů. Aktivity jsou založené na dobrovolnosti zájemce. Aktivní využití volného času představuje důležitý prvek v prevenci výskytu rizikových jevů, je důležitým opatřením sociálního začleňování dětí a mládeže ze sociálně vyloučených lokalit. Zájmové a neformální vzdělávání vhodnou formou doplňuje a rozšiřuje kompetence získané ve škole a poskytuje a dětem a žákům nové kompetence a dovednosti.

V regionu působí řada neziskových organizací, které se zabývají vzděláváním. Jsou to knihovny, zájmové kluby, svazy a spolky, hasiči, tělovýchovné jednoty či jiné sportovní oddíly atd.

Výčet níže uvedených organizací reprezentuje pestrou škálu vzdělávacích aktivit zaměřených na obvykle specificky vyhraněné disciplíny (např. z oblasti historie, sportu, kreativních odvětví, životního prostředí, techniky, atp.), přičemž podmínky pro realizaci jednotlivých aktivit se různí stejně jako jejich úroveň a stádium rozvoje projektů. Neformální vzdělávací aktivity významným způsobem doplňují nabídku formálního vzdělávání dle poptávky dětí i rodičů.

² www.ddmolomouc.cz/o-nas/, 3.4.2019

Následující tabulka uvádí přehled zmapovaných neziskových organizací zabývajících se vzděláváním na území realizace. MAP II

■ **Neziskové organizace poskytující neformální vzdělávání a zájmové aktivity na území realizace MAP II**

Č.	Název spolku	Činnost
1.	Náboženská obec Církve československé husitské v Olomouci-Hodolanech	V Olomouci poskytuje výuku náboženství, mimo Olomouc je také zřizovatelem ZŠ, MŠ a Hudební školy.
2.	Post Bellum, o.p.s.	Realizuje projekty dokumentující historické fenomény, vydává učebnice pro základní školy, současně pro ně pořádá workshopy, semináře, realizuje archivní, sbírkovou a muzejní činnost, spolupracuje s nevládními, mezinárodními organizacemi
3.	o.s. Centrum pohybu Olomouc	Vyvíjí činnost v oblasti sportu, tělovýchovy, turistiky a kultury a popularizuje zdravý životní styl, vytváří a realizuje pohybové vzdělávací programy pro ZŠ a MŠ, pořádá aktivity pro handicapované.
4.	Lanové centrum Proud o.s., Olomouc	Připravuje a realizuje vzdělávací programy pro žáky 1. a 2. stupně ZŠ, podporuje alternativní formy vzdělávání a sociálně osobnostní rozvoj, realizuje a metodicky rozvíjí výchovné a rekreační aktivity v přírodě.
7.	Sdružení D, z.ú.	Vytváří a realizuje prožitkové programy pro školy v oblasti prevence rizikového chování, osobnostně sociálního rozvoje i programy na podporu čtenářské gramotnosti, pracuje se žáky i pedagogy na všech stupních škol, nabízí program dobrovolnického doprovázení dětí z dětských domovů, NRP a OSPOD, každoročně pořádá dětský divadelní festival.
8.	Setkání – Já a Ty, spolek	Poskytuje výchovu a vzdělávání dětí v souladu se zdravým vývojem, podporuje waldorfskou pedagogiku a příbuzné obory vycházející z antroposofického pohledu na svět, realizuje činnosti podporující ochranu životního prostředí a ekologickou výchovu, aktivní účast na osvětě a akcích v oblasti výchovy, realizuje sociální práci a terapie, zřizuje letní školku Slaměnka.
9.	z.s. Řeka Morava pro Olomouc	ZŠ nabízí školní vzdělávací plavby lodi prostřednictvím projektu „Olomouc pohledem námořníka“, pomocí prvků zážitkové pedagogiky zábavnou interaktivní formou představuje žákům historii Olomouce.
10.	z.s. Viadua – spolek pro ochranu a obnovu přírody a krajiny	Realizuje projekty jako Louky pro Olomouc, Za poznáváním přírody, pořádá výukové programy pro děti MŠ, organizuje vycházky – naučné stezky pro předškolní děti a rodiče.
11.	O.L.I.V.Y. Olomouc	dramatická výchova, osvěta
12.	DW7 o.p.s.	Dramatická výchova, digitální technologie, kreativita a řemesla, vzdělávací aktivity,

		kulturní a komunitní aktivity
13.	z.s. BoDo Centrum Olomouc	hudební výchova
14.	Hudební institut A&F Olomouc	hudební výchova
15.	Hudební škola Yamaha Olomouc	hudební výchova
16.	o.s. Paloma Olomouc	hudební výchova
17.	z.s. Klub sportovního tance Quick Olomouc	Taneční výchova
18.	z.s. Taneční klub Olymp Olomouc	taneční výchova
19.	z.s. Taneční skupina Rytmus Olomouc	taneční výchova
20.	DDM	taneční výchova
21.	z.s. Studio Experiment Olomouc	výtvarná výchova
22.	DDM	výtvarná výchova
23.	Centrum ekologických aktivit Sluňákov o.p.s.	příroda
24.	Český rybářský svaz, z.s. Olomouc	příroda
25.	Hnutí Duha Olomouc	příroda
26.	Corazon, centrum aktivit v přírodě, z.ú. Olomouc	příroda
27.	z.s. Duha Rysi Olomouc	příroda
28.	Junák – český skaut okres Olomouc	příroda
29.	Pionýr z.s., Pionýrská skupina Kopeček	příroda
30.	z.s. 26. přední hlídka Royal Rangers	příroda
31.	z.s. Fort II Radíkov	příroda
32.	Zs.s. Sokolská župa Olomoucká	příroda
33.	DDM	technika
34.	Zs.s Basketbalové centrum mládeže	sport
35.	z.s. FBS Olomouc	sport
36.	z.s. In-line klub Olomouc	sport
37.	Tělovýchovná jednota Sokol	sport

38.	TJ Sokol Slavonín	sport
39.	TJ Milo Olomouc	sport
40.	TJ Sokol Olomouc-Bělidla	sport

3.1.5 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Dopravní obslužnost do škol je v Olomouci zajišťována především autobusy a tramvaji městské hromadné dopravy, která má na území města vytvořenou hustou dopravní síť a navazuje na autobusová a vlaková spojení Integrovaného dopravního systému (IDOS), který využívají k dopravě do škol žáci z okolních obcí kteří navštěvují vzdělávací instituce v Olomouci.. Doba dopravy z okolních obcí nepřesahuje 30 min a jízdní řády IDOS jsou mnohdy přizpůsobeny potřebám školy z pohledu času zahájení a ukončení vyučování.

Největší koncentrace autobusových spojů je mezi 5. a 8. hodinou ranní a 15. a 18. hodinou odpolední, tedy v době, kdy autobusové přepravy využívají pracující, studenti a žáci.

V rámci území města podle spádového obvodu a vzdálenosti od školy chodí také žáci do školy buď pěšky, nebo se přepravují na kole. Ve městě je vybudována síť cyklostezek, která podporuje bezpečnou jízdu na kole. V případě dětí mateřských škol a mladších žáků základních škol využívají rodiče ve velké míře jejich dopravu do školy osobními auty.

Hrozbou pro děti a žáky je však hustý provoz na komunikacích. K vyšší bezpečnosti dětí a žáků při přepravě do školy jsou přijímána různá opatření: úprava dopravního značení, dohled strážníků městské policie při cestě do školy a ze školy v kritických časech.

Rodiče mají také možnost děti a žáky dovážet do škol individuálně – vlastními dopravními prostředky, auty. Před školami je někdy problémové automobil na krátkou dobu zaparkovat. Pro bezpečný provoz před školami jsou komunikace opatřeny značkou se sníženou povolenou rychlostí, příp. jsou zde jiné speciální úpravy komunikace (barevně výrazné značky Pozor děti, zpomalovací práh apod.). Na začátku a na konci školního roku dohlíží zejména před velkými školami na bezpečnost dětí a žáků strážníci městské policie. Přesto v řadě případů ve frekventovaných časech ráno při dovozu a odpoledne při odvozu dětí dochází k narušení bezpečnosti, k problematickým, stresovým a nepřehledným situacím v rámci dodržování/nedodržování dopravních pravidel.

3.1.6 Sociální situace

Věková skupina dětí, která je tvořena osobami do 15 let, je většinou spojována spíše s ne příliš problémovým obdobím. Už ale v jedné z prvních institucí, do níž se dítě dostává (mateřská škola), se v dnešní době vyskytují některé nežádoucí jevy. Nejinak je tomu později v období dospívání, kdy se u mladých lidí setkáváme s problémovým chováním, které lze označit jako sociálně patologické (jevy) a které přináší komplikace do jejich osobního, rodinného, ale také školního života.

3.1.6.1 Sociálně patologické jevy

Rizikových faktorů, které se podílejí na vzniku sociálně patologických jevů, je velké množství. Děti a mládež vyrůstají v prostředí, kde na ně působí řada vlivů vnitřních i vnějších. Nepůsobí na ně však pouze vlivy pozitivní, ale velmi často vlivy a jevy negativní. MŠMT podporuje preventivní programy a opatření k výskytu rizikových jevů. Školy mají dle metodického pokynu MŠMT přijímat preventivní opatření a realizovat programy k předcházení výskytu sociálně patologických jevů.

Na školách se vyskytuje nejvíce **rizikové chování (zahrnuje také šikanu) a záškoláctví. Přestože jsou na základních školách přijímána opatření k prevenci výskytu rizikových jevů, narůstá počet nežádoucích projevů chování.** Také v mateřských školách, se vyskytuje **rizikové chování** (vč. šikany) – výskyt je minimální, ale jsou zde již náznaky o dalším vývoji výskytu rizikových faktorů v základních školách. Již v mateřských školách by bylo potřeba realizovat opatření k prevenci možného výskytu rizikových jevů a přijímat opatření vedoucí k jejich eliminaci.

3.1.6.2 Analýza sociálně vyloučené lokality

Chudoba a sociální vyloučení představují jeden z aktuálních problémů dnešní společnosti. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020 uvádí hlavní zjištění vycházející z terénního a dotazníkového šetření – citace z dokumentu:

- počet lidí v ČR žijících v sociálně vyloučených lokalitách se pohybuje mezi 95 000 až 115 000,
- počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách se zvýšil od roku 2006 téměř o polovinu,
- v porovnání s předchozí analýzou z roku 2006 přibývá lokalit, kde Romové tvoří většinu obyvatel, byť jsou tyto lokality stále v menšině,
- z hlediska věkové struktury přibývá v sociálně vyloučených lokalitách seniorů,
- byl identifikován enormní nárůst počtu lidí žijících v ubytovnách,
- podíl nezaměstnaných v sociálně vyloučených lokalitách je v průměru přibližně 80–85 %,
- přibližně 15–20 procentům sociálně vyloučených ani zapojení do trhu práce nezaručilo vymanění se ze sociálně vyloučeného prostředí,
- naprostá většina dospělých obyvatel sociálně vyloučených lokalit dosáhla max. základního vzdělání.

České studie uvádějí zpřesňující **charakteristiky sociálního vyloučení**: definice postavené primárně na **materiálně-prostorové dimenzi** sociálního vyloučení – SVL se v tomto případě rovná lokalitě zanedbané, dále postavené na **symbolické dimenzi** – SVL jsou vnímány jako „romské“, a to i v těch případech, kdy Romové v dané lokalitě tvoří statistickou většinu, dalším aspektem definic je **koncentrace určitých sociálních charakteristik** – takové místo, kde žije 25 a více lidí potýkajících se např. s nezaměstnaností, dluhy. Taková místa jsou lidmi označována symbolicky – „špatná adresa“, „problémové místo“.

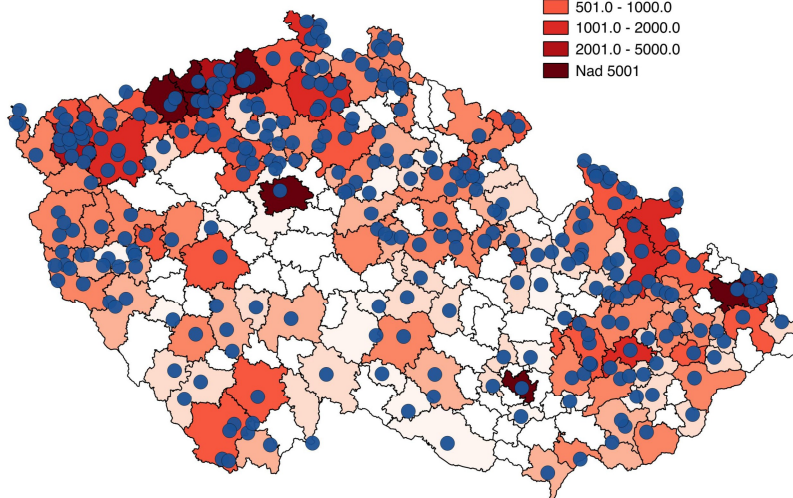
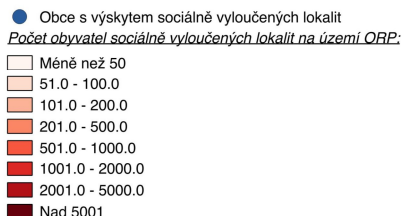
Obce k šetření a určení SVL byly vybrány na základě kritérií reprezentujících všechny kraje a různé velikostní obce. Na základě všech fází výzkumu bylo identifikováno 606 sociálně vyloučených lokalit a asi 700 ubytoven. Z celkového počtu obcí zařazených do šetření (406) bylo 201 obcí uvedeno ve zprávách o stavu romské menšiny.

Mapa sociálně vyloučených lokalit vznikla v roce 2014 v rámci projektu „Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR“. Zpracování analýzy zadalo tenkrát Ministerstvo práce a sociálních věcí. Podobná analýza nebyla od té doby zpracovaná a dle informací ministerstva je seznam sociálně vyloučených lokalit oficiálně utajený.

Počet SVL – data z roku 2014

Obce s výskytem identifikovaných sociálně vyloučených lokalit na území ČR

Obce se sociálně vyloučenými lokalitami identifikované v rámci Analýzy sociálně vyloučených v ČR a území obcí s rozšířenou působností (ORP) podle počtu obyvatel sociálně vyloučených lokalit.

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR

Počet SVL vzrostl ve všech krajích, vč. Olomouckého.

Změny počtu SVL v jednotlivých krajích – data z roku 2014

Kraj	Počet lokalit	
	2006	2014
Hlavní město Praha	6	7
Jihočeský	16	38
Jihomoravský	11	28
Karlovarský	18	61
Královéhradecký	25	36
Liberecký	26	48
Moravskoslezský	28	72
Olomoucký	27	62
Pardubický	15	24
Plzeňský	17	42
Středočeský	36	64
Ústecký	63	89
Vysočina	11	13
Zlínský	11	22

Celkem	310	606
--------	-----	-----

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR

Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2017³

Romskou menšinou se zabývá Vláda české republiky, která zadala Sekci pro lidská práva zpracovat Zprávu o stavu romské menšiny v České republice za rok 2017. Zpráva vychází z podkladů, které poskytly jednotlivé resorty, ale také krajské úřady. Cílem zprávy podat informaci o stavu romské menšiny a činnostech zainteresovaných orgánů (vlády, krajů, obcí) směřující ke zlepšení postavení této menšiny.

Předškolní vzdělávání je důležitým nástrojem pro úspěšnou integraci romských dětí a pro následnou úspěšnost ve škole. Předškolní vzdělávání je zajišťováno prostřednictvím mateřských škol nebo přípravných tříd (povinný rok předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky).

Úspěšnost v základním vzdělávání je důležitá pro další vzdělávání a úspěšnost na trhu práce. Podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání bylo v roce 2017 vzděláváno 28 786 romských žáků, tj. 85,4 % ze všech romských žáků na základních školách. V základních školách se dále vzdělávalo 2 392 romských žáků podle RVP ZV pro umělecké vzdělávání a 1 898 romských žáků podle RVP ZV pro žáky s lehkým mentálním postižením.

■ Srovnání počtu žáků podle vzdělávacích programů mezi roky 2016 a 2017

Vzdělávací program	počty romských žáků		podíl (%)	
	2016	2017	2016	2017
RVP ZV	27 886	28 786	85,0	85,4
RVP ZV LMP	2 631	1 899	8,0	5,6
RVP ZV UV	1 683	2 392	5,1	7,1
RVP ZV ZŠS	611	628	1,9	1,9
Celkem	32 791	33 704	100	100

Vysvětlivky:: RVP ZV – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, RVP ZV LMP – RVP ZVs lehkým mentálním postižením, RVP ZV UV – RVP ZV umělecké vzdělávání, RVP ZV ZŠS – RVP ZV pro základní školy speciální
Zdroj: MŠMT

3.1.6.3 Poskytované sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče

Pro poskytování sociálních služeb využívá statutární město Olomouc od roku 2005 metodu komunitního plánování, která na úrovni obcí nebo krajů umožňuje plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům a potřebám jednotlivých občanů. Jedná se o otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů, zavedl pro kraje povinnost a pro obce možnost zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb a formulovat základní metodické východisko spolupráce v triádě zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb.

³ Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2017, vypracovaná na základě usnesení vlády z 24.7.2017, zpracovala Vláda České republiky, Sekce pro lidská práva, Praha 2018

Komunitní plánování je založeno na principu partnerství zadavatele, poskytovatelů služeb a uživatelů. Cílem komunitního plánování sociálních služeb je posilovat sociální soudržnost komunity, podporovat sociální začleňování a předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců a skupin. Výsledkem komunitního plánování je vytvořený systém sociálních služeb na místní úrovni, který odpovídá zjištěným potřebám, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje, že finanční prostředky vynaložené na služby jsou efektivně využity. Od roku 2005 byly komunitní plány zpracovávány opakovaně, v současné době je platný 4. komunitní plán na období 2016–2019. V souladu s novelou zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kdy je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen na území svého správního obvodu koordinovat poskytování sociálních služeb (§ 92 písm. d), **je nově komunitní plán tvořen nejen pro území města Olomouce, ale zahrnuje i obce zařazené do správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (OÚ ORP). Komunitní plány obcí jsou podkladem pro tvorbu střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Olomouckého kraje a mají vliv na přerozdělování financí určených na sociální služby z MPSV.**

V rámci komunitního plánování byl rovněž vytvořen Katalog poskytovatelů sociálních služeb, který je veřejně přístupný na webových stránkách statutárního města Olomouc.

■ *Poskytovatelé sociálních služeb pro děti a mládež*

Poř. č.	Název organizace	Poskytované služby
1.	Baby club Vodníček	plavání kojenců, batolat a dětí předškolního a školního věku od 3 měsíců do 8 let
2.	Centrum pro rodiny s dvojčaty a vícěrčaty v Olomouci	podpora a pomoc rodinám s dvojčaty a vícěrčaty; Centrum pro rodiny s dvojčaty a vícěrčaty v Olomouci je jedinou organizací v Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji, která poskytuje komplexní služby, pomoc, podporu, prostor a poradenství rodinám s dvojčaty a vícěrčaty
3.	Charita Olomouc – Amaro Khamoro	Služba je určena rodinám alespoň s jedním dítětem do 18 let věku nebo těhotným ženám. Jedná se o rodiny, které jsou ohroženy sociálně nepříznivou situací a sociálně nežádoucími jevy. Ve své činnosti se zaměřuje na pomoc s: - přípravou dětí do MŠ a ZŠ, zápisy do ZŠ/MŠ, přestupy do jiné školy, vyřizováním ohledně asistenta pedagoga, zajištěním vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, výchovnými postupy, vyhledáním logopedické péče, - žádostmi a odvoláními (např. snížení výživného, rozvod), - hledáním bydlení, práce, - základní dluhové poradenství, - převzetím dětí do vlastní péče z dětských domovů aj.
4.	Charita Olomouc – Klub Khamoro	výchovné, vzdělávací a volnočasové aktivity, služba je určena dětem od 6 do 21 let.
5.	Charita Olomouc – Školička Khamoro	včasná příprava dětí předškolního věku z lokalit ohrožených sociálním vyloučením do ZŠ

6.	Člověk v tísni, o.p.s. – Programy sociální integrace, pobočka Olomouc	bezplatné poskytování pomoci, podpory a poradenství rodinám (SAS RD) nebo jednotlivcům (terénní programy) sociálně vyloučeným nebo sociálním vyloučením ohroženým, zejména jsou-li v nepříznivé životní situaci, kterou nejsou schopni překonat vlastními silami; cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi nebo jednotlivci z Olomouce a ORP Olomouc, kteří vysloví souhlas se spoluprací s pracovníkem společnosti Člověk v tísni, o.p.s.
7.	Dětský domov a Školní jídelna Olomouc	plné přímé zaopatření dětí a mládeže, kterou jinak zabezpečují zákonní zástupci a rodina; výkon ústavní výchovy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
8.	ISIS – občanské sdružení pro pomoc náhradním rodinám	poskytování komplexní odborné péče pěstounským a osvojitelským rodinám v regionu Olomouckého kraje
9.	Maltézská pomoc – Dobrovolnické programy pro děti, mládež a podporu rodiny	psychosociální podpora dětí, mládeže a také rodiny; program je zaměřen na ty děti a mládež, jejichž životní dráha je již nějak narušena
10.	Maltézská pomoc – Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Cílovou skupinou služby jsou rodiny s nezaopatřenými dětmi ve věku do 18 let, žijící v Olomouci a blízkém okolí a ohrožené sociálním vyloučením z důvodu nepříznivé sociální situace, zdravotního postižení nebo vážného onemocnění, náhradní rodinné péče; do cílové skupiny spadají také rodiny s dětmi v péči OSPOD Olomouc.
11.	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – klub Zóna	Sociální služby dětem, mladistvým a mladým dospělým ve věku 7–26 let z Olomouce a blízkého okolí, sociální služby zaměřené převážně na pomoc v obtížných sociálních situacích: kontaktní práce, informační servis, poradenství, podpora a zprostředkování dalších návazných služeb, kontakt s institucemi ve prospěch mladých lidí; aktivizační činnosti: rozvíjení schopností a praktických dovedností prostřednictvím volnočasových, kulturních a sportovních aktivit; preventivní programy: promítání filmů, besedy a přednášky na preventivní témata (sexuality, šikana, drogy, záškoláctví, kriminalita...); vzdělávací a motivační programy: pomoc se školními povinnostmi a doučování.
12.	P-centrum, spolek, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Rodinné centrum U Mloka	Individuální a skupinová práce s rodiči a jejich dětmi ve věku 5–15 let, které se potýkají s výchovnými, vzdělávacími a sociálními problémy. Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a sociálně terapeutické činnosti prostřednictvím rodičovské skupiny, vzdělávacích seminářů pro rodiče, podpora vzdělávacích aktivit. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při obstarávání osobních záležitostí: - nácvik samostatného docházení dítěte (do/ze školy, na/z volnočasové aktivity atd.) Sociálně terapeutické činnosti:

		- individuální poradenství – dospělí, děti, - poradenství – celá rodina, - skupinová sociálně terapeutická aktivita (kluby) pro děti, - rodinné mediace. Sociálně terapeutické činnosti: - case management (např. se souhlasem klienta doprovod a pomoc při jednání např. ve škole). - jednání s institucemi ve prospěch klienta (jednání pracovníka s institucí bez klienta a s jeho souhlasem). - provázení a podpora při obstarávání osobních a rodinných záležitostí.
13.	Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva – Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi	Uživatelé služby: manželé s dětmi, nesezdané soužití rodičů s dětmi, děti žijící jen s jedním z rodičů – neúplná rodina, děti žijící u jiné fyzické osoby než rodiče a děti žijící u osob, které je přijaly do pěstounské či poručnické péče (včetně rodičů těchto dětí), osvojitelé s dětmi. Služby: - výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti: pracovní výchovná činnost s dětmi a dospělými, nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností dítěte aj., - zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: zejména doprovázení klientů při jednáních na úřadech, do školských zařízení, k lékařům aj., - sociálně terapeutické činnosti: zejména socioterapeutické činnosti, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob, - pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí: pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob.
14.	Poradna pro ženy a dívky	Pomoc a poradenství pro ženy a dívky má za cíl pomáhat ženám, matkám i rodinám v obtížných životních situacích souvisejících s těhotenstvím, mateřstvím, péčí o dítě, vztahovými problémy a rodinným životem.
15.	Rodinné centrum Heřmáněk	služby pro podporu rodin, zvláště s malými dětmi, prevence sociálního vyloučení vybraných skupin osob formou komunitního centra v městské části Holice, programy podpory zdraví a harmonického vývoje, sladování rodinného, osobního a profesního života

16.	Rodinné centrum Provázek	služby pro podporu široké rodiny, zvláště rodiny s dětmi do 10 let, prevence sociálního vyloučení, podpora mezigeneračních vztahů, vhodné a smysluplné využití volného času, vzdělávání a poradenství v oblasti rodiny
17.	Společnost podané ruce o.p.s., NZDM v Olomouci	motivování a podporování dětí a mládeže k aktivnímu přístupu k životu, k řešení osobních problémů, zejména v období dospívání, prostřednictvím poskytovaných sociálních služeb ve městě Olomouci; poskytované služby: nabídka volnočasových aktivit, aktivity primární prevence, vzdělávací aktivity, kontaktní práce, situační intervence, informační servis, sociální poradenství, pomoc v krizi, kontakt s institucemi ve prospěch uživatele, doprovodná práce, skupinová práce, práce s blízkými
18.	Společnost podané ruce, o.p.s., Terénní programy Olomouc pro děti a mládež	sociálních služby dětem a mládeži ve věku od 7 do 21 let ohroženým rizikovým chováním a těm, kteří se již rizikově chovají (agresivní chování, nechráněný a promiskuitní pohlavní styk, bezúčelné trávení volného času na ulici, trestná činnost, záškoláctví apod.), jejichž účelem je působit preventivně, a tak snižovat rizika, která z výše zmíněného chování vyplývají; základní služby a činnosti: kontaktní práce, informační servis, situační intervence, volnočasové aktivity, poradenství, individuální případová práce, asistenční služba, doučování, práce s blízkými osobami
19.	Středisko rané péče SPRP Olomouc, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	rodinám s dítětem ve věku od narození nejvýše do 18 let věku, které převzaly dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu, které převzaly dítě do pěstounské péče, které pečují nebo se připravují na péči o dítě s ohroženým vývojem; osobám, které jsou uvedeny v evidenci uchazečů o pěstounskou péči (čekají či se připravují na převzetí dítěte do pěstounské péče)
20.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Dohody o výkonu pěstounské péče	sociálně-právní a psychologické poradenství, poskytnutí pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě, pomoc při kontaktu svěřených dětí s biologickými rodiči, pomoc při komunikaci s dalšími subjekty (OSPOD, škola, lékař...), zvyšování rodičovských kompetencí (výchova a péče o dítě, komunikace s dětmi...), zajištění či zprostředkování vzdělávání pěstounů, zprostředkování či zajištění krátkodobé a respitní péče; charakteristika uživatele služby: pěstouni a děti v pěstounské péči
21.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Odborné sociální poradenství	poskytnutí nebo zprostředkování rad a informací rodičům a jiným osobám zodpovědným za výchovu ve věcech výchovy a výživy dětí a v dalších otázkách týkajících se jejich rodinných, sociálních a mezigeneračních problémů; charakteristika uživatele služby: děti a mládež ve

		věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby v krizi, rodiny s dítětem/děťmi
22.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Poradna pro rodinu Olomouc	základní a odborné sociální poradenství, jehož cílem je: poskytnout uživatelům odbornou podporu při zvládání jejich nepříznivé životní situace související s rodinou, vztahy a osobním životem, posílit u uživatelů schopnost aktivního a samostatného řešení nepříznivé životní situace a jejích následků s co nejmenší mírou závislosti na této či jiné sociální službě, poskytnout uživatelům informace posilující jejich schopnosti účinně a aktivně předcházet situacím, které by ohrozily jejich rodinný, vztahový a osobní život
23.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	poskytování odborné pomoci rodinám s dětmi, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobé nepříznivé sociální situace, dlouhodobých komunikačních či jiných rodinných potíží, problematické situace dětí ve školním kolektivu, dlouhodobého výskytu sociálně patologických jevů v jejich přirozeném prostředí. Cílem je snížení či eliminace následků plynoucích z výše uvedených nepříznivých situací; charakteristika uživatele služby: děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, rodiny s dítětem/děťmi, osoby v krizi
24.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje pomoc a ochranu dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny (v důsledku hospitalizace rodiče, úmrtí apod.) či se dítě ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva (např. dítě tělesně nebo duševně týrané či zneužívané); charakteristika uživatele služby: děti od 6 do 18 let v situaci ohrožení základních práv, příznivého vývoje, zdraví nebo života
25.	Centrum pro dětský sluch Tamtam – Raná péče pro Moravu a Slezsko	Služba je zaměřena na podporu rodiny, podporu psychomotorického vývoje dítěte s důrazem na rozvoj jeho komunikačních schopností, posiluje kompetence rodiny a vytváří pro dítě i rodinu podmínky sociálního začleňování; pomoc rodinám se sluchově postiženými dětmi při překonávání následků sluchového postižení a usilí o vytváření předpokladů pro co nejdokonalejší uplatnění sluchově postižených dětí ve společnosti. Uživateli služby jsou rodiče (zákonní zástupci dítěte) s dětmi se sluchovým a kombinovaným postižením raného věku na Moravě a ve Slezsku.

26.	Sdružení D	poskytovaná služba: programy osobnostního růstu dětí a mládeže zaměřené na sociální prevenci (šikana, život s člověkem s postižením), programy primární prevence drogových závislostí, které jsou koncipované jako tříhodinové výukové bloky realizované interaktivní prožitkovou formou; programy jsou realizovány v Dramacentru Sdružení D, ve školách a v dětských domovech; charakteristika uživatele služby: děti a mládež 6–19 let
27.	Společenství Romů na Moravě Romano jekhetaniben pre Morava, pobočka Olomouc	volnočasové aktivity pro romské děti a mládež, příprava romských dětí ke studiu na středních školách, terénní sociální práce s klienty z Olomoucka; charakteristika uživatele služby: romské děti, mládež i dospělí žijící převážně v sociálně znevýhodněném prostředí
28.	Azylový dům pro matky s dětmi v Olomouci	poskytování pomoci spojené s přechodným ubytováním ženám s nezletilými dětmi, těhotným ženám starším 18 let a dívkám z dětského domova a pěstounské péče, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci na dobu nezbytně nutnou k jejímu vyřešení, zpravidla na 1 rok
29.	Centrum pro rodinný život	prorodinné aktivity a poradenství, programy a pomoc mladým lidem chystajícím se na manželství, programy, podpora činnosti mateřských center, pobytová setkání a akce pro osamělé matky s dětmi, rozvedené a ovdovělé, vydávání časopisu <i>Rodinný život</i>
30.	Domov pro ženy a matky s dětmi	pomoc ženám, matkám s dětmi a těhotným ženám starším 18 let řešit obtížnou sociální situaci; charakteristika uživatele služby: ženy, matky s nezletilými dětmi a těhotné ženy starším 18 let, pokud se ocitnou v mimořádně obtížné sociální situaci spojené se ztrátou bydlení (oběti domácího násilí, osoby v krizi, rodiny s dítětem/děťmi)
31.	Rodinné centrum při LŠ Sluněnka	setkávání, sdílení, tvoření a vlastní aktivity rodičů s dětmi; příměstské tábory a workshopy, slavnosti, semináře, přednášky; kroužky angličtiny pro mladší školáky; klubík Zahrádka: pedagogicky vedený program pro rodiče s dětmi 0–4 roky
32.	Rodinné centrum OLIVY	posilování hodnoty a významu rodiny prostřednictvím vzdělávání a aktivit pro rodiny s dětmi; vzdělávací činnosti v oblasti výchovy dětí, partnerských vztahů, komunikace a uplatnění na trhu práce, kreativní programy pro děti i dospělé, programy pro rodiny v krizi, zejména pro rodiny v době rozvodu, společné akce s aktivní účastí rodin s dětmi – Tátafest, podpora rovných příležitostí, zdůrazňování hodnoty rodiny, mezigeneračních vztahů, aktivního mateřství a otcovství

33.	Rodinné centrum Provázek	služby pro podporu široké rodiny, zvláště rodiny s dětmi do 10 let, prevence sociálního vyloučení, podpora mezigeneračních vztahů, vhodné a smysluplné využití volného času, vzdělávání a poradenství v oblasti rodiny
34.	Rodinné centrum Křelovský Kaštánek	setkávání rodičů a dětí, příprava na předškolní vzdělávání, hudební, tvořivé a pohybové aktivity pro rodiče s dětmi, tematické kurzy, přednášky, společné výlety a společenské akce pro veřejnost z obce a okolí
35.	RC Heřmánek, z.s.	vzdělávání v oblasti rodičovských kompetencí a úspěšného sladování rodinného, pracovního a osobního života, provozování denně otevřené herny s programem, organizace workshopů a seminářů, akce a programy v rámci širší komunity

3.1.7 Návaznost na dokončené základní vzdělávání (úzká provázanost s KAP)

Prioritizace potřeb MAP II pro rozvoj předškolního a základního školního vzdělávání je koncipována tak, aby došlo k přímému provázání aktivit v tématech relevantních i pro Krajský akční plán Olomouckého kraje (KAP), přičemž provázanost aktivit je realizována oboustranně, protože v rámci přípravy KAP byly zpracovány i výstupy z Analýzy potřeb škol základních a mateřských. Dotazníkového šetření realizovaného MŠMT v letech 2015 – 2016 se v Olomouckém kraji zúčastnilo 95,1 % základních škol a 89,6 % mateřských škol. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že výše uvedená témata jsou významná i pro základní a mateřské školy v ORP Olomouc.

Společná témata zajišťující provázanost MAP ORP Olomouc a KAP jsou:

1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání
3. Kariérové poradenství v základních školách

Vzhledem k tomu, že Olomoucký kraj prostřednictvím realizace KAP významně posílí podporu polytechnického vzdělávání a zapojení žáků a studentů do činností a aktivit podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání, a to jak ve formálním, tak neformálním vzdělávání, budou tyto aktivity realizovány a akcentovány i v MAP ORP Olomouc, tedy již na úrovni předškolního a základního vzdělávání (viz Prioritní oblast rozvoje 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce).

Za účelem důraznějšího propojení a signalizace návaznosti MAP ORP Olomouc a KAP byly právě oblast podpory podnikavosti a iniciativy dětí a žáků a podpora polytechnického vzdělávání vyděleny jakožto samostatná prioritní oblast MAP ORP Olomouc (Prioritní oblast rozvoje 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce), která má zdůraznit důležitost a potřebu vzdělávání dětí a žáků již od stupně předškolního vzdělávání tak, aby byly včas u dětí a žáků odhaleny a rozvíjeny individuální předpoklady a nadání pro profese

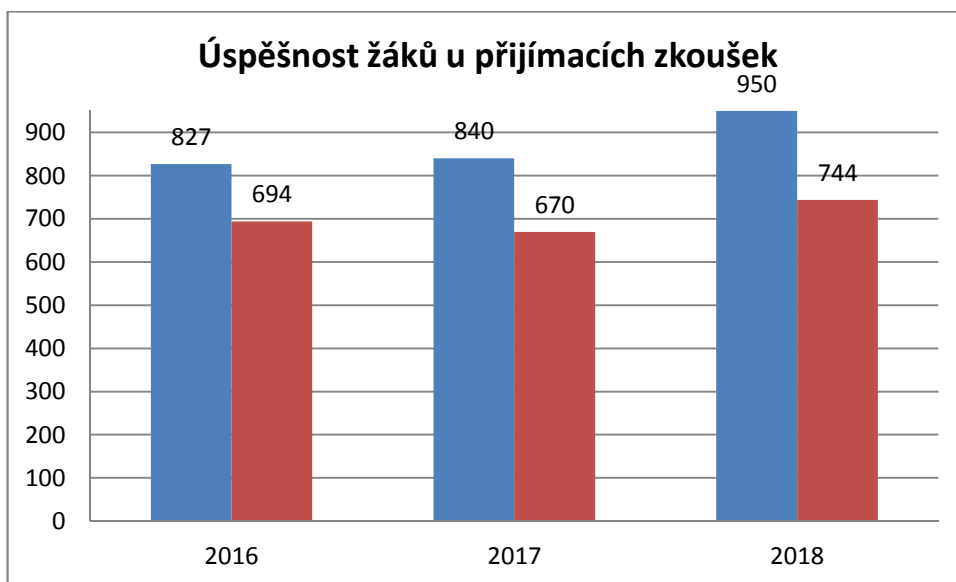
v oblasti technických a přírodovědných oborů, příp. pro budoucí realizaci samostatného podnikání. Významnou měrou se na výchovně-vzdělávacích aktivitách budou podílet i další aktéři ve vzdělávání – Významně se posílí podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů, podpora kariérového poradenství, propagace oborů vzdělávání, jazykové a matematické gramotnosti.

3.1.7.1. Vazba na středoškolské vzdělávání

Důležitost propojení přípravy základního a středního vzdělávání je akcentována zejména skutečností, že nejvíce žáků základních škol pokračuje po ukončení základního vzdělávání ve studiu na středních školách a středních odborných učilištích. V roce 2018 dokončilo základní vzdělání 9 098 žáků, z toho 744 žáků pokračovalo na středních školách. V roce 2018 pokračovalo 132 žáků z 5. ročnicku na víceletých gymnáziích, ze 7. ročníků to bylo 91 žáků. Na střední školy absolvovalo přijímací zkoušky v roce 2018 950 žáků, úspěšných bylo 744 žáků, což je 78,3 % žáků bylo úspěšných.

■ Úspěšnost žáků ZŠ u přijímacích zkoušek

úspěšnost žáků u přijímacích zkoušek			
	absolvovalo žáků	bylo přijato žáků	úspěšnost
2016	827	694	83,90%
2017	840	670	79,00%
2018	950	744	78,30%

Možnosti pokračování studia na středním stupni školství jsou v rámci Olomouckého kraje uspokojivé. Dle výroční zprávy o stavu vzdělávací soustavy Olomouckého kraje (<file:///C:/Users/uzivatel/Downloads/skolni-rok-2016-2017.pdf>) bylo v Olomouckém kraji ve

školním roce 2016/2017 zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení: 20 gymnázií, 60 středních odborných škol a středních odborných učilišť, 8 vyšších odborných škol, 1 konzervatoř, 14 středních škol zřízených pro žáky se zdravotním postižením, 26 základních uměleckých škol. Zřizovatelem výše uvedených škol a školských zařízení byl Olomoucký kraj, obce, soukromé osoby a církve. Počet studentů středních škol a odborných učilišť v okrese Olomouc činil v roce 2016/2017 6 467 v případě gymnázií to bylo 3 739 studentů, vyšších odborných škol 693 studentů a na konzervatoři se vzdělávalo 120 studentů.

Stabilně nejmenší počet žáků pokračuje ve studiu uměleckých oborů, což vypovídá spíše o velkém počtu žáků podávajících přihlášku na tyto školy nebo o malém počtu přijímaných nových studentů než o neúspěšnosti žáků u přijímacích zkoušek. Podle poskytnutých údajů základních škol o počtu žáků, kteří byli přijati k dalšímu vzdělávání, je také zájem o řemeslnické obory na středních odborných učilištích.

3.1.7.2. Možnosti uplatnění na trhu práce

Na konci prosince úřad práce v Olomouckém kraji (stejný vývoj platí i pro okres Olomouc) evidoval celkem 1 847 volných pracovních míst pro kvalifikované dělnické strojírenské profese (kováři, nástrojáři a zámečníci, svářeči, mechanici a opraváři strojů), **což je 17 % z celkové nabídky.** Dále byla nejvyšší poptávka zaměstnavatelů po montážních dělnících (843 míst, 8 %), řemeslnících z oblasti stavebnictví (643 míst, 6 %), řidičích nákladních automobilů (zejména do kamionové dopravy – 665 míst, 6 %), pracovnících ostrahy (330 míst) a prodavačích (241 míst).

Mezi velmi poptávané profese patřily i ty z oblasti pohostinství – kuchaři (374 míst) a číšníci a servírky (212 míst). Zaměstnavatelé dále hledají i skladníky a obsluhu vysokozdvížných a paletovacích vozíků (519 míst, 5 %). Pro zájemce se základním vzděláním a pro pomocné a nekvalifikované profese bylo na konci prosince k dispozici celkem 1 572 volných míst, což je 14 % z celkové nabídky (z toho 476 míst (4 %) připadalo na pomocné pracovníky ve výrobě a 182 míst pro uklízeče). **Naopak zájemcům s vyšším vzděláním byla k dispozici zejména místa techniků v různých průmyslových oborech** (celkem 207 míst). Dále se ve větší míře objevily i nabídky práce pro obchodní zástupce a pracovníky z oblasti finančnictví, pojišťovnictví a prodeje realit (240 míst). Poměrně vysoký počet míst byl určen zájemcům o práci administrativního charakteru – evidovali jsme celkem 277 nabídek do administrativy, různých call center a informačních služeb.

- **Tab. Nabídka volných míst a poptávka po volných místech absolventů dle oborů**
(Zdroj ÚP Olomouc)

	Uchazeči o zaměstnání - absolventi	Volná místa - absolventi
Zaměstnanci v ozbrojených silách (kromě generálů, důstojníků a poddůstojníků)	6	0
Řídící pracovníci v oblasti správy podniku, administrativních a podpůrných činností	16	3
Řídící pracovníci v oblasti obchodu, marketingu, výzkumu, vývoje, reklamy a styku s veřejností	29	6
Řídící pracovníci v průmyslové výrobě, těžbě, stavebnictví, dopravě a v příbuzných oborech	19	21
Řídící pracovníci v oblasti informačních a komunikačních technologií	0	1
Řídící pracovníci v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, v sociálních a jiných oblastech	2	1
Řídící pracovníci v oblasti ubytovacích a stravovacích služeb	1	1
Řídící pracovníci v maloobchodě a velkoobchodě	4	0
Ostatní řídící pracovníci	4	0
Specialisté v oblasti fyziky, chemie a v příbuzných oborech	2	1
Specialisté v biologických a příbuzných oborech	8	1
Specialisté ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech	27	42
Specialisté v oblasti elektrotechniky, elektroniky a elektronických komunikací	2	4
Architekti, specialisté v oblasti územního plánování, návrháři a příbuzní pracovníci	12	4
Lékaři (kromě zubních lékařů)	5	15
Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací	7	0
Veterinární lékaři	1	0
Ostatní specialisté v oblasti zdravotnictví	3	2
Učitelé na vysokých a vyšších odborných školách	3	0
Učitelé odborných předmětů, praktického vyučování, odborného výcviku a lektori dalšího vzdělávání	10	9

Učitelé na středních školách (kromě odborných předmětů), konzervatořích a na 2. stupni základních škol	15	1
Učitelé na 1. stupni základních škol a učitelé v oblasti předškolní výchovy	13	11
Ostatní specialisté v oblasti výchovy a vzdělávání	22	7
Specialisté v oblasti financí	12	28
Specialisté v oblasti strategie a personálního řízení	5	4
Specialisté v oblasti prodeje, nákupu, marketingu a styku s veřejností	28	6
Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikací	11	70
Specialisté v oblasti databází a počítačových sítí	3	6
Specialisté v oblasti práva a příbuzných oblastech	4	3
Specialisté v oblasti sociální, církevní a v příbuzných oblastech	28	3
Spisovatelé, novináři a jazykovědci	15	0
Výkonní umělci a příbuzní specialisté	12	1
Technici ve fyzikálních a průmyslových oborech	68	88
Mistři a příbuzní pracovníci v oblasti těžby, výroby a stavebnictví	17	19
Operátoři velínů	6	0
Technici v biologických oborech a příbuzných oblastech	10	2
Technici a kontrolori v oblasti letecké a lodní dopravy	1	0
Zdravotníci a farmaceutičtí technici a laboranti	13	3
Všeobecné sestry a porodní asistentky bez specializace	7	29
Veterinární technici a asistenti	3	0
Ostatní odborní pracovníci v oblasti zdravotnictví	21	14
Odborní pracovníci v ekonomických a příbuzných oborech	9	14
Odborní pracovníci v oblasti pojišťovnictví, obchodní zástupci, nákupčí a obchodní makléři	63	60
Zprostředkovatelé služeb	16	19
Odborní administrativní pracovníci a asistenti	29	43
Pracovníci veřejné správy v oblasti státních regulací	2	0
Odborní pracovníci v oblasti právní, sociální a církevní	12	2
Odborní pracovníci v oblasti sportu a fitness	2	0

Odborní pracovníci v oblasti umění a kultury, šéfkuchaři	18	1
Technici provozu a uživatelské podpory informačních a komunikačních technologií a příbuzní pracovníci	13	10
Technici v oblasti telekomunikací a vysílání	6	1
Všeobecní administrativní pracovníci	405	15
Sekretáři (všeobecní)	4	4
Pracovníci pro zadávání dat a zpracování textů	7	1
Pokladníci ve finančních institucích, bookmakeři, půjčovatelé peněz, inkasisté pohledávek a pracovníci v příbuzných oborech	2	3
Pracovníci informačních služeb	69	35
Úředníci pro zpracování číselných údajů	53	18
Úředníci v logistice	22	20
Ostatní úředníci	22	6
Obslužní pracovníci, průvodčí v osobní dopravě a průvodci v cestovním ruchu	10	0
Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	75	198
Číšníci, servírky a barmani	78	73
Kadeřníci, kosmetici a pracovníci v příbuzných oborech	36	41
Provozní pracovníci	26	25
Ostatní pracovníci v oblasti osobních služeb	3	3
Stánkoví a pouliční prodavači potravin	1	0
Provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních prodejen, prodavači a příbuzní pracovníci v prodejnách	304	88
Pokladníci a prodavači vstupenek a jízdenek	10	11
Ostatní pracovníci v oblasti prodeje	8	43
Pracovníci péče o děti, asistenti pedagogů	29	1
Pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti	62	16
Pracovníci v oblasti ochrany a ostrahy	358	134
Zahradníci a pěstitelé	45	11
Chovatelé zvířat pro trh	6	14
Kvalifikovaní pracovníci v lesnictví a příbuzných oblastech	12	12
Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby	207	196
Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci při dokončování staveb	60	36

Malíři a příbuzní pracovníci, pracovníci povrchového čištění budov	26	16
Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	22	208
Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	90	441
Mechanici a opraváři strojů a zařízení (kromě elektrických)	43	52
Pracovníci v oblasti uměleckých a tradičních řemesel	9	0
Pracovníci polygrafie	5	0
Montéři, mechanici a opraváři elektrických zařízení	25	81
Mechanici a opraváři elektronických přístrojů a komunikačních technologií	1	6
Výrobci a zpracovatelé potravin a příbuzní pracovníci	24	36
Zpracovatelé dřeva, truhláři (kromě stavebních) a příbuzní pracovníci	28	75
Výrobci oděvů, výrobků z kůže a kožehin a pracovníci v příbuzných oborech	13	15
Ostatní řemeslní pracovníci a pracovníci v dalších oborech	2	6
Obsluha zařízení na těžbu a zpracování nerostných surovin	3	7
Obsluha zařízení na zpracování a povrchovou úpravu kovů a jiných materiálů	3	125
Obsluha strojů a zařízení pro chemickou výrobu a na výrobu fotografických materiálů	0	8
Obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z pryže, plastu a papíru	1	40
Obsluha strojů na výrobu a úpravu textilních, kožených a kožehinových výrobků	1	7
Obsluha strojů na výrobu potravin a příbuzných výrobků	2	229
Obsluha strojů a zařízení na zpracování dřeva a výrobu papíru	3	5
Ostatní obsluha stacionárních strojů a zařízení	11	47
Montážní dělníci výrobků a zařízení	31	339
Strojvedoucí a pracovníci zabezpečující sestavování a jízdu vlaků	2	1
Řidiči motocyklů a automobilů (kromě nákladních)	187	37
Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	64	349
Obsluha pojezdných zařízení	116	363

Uklízeči a pomocníci v domácnostech, hotelích, administrativních, průmyslových a jiných objektech	369	90
Pracovníci pro ruční mytí vozidel, oken, praní prádla a příbuzní pracovníci	1	7
Pomocní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	48	97
Pomocní pracovníci v oblasti těžby a stavebnictví	62	241
Pomocní pracovníci ve výrobě	351	227
Pomocní pracovníci v dopravě a skladování	131	40
Pomocní pracovníci při přípravě jídla	63	43
Pracovníci pouličního poskytování služeb	1	0
Pouliční prodejci (kromě potravin)	1	0
Pracovníci s odpady	43	13
Ostatní pomocní pracovníci	139	25
	0	0
	1	0
	3	0
	8	0
	1	0
	3	0
	1	0
	80	0
Neuveden	12	0
	4589	4836

Následující tabulka shrnuje nabídku volných míst za stejné období, rozdělenou dle kódů klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):

■ Na trhu práce byla v roce 2017 největší poptávka a nabídka volných pracovních míst v ORP Olomouc v těchto oborech:

1.	Obsluha strojů a zařízení, montéři	571
2.	Řidiči a obsluha pojízdných zařízení	471
3.	Pracovníci ve službách a prodeji	377
4.	Řemeslníci a opraváři	309
5.	Pomocníci a nekvalifikovaní pracovníci	262
6.	Techničtí a odborní pracovníci	230

Jak je patrné, na trhu práce je poptávka nejvíce po řemeslných oborech a po nekvalifikovaných pracovnících. Poptávka věrně zobrazuje zájem žáků o obory vzdělávání – o studium na odborných učilištích je v posledních letech mezi žáky malý zájem. Podpora v oblasti polytechnického vzdělávání již na základních školách je podporovaným cílem MŠMT a zřizovatelů. U středních škol je na trhu práce největší zájem o absolventy technických

oborů. Poptávka věrně odráží vazbu na poptávku po řemeslných oborech. Nedostatek technických a řemeslných oborů na trhu práce není pouze otázkou roku 2015, ale tento trend se objevil již v minulých letech. Celkovou poptávku oborů na trhu práce dokládá níže uvedený přehled poptávky publikovaný Úřadem práce Olomouc. I když statistické údaje roku 2012 a 2013 nejsou dostupné, statistika roku 2014 potvrzuje výše popsání zjištění.

Jak je vidět z uvedené tabulky, na trhu práce v rámci profesí se základním vzděláním dlouhodobě chybějí obecně zejména dělnické profese, což lze vysvětlit výše uvedeným vyhýbáním se těmito profesím mladou generací, která nenahrazuje pracovníky odcházející do důchodu, což následně vede zaměstnavatele k nutnosti „dovážení“ pracovní síly ze zahraničí. Dlouhodobě chybějí pracovní síly zejména ve strojírenství, elektrotechnice a stavebnictví. Vzhledem k malému zájmu žáků o technické obory není tato poptávka často dlouhodobě uspokojena. Velký zájem ze strany zaměstnavatelů je také o zkušené řidiče mezinárodní kamionové dopravy, kteří komunikativně ovládají alespoň jeden světový jazyk, skladníky a další dělnické profese ve výrobních podnicích. Vysoká (a často dlouhodobě neuspokojená) je i poptávka po různých řemeslnících a určitých potravinářských profesích (např. řezník – uzenář).

Nicméně je třeba uvést, že absolventi se základním vzděláním jsou na trhu práce výrazně znevýhodněni. Absolventi ZŠ nemohou pracovat na dvě směny a v noci, lze jim nabízet jen pomocné práce, případně nejsou schopni některá povolání zvládnout pro jejich fyzickou náročnost.

Absolventi zároveň vždy tvořili a tvoří jednu z rizikových skupin ekonomicky aktivních obyvatel, která se hůře uplatňuje na trhu práce. Vůči ostatním uchazečům o zaměstnání jsou znevýhodněni nedostatkem praxe, chybějícími pracovními návyky a minimem zkušeností. Při hledání pracovního místa však mohou konkurovat jinými přednostmi – zejména aktuálními odbornými znalostmi, znalostí cizích jazyků, počítačovými dovednostmi nebo větší profesní flexibilitou.

Mladiství jsou z hlediska uplatnění na trhu práce jednou z nejproblematictějších skupin. Zaměstnatelnost mladistvých je ovlivněna zejména legislativním omezením práce mladistvých a dále nabídkou volných pracovních míst pro tuto skupinu nezaměstnaných. V ORP Olomouc byl na Úřadu práce Olomouc evidovaný největší počet nezaměstnaných mladistvých v roce 2011, kdy jich bylo v evidenci 84. Od roku 2012 byl průměrný počet mladistvých evidovaných na Úřadu práce Olomouc 62, roce 2016 však bylo v červnu již evidováno 78 mladistvých.

Počet nezaměstnaných mladistvých po roce 2011 poklesl, v roce 2015 opět počet evidovaných vzrostl a nárůst počtu nezaměstnaných mladistvých byl zaznamenán také v červnu 2016. Největší počet uchazečů o zaměstnání představovali v roce 2015 absolventi středních odborných škol – bylo evidováno 401 uchazečů. Druhý a třetí nejvyšší počet uchazečů představovali absolventi s výučním listem a vyučení s maturitou. Při porovnání poptávky a nabídky na trhu práce se vzděláním uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce vzniká paradox. Tento může vznikat z několika důvodů: nepřijímání absolventů škol zaměstnavateli z důvodu nedostatku praxe a pracovních zkušeností, nereálné představy absolventů o výši mzdy, pracovní době nebo pracovním zařazení, neschopnost absolventů přizpůsobit se firemní filozofii, nutnost zapracování absolventů bez jistoty loajálnosti absolventa k firmě, absence vzorů s pracovními návyky v rodině. Nejlepší pozici na trhu práce zastávají dlouhodobě vysokoškolsky vzdělaní uchazeči o zaměstnání.

Zainteresovaní aktéři výchovy a vzdělávání a trhu práce dlouhodobě vyvíjejí úsilí k nápravě výše popsanych skutečností a k narovnání poměru poptávky a nabídky trhu práce vs. zájmu uchazečů o zaměstnání ve vybraných oborech.

3.2 Specifická část analýzy

Vymezení řešených témat MAP II je definováno jednak výsledky dotazníkového šetření (agregovaná data) realizovaného v daném území v roce 2015a jeho průběžnou aktualizací v r. 2018 a výsledkem šetření potřeb u škol a dále výsledky činnosti pracovních skupin, které pracovaly na jednotlivých tématech definovaných metodikou MAP.

3.2.1. Témata MAP v řešeném území

Na základě výsledků analýz a uplatnění klíčových témat dle metodiky MAP byla v rámci MAP ORP Olomouc zpracována následující témata:

Prioritní oblast 1 Dostupnost a kvalita škol

Téma 1.1: Podpora motivace k využívání kapacit škol v místě bydliště, které je definováno potřebou navýšení kapacit mateřských a základních škol, rozvojem infrastruktury, podporou energeticky úsporných opatření a rozvojem zázemí a rozšířením spektra pro mimoškolní a volnočasové aktivity dětí a žáků.

Téma 1.2: Evaluace průběhu vzdělávání, které je realizováno zejména testováním klimatu, prováděním hodnocení mateřských a základních škol zřizovatelem, podporou autoevaluace škol, vzděláváním pedagogických pracovníků a podporou spolupráce škol směrem k budování znalostních kapacit.

Téma 1.3: Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol, která spočívá v podpoře vzdělávání pedagogů pro inovace a tvorbu školních vzdělávacích programů a vzájemné spolupráci škol při výměně zkušeností dobré praxe.

Téma 1.4: Podpora kurikulární reformy, spočívající v podpoře inovací školních vzdělávacích programů mateřských a základních škol na základě potřeb regionu.

Téma 1.5: Rozvoj poradenských služeb pro děti a žáky, zaměřený na podporu rozvoje pedagogicko-psychologického poradenství, výchovného poradenství a rozvoj středisek volného času.

Prioritní oblast 2 Inkluzivní vzdělávání

Téma 2.1: Podpora implementace novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání, zahrnující podporu možnosti vzdělávání v přípravných třídách a podporu zajištění bezbariérových úprav školních budov.

Téma 2.2: Aplikace podpůrných opatření v MŠ a ZŠ, spočívající v materiálním vybavení škol v oblasti speciálních a kompenzačních pomůcek.

Téma 2.3: Systémová podpora asistentů pedagoga, spočívající v dalším vzdělávání asistentů pedagoga a nastavení systému finanční podpory.

Téma 2.4: Podpora vzdělávání žáků se speciálními potřebami, zahrnující podporu žáků se zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním, podporu nadaných žáků a podporu integrace cizinců do škol.

Téma 2.5: Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků, zahrnující začlenění problematiky vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a pregraduální přípravy budoucích učitelů.

Prioritní oblast 3: Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků

Téma 3.1: Rozvoj čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků, zahrnující rozvoj čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast čtenářské (pre)gramotnosti a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a spolupráce škol a knihoven.

Téma 3.2: Rozvoj matematické (pre)gramotnosti dětí a žáků, zahrnující rozvoj matematické (pre)gramotnosti dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast matematické (pre)gramotnosti a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a popularizační aktivity v oblasti matematiky.

Téma 3.3: Zvýšení jazykových kompetencí dětí a žáků, zahrnující rozvoj jazykových kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast cizích jazyků a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a aktivit mezinárodní spolupráce škol.

Téma 3.4: Zvýšení digitálních kompetencí dětí a žáků, zahrnující rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast digitální gramotnosti a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání.

Téma 3.5: Podpora environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků, zahrnující rozvoj EVVO kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast EVVO a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a materiálově-organizační podporu aktivit v oblasti EVVO.

Téma 3.6: Rozvoj kulturního povědomí dětí a žáků, zahrnující rozvoj kulturních kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast kulturního povědomí a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a rozvoj tělesné kultury dětí a žáků.

Téma 3.7: Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků, zahrnující rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání.

Prioritní oblast 4: Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce

Téma 4.1: Podpora polytechnického vzdělávání dětí a žáků, zahrnující rozvoj polytechnických kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání, podporu popularizačních aktivit vedoucích ke zvýšení zájmu o vzdělávání

v technických oborech a dále podporu spolupráce jednotlivých stupňů škol (sdílené dílny) a spolupráci škol a zaměstnavatelů v regionu.

Téma 4.2: Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků, zahrnující rozvoj kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí, podporu aktivit neformálního vzdělávání, začlenění výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě do ŠVP na základních školách a realizaci testování žáků základních škol v oblasti podnikatelských kompetencí.

Téma 4.3: Rozvoj kariérového poradenství na základních školách, zahrnující rozvoj školských poradenských pracovišť, další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství a spolupráci škol a zaměstnavatelů v regionu.

Výše uvedená témata MAP ORP Olomouc řeší opatření MAP definovaná **metodikou MAP ČR** následujícím způsobem:

Povinná opatření MAP

Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

Toto povinné opatření MAP je realizováno v rámci MAP ORP Olomouc v PO 1 v tématu 1.1 *Podpora motivace k využívání kapacit škol v místě bydliště*, a to zlepšením **dostupnosti** mateřských škol (MŠ) prostřednictvím navýšení kapacit MŠ, rozvojem infrastruktury MŠ a rozšířením spektra mimoškolních aktivit pro děti. **Inkluze** na úrovni MŠ je realizována v rámci tématu 2.1 *Podpora implementace novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání*, a to podporou zajištění bezbariérových úprav, a v rámci tématu 2.2 *Aplikace podpůrných opatření v MŠ a ZŠ*, zahrnující materiálové vybavení škol v oblasti speciálních a kompenzačních pomůcek. **Kvalita** MŠ je zvyšována prostřednictvím tématu 1.2 *Evaluační průběhu vzdělávání* a 1.3 *Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ*, a to zejména testováním klimatu, prováděním hodnocení MŠ zřizovatelem, podporou evaluace škol, vzděláváním pedagogických pracovníků MŠ. Dále je zvyšována kvalita výchovně-vzdělávacích aktivit pro děti zaměřených na rozvoj klíčových kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků MŠ (prostřednictvím PO 3, témat 3.1–3.7, a PO 4, témat 4.1–4.2) a podpora kurikulární reformy spočívající v podpoře inovace ŠVP v MŠ na základě potřeb regionu (téma 1.4).

Opatření 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Toto povinné opatření MAP je realizováno v rámci MAP ORP Olomouc v PO 3, v rámci tématu 3.1 *Rozvoj čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků* a tématu 3.2 *Rozvoj matematické (pre)gramotnosti dětí a žáků*. Základní gramotnosti jsou rozvíjeny podporou výchovně-vzdělávacích aktivit žáků ZŠ, dalším vzděláváním pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí, jsou podporovány aktivity neformálního vzdělávání, spolupráce škol a knihoven v případě čtenářské gramotnosti a popularizační aktivity v rámci matematické gramotnosti, je podporována inovace školních vzdělávacích programů na základě potřeb regionu (PO 1, téma 1.4).

Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Toto povinné opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 2, v rámci tématu 2.1 *Podpora implementace novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání*, zahrnujícího podporu možnosti vzdělávání v přípravných třídách a podporu zajištění bezbariérových úprav školních budov (MŠ i ZŠ), dále tématu 2.2 *Aplikace podpůrných opatření v MŠ a ZŠ*, spočívajícího v materiálním vybavení škol v oblasti speciálních a kompenzačních pomůcek, tématu 2.3 *Systémová podpora asistentů pedagoga*, spočívajícího v dalším vzdělávání asistentů pedagoga a nastavení systému finanční podpory, tématu 2.4 *Podpora vzdělávání žáků se speciálními potřebami*, zahrnujícího podporu žáků se zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním, podporu nadaných žáků a podporu integrace cizinců do škol. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti společného vzdělávání je realizováno v rámci tématu 2.5 *Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků*. Rozvoj poradenských pracovišť zejména v souvislosti s implementací novely školského zákona je realizován v rámci tématu 1.5 *Rozvoj poradenských služeb pro děti a žáky*, zaměřený na podporu rozvoje pedagogicko-psychologického poradenství, výchovného poradenství a rozvoj středisek volného času.

Doporučená opatření MAP

Opatření 1 Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

Toto doporučené opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 4, v rámci tématu 4.2 *Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků*, zahrnujícího rozvoj kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí, podporu aktivit neformálního vzdělávání, začlenění výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě do ŠVP na základních školách a realizaci testování žáků základních škol v oblasti podnikatelských kompetencí.

Opatření 2 Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání, podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“ a EVVO

Toto doporučené opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 4, v rámci tématu 4.1 *Podpora polytechnického vzdělávání dětí a žáků*, zahrnujícího rozvoj polytechnických kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání, podporu popularizačních aktivit vedoucích ke zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech, podporu spolupráce jednotlivých stupňů škol (sdílené dílny) a spolupráci škol a zaměstnavatelů v regionu. Dále je opatření realizováno prostřednictvím tématu 3.5 *Podpora environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků*, zahrnujícího rozvoj EVVO kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast EVVO a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a materiálově-organizační podporu aktivit v oblasti EVVO.

Opatření 3 Kariérové poradenství v základních školách

Toto doporučené opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 4, v rámci tématu 4.3 *Rozvoj kariérového poradenství na základních školách*, zahrnujícího rozvoj školských poradenských pracovišť, další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství a spolupráci škol a zaměstnavatelů v regionu.

Průřezová a volitelná opatření MAP

Opatření 1 Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

Toto volitelné opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 3, v rámci tématu 3.4 *Zvýšení digitálních kompetencí dětí a žáků*, zahrnujícího rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast digitální gramotnosti a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání.

Opatření 2 Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

Toto volitelné opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 3, v rámci tématu 3.3 *Zvýšení jazykových kompetencí dětí a žáků*, zahrnujícího rozvoj jazykových kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast cizích jazyků a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a aktivit mezinárodní spolupráce škol.

Opatření 3 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků

Toto volitelné opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 3, v rámci tématu 3.7 *Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků*, zahrnujícího rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání.

Opatření 4 Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

Toto volitelné opatření MAP je realizováno v rámci v MAP ORP Olomouc v PO 3, v rámci tématu 3.6 *Rozvoj kulturního povědomí dětí a žáků*, zahrnujícího rozvoj kulturních kompetencí dětí a žáků MŠ a ZŠ a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti oborových a didaktických kompetencí pro oblast kulturního povědomí a dále podporu aktivit neformálního vzdělávání a rozvoj tělesné kultury dětí a žáků.

Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP a OP PPR

V rámci MAP ORP Olomouc byla při diskuzích s řídicími pracovníky škol definována potřeba a poptávka škol po větší podpoře rozvoje tělesné kultury dětí a žáků. Vzhledem k tomu, že tyto aktivity škol nejsou v současné době financovatelné v rámci plánovaných výzev OP VVV či IROP, deklarujeme snahu hledat cesty k získání finančních prostředků potřebných k řešení neuspokojivé situace na některých školách v souvislosti s potřebami rekonstrukce či úprav tělocvičen či školních sportovišť, případně sportovního vybavení na

školách. Rozvoj tělesné kultury dětí a žáků byl definován jako specifický cíl v rámci tématu 3.6 *Rozvoj kulturního povědomí dětí a žáků*.

Povinné opatření 1

Předškolní vzdělávání – dostupnost – kvalita – inkluze

Pro osobnostní rozvoj jedince je základem kvalitní předškolní vzdělávání. Finanční podpora předškolního vzdělávání, která pozitivně ovlivní budoucí přístup k celoživotnímu učení a pracovnímu uplatnění, a podpora zapojení nejvíce ohrožených dětí může být významnou intervencí, která pozitivně ovlivňuje budoucí přístup k celoživotnímu učení a pracovnímu uplatnění. MAP se soustředí na včasnou péči a přípravu a na předškolní vzdělávání dětí od tří let tak, aby byly připraveny na vstup do běžné mateřské či základní školy. V tomto opatření MAP popisuje plánované aktivity vedené ke koordinovanému přístupu v péči a přípravě na vzdělávání v běžné mateřské škole u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a jednak plánované aktivity zaměřené na celkové zvyšování kvality předškolního vzdělávání a péče s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí všech dětí. Plánované aktivity v rámci MAP budou směřovány k začleňování dětí ohrožených sociálním nebo jiným znevýhodněním do předškolního vzdělávání v mateřské škole nebo k začleňování při přípravě na předškolní vzdělávání v nízkoprahových (neformálních) zařízeních. Dále pak mohou být aktivity naplánovány tak, aby usnadnily přechod dětí do předškolního vzdělávání při přípravě na vzdělávání v běžné základní škole a následný přechod z předškolního do základního vzdělávání.

Pro podporu inkluzivního a kvalitního předškolního vzdělávání je zásadní jednotný postoj vedení mateřské školy a všech pracovníků mateřské školy a ostatních zařízení pro děti do 6 let spolu s rodiči a veřejností v místě a odborná podpora a profesní rozvoj pedagogických pracovníků ve vzdělávání dětí. Vhodnou aktivitou, která bude naplánována v MAP, je například společné vzdělávání vedení mateřských škol a pedagogických pracovníků, sdílení zkušeností mezi mateřskými školami a nízkoprahovými (neformálními) zařízeními před vstupem do školy, společné využívání služeb odborníků – např. školního psychologa, speciálního pedagoga nebo školního logopeda, místní komunikační kampaň ve spolupráci s garantem MAP nebo návštěva škol a vzdělávacích zařízení, kde je inkluzivní vzdělávání již zavedenou praxí. V hodnou plánovanou aktivitou pro vedení mateřských škol je například mentoring, koučování a společné supervize pedagogických pracovníků formou např. Balintovské skupiny.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

- Strategie ITI Olomoucké aglomerace
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 4/2012
- Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2015–2020

Všechny uvedené dokumenty se zabývají dostupností, inkluzí a kvalitou předškolního vzdělávání. Z uvedených analýz vyplývá, že dochází ke zvýšení počtu narozených dětí, a zároveň upozorňují na nedostatečný počet míst v mateřských školkách. Je potřeba zvýšit kapacity předškolního vzdělávání na území, kde se nedostatek kapacit vyskytuje, zajistit

bezbariérovost vzdělávacích zařízení a rovný přístup ke vzdělání sociálně vyloučeným osobám nebo osobám se speciálními vzdělávacími potřebami. Strategické dokumenty podporují vzdělávání a profesní růst pedagogických pracovníků, podporují vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích, navrhuje spolupráci s pedagogicko-psychologickými poradnami, podporují třídy s alternativní pedagogikou. Dokumenty vypracované jednotlivými místními akčními skupinami informují o konkrétních potřebách daného území.

▪ **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v ČR na období 2015–2020**

Populační nárůst v minulých letech způsobil v některých oblastech ČR nedostatečné kapacity mateřských škol, především ve velkých městech a některých přilehlých aglomeracích. MŠMT vytvořilo fond na podporu rozvoje kapacit mateřských a základních škol, jehož cílem je kromě zajištění potřebných kapacit pro docházku v posledním ročníku mateřské školy a pro plnění povinné školní docházky dosáhnout efektivního využití budovaných kapacit mateřských a základních škol v území a předejít budování nadbytečných kapacit předškolního a základního vzdělávání ve spádových oblastech. Další kapacity MŠ budou zajištěny v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Mezi hlavní úkoly v oblasti předškolního vzdělávání pro následující období patří především zavedení povinného posledního ročníku předškolního vzdělávání a podpora mateřských škol při začleňování dětí ze znevýhodněných skupin, v místech zvýšeného zájmu o předškolní vzdělávání navýšení nedostatečných kapacit mateřských škol a zvyšování kvality předškolního vzdělávání.

▪ **Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2015–2020**

Strategické plány Koncepce rozvoje školství jsou v souladu se strategickými plány města, jako je Strategie Integrované teritoriální investice Olomoucké aglomerace (dále jen ITI), Rodinná politika, Podpora meziobecní spolupráce, střednědobým plánem investic. Jednotlivá opatření jsou navržena tak, aby přispěla k modernizaci prostředí mateřských a k vytvoření a rozvíjení příznivého školního klimatu, modernizaci výuky, širšímu využití informačních a komunikačních technologií ve výuce i při zájmové činnosti a ke zlepšení technických parametrů budov.

Hlavní oblasti rozvoje školství jsou rozděleny na investiční rozvoj – činnost, která rozšiřuje nebo zlepšuje zázemí škol, na rozvoj výchovné a vzdělávací oblasti a na poskytování služeb školám.

1. Investiční rozvoj

Cíl 1 Navýšení kapacit mateřských a základních škol

Při plánování úpravy kapacit reflektuje zřizovatel rovněž záměry MŠMT na umísťování mladších dětí do mateřských škol a na zavedení povinné předškolní docházky. Současně Statutární město Olomouc podporuje mateřské školy jiných zřizovatelů, které vhodně nedostatečné kapacity doplňují.

2. Rozvoj vzdělávání

Cíl 1 Přípravné třídy

Přípravná třída je určena dětem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že vyrovná jejich vývoj. Přípravná třída se zřizuje v případě, že se

bude ve třídě vzdělávat nejméně 10 dětí, nejvíce však 15. Vzdělávání dětí v přípravné třídě má za úkol usnadnit dětem zařazení do základní školy a bezproblémové zapojení do výuky v první třídě. Třída se zřizuje především pro děti s odkladem školní docházky, se sníženou koncentrací pozornosti, s grafomotorickými obtížemi, s vadou řeči nebo se zrakovou a sluchovou poruchou a se sociálním znevýhodněním.

Cíl 2 Inkluzivní vzdělávání

Inkluze – začlenění, proces, který se týká celého školního prostředí a jednotlivých aktérů, kteří spolu ve škole tráví několik hodin denně. Inkluzivní vzdělávání vytváří podmínky pro vzdělávání dětí a žáků se zdravotním postižením, se zdravotním či sociálním znevýhodněním, přičemž zdravotním postižením se rozumí mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, PAS, zdravotním a sociálním znevýhodněním potom dlouhodobá nemoc, poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, ale také nevhodné rodinné prostředí nebo postavení azylanta (Katalog podpůrných opatření pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu zdravotního postižení nebo sociálního znevýhodnění).

▪ Strategie ITI Olomoucké aglomerace

Předškolní vzdělávání je poskytováno mateřskými školami, lesními školkami a dětskými kluby atp. V ORP Olomouc působí Lesní MŠ Sluneční údolí, Dětský klub Zahrádka, Lesní školka Sluněnka, Lesní klub Bažinka v ORP Litovel – Lesní školka Hájenka. Ze SWOT analýzy vyplývá, že silnou stránkou je ochota investovat do rozvoje škol a jejich vybavení a také existence Univerzity Palackého v Olomouci. Slabou stránkou je nízká kapacita zařízení pro děti do tří let, nízká kapacita předškolního vzdělávání.

▪ Akční plán inkluzivního vzdělávání

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016–2018 (APIV) navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a na Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v ČR na období 2015–2020. Akční plán je také podkladem pro zacílení výzev Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Akční plán obsahuje opatření na podporu rovných příležitostí a spravedlivého přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, včetně prevence a nápravy předčasných odchodů ze vzdělávání. Dokument dále reflektuje navržené legislativní změny v novele školského zákona. Pro léta 2016 až 2018 se jedná o zavedení podpůrných opatření pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, zavedení přesné evidence a statistiky žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí, o zpřesnění a sjednocení diagnostiky tak, aby byla žákům s jakýmkoli znevýhodněním či postižením nabídnuta adekvátní podpora v rámci vzdělávacího systému, a také o zavedení nového revizního systému v rámci diagnostiky poradenských zařízení.

Prioritní témata pro období 2016–2018:

- nastavení podmínek rovných příležitostí ve vzdělávání pro všechny,
- diagnostické nástroje – činnost a role školských poradenských zařízení,
- supervizní mechanismy v oblasti inkluzivního vzdělávání,
- evidence a statistiky žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí,
- inkluze v předškolním vzdělávání.

Realizované aktivity a projekty

- MŠ Herrmannova - Centrum kolegiální podpory čtenářské pregramotnosti

MŠ je zapojena s do projektu Centra kolegiální podpory čtenářské pregramotnosti, jehož cílem je podpora čtenářské pregramotnosti, vytvoření podmínek pro odbornou diskuzi na dané téma a současně podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti v prostředí mateřských škol. Centra vytváří prostor pro sdílení zkušeností, výměnu příkladů dobré praxe, diskuzi o daném tématu, čerpání inspirace do výuky, společné plánování a reflexi výuky apod. Činnosti centra se mohou účastnit i pracovníci České školní inspekce, nepedagogičtí pracovníci a dobrovolníci pracující s dětmi a mládeží. Setkání realizuje Centrum za spolupráce s manažery, a to jednou měsíčně v průběhu školního roku.

- MŠ Jílová - Projekt „Celé Česko čte dětem“

Školka je zapojena do projektu, které zajišťuje Ministerstvo kultury ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Dětský fond OSN UNICEF a osobně pan Václav Havel.

Posláním tohoto projektu je prostřednictvím společného čtení budovat pevné vazby v rodině. Pravidelné předčítání dětem má obrovský význam pro rozvoj jejich emočního zdraví. Předčítání rozvíjí paměť a představivost, učí myšlení. Předčítání utváří pevné pouto mezi rodičem a dítětem. Začíná se obrázkovými knihami, které mají jen pár vět na stránce. Postupně se přechází ke knihám, které mají více textu a nakonec ke knihám, které jsou členěny do kapitol. V průběhu čtení se udržuje s dětmi kontakt, sleduje se jejich zájem. Školka spolupracuje s místní knihovnou, kterou děti pravidelně navštěvují.

- MŠ Rooseveltova - Projekt „Školka hrou“, Metodické centrum pro předškolní vzdělávání

Cílem projektu Školka hrou probíhajícího pod záštitou MŠMT a realizovaného EDUKační LABoratoří EDULAB neziskovou organizací, která podporuje rozvoj inovativních forem výuky na všech stupních školského systému České republiky, je dlouhodobá metodická podpora učitelů a ředitelů mateřských škol. MŠ je jediným Metodickým centrem pro předškolní vzdělávání v našem kraji. V praxi ověřuje didaktické možnosti propojení moderních a klasických postupů v prostředí mateřské školy a v návaznosti na získané zkušenosti organizujeme semináře pro ostatní učitele v regionu. Semináře jsou akreditované MŠMT v systému DVPP.

- MŠ Tomkova (SŠ, ZŠ a MŠ prof. V. Vejvodského Olomouc) - Realizace lokálních sítí mateřských škol v gramotnostech (polytechnické vzdělávání)

Projekt je realizován z OP VVV. Cílem projektu je zvýšení kvality předškolního vzdělávání na základě spolupráce MŠ a organizací zahrnujících cílovou skupinu a profesního rozvoje učitelů MŠ v oblasti polytechnického vzdělávání vedoucím k usnadnění přechodu dětí na ZŠ.

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT - aktualizace

Ve všech oblastech došlo ke zlepšení o 0,3 – 0,45 bodu. Rozdíly mezi jednotlivými oblastmi jsou velmi malé, v oblasti čtenářské gramotnosti a podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativě žáků již se dostáváme do funkčního systému realizace

na základní úrovni, ale stále je prostor na zlepšení. Nejslabší oblastí je podpora polytechnického vzdělávání, ale i tam došlo k posunu.

Hlavní podporované oblasti

		2015 - 2016	Průběžné výstupy 11/2018
1.	Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,55	2,90
2.	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,64	3,02
3.	Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,44	2,81
4.	Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	2,94	3,23
5.	Podpora polytechnického vzdělávání	2,30	2,67

Priority v dalších oblastech podpory z OP:

		2015 - 2016	Průběžné výstupy 11/2018
1.	Digitální kompetence pedagogických pracovníků	2,98*	3,28
2.	Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence	3,07	3,28

Agregovaná data Popisu potřeb mateřských škol

Agregovaná data za MŠ jsou vždy zahrnuta pod jednotlivými hodnocenými oblastmi.

Závěrečné zhodnocení tématu

V tematické oblasti analýzy Předškolního vzdělávání se odrážejí informace získané z agregovaných dat MŠMT, osobních rozhovorů s vybranými školskými zařízeními a z jednání pracovní skupiny.

Závěrečná SWOT analýza informuje o následujícím závěru z jednání pracovní skupiny – Předškolní vzdělávání: Hlavní silnou stránkou je úzká a výborná spolupráce mateřských škol se zřizovatelem, což je především otázka městských školských zařízení, dále pak přítomnost Pedagogické fakulty a dostatečné pokrytí mateřských škol. Slabé stránky pravděpodobně kopírují problémy celé ČR v oblasti školství – nedostatek finančních prostředků, nedostatek motivace pro další vzdělávání pedagogických pracovníků apod. Příležitosti vidí školky zejména v navázání vzájemné spolupráce a zapojení se do realizace projektů prostřednictvím dotačních možností a příležitostí. Z hrozeb má na chod předškolních zařízení největší dopad odliv kvalifikovaných pracovníků z regionu, spolupráce a nezájem rodičů a nadměrná administrativní zátěž při využívání dotačních programů.

V období realizace projektu MAP II je problematika předškolního vzdělávání řešena v rámci jednotlivých pracovních skupin zaměřených na gramotnosti a rovné příležitosti, neboť samostatná pracovní skupina pro předškolní vzdělávání nebyla ustanovena. Aktivita navrhované pro mateřské školy tedy navrhuje členové jednotlivých pracovních skupin a ty jsou začleňovány do akčního plánu. Přes viditelné zlepšení v podpoře klíčových kompetencí dětí v MŠ na základě komparace výsledků obou šetření MŠMT nadále přetrvává potřeba motivace předškolních pedagogů pro zapojování aktuálních témat do výchovy v mateřských školách, podpory jejich motivace prostřednictvím aktivit sdílení dobré praxe a mentoringu, včetně v rámci MAP úspěšně navázané metodické spolupráce s Katedrou primární a preprimární pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého. V dalším období bude také podporována spolupráce mezi mateřskými školami a základními školami tak, aby bylo kurikulum realizováno v logické následnosti a postaveno na stupňovitém prohlubování kompetencí dětí a žáků.

Povinné opatření 2

Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

Čtenářská a matematická gramotnost je jedním ze tří povinných opatření MAP rozvoje vzdělávání, jehož cílem je podpořit rozvoj potenciálu a osobnosti každého dítěte a žáka ve věku do 15 let, přičemž hlavní důraz je kladen na podporu dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem. Aktivita ke zlepšení čtenářské a matematické gramotnosti by měly proběhnout na různých úrovních vzdělání – od vzdělávání každého žáka, učitele, lektora po aktivity celých škol, školských zařízení a dalších vzdělávacích zařízení, a to napříč vzdělávacími oblastmi a obory. U všech aktivit je nezbytné vždy definovat jasně cíl a způsob stanovení úspěšnosti opatření. Opatření čtenářské a matematické gramotnosti se opírá o individuální systémový projekt „Podpora základních gramotností“.

Pro zlepšení čtenářské a matematické gramotnosti bude možno realizovat následující aktivity:

a) zapojení rodin do podpory čtenářské a matematické gramotnosti – vzdělávání rodičů prostřednictvím vzdělávacích institucí a kulturních center (knihovny, vzdělávací instituce, občanská sdružení, rodinná centra atd.) s cílem zlepšit jejich čtenářské a matematické dovednosti a zajistit schopnost rodičů pomoci dětem při rozvoji gramotností doma;

b) spolupráce při rozvoji čtenářské a matematické gramotnosti žáků v ZŠ – proškolení lektorů a mentorů, kteří budou školám pomáhat při zavádění efektivních přístupů v rámci celé školy, pro skupiny žáků nebo individuální rozvoj dětí při koordinaci práce ve třídě a při individuální podpoře učitelů. Pro rozvoj gramotností jsou připravovány šablony, které učitelům umožní dlouhodobé vzdělávání, společné plánování a reflektování výuky a realizaci aktivit mimo vyučování. V této oblasti budou aktivity využívat především potenciálu místních nejlepších učitelů nebo vzdělavatelů k podpoře dalších učitelů napříč všemi obory, dále využijí spolupráci mezi různými stupni vzdělání – MŠ, 1. i 2. stupeň, možnosti informovat všechny zainteresované o nových trendech v rámci gramotností (Hejného metoda, sfumato, Khanova akademie...), možnost rozvíjet gramotnosti v mimoškolních aktivitách (zájmové kroužky, letní školy) a spolupracovat s mimoškolními vzdělávacími institucemi;

c) zapojení vzdělávacích a kulturních center do rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti – do aktivit se školami budou zapojeny knihovny, domy dětí a mládeže, centra volného času a další mimoškolní vzdělávací a kulturní centra, přičemž nepůjde pouze o paralelní aktivity subjektů, ale o cílené plánování mimoškolních vzdělávacích programů zaměřených na rozvoj gramotností s rozvíjením dovednosti vyhodnotit působení vzdělávací aktivity.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

- Strategie vzdělávací politiky České republiky na období 2015–2020 (Strategie 2020)
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy české republiky na období 2015–2020 (Dlouhodobý záměr ČR)
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje
- Strategie ITI olomoucké aglomerace – integrované územní investice 2015
- Regionální informační strategie Olomouckého kraje 2011
- Školský zákon č. 561/2004 Sb., zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů
- Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouc 2015–2020

Všechny strategické dlouhodobé záměry mají jako jednu ze svých priorit v části školství čtenářskou a matematickou gramotnost.

- Například akce pořádané SMOL jsou průřezovým tématem školních vzdělávacích programů základních škol, a doplňují tak a rozšiřují vhodně učební látku ve více předmětech v prvouce, vlastivědě, tělesné výchově, přírodopisu a dalších. Akce jsou také obsahem školních vzdělávacích programů mateřských škol, jejichž děti se tak přívětivou formou seznamují s ochranou přírody, městem či úskalími v běžném životě.
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015–2020 přejímá základní opatření uvedená ve Strategii 2020 a stanovuje pro budoucí období hlavní cíle: zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání, zkvalitnění 2. stupně základního vzdělávání, podporu středního odborného školství, dokončení kariérního systému a standardu profese učitele a přiměřený rozvoj sítě škol a školských zařízení k dlouhodobé uplatnitelnosti absolventů ve společnosti a na trhu práce.
- Olomoucký kraj spolupracuje s Univerzitou Palackého v Olomouci, která připravuje studenty pro učitelskou profesi. Podporuje vytvoření důstojných materiálních podmínek pro nástup jazykově vzdělaných absolventů do všech typů škol a s tím související zvýšení úrovně výuky cizích jazyků. Cílem podpory výuky cizích jazyků je schopnost žáků plnohodnotně se dorozumět alespoň dvěma cizími jazyky. Olomoucký kraj podporuje projekty financované ESF, především program EU peníze školám, který je určen pro základní školy, a program EU peníze středním školám.

Realizované aktivity a projekty

Příklady dobré praxe

- *Sdružení D Olomouc* nabízí škálu interaktivních programů zaměřených na podporu čtenářské gramotnosti a osobnostně sociální rozvoj. Vždy vychází z kvalitní a věku odpovídající literatury a vtahuje účastníky do příběhu prostřednictvím metod dramatické výchovy, jako je rozehrávání situací, dramatizace, improvizace. Vhodným a zážitkovým způsobem tak děti motivuje ke čtení, posilují se vzájemné vztahy ve třídě a zvyšuje se pozitivní vztah k literatuře. Sdružení D pracuje v oblasti čtenářské gramotnosti a osobně sociálního rozvoje s dětmi z MŠ a ZŠ a se studenty SŠ, ale i s pedagogy a širší veřejností (rodiny s dětmi).
Např. Interaktivní prožitkové osobnostně-rozvojové programy Sdružení D – Dramacentrum realizované pro žáky MŠ, ZŠ, SŠ metodami tvořivé dramatiky např. příběhové strukturované drama, divadlo forum (témata - rozvoj kamarádství, spolupráce, empatie, prevence šikany, drogové závislosti atd.)
Např. Školní divadelní a literárně-dramatické kroužky, např. ZŠ Horka na Moravě, Waldorfská ZŠ a MŠ Kosinova, ZŠ Stupkova.
- *Knihovna města Olomouce* připravuje a realizuje programy zaměřené na podporu čtenářské gramotnosti dětí z mateřských, základních i středních škol s cílem motivovat děti a mládež ke čtení atraktivním a nenásilným způsobem. Jednotlivé lekce jsou určeny převážně pro jednu třídu s doprovodem pedagogů a jsou koncipovány tak, aby se žáci v jejich průběhu sami aktivně zapojovali. K aktivizaci dětí a mládeže v rámci jednotlivých besed jsou využívány různé metody práce s textem a ilustracemi, prvky dramatické výchovy, využity hry zaměřené na práci s textem a knihou, metody programu RWCT apod. Programy, které primárně cílí na čtenářskou gramotnost, jsou tzv. čtenářské dílny orientované na četbu knih vybraného tématu a další práci s textem s využitím tzv. čtenářských kostek. Při tvorbě besed je přihlíženo také ke vzdělávacím oblastem a klíčovým kompetencím, které udává rámcový vzdělávací program a které jsou v nabídce jednotlivých besed pro školy vždy uváděny.
- *Knihovna města Olomouce* se s vybranými základními školami každoročně zapojuje do celorepublikové akce *Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka*. Cílem projektu je rozvoj čtenářských návyků žáků již od prvního ročníku školní docházky.
- *Knihovna města Olomouce* v rámci projektu *S knížkou do života* se knihovna snaží seznámit nejmenší čtenáře s knihou. Do projektu jsou aktivně zapojeni i sami rodiče. Prostřednictvím hry Lovci perel jsou mladí čtenáři motivováni ke čtení, objevování nových příběhů a získávání bodů za každou přečtenou knihu. Hra trvá necelý kalendářní rok a na jejím konci jsou nejaktivnější čtenáři odměněni.
- *Nová škola, o.p.s.*, realizuje *školní čtenářské kluby*, které posilují rovné příležitosti dětí a žáků se SVP – projekt pracuje s předškolními a prvostupňovými dětmi, jimž představuje knížky a četbu jako příjemný a zároveň poučný způsob trávení volného času. Do 21 klubů při 13 základních školách po celé ČR docházelo přibližně 270 dětí, které mají specifické vzdělávací potřeby, protože pocházejí z odlišného kulturního či sociálně slabého prostředí nebo mají specifickou poruchu učení. Většinu klubů vedou společně pedagog školy a knihovník místní veřejné knihovny. Jeho oficiální aktivity skončily lednem 2015, ale ve většině škol se kluby scházejí dál. Tříletý projekt byl hrazen z prostředků Evropského sociálního fondu v rámci OPVK a státního rozpočtu ČR.

- ZŠ + MŠ *Demlova Olomouc* realizovala projekt *Čtenářské dílny* (CZ.1.07/1.1.00/56.1689). Ve třídách byly zařazeny čtenářské dílny do tematických plánů a hodiny čtenářské gramotnosti byly realizovány v hodinách čtení. Dětem bylo předloženo více metod ověřování čtenářské gramotnosti, takže se setkaly s mnoha způsoby hodnocení obsahu přečteného textu a vyjádřily více možnostmi myšlenky a pocity, které z přečteného úryvku měly. Děti se měly možnost seznámit se základními metodami čtení. Vyučovací hodiny čtení, které jsou obohaceny o čtenářské dílny, jsou dětmi velice oblíbené. Díky seznámení se s novými tituly si žáci kupují nové knihy a rozšiřují si vlastní knihovničky. Častěji navštěvují školní knihovnu anebo si půjčují knihy z městské knihovny. Byly také navrženy další možné aktivity na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti:
 - musí postupovat všemi vyučovacími předměty, tedy nejen v českém jazyce a matematice
 - práce s novými texty
 - preferování vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na čtenářskou gramotnost, prostřednictvím čtenářské gramotnosti plníme výukové cíle v naukových předmětech, např. dějepis, vlastivěda, fyzika atd.
 - žáci a učitelé mají možnost pracovat ve školní knihovně
 - využívání mimočítankové četby
 - projekty ŠVP obsahují čtenářskou gramotnost
 - aktivní účast na soutěžích literárně-výtvarných (např. Karel IV.)
 - na práci ve školní knihovně navazují čtenářské dílny v každém ročníku
 - žáci a učitelé mají možnost přispívat do školního časopisu
 - ankety na téma ČETBA ve školních novinách
 - žáci a učitelé mají možnost přispívat do médií – tisk, články
 - ve škole organizovat objednávky knih z Klubu mladých čtenářů a z edice Albatros
 - organizace vstupu prvňáčků mezi čtenáře – Pasování na čtenáře apod.
 - recitační soutěž na 1. a 2. stupni, nejlepší recitátoři postupují do okresního kola a případně dalších kol
 - návštěva místní knihovny, nejméně 2× ročně
 - návštěva divadelních představení
 - ve spolupráci s Klubem seniorů uspořádat Čtení pro seniory
- MŠ *Herrmannova* - Centrum kolegiální podpory čtenářské pregramotnosti (podrovněji viz kapitola Předškolní vzdělávání)
- MŠ *Jílová* - Projekt „Celé Česko čte dětem“ (podrovněji viz kapitola Předškolní vzdělávání)
- Příklad další vhodné aktivity: čtení seniorů dětem - pravidelná návštěva např. "pohádkové babičky" v MŠ, příp. i v nižších ročnících 1. stupně ZŠ.
- ZŠ *Olomouc Gagarinova v Droždíně* realizovala 8. 11. 2017 workshop *Aplikace Hejného metody při výuce matematiky* pro učitele v rámci ORP Olomouc. Pedagogové mohli shlédnout výuku v 1. - 4. ročníku. Při společné části se seznámili s hlavními principy Hejného metody a vrátili se k rozborům následových hodin. Setkání přispělo k vzájemné výměně zkušeností a pohledů na tuto metodu.

- *MŠ Michalské stromořadí* – příklady využití interaktivních médií nejen v matematice - Interaktivní výukový program Alfíček nejen pro mateřské školy. Program je velmi pěkně graficky zpracovaný, je přehledný a velmi dobře se sním, pracuje. Pro vzdělávání dětí v mateřské škole je příjemným zpestřením ve všech možných oblastech. Výhodou programu jsou zvukové instrukce ke každé otázce, která se dětem automaticky přehraje. S programem lze pracovat i online. Naše mateřská škola má zakoupený přístup, který poskytuje rodičům dětí mateřské školy Michalské stromořadí, aby tak mohli rodiče s dětmi s programem pracovat i doma, čímž prohlubujeme úzkou spolupráci rodičů s mateřskou školou v oblasti přípravy dětí před vstupem do základní školy.
- *ZŠ Řezníčkova - Klub logiky a deskových her 6-7. ročník ročník*, kroužek byl zaměřen na rozvíjení logického myšlení formou řešení různých hádanek, kvízů, doplňovaček a podobně. Žáci hráli také různé karetní hry, deskové hry a společenské hry. Žáci občas navštěvovali počítače, kde hráli různé logické hry nebo vědomostní soutěže.

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT - aktualizace

Čtenářská gramotnost

Ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. V řadě případů je zlepšení výraznější, okolo 0,3% bodu. K nejvýraznějšímu zlepšení došlo v oblasti realizace čtenářských kroužků, dílen čtení atd. – zlepšení o 0,63 bodu a v oblasti rozvíjení znalosti učitelů a využití těchto znalostí ve výuce – zlepšení o 0,53 bodu a nákup aktuální beletrie – 0,54 bodu. Jsou to především oblasti, na které jsou zaměřeny i implementační aktivity MAP II v r. 2019 a 2020, je tedy předpoklad, že dojde ještě k dalšímu zlepšení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory čtenářské gramotnosti je realizace mimovýukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti (př. projektové dny, autorské čtení...) – 2,3 bodu a podpora ze strany školy individuální práce žáků s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní – 2,35 bodu.

Rozvoj znalostí učitelů bylo i druhou prioritou škol v oblasti čtenářské gramotnosti z předchozího šetření. Rovněž čtenářské kroužky patřily k prioritním oblastem. Lze konstatovat, že cíle stanovené školami v oblasti čtenářské gramotnosti se postupně daří naplňovat.

Čtenářské pregramotnost

Ke zlepšení došlo především v oblasti využívání interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti. Posun o cca 0,4 bodu nastal i v hlavních prioritních oblastech.

Nejslabší oblastí v rámci podpory čtenářské gramotnosti je využívání interaktivních metod a pomůcek na podporu ČG ve škole – 2,55 bodu, dále učitelé využívají poznatků v praxi a

sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje ČG – 2,8 bodu a škola informuje a spolupracuje v oblasti ČG s rodiči – 2,8 bodu.

Je velmi pozitivní, že ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření přesahujeme celorepublikový průměr.

Matematická gramotnost

Ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. K nejvýraznějšímu zlepšení došlo v oblasti informování a spolupráce školy s rodiči – zlepšení o 0,49 bodu a v oblasti existence kroužků na matematickou gramotnost – zlepšení o 0,44 bodu, dále pak individuální práce s mimořádně nadanými – zlepšení 0,41 bodu a rozvoj znalostí učitelů – zlepšení o 0,4%. Jsou to i oblasti, na které jsou také zaměřeny implementační aktivity MAP II v r. 2019 a 2020, je tedy předpoklad, že dojde ještě k dalšímu zlepšení.

K největšímu zlepšení došlo ve dvou oblastech, které nefigurovaly v hlavních prioritách škol (kroužky a spolupráce s rodiči). Oblast Rozvoje znalostí učitelů bylo i první prioritou škol v oblasti matematické gramotnosti, na kterou se školy chtěly zaměřit dle výsledků z předchozího dotazníkového šetření.

Nejslabší oblastí v rámci podpory matematické gramotnosti je realizace mimovýukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti (př. projektové dny, autorské čtení...) – 1,87 bodu a existence pravidelných kroužků ve škole (př. kroužek zábavné logiky) – 2,35 bodu.

Celkově je stav matematické gramotnosti hodnocený hůře než stav čtenářské gramotnosti.

Matematická pregramotnost

K největšímu zlepšení došlo ve využívání interaktivních metod výuky - o 0,55 bodu (mírně menší zlepšení než u čtenářské gramotnosti). Ostatní oblasti vykázaly kolem 0,4 bodu zlepšení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory matematické gramotnosti je využívání interaktivních metod a pomůcek na podporu MG ve škole – 2,43 bodu, dále škola informuje a spolupracuje v oblasti MG s rodiči – 2,65 bodu a škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimedia pro rozvoj MG.

Je velmi pozitivní, že téměř ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr.

Agregovaná data Popisu potřeb škol

Čtenářská gramotnost

Téměř ve všech školách se využívá školní knihovna. V řadě škol došlo k rekonstrukci prostor pro knihovnu či vytvoření čtenářských koutků ve škole. Zároveň je snaha do školy doplňovat pravidelně nové tituly pro děti. Někde jako překážku v této oblasti školy uvádějí finance, případně nedostatečné prostory na vytvoření knihovny. S formou vybavení

knihoven si lze však poradit např. i tím, že škola knihy dostane darem od samotných rodičů, dětí. Na některých školách se knihovna stává i místem pro pořádání různých akcí, autorských čtení atd. Velmi dobře probíhá spolupráce škol s veřejnou knihovnou (besedy, akce, Pasování na čtenáře a jiné). Spolupráce s městskou knihovnou včetně jejích místních částí funguje na velmi dobré úrovni.

Priority škol v podstatě kopírují základní oblasti toho, co se školám daří a na čem hodně pracují. Tj. zmíněná školní knihovna, základní práce s textem, rozvoj čtenářské gramotnosti je ukotven ve vzdělávacích programech školy.

Školy rovněž kladou velký důraz na neustálé vzdělávání pedagogů, jak v rámci seminářů, workshopů, DVPP, tak i kolegů mezi sebou navzájem uvnitř školy nebo i mezi školami. Podstatná je samozřejmě kvalita seminářů a jejich dopad na praktické využití ve výuce.

Je taky dobré konstatovat, že školy kromě klasické výuky zařazují prvky mezipředmětové výuky, blokové výuky, projektové dny zaměřené na tuto oblast apod.

Nedílnou součástí potřeb v této oblasti je finanční zabezpečení pro nákup materiálního vybavení (zejména knih) a dalších potřeb (autorská čtení, revitalizace knihoven, realizace vzdělávání pedagogů). Forma finanční podpory může být různorodá, od financování pomocí Šablon či jiných projektů, přes pomoc zřizovatele či sponzorů. Podstatné je mít vytvořené podmínky pro rozvoj v této oblasti.

Čtenářská pregramotnost

V oblasti čtenářské pregramotnosti funguje tak jako o základních škol velmi dobře spolupráce s městskou knihovnou a jejími pobočkami. Školky mají zřízeny své knihovny či čtenářské koutky ve třídách, většinou jsou vybaveny nejen příběhy pro děti, ale jedná se i o encyklopedie, atlasy, knihy o přírodě. Zde je třeba mít finance na neustále dovybavování. Velmi dobře funguje v rámci různých projektů spolupráce se seniory – předčítání dětem. Do výuky bývají zařazovány dramatické prvky, povídání o knize atd. kdy se trénuje schopnost vyjadřování, pochopení textu a rovněž dochází ke zvýšení motivace ke čtení. Vyplatilo se i využívání interaktivních programů, je zájem o dovybavení interaktivními tabulemi a programy v oblasti čtenářské gramotnosti.

V oblasti čtenářské pregramotnosti je jako velmi důležitá vnímána logopedická prevence.

Stejně jako v jiných oblastech je kladen důraz na praktické vzdělávání a sdílení dobré praxe.

Největší prioritou je zakotvení rozvoje čtenářské pregramotnosti do ŠVP, dále rozšiřování znalostí pedagogů vzděláváním a realizace různých akcí pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti.

Matematická gramotnost

Školy se zaměřují na propojení výuky matematiky s praktickým životem, pedagogové se vzdělávají a uplatňují nabyté znalosti při výuce a celkově se podpoře matematické gramotnosti klade velký důraz. Tomu odpovídají priority v této oblasti.

Školy rovněž kladou velký důraz na projektovou výuku, mezipředmětovou výuku, kroužky zaměřené na logické myšlení a na finanční gramotnost, kterou začleňují do výuky matematiky.

Základem pro rozvoj v této oblasti je materiálové zázemí (pomůcky, interaktivní tabule, software).

Školami vítané je sdílení dobré praxe. Prospěla by možnost pracovat s dětmi v menších skupinách (př. půlení hodin, větší časová dotace na matematiku, více pedagogů).

Matematická pregramotnost

U výuky matematické pregramotnosti je nejdůležitější zařazení výuky nenásilnou formou do běžných činností, do her, do prožitkové výuky. Hodně využívány jsou různé didaktické pomůcky, v této oblasti se hodně osvědčily montessori pomůcky, které využívají i školky, které se jinak na montessori nespecializují. Rovněž snad ještě více než v jiných oblastech jsou využívány interaktivní programy s interaktivními tabulemi, případně tablety. Právě zájem o dovybavení této techniky pro všechny třídy je značný.

Druhým velkým tématem, jako dokládají i priority je vzdělávání pedagogů a sdílení dobré praxe. Školy vidí toto jako velmi prospěšné, mají zájem o další nabídky kvalitního vzdělávání a předávání zkušeností a inspirace.

Specifickou částí práce v oblasti MG, kterou si některé školky uvědomují je práce s nadanými dětmi a s dětmi se zvýšeným zájmem. Zde rozvoj této oblasti opět souvisí s menším počtem dětí ve třídě, posílením personálu apod.

Závěrečné zhodnocení tématu

Základní gramotnosti znamenají celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech.

- Čtenářská a matematická gramotnost se objevuje ve všech důležitých koncepčních materiálech týkajících se školství.
- Na čtenářské a matematické gramotnosti bylo postaveno z velké části nebo zcela velké množství projektů financovaných z EU nebo jiných zdrojů.
- Z dotazníkového šetření, které organizovalo MŠMT, vyplývá, že školy věnují čtenářské i matematické gramotnosti mimořádnou pozornost.
- Čtenářskou i matematickou gramotnost nalezneme v mnoha příkladech dobré praxe na základních a středních školách.
- Je více než nutné nadále pokračovat v zdůrazňování rozvíjení čtenářské a matematické gramotnosti na školách a také v každodenním životě.
- Je potřebné pomocí nově realizovaných projektů nacházet nové metody a formy práce.
- Je třeba hledat nové možnosti a nové směry pro vzdělávání pedagogických a ostatních pracovníků ve školství.
- Pomocí rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti žáků nalezneme také možnosti pro další spolupráci mezi zainteresovanými složkami.

- Nedostatečný rozvoj mentoringu se objevuje jako překážka u čtenářské i matematické gramotnosti. K rozvoji mentoringu může přispět např. spolupráce s pedagogickými konzultaty, otevřené hodiny učitele téže školy, případně pro učitele z jiných škol

Doporučení pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost:

Výuky češtiny více zaměřit na práci s tištěnou knihou a méně na výuku češtiny prostřednictvím IT.

Doporučení pracovní skupiny pro matematickou gramotnost:

- **finanční gramotnost by se měla promítnout v RVP**
- **vyjasnit otázku povinných maturit z matematiky**
- **revitalizace výuky matematiky skrze digitalizaci.**

Povinné opatření 3

Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Novela školského zákona (č. 82/2015 Sb.), především § 16, přichází s novým pojetím podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných. Upouští od kategorizace žáků podle jejich diagnózy, která se tak stává pouze prostředkem pro nastavení cílené podpory ve vzdělávání žáků podle jejich vzdělávacích potřeb (SVP). Nově se dítětem, žákem nebo studentem (dále jen „žákem“) se speciálními vzdělávacími potřebami (původně se zdravotním znevýhodněním nebo postižením, v postavení azylanta nebo sociálně znevýhodněný) rozumí žák, jehož vzdělávání z důvodů jeho speciálních vzdělávacích potřeb vyžaduje uplatnění podpůrných opatření. Žáky tak pro vzdělávací účely nečleníme podle původních kategorií, ale hodnotíme jen potřebu úpravy podmínek jejich vzdělávání.

Podpora žáků se realizuje prostřednictvím podpůrných opatření představujících konkrétní pomoc vzdělávání žáka, a to:

- v oblasti metod a forem výuky, možných úprav hodnocení žáka, organizace výuky, např. zařazením předmětů speciálně pedagogické péče, úprav výuky v rozsahu i obsahu disponibilních hodin, úprava výstupů ve vzdělávání
- nutnou personální podporou pedagoga při výuce žáků s potřebou podpůrných opatření, a to jak asistentem pedagoga, tak dalším pedagogem nebo speciálním pedagogem, včetně logopeda
- při vzdělávání žáků se smyslovým postižením možností využívat tlumočníky znakového jazyka nebo přepisovatele,
- využíváním speciálních učebnic, pomůcek, kompenzačních pomůcek, včetně zařazování nových technologií do práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- pro žáky s lehkým mentálním postižením možnost úpravy očekávaných výstupů – RVP ZV s minimální doporučenou úrovní pro úpravu očekávaných výstupů
- pro žáky s lehkým mentálním postižením také možnost nahradit obor další cizí jazyk jiným vzdělávacím oborem
- zařazením Pedagogické intervence (podpora přípravy na školu)

- návštěvami speciálních prožitkových programů posilujících empatii, toleranci a emoční inteligenci dětí s ohledem na inkluzivní kolektiv dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí a žáků nadaných nebo s odlišným mateřským jazykem.

Podpůrná opatření se týkají také vyrovnání podmínek u přijímacího řízení na střední školy a úpravy podmínek při ukončování studia, obdobně jako tomu bylo až dosud pouze u maturitní zkoušky. Tato opatření tak mohou být poskytována široké škále žáků: těm, kteří mají jen menší a dočasné obtíže ve vzdělávání, žákům nadaným i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo žákům s odlišným mateřským jazykem. Tato opatření by měla být adekvátně adaptována mimom jiné s ohledem na doporučení APIV 2019-2020. . Nastavují se také pravidla pro podporu žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami (cizinci, minority, sociálně znevýhodnění žáci).

Vzhledem k tomu, že podpůrná opatření představují zákonné finanční nároky, vytváří se nově prostředí, ve kterém budou žák i pedagog skutečně podpořeni opatřeními směřujícími ke zlepšení podmínek jejich vzdělávání. Dochází tak k vyrovnání podmínek pro vzdělávání žáků se SVP v běžných školách, kteří jsou již mnoho let do těchto škol integrováni, ale pro podpůrná opatření nebylo možné zajistit odpovídající finanční prostředky. Vytvářejí se tak pro ně podmínky, které měly ve větší míře dosud pouze školy speciální.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

Materiál vznikl na základě komparace dostupných dat v níže uvedených ve strategických materiálech Olomouckého kraje. Analýza byla provedena s ohledem na připravenost na inkluzi v oblasti edukace. Problematika inkluze ve školách je řešena již několik let, ale v souladu s novelou zákona č. 82/2015 Sb., ze dne 19. března 2015, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Školy našeho regionu stojí před další etapou realizace a aplikace opatření výše zmíněného zákona do svých dokumentů a následně do praxe.

▪ **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020**

Materiál se zaměřuje na oblast rovných příležitostí ve vzdělávání, poradenství a vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Rovnost ve vzdělávání znamená, že osobní a společenské okolnosti, jako je pohlaví, etnický původ či rodinné zázemí, nepředstavují překážky při dosahování maxima vzdělávacího potenciálu. Z materiálu je patrný nárůst individuálně integrovaných žáků se zdravotním postižením ve středních školách, jejichž počet se zvýšil republikově z cca 5 tis. v roce 2008/09 na cca 9 tis. v roce 2012/13. Od roku 2009 se zvyšuje počet žáků s lehkým mentálním postižením (dále jen „LMP“), kteří se vzdělávají v individuální integraci v běžných třídách, jejich počet narostl o více než 66 %. Počet žáků ve speciálních třídách se snížil o více než čtvrtinu. Základním cílem pro dané období je ve smyslu přijatých zásad Strategie 2020 zvýšit „schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky a uplatňovat účinné postupy pro efektivní prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění“ tak, aby nerovnosti v dosahovaných výsledcích byly co nejméně předurčovány faktory, které nemůže jedinec ovlivnit. To znamená, že do budoucna je třeba se zaměřit na zkvalitnění vzdělávání pro cílové skupiny dětí a žáků s problémovým

socioekonomickým a kulturním zázemím tak, aby jejich vzdělanostní potenciál mohl být maximálně naplňován, tomu by mělo napomáhat zpřesnění diagnostiky a následných intervencí ve formě podpůrných opatření, navrhovaných školskými poradenskými zařízeními. V pedagogické a diagnostické praxi bude tento cíl naplňován zejména systémovými, organizačními a legislativními změnami, které posilují kvalitu poskytovaného poradenství a roli inkluzivního vzdělávání (a to v návaznosti na novelizaci § 16 školského zákona zavádějící přehledné změny v uplatňování podpůrných opatření a jejich financování). Pozornost bude také věnována asistenčním službám ve vzdělávání, zejména u žáků s těžkým zdravotním postižením. Jsou připravovány metodické materiály, asistenti pedagoga se nadále vzdělávají formou kvalifikačního studia. Nebude také opomenuta úloha dalších odborníků ve školách (psychologové, speciální pedagogové, sociální pedagogové, výchovní poradci, školní metodici prevence, logopedi).

Nově na Dlouhodobý záměr navazující Akční plán inkluzivního vzdělávání (2019-2020) podporuje také roli sociálního pedagoga, zejména jeho začlenění v zákonu o pedagogických pracovníků a vymezení jeho obsahu činnosti (primárně pro školy, které se potýkají s větším počtem žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků žijících v odlišných životních podmínkách

Z výše uvedeného strategického dokumentu dále vychází Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje. Strategické návrhy v oblasti předškolního vzdělávání se do problematiky inkluze promítají zejména ve snahách o podporu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, rozvíjení spolupráce mateřských škol se speciálními pedagogickými centry nebo pedagogicko-psychologickými poradnami.

▪ **Regionální akční plán Strategie regionálního rozvoje Olomouckého kraje (RAP SRR OK)**

Inkluzivní vzdělávání – Nositeli aktivity jsou obce a školská zařízení. Začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do školských zařízení - aktivita podpoří potenciál každého dítěte nebo žáka a napomůže realizovat podpůrná opatření k rozvoji potenciálu dětí a žáků pomocí diferencované výukové metody využívající pomoci asistentů pedagogů či osobní asistence žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.. Současně je v tomto dokumentu definována podpora integrace dětí a žáků do vzdělávání, a to následovně: Podpora integrace dětí a žáků do vzdělávání – Nositelé aktivity jsou obce v sociálně vyloučené lokalitě. Aktivita podpoří zkvalitnění vzdělávání romských dětí bez segregace do speciálních tříd a škol. Dle analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČRT se v Olomouckém kraji identifikovalo celkem 62 sociálně vyloučených lokalit. Oproti původním 27 lokalitám z roku 2006 se celkový počet lokalit více než zdvojnásobil. Aktuální Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016 má za jeden z cílů snižování nerovností ve vzdělávání a v kapitole 2.2.2 Snižování nerovností ve vzdělávání v Olomouckém kraji je uvedeno, že významným úkolem pro vzdělávací soustavu v Olomouckém kraji v budoucím období bude umožnit každému jednotlivci maximálně rozvinout vlastní potenciál a zajistit dobrou dostupnost a prostupnost všech stupňů škol pro všechny společenské skupiny. Každému dítěti by mělo být umožněno vstoupit již do počáteční etapy předškolního vzdělávání a ranou intervencí podporovat zejména účast dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření i jejich rodiče. Je nezbytné již od této fáze vzdělávání omezovat možnou budoucí neúspěšnost ve vzdělávání prostřednictvím rozvoje kompetencí pedagogů a spolupráce škol s fungujícími poradenskými službami a spolupráce s neziskovým sektorem a také s nízkoprahovými zařízeními realizujícími aktivity např.

formou doučování prostřednictvím dobrovolníků. Tuto aktivitu je nutné vždy korigovat s očekáváním ze strany učitele.

V následujících stranách materiálu jsou již vyspecifikovány pro jednotlivé stupně a typy školských zařízení střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016–2020. Tyto pasáže jsou ale v jistém rozporu s deklarovanými vizemi předešlého textu, neboť o nějaké podpoře inkluzivního vzdělávání se hovoří pouze v tabulkách pro předškolní a základní vzdělávání. V ostatních partiích je tato problematika zcela opomíjena. V kapitole 2.3.6 Další vzdělávání je pouze uvedeno, že je třeba podporovat zvyšování kompetencí učitelů v oblasti výchovně vzdělávacího procesu žáků pocházejících ze sociálně znevýhodněného prostředí a komunikace s rodiči. A také podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků pro logopedickou prevenci. Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ke sféře inkluze v celém jejím širokém pojetí je opět opomenuta. V kapitole 2. 3. 13 Rovné příležitosti ve vzdělávání je uveden odkaz na novelu zákona a nutnost sledování dopadu, ale bez bližší konkretizace.

▪ **Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouc na období 2015–2020**

Z prezentovaného přehledu vyplývá, že ve školním roce 2014/2015 bylo v mateřských školách integrováno celkem 13 dětí s různým druhem postižení – 3 děti tělesně postižené, 4 děti s autismem, 2 děti mentálně postižené, 1 dítě se sluchovým postižením a 3 děti s vývojovými poruchami. Z celkového počtu integrovaných dětí má 10 dětí asistenta pedagoga, který dítěti pomáhá se začleněním do kolektivu a při výchovných a vzdělávacích činnostech. V základních školách bylo ve školním roce 2014/2015 integrováno celkem 141 žáků s různým druhem postižení – 81 žáků s poruchou učení, 36 žáků s poruchou chování, 5 žáků tělesně postižených, 10 žáků s různým stupněm autismu, 1 žák se zrakovým postižením, 2 žáci s vadami řeči, 2 žáci mentálně postižení, 2 žáci se sluchovým postižením a 2 žáci s více vadami. Z celkové počtu integrovaných žáků má 43 žáků asistenta pedagoga, který žákovi pomáhá se začleněním do kolektivu a při výchovných a vzdělávacích činnostech. V materiálu se hovoří o očekávání, že bude plně využíván koncept podpůrných opatření. V pasáži strategického plánování do budoucna je zmíněna i inkluze, jednou z aktivit je metodickou pomoc realizovat ve spolupráci s PdF UPOL, dále se počítá s opatřeními směřem k bezbariérovým úpravám prostředí v některých školách a finanční podporou pro místa speciálních pedagogů.

- Nový Akční plán inkluzivního vzdělávání 2019-20 navrhující navyšení časové dotace na 400 hod/5 měsíců a výuka českého jazyka na kmenové škole žáka a podpůrné aktivity, včetně případně logopedického poradenství a intervence (nabízí se i intenzivnější využití zkušeností odborníků Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a implementace problematiky do pregraduálního i celoživotního vzdělávání pedagogů, speciálních pedagogů, logopedů apod.)

Realizované aktivity a projekty

V rámci inkluzivního vzdělávání a podpory žáků ohrožených školním neúspěchem převažovaly v minulých letech projekty a aktivity realizované v oblasti vzdělávání než v oblasti investiční podpory. Prostřednictvím vzdělávacích aktivit vznikaly vzdělávací programy, které usnadňují žákům se speciálními vzdělávacími potřebami proces učení v základní škole a současně umožňují zažít úspěch. Vzdělávací aktivity byly také zaměřené

na žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, žáky ohrožené školním neúspěchem, žáky se vzácným onemocněním, ale také na zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků. Výstupy všech projektů pokrývají širokou oblast **podpory žáků** podle typu speciálních vzdělávacích potřeb. Cílovou skupinou projektů jsou nejenom žáci a pedagogové, ale projekty se zaměřují také na rodiče, jejich role je v projektech nezastupitelná. Společnost ne vždy správně chápe podporu inkluze, proto vznikly projekty zaměřené na organizování akcí, které **šíří myšlenku inkluze** ve společnosti a staly se oporou při začleňování žáků se speciálními potřebami vzdělávání do „běžného vzdělávacího proudu“. Pokud budou tyto projekty dále realizované, mají velkou hodnotu do budoucna – cílem inkluze není, jak je možné se mylně domnívat, zvýhodňování žáků s různým druhem speciálních vzdělávacích potřeb, ale jejich zohledňování a nastavení a realizace adekvátních podpůrných opatření. Společným **cílem projektů** bylo začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd, usnadnění jejich začlenění do kolektivu, navázání vztahů, motivace žáků, zlepšení motorických a manuálních schopností a dovedností, eliminace školního neúspěchu, šance zařadit se do života po absolvování základní školy, ať již dalším možným studiem nebo zařazením se do pracovního procesu. Projekty zaměřené na žáky byly realizované prostřednictvím **pedagogů**, kteří v rámci projektů absolvovali programy pro zvyšování kompetencí. Cílem projektů pro pedagogy bylo usnadnění jejich přípravy na výuku s využitím inovovaných a nových metod vzdělávání a nácvik individuálního přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Jedním z projektů podporujících společné vzdělávání je APIV. Tento projekt se zaměřuje na zajištění podpory implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání (APIV), a to především prostřednictvím posílení osobnostních a profesních kompetencí pedagogických pracovníků potřebných k realizaci společného vzdělávání v předškolním vzdělávání, základním, středním a zájmovém a neformálním vzdělávání. Dále realizuje informační a osvětové kampaně zaměřené na školy, odbornou a širokou veřejnost. Projekt je realizován v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), prioritní osa (PO) 3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. V rámci tohoto projektu se šíří myšlenka inkluze prostřednictvím tzv. informačních seminářů (4x do roka). Také na webovém portálu www.inkluzevpraxi.cz veřejnost může nalézt užitečné informace či odkazy k inkluzi. V každém kraji také vznikla Centra podpory, která zdarma poskytují poradenství všem skupinám. Tato krajská centra APIV mají v každém kraji zapojeno přes 24 škol (mateřských, základních, středních a VOŠ), kde pedagogům a managementu škol zdarma nabízí akreditované semináře z oblasti společného vzdělávání, koučink, mentoring, expertní služby odborných poradců a nově i stáže.

Zdravotní postižení omezuje sociální aktivity žáků a jejich profesní uplatnění. V rámci dotačních programů byly prostřednictvím interaktivní výuky a didaktických pomůcek realizovány projekty, které žákům pomohou v začlenění do reálného života a v přípravě povolání. Vznikla centra kariérového poradenství pro rodiče a žáky, která pomáhají žákům při volbě povolání a dalším začlenění do společnosti. Mezi realizovanými projekty můžeme nalézt také projekt, který se zaměřuje na **volnočasové aktivity** spojené s pobytem žáků v přírodě, a to včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. K realizaci projektu byly vytvořeny programové a motivační pomůcky pro vedení dětských oddílů. Tyto pomůcky mohou využít vedoucí oddílů k tvorbě volnočasových aktivit, jejichž součástí je plnění různých náročných úkolů. V předešlých letech **byly realizovány projekty** zaměřené na vzdělávání **žáků** s nadáním a na podporu žáků **s odlišným mateřským jazykem**. Př. NIDV realizuje

systém podpory nadání, v každém kraji jsou krajské sítě podpory nadání, portál talentovani.cz

NIDV realizuje systémový projekt na vzdělávání žáků-cizinců, v rámci kterého se poskytují tlumočnické služby, služby adaptačního koordinátora, metodické materiály, poradenství. Tyto služby jsou však určené především pro základní školy. Velký zájem o zajištění služeb adaptačního koordinátora a tlumočnicka však přichází ze strany mateřských škol. Potřeby mateřských škol jsou však v tomto ohledu nedostatečně pokryté, stejně jako pomoc v oblasti poradenství, včetně spolupráce při vyšetření žáků s nedostatečnou znalostí českého jazyka v PPP. Jako velký problém se proto v této souvislosti jeví přechod mezi mateřskou a základní školou.

Výstupy vzdělávacích projektů byly vzdělávací programy a pomůcky. Tyto programy využívají v maximální míře informačních a multimediálních technologií, které žákům napomáhají porozumět učivu. Aby bylo možné projekty implementovat, bylo součástí projektů také vzdělávání pedagogických pracovníků, jejichž prostřednictvím se vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňuje. K realizaci projektů slouží také vybavení pořízené v rámci projektu: technické, materiální a programové. Realizací projektů také vznikly **jedinečné výstupy**, které je možné dlouhodobě využívat a jsou pomůckou pedagogům; např. Katalog podpůrných opatření, e-books pro nevidomé a slabozraké žáky, výchovné filmy pro neslyšící žáky, programové a motivační pomůcky pro vedoucí pracovníky volnočasových aktivit, expresivní terapeutické metody, internetové jazykové kurzy pro nevidomé žáky.

Neméně významným výstupem je **vznik poradenských center**: Centrum podpory žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, Centrum integrované podpory, Centrum vzdělávání a poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, Speciálně poradenské centrum aplikovaných pohybových aktivit.

V oblasti investičních potřeb byla realizována řada bezbariérových stavebních úprav. Tyto projekty byly řešeny zcela individuálně podle potřeby škol. V rozsahu se nejednalo o přebudování základní školy na bezbariérovou, ale o dílčí stavební úpravy (bezprahové podlahy, úpravy sociálního zařízení apod.) v souladu s organizací výuky tak, aby byla žákovi s tělesným postižením (omezená pohyblivost nohou) umožněna docházka do spádové základní školy. Bezbariérové úpravy byly financovány z rozpočtu zřizovatele, s využitím dotací IROP a ITI OA. Dalším podstatným krokem směřujícím k úspěšné realizaci inkluze bylo **zpracování Katalogu podpůrných opatření** týmem odborníků z PdF UP Olomouc. S Katalogem byli formou workshopu seznámeni i pedagogové škol.

Tělesně postiženým žákům nabízí zřizovatel vzdělávání **ve školách s bezbariérovými úpravami** – ZŠ Olomouc, Rožňavská 21, ZŠ Olomouc, Helsinská 6 a ZŠ Olomouc, Tererovo nám. 1. Tyto úpravy byly provedeny v rámci projektu Bezbariérová Olomouc. Nově umožňuje bezbariérový přístup rovněž ZŠ Raisova 1 v Nemilanech. Dětem předškolního věku s tělesným postižením je bezbariérový přístup zajištěn v MŠ Olomouc, kpt. Nálepky 10 a MŠ Olomouc, Herrmannova 1.

Co se týče **vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem**, tyto děti a žáci jsou považováni za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami či sociálním znevýhodněním. Škola těmto žákům případně poskytuje podpůrná opatření (prvního až třetího stupně) dle výsledků vyšetření ve školském poradenském zařízení. Žáci mají nárok na bezplatnou přípravu k jejich začlenění do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka

přizpůsobenou potřebám těchto žáků.. V současné době je v Olomouci určena pro jazykovou přípravu cizinců Fakultní základní škola Olomouc, Hálkova 4.

Nový Akční plán inkluzivního vzdělávání 2019-20 navrhuje navýšení časové dotace na 400 hod/5 měsíců a výuka českého jazyka na kmenové škole žáka a podpůrné aktivity, včetně případně logopedického poradenství a intervence (nabízí se i intenzivnější využití zkušeností odborníků Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a implementace problematiky do pregraduálního i celoživotního vzdělávání pedagogů, speciálních pedagogů, logopedů apod.)

V rámci spolupráce mají ředitelé možnost se obrátit na tyto neziskové organizace: **Centrum na podporu integrace cizinců**, tř. Kosmonautů 6, Olomouc, tel. 585 204 686 nebo 602 119 971, e-mail icolomouc@suz.cz; nebo **SOZE – Sdružení občanů zabývajících se emigranty**, Ostružnická 28, Olomouc, tel. 585 242 535, e-mail soze.olomouc@soze.cz.

V působnosti Olomouckého kraje je krajským koordinátorem Mgr. Jakub Marinov, odborným expertem Mgr. Irena Balaban Cakirpaloglu, Ph.D (viz cizinci.nidv.cz)

Příklady dobré praxe

- Školní poradenské pracoviště na ZŠ Nedvědova 17, Olomouc - *Inkluzivní vzdělávání*
pro Olomoucký kraj – IVOK

Cílem projektu je podpora škol olomouckého kraje a vznik školních poradenských pracovišť, pracovních pozic školních asistentů a koordinátorů inkluze do škol, školních speciálních pedagogů a školních psychologů. Výstupem bude vytvoření sítě metodické podpory a výměny zkušeností. Pro pedagogy na školách budou zajištěny kurzy dalšího vzdělávání. Nositelem projektu je Univerzita Palackého v Olomouci. Hlavní partneři jsou Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje a Základní škola Komenium Olomouc. Základním cílem projektu je každodenní podpora žáků, škol, pedagogů a rodičů. Školní poradenské pracoviště již několik let velice úspěšně funguje na ZŠ Nedvědova 17. Cílem ŠPP je nastavit potřeby žáka s SVP s možnostmi školy a také spolupráci s rodinou tak, aby jejich vzdělávání bylo efektivní, tzn. každý žák učinil svůj maximální individuální posun v získávání vědomostí. Během našich jednání konzultujeme nově přichozí Doporučení ke vzdělávání ze ŠPZ, domlouváme se, kdo bude poskytovat jaká podpůrná opatření, např. předmět speciální pedagogické péče, pedagogickou intervenci, nákup pomůcek apod. Také individuálně konzultujeme žáky, u kterých došlo k nápadné změně chování, zhoršení prospěchu, případně výrazným kázeňským problémům. Tito žáci jsou většinou detekováni třídními učiteli, metodickou prevencí, nebo ostatními pedagogy a podávají námět na šetření nebo konzultaci přímo výchovné poradkyni. Také plánujeme setkání s rodiči, ale i individuální rozhovory žáků se školní psycholožkou, výchovnou poradkyní, případně s vedením školy. Další velmi důležitou součástí je monitorování třídního klimatu v jednotlivých třídách a práce s třídním kolektivem, které koordinuje vedoucí ŠPP a realizuje školní psycholožka ve spolupráci se zástupcem ředitelem a metodickou prevencí. Jedná se o preventivní programy, které zajišťujeme externě, např. ve spolupráci se Sdružením D, P-centrem, Poradna pro ženy atd. ŠPP se na ZŠ

Nedvědova 17 se schází pravidelně každý týden ve složení: výchovná poradkyně, metodička prevence, speciální pedagožka, školní psycholožka a zástupce ředitele. Vedoucím školního poradenského pracoviště je výchovná poradkyně. Výchovná poradkyně je také hlavním konzultantem jednání se ŠPZ. Speciální pedagožka zajišťuje pravidelnou nápravnou péči -předmět speciální pedagogické péče, případně reedukaci pro žáky s dys.proruchami. Vše se řídí dle Doporučení ŠPZ a finančními možnostmi školy poskytnout doporučená podpůrná opatření.

- *Mateřská škola Olomouc, Zeyerova 23, příspěvková organizace - Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi* - mateřská škola je zapojena do krajské sítě podpořených škol. Projekt se zaměřuje na zajištění podpory implementace Akčního plánu inkluzivního vzdělávání (APIV), a to především prostřednictvím posílení osobnostních a profesních kompetencí pedagogických pracovníků potřebných k realizaci společného vzdělávání v předškolním vzdělávání.
- *Mateřská škola Olomouc, Zeyerova 23, příspěvková organizace - program Ekoškola* – jedná se o mezinárodní vzdělávací program, jehož hlavním cílem je naučit děti snižovat ekologický dopad školy a svého jednání na životní prostředí. Děti učí o environmentálních tématech a zároveň sami usilují o minimalizaci a třídění odpadů, úspory energie či vody a zlepšení životního prostředí školy a jejího okolí. V rámci programu jsou při vzdělávání dětí také realizovány prvky zahradní terapie, které mají význam při integraci dětí se specifickými vzdělávacími potřebami do mezi vrstevníky. Prvky zahradní terapie pomáhají v naplňování Akčního plánu inkluzivního vzdělávání jako prostředek pro práci s dětmi se specifickými vzdělávacími potřebami, při začleňování dětí s odlišným mateřským jazykem, spoluprací rodičů se školou v rámci činnosti Ekotýmu apod. Aktivit spojené s činnostmi na školní zahradě či péčí o zvířata dávají dětem možnost zažít úspěch a zároveň odbourávají jazykové bariéry. Současně v dětech probouzí zájem o poznání a objevování, které jsou hlavními a důležitými předpoklady pro další vzdělávání.
- *Sdružení D – “Příběh pana Tydýta”* - cílem projektu realizovaného s dětmi předškolního věku v MŠ a na 1. stupni ZŠ je na základě interaktivního příběhu z dětem blízkého světa hraček prožít a pochopit, co znamená odlišnost, přijetí, kamarádství a pravé životní hodnoty, posilovat přitom skupinovou spolupráci a poskytnout dětem prostor pro společný zážitek prostřednictvím jejich aktivního zapojení do děje. S Příběhem pan Tydýta jsou nejprve seznámeni pedagogové na speciálním semináři, získávají scénář společně s pracovními listy a metodikou. Poté probíhá program s lektory Sdružení D přímo v jejich třídách.

(Program je o malé Amálce, která slaví narozeniny a přeje si jedinou věc. Plyšáka, který by byl úplně jiný než všechny ostatní hračky. Dočká se svého vysněného kamaráda s podivným jménem i vzhledem. Jiné hračky ho však mezi sebe nepřijmou. Tak se zklamaný a nazlobený pan Tydýt vydává hledat, kým vlastně je a ke komu patří. Amálka pláče, ostatní hračky si uvědomí svůj díl viny a vydají se Tydýta hledat. Začíná cesta plná nástrah a dobrodružství. Ukáže se, že se vlastně všichni potýkáme s nějakou svou jinakostí, budeme muset překonat svá vlastní omezení. Zvládneme přijmout se takoví, jací jsme a přijmout i toho druhého vedle sebe?)

V bezpečném prostředí se děti učí vhodným způsobem řešit mnohé nesnadné situace týkající se spolupráce a přijetí odlišnosti u druhých. Loutka Tydýta, který spolu s dalšími metodickými materiály s nimi potom ve třídě zůstává, se pro pedagoga i děti stává každodenním velkým pomocníkem v řešení vzájemných vztahů. Pokud pedagog využije loutku a jejím prostřednictvím řeší konflikty dětí mezi sebou, je to vždy v bezpečnější rovině než přímo učitel a žák nebo žáci mezi sebou. Loutka navíc podněcuje děti k hraní rolí a to i ty, které se jinak před větším počtem lidí stydí hrát, nebo mají problém hovořit o svých pocitech a názorech.

Pedagog může dále využít série návazných her a cvičení, které jsou součástí metodiky a pracovní listy. Tydýt tak může děti provádět celým rokem, být pedagogovi oporou a stálým pomocníkem a v neposlední řadě pro děti třídní maskot, nový kamarád a posila jejich tolerance k odlišnosti a identity k sobě samému či k blízkým skupinám. Záleží na fantazii, empatii a kreativitě každého pedagoga.

- Workshopy na téma Spolupráce MŠ a ZŠ + SAS RD + OSPOD v sociální oblasti a Model podpory pro školy formou rozdělení škol mezi SAS RD v ORP Olomouc - na základě mapování škol lokálními síťáčkami společně s dalšími aktéry, se stěžejní potřebou škol ukázala podpora v oblasti problémové situace dítěte v sociální oblasti. Proto byly díky spolupráci lokální síťáčky Mgr. Elišky Moravcové, DiS., Odboru sociálních věcí a školství MMOI a zástupců Katedry křesťanské sociální práce na UPOL zorganizovány dva workshopy. Záměrem byla podpora spolupráce ZŠ a MŠ se sociálně aktivizačními službami pro rodiny s dětmi (dále jen SAS RD) a orgánem sociálně-právní ochrany dětí (dále jen OSPOD) v sociální oblasti v rámci ORP Olomouc. První workshop byl uskutečněn v listopadu 2018 a povedlo se zmapovat současné podoby spolupráce uvedených subjektů a získat podněty k jejímu zefektivnění. Účastníci se mimo jiné shodli na tom, že jedním z nástrojů podpory spolupráce je potenciální konzultant OSPOD / konzultant SAS RD pro školy v daném ORP, který by školám poskytl základní poradenství v sociální oblasti. Na mezioborových platformách organizovaných lokální síťáčkou bylo domluveno, že si sedm SAS RD se sídlem v Olomouci rozdělí 80 škol - mateřských i základních v ORP Olomouc. Přiděleným školám SAS RD nabízejí základní poradenství ve smyslu jak řešit problémovou situaci dítěte v sociální oblasti, např. zda situace dítěte spadá do agendy SPOD, doporučení vhodné podpory, pomoci nebo služby pro (sociálně znevýhodněnou) rodinu, apod. SAS RD pro tyto školy představuje vztyčnou organizaci (osobu), se kterou mohou školy v případě potřeby řešit problémovou situaci dítěte. Na druhém workshopu, který se konal v dubnu 2019, byl zejména školám prezentován výše uvedený systém rozdělení MŠ a ZŠ v ORP Olomouc mezi SAS RD. Zúčastněné školy měly možnost osobně se setkat s přidělenými zástupci SAS RD a pracovat společně v menších skupinách, v nichž každá měla také zástupce OSPOD. Přítomní zástupci škol zde konzultovali konkrétní případy týkající se problémové situace dítěte v sociální oblasti, kterými se ve škole aktuálně zabývají. Všem přítomným pak byl následně zaslán zápis ze všech tří pracovních skupin obsahující postupy k řešeným případům a dále byly zaslány přehledové a doplňující materiály, které mohou být nejen školám v tomto oporou.
- *Školská sociální práce, realizuje CMTF UP v Olomouci, doc. Tatiana Matulayová* - Téma školské sociální práce nabídla síti doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, PhD.

Vycházela z předchozích zkušeností z praxe a realizovaných výzkumů na Slovensku i v ČR. V průběhu krátkého času se ukázal poměrně velký zájem odborné veřejnosti (nejen z oblasti sociálních služeb a sociálně-právní ochrany, ale i školství) o konkrétní poznatky a informace.

Katedra nabízí školám a školským zařízením (a dalším aktérům) spolupráci v oblasti výzkumu, vzdělávání, přípravě a realizaci inovativních projektů a dobrovolnictví. Cílem spolupráce je budovat výzkumnou evidenci na podporu systémových řešení potřeb žáků a jejich rodin, spolupráce školy s rodinou a komunitou, efektivní spolupráce v rámci sítě služeb pro rodinu. Důležitým cílem je propojovat svět univerzity a praxe a posilovat mezioborovou spolupráci (zejména pedagogických a sociálních pracovníků).

Příkladem spolupráce v oblasti výzkumu je zrealizované výzkumné šetření, mapující potřeby základních škol v ORP Olomouc, na přípravě kterého katedra spolupracovala. Další výzkum realizovali pod vedením členů katedry studentky navazujícího magisterského studia sociální práce. Jeho cílem bylo lépe porozumět a popsat systém primární prevence sociálně rizikových jevů na druhém stupni základních škol v Olomouci. Výsledky ukázali, že je prostor pro školní sociální práci zejména při řešení záškoláctví, šikany a nedostatečné spolupráce rodinou. Školský sociální pracovník by mohl přispět k posílení multidisciplinární spolupráce, koordinaci prevence a podpoře participativního přístupu k žákům a jejich rodinám.

Inovativní možností spolupráce je zapojení dobrovolníků ve škole. Od roku 2017 bylo etablováno Dobrovolnické centrum UP (<https://romspido.upol.cz/dobrovolnicke-centrum/o-nas/>), které mimo jiné nabízí možnost konzultace pro školy, které mají zájem o občanské vzdělávání a zapojení dobrovolníků.

V neposlední řadě je možné dohodnout i spolupráci při pilotním ověřování služeb sociálního pracovníka ve škole. V rámci magisterského studia studenti připravují, realizují a vyhodnocují různé skupinové projekty nebo realizují praxe v různých zařízeních (jedním z nich může být škola). Tato spolupráce je ze strany katedry odborně garantována a supervidována.

S cílem podpořit rozvoj diskuze k tématu školské sociální práce zejména v Olomouckém kraji katedra organizuje první odbornou konferenci k tomuto tématu v ČR s názvem Sociální práce v základních školách – inovace v péči o ohrožené dítě. Cílem je prezentovat výsledky spolupráce a diskuze k tématu školské sociální práce v Olomouckém kraji; motivovat studenty UP ke spolupráci na výzkumu a projektech; rozšířit povědomí o nabídce sociální práce jako neznámé profese ve školském prostředí a diskutovat témata: prevence ve školském prostředí, komunitní školy a rodinné konference.

- *Pedagogická fakulta UP v Olomouci – IVOK* - Pedagogická fakulta UP v Olomouci pro podporu škol Olomouckého kraje realizovala od září 2016 do září 2019 pod vedením hlavního řešitele doc. Mgr. Jiřího Langeru projekt „Inkluzivní vzdělávání pro Olomoucký kraj“ (reg. č. CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000183). Projekt podpořil vznik školních poradenských pracovišť, pracovních pozic školních asistentů a koordinátorů inkluze do škol, školních speciálních pedagogů a školních psychologů. Dále projekt vytvořil

odbornou sítí metodické podpory a výměny zkušeností, včetně jejich přímého zprostředkování v průběhu vytvořených a realizovaných kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a zážitkových kurzů využívajících dlouholetého úspěšného programu „Slyšet jinak“. Podpora byla směřována všem dětem se speciálními vzdělávacími potřebami, na prvním místě pak k žákům se SVP z jiných než zdravotních příčin. Nositelem projektu byla Univerzita Palackého v Olomouci, hlavními partnery Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje a Základní škola Komenium Olomouc a dalšími partnery v projektu více než 40 základních škol z Olomouckého kraje, které mohly na smluvním základě využívat služeb školních psychologů, školních speciálních pedagogů, sociálních pedagogů, školních asistentů, koordinátorů inkluze a jiných odborných profesí financovaných z prostředků projektu. Jako klíčové se ukázalo kontinuální metodické vedení poradenských pracovníků, pravidelná supervizní a intervizní setkání, která umožnila vzájemné sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe mezi jednotlivými pracovišti.

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT

Ve všech hodnocených oblastech u základních škol došlo k mírnému procentnímu zlepšení (maximálně však o 0,3 bodu). Neplatilo pravidlo, že oblasti, na které se školy chtěly nejvíce zaměřit se zlepšily více než jiné oblasti.

Nejslabší oblastí v rámci podpory inkluze je poskytování výuky českého jazyka pro cizince – 1,22 bodu a bezbariérovost školy – 1,83 bodu.

Je dobré konstatovat, že mírné zlepšení nastalo opravdu ve všech posuzovaných oblastech.

Z průběžných agregovaných dat je patrné, že mateřské školy realizovaly především šablony asistenty, pomůcky a školení pedagogických pracovníků. Právě v tomto nastal nejvýraznější posun – o 0,72 bodu. Výrazný posun byl také zaznamenán v tom, že školky už pomalu ví, jak s dětmi pracovat, přizpůsobovat jim výuku a vedení školy je inkluzivnímu přístupu více nakloněno.

Posun v těchto oblastech je o něco výraznější než u ZŠ, může to být ale způsobeno větším % odevzdaných dotazníků v rámci průběžného hodnocení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory inkluze je poskytování výuky českého jazyka pro cizince – 1,51 bodu a bezbariérovost školy – 2,03 bodu a následně to, že škola zajišťuje dětem s SVP účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte – 2,44 bodu.

Je velmi pozitivní, že téměř ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr. (*Pozn. jen oblast Škola učí všechny děti uvědomovat si svá práva a povinnosti je nepatrně pod průměrem*).

Podrobněji jsou data z dotazníkového šetření uvedeny v obecné analytické části.

Pracovní skupina pro rovné příležitosti definovala při rozklíčování jednotlivých otázek a odpovědí jako vhodné doplnění tyto náměty:

- Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně všech žáků SVP) - vhodné posílit spolupráci škol a např. sociálních aktivizačních služeb

Překážky v rozvoji inkluzivního vzdělávání:

- V šetření je jako překážka definováno „nedostatečné finanční zajištění personálních zdrojů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, dalších pedagogických i nepedagogických pracovníků zajišťujících podpůrná opatření)“. Překážkou je však stále i **nedostatek kvalifikovaných asistentů pedagoga** s odpovídajícími osobnostními předpoklady a dostatečnou zkušeností, motivovaností k této práci, což přináší dle názorů vedení škol další ztížení práce učitele ve třídě

- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.) – překážka nejsou opět pouze finance, ale i dostupnost tohoto vzdělávání nejen pro žáky, ale i pro jejich rodiče

- Velký počet žáků ve třídách – často uváděná překážka. Na druhou stranu při snížení počtu žáků ve třídě MŠ, ve které se vzdělává žák se SVP, v souladu s platnou legislativou, dochází ke snížení normativního financování, což vede k problémům s financováním mzdových nákladů učitelů (může vést i ke snížení úvazků, což se odráží ve zhoršení situace dětí se SVP i dětí ostatních.

Nově definovaná překážka pracovní skupinou (mimo rámec dotazníkového šetření):

- V oblasti implementace inkluze je slabou stránkou **nedostatečná podpora pedagoga při zvládání procesu začleňování** (např formou systematické dlouhodobé supervize nebo případového poradenství).

Nejvýznamnější překážky v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání (viz *původní dotazníkové šetření (2015)*):

- Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky) – 40,4 % - pracovní skupina doporučuje podrobněji analyzovat z pohledu možnosti efektivnějšího a dlouhodobějšího řešení distribuce prostředků a zajištění stálého obsazení odbornými erudovanými kapacitami ve školách. Asistenty pedagoga je možné zajistit na základě podpůrných opatření, kraj může uvolnit peníze.

Agregovaná data Popis potřeb škol

Základní vzdělávání

Školy se s inkluzí popasovali velmi úspěšně, na všech školách, kde mají žáky se SVP jejich začlenění do kolektivu a do běhu třídy probíhá dobře.

Řada škol využívá školního psychologa, jehož existenci si ve škole chválí. Bohužel působení psychologa ve škole je časově svázáno s realizací projektu (Šablony) a někde již

toto skončilo (jinde je časově omezeno) a není nijak nahrazeno, což je škoda, protože působení ve škole je efektivní.

Obdobná situace je u asistenta pedagoga, případně školního asistenta. Jsou to pozice, které jsou v podstatě na všech školách, asistenti pedagoga v několika třídách. Většinou jsou financovány z Šablon, tedy s časovým omezením. V započaté práci je však třeba pokračovat, ve třídě dojde k postupné spolupráci pedagoga s asistentem, vytvoří se tým, který však nemá zajištěné pokračování. Zrovna tak je důležitý vztah asistent – dítě, kdy není vhodné kvůli nekontinuálnímu financování stále měnit asistenty. Důležitá je kvalita příchozích asistentů a vůbec jejich dostupnost na pracovním trhu, případně možnosti jejich dozdělování, sdílení dobré praxe atd.

Na větších školách velmi dobře fungují školní poradenské pracoviště – tým lidí zapojených do práce s integrovanými dětmi do metodické pomoci pro pedagogy a asistenty (školní psycholog, výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog).

Samozřejmým přínosem by v této oblasti pro možnost větší individualizace práce byl menší počet žáků ve třídě.

Pedagogové uvítají i v této oblasti dostatečné materiální zázemí a další možnosti v oblasti vzdělávání a sdílení dobré praxe. Především se jedná o další vzdělávání a dostatečnou nabídku kvalifikovaných asistentů.

Práci, která se dobře na školách rozběhla, stále znesnadňuje přebujelá administrativa v této oblasti. Bere čas, který by bylo vhodné lépe investovat do jiných aktivit.

Školy většinou rozdělují v oblasti inkluze práci s dětmi se SVP, s dětmi s jiným mateřským jazykem a s nadanými dětmi. I nadaným dětem se na řadě škol věnuje velká pozornost a je dobré je v tomto podporovat.

Mezi prioritami je otevřené klima školy, ke kterému patří především komunikace s rodiči, žáky, vnímání potřeb žáků s SVP. Dále je důležité začlenění žáka do kolektivu, odbourávají se bariéry. Pedagogové se rovněž naučily uzpůsobovat obsah vzdělávání potřebám žáků.

Předškolní vzdělávání

Školky se naučily přijímat všechny děti bez rozdílu a vybavily se kompenzačními pomůckami. Výuku dětí se SVP se snaží co nejvíce individualizovat. Bariérou pro větší individualizaci je nedostatek prostoru, kdy jsou potřeba klidové zóny apod. pro práci s těmito dětmi.

Nezbytnou podmínkou pro práci s dětmi se SVP je pomoc asistenta pedagoga. Tady se však MŠ stejně jako ZŠ potýkají s nedostatkem nabídky asistentů na trhu práce. Po získání pedagoga je důležité nastavit spolupráci ve třídě – pedagog – asistent. Využívání asistentů při práci v MŠ je vhodné mít podpořeno trvalým systémem financování asistentů.

Jednou z nejpodstatnějších věcí, které byly všemi zmiňovány, je komunikace, především pak komunikace s rodiči. Někdy se daří, jindy je problémová.

Specifickou skupinou dětí, u kterých je třeba uplatňovat individuální přístup a školky se s tímto ve velké míře potýkají, je práce s dětmi s jiným mateřským jazykem, následně pak komunikace s rodiči, kteří nemluví česky.

Tak jako základní školky, i mateřské se chtějí více zaměřit na identifikování nadaných dětí a práci s nimi.

Důležitá je včasná identifikace a rychlá diagnostika dětí, které potřebují individuální přístup. Následně pak je důležitá spolupráce s SPD a PPP, která dobře funguje.

Pedagogové a asistenti pedagoga mají zájem o další vzdělávání v této oblasti a sdílení dobré praxe.

Jednou z hlavních problémů, které jsou s inkluzí spojeny je velká administrativní zátěž a dále velký počet dětí ve třídě.

Priority pro nejbližší období byly zvoleny v tomto pořadí: komunikace s žáky, rodiči i pedagogy a rozvoj otevřeného klima školy, dále individualizace vzdělávání podle potřeb dětí a jako třetí priorita je schopnost školek přijmout všechny děti bez rozdílu.

Závěrečné zhodnocení tématu

Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami integrovaných do škol běžného vzdělávacího proudu stále roste. Vzdávající integrace žáků se SVP vyvolává současně potřebu vzdělávání pedagogických pracovníků a vznik nových nebo inovovaných metod a příležitostí ve vzdělávání. Realizované projekty pružně reagovaly na tuto potřebu vznikem nových výukových materiálů, metodik, pomůcek zaměřených právě na podporu žáků se SVP a současně došlo k rozvoji vzdělávání pedagogů. Do budoucna je potřeba vzdělávací aktivity dále rozvíjet a také se zaměřit na žáky nadané a na žáky s odlišným mateřským jazykem. Žáci s odlišným mateřským jazykem jsou aktuálním tématem současnosti - viz dokument APIV 2019-2020.

Ze získaných informací je zřejmé, že problematika inkluze je v hlavních strategických materiálech reflektována a je chápána jako poměrně důležitá. Problém spočívá v nejednotném pojetí, a to jak směrem k terminologickému vymezení (inkluze či integrace; handicapovaný, znevýhodněný), obsahovému pojetí, ale i v kontextu ucelenosti pojetí. Analyzované strategické materiály ukazují na nutnost řešit problematiku inkluze, ale je třeba, aby došlo ke sjednocení pojetí, jasnému vymezení a následně přípravě jednotného uceleného konceptu, jenž by obsahoval všechny složky, které se inkluze ve vzdělávání dotýkají.

Pracovní skupina doporučuje využívat více např. tzv. tandemovou výuku ve školách například učitel a učitel se speciální pedagogickým vzděláním - velikost třídy nebyla pocítována jako zátěžující. Případně akcentovat výměnu zkušeností společnou výukou zkušeného učitele a začínajícího učitele.

Je vhodné také řešit **mimoškolní nabídku** (kroužky, kurzy apod. pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami), protože se jejich nabídka ukazuje jako kritická

např. pro rodiče dětí s PAS (nejasnosti financování a neochota přijímat děti se SVP, nejasnosti kolem zodpovědnosti za zajištění vhodné podpory).

Podporu žáků s odlišným mateřským jazykem a zajištění je vhodné řešit v kontextu spolupráce diagnostických zařízení (SPC a PPP) a škol. Východiskem by mohla být analýza aktuálního stavu (počtu žáků s OMJ) a přehled o kulturně-jazykovém zázemí těchto dětí, o jaké žáky-cizince se může jednat třeba ve školách na území Města Olomouc a provázat aktivity v tomto směru i s ohledem na strategické dokumenty a plány týkající se migrace, zaměstnanosti na území města, včetně provázanosti s aktivitami Olomouckého kraje, UP v Olomouci (nárůst vědecko-výzkumných a dalších akademických pracovníků zezahraníčí a jejich rodin na území města s dlouhodobějším pobytem).

Bude nutné se i nadále zaměřit na další zlepšení bezbariérovosti škol, zvláště z dřívějších zásadavby, starších staveb apod.

Vítaná a žádoucí by byla návaznost na projekt IVOK případným dalším projektem či podporou realizace pozitivně evaluovaných aktivit IVOKu v rámci aktivit Města Olomouc a Olomouckého kraje. Další potřebou je rovněž využití lidských zdrojů z řad pozitivně evaluovaných lektorů pro workshopy v rámci MAP II cílené např. výchovné poradce.

S ohledem na výsledky diskusí pracovní skupiny pro rovné příležitosti se rovněž jeví jako žádoucí navázání bližší spolupráce v rámci identifikace, včasného zachytu a diagnosticko-terapeutické pomoci vývojové dyspraxie (také tzv. vývojové poruchy pohybové koordinace – DCD). V tomto směru bude iniciována spolupráce Pedagogické fakulty a FTK v Olomouci (tým prof. PaedDr. Rudolfa Psotty, Ph.D.) tak, aby byla v ČR dostupná standardizovaná baterie pro diagnostiku této poruchy efektivněji implementována do speciálněpedagogické, psychologické a případně logopedické diagnostiky a měla přímý dopad na rovné příležitosti. Neidentifikování poruchy a následné neposkytování nabídky adekvátní intervence ohrožuje jak výsledky vzdělávání žáků, tak jejich aktuální i budoucí osobní a profesní vývoj.

Žádoucí je propojit aktivity a zkušenosti pracovníků školských poradenských zařízení, kteří jsou současně kmenovými či externími pracovníky Ústavu speciálněpedagogických studií PdF UP v Olomouci, včetně etopedů a pracovníků zabývajících se logopedickou diagnostikou a intervencí a poruchami autistického spektra, včetně ABA terapie.

Doporučené opatření 1

Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

Téma vyžaduje zpracování opatření a naplňování takových aktivit, které budou následně podkladem pro upřesnění krajských akčních plánů. Zájem jednotlivých škol celého území o podporu těchto témat formou spolupráce se středními školami a dalšími aktéry bude zmapován a informace budou předávány realizačnímu týmu KAP k využití při přípravě projektů typu partnerství a sítě na území krajů. Smysl pro podnikavost, iniciativu a kreativitu by měl být rozvíjen a podněcován již od útlého věku. Je třeba, aby byly děti motivovány k převádění myšlenek a nápadů do praxe. Pro jejich další vývoj a rozvoj je důležité umět čelit rizikům, uvědomovat si je, pracovat s nimi. Měly by být podporovány v rozvoji schopnosti plánovat, vyhodnocovat, obhajovat své myšlenky a nápady v týmu, měly by být

schopné řešit problémy. Veškeré tyto získané kompetence uplatní v budoucím pracovním a profesním životě. S tématem podpory podnikavosti a iniciativy dětí a žáků úzce souvisí kariérové poradenství v základních školách.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

▪ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020

Jedním z témat uváděných ve strategii je Vzdělávání pro udržitelný rozvoj. Vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR) nepředstavuje jednu specifickou oblast vzdělávání, ale průřezový princip, který je naplňován napříč vzděláváním. VUR se vyznačuje svými typickými obsahy, principy, metodami a prostředky a zaměřuje se zejména na tyto cíle:

- pochopení propojenosti a vzájemné souvislosti ekonomických, sociálních a environmentálních hledisek rozvoje na všech úrovních,
- vnímání udržitelného rozvoje jako celostního a systémového přístupu, který směřuje k ekonomicky prosperující společnosti a respektuje sociální a environmentální souvislosti a limity,
- rozvoj kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) pro demokratické a svobodné rozhodování ve vlastním i veřejném zájmu v souladu s právem a s principy udržitelného rozvoje.

Jedním z hlavních prostředků pro realizaci a podporu VUR je zajištění dostatečné nabídky vzdělávacích programů v rámci formálního i neformálního vzdělávání. Pod tyto programy spadají i programy DVPP, případně jiné formy dlouhodobé podpory pedagogických pracovníků při realizaci VUR. Mezi hlavní úkoly pro následující období patří také začlenění principů a tematických obsahů VUR do kurikulárních dokumentů na všech úrovních vzdělávací soustavy, podpora propojení teoretické výuky s praktickými činnostmi na školách.

▪ Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2016

Dlouhodobý záměr je základní strategický dokument Olomouckého kraje stanovující základní směry rozvoje v oblasti vzdělávání. Témata cílená na podnikavost a kreativitu nejsou konkrétně specifikována, nicméně průřezově jsou souvislosti s tematikou:

Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2016–2020, např.:

- Podporovat spolupráci škol a zaměstnavatelů (např. workshopy, kulaté stoly, zapojení odborníků z praxe do výuky, stáže pedagogů ve firmách aj.). – str. 36–37

Olomoucký kraj se v oblasti podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměří především na:

- studium zaměřené na zvýšení odborných (včetně ICT, finanční gramotnosti) a manažerských dovedností vedení škol;
- zvyšování kompetencí učitelů v pedagogicko-psychologické práci;
- zpřístupnění DVPP malotřídním školám. – str. 52–53

▪ **Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2015–2020**

Tímto dokumentem jsou definovány strategické cíle, které povedou k modernizaci prostředí mateřských a základních škol, inovaci vzdělávacích programů a rozvoji a obnově učebních pomůcek v souladu s moderními prvky výuky. Navržená opatření přispějí k modernizaci prostředí mateřských a základních škol, k vytvoření a rozvíjení příznivého školního klimatu, modernizaci výuky, širšímu využití informačních a komunikačních technologií ve výuce i při zájmové činnosti a to vše dohromady přispěje ke komplexnějšímu naplňování individuálních potřeb dětí. V rámci oblasti rozvoje školství – Investičního rozvoje – souvisí s tématem podnikavosti a podpory kreativity:

Cíl 3 Zlepšení parametrů vzdělávací soustavy ZŠ zaměřené na polytechnické a přírodovědné vzdělávání

Na základních školách se od roku 1990 téměř zcela vytratilo dílenské vyučování jako základní kámen přípravy žáků pro studium na středních odborných učilištích. Také odborné učebny, jako jsou učebny fyziky, chemie a přírodopisu, jsou již zastaralé a ne zcela v souladu s novými poznatky přírodovědných oborů. Záměrem tohoto cíle je tedy podpora polytechnického a přírodovědného vzdělávání a zvýšení zájmu dětí a žáků o studium těchto oborů a také po letech opět zvýšení zájmu o studium tradičních. Již v mateřských a základních školách je proto potřeba podporovat zájem o technické obory, podporovat rozvoj kreativity, manuální zručnosti a touhu tvořit. Touhu tvořit používáním jednoduchých nástrojů, tradičních i méně známých materiálů a zájmem o způsoby jejich zpracování. Přírodovědné obory zase přispívají k lepšímu pochopení přírodních jevů a úkazů a formování žádoucího vztahu k životnímu prostředí. To však nelze pouhou znalostí faktů, ale zejména prožitkem. Statutární město Olomouc bude v plánovaném období podporovat vznik a dovybavení odborných učeben, které pomáhají rozvíjet zručnost dětí a vztah k technickým dovednostem. Při podpoře polytechnického vzdělávání bude pokračovat ve spolupráci s Okresní a Krajskou hospodářskou komorou a s regionálními zaměstnavateli.

V rámci oblasti rozvoje školství – Rozvoj vzdělávání – se tématu podnikavosti a podpory kreativity a iniciativy dotýká také:

Cíl 6 Podpora škol v oblasti školního psychologa a školního pedagoga

Další oblastí podpory škol je zaměstnání školního psychologa nebo školního speciálního pedagoga. Zkušenosti ze škol, které již pracovníky s těmito kvalifikacemi zaměstnávají, podporují potřebu jejich přítomnosti ve škole. Vzniklé situace řeší ihned, neboť odklad řešení bývá ke škodě všech zúčastněných stran. Práce školního psychologa spočívá především v depistáži rizikového chování a poskytování poradenství žákům, řešení osobních problémů žáků a pedagogů a také rodičů, v poskytování kariérního poradenství, depistáži specifických poruch učení a nadaných dětí.

Cíl 8 Komunitní škola

Komunitní školy mají společný základ sdílených hodnot. Vyznačují se vzájemnou péčí, důvěrou a týmovou prací. Mají efektivní vnitřní komunikaci, utvářejí vlastní identitu a jsou otevřené budoucnosti. Komunitní škola spolupracuje s přirozenými komunitami svého okolí. Přirozenými komunitami jsou: muži, ženy, rodiny s dětmi, rodiče, prarodiče, děti předškolního věku, děti školního věku, studenti, zaměstnaní, lidé s handicapem, starousedlíci atd. Komunitní vzdělávání je vzdělávací a výchovná koncepce. Dokument,

plán přeměny, je živým dokumentem, se kterým se pracuje a který rozpracovává sdílené představy rozvoje školy. Důležitými aspekty fungování komunitní školy jsou: vyhledávání partnerů, aktivity školy zapadají do její celkové koncepce, propagace, mapování potřeb, hodnocení aktivit a především aktivity přinášející radost všem zainteresovaným.

V rámci oblasti rozvoje školství – Služby školám – je možné podnikavost, kreativitu a iniciativu podněcovat v rámci spolupráce dle:

Cíl 9 Spolupráce s jinými subjekty

Škola jako instituce by neměla fungovat izolovaně, měla by být otevřená spolupráci: být informačním a vzdělávacím centrem v lokalitě, ve které se nachází, nabízet prostor k volnočasovým aktivitám žákům i veřejnosti, neuzavírat se informacím. Školy se většinou soustřeďují na formální komunikaci a spolupráci především s rodiči a je málo prostoru na neformální setkávání a aktivní komunikaci s rodiči, veřejností, jinými organizacemi, společnostmi, místními a regionálními institucemi apod. Efektivní partnerství může být velkým přínosem jak pro školu, tak pro partnery a také pro lokalitu, ve které se nachází.

▪ Strategický plán rozvoje města Olomouce

Problémové oblasti:

- nedostatečné vybavení MŠ a ZŠ ve vazbě na technické obory
- nedostatečné vybavení ZŠ pomůckami pro vzdělávání
- absence dílenského vyučování
- relativně nízká efektivita spolupráce školy a zaměstnavatelů
- nízký zájem a motivace žáků, studentů a rodičů o technicky orientované obory

Závěr: Výstupy vzdělávacího systému neodpovídají potřebám trhu práce

Návrhová část:

I. Pilíř – Konkurenceschopná a kreativní Olomouc

Pro oblast vzdělávání:

Infrastruktura školství

- Podpora investičních projektů do infrastruktury mateřských a základních škol, zaměřením se na vybavení odborných učeben a modernizaci tělocvičen a školních hřišť.

Kvalita výuky včetně kariérového poradenství

- Aktivní podpora oborů a forem studia s ohledem na potřeby trhu práce, zavedení polytechnické výuky a zasazení se o vznik kroužků s polytechnickou tematikou
- Neustálé zvyšování kvality vzdělávání včetně využívání moderních technologií a vzdělávání v oblasti přírodních věd.
- Podpora prvků projektové výuky se zaměřením na oblast kultury a kreativity.
- Podpora kariérového poradenství a rozvoj kompetencí žáků k podnikavosti, iniciativě a kreativě.

Realizované aktivity a projekty

- Rozvoj podnikatelských znalostí, schopností a dovedností žáků, Univerzita Palackého v Olomouci, CZ.1.07/1.1.00/54.0013
- Rozvoj podnikatelských dovedností žáků, Univerzita Palackého v Olomouci, CZ.1.07/1.1.26/03.0011.
- Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení, včetně pracovníků mateřských škol v Olomouckém kraji, Univerzita Palackého v Olomouci, CZ.1.07/1.3.45/01.0024
- Individuální excelenci studentů k úspěšné podnikavosti aneb „Game4Business“ AHRA – Human Resource Agency, s.r.o., CZ.1.07/1.1.00/54.0063
- Education for Business, EUFORALL o.s., CZ.1.07/1.1.00/54.0056

V kraji a jeho bližším okolí bylo realizováno 10 projektů financovaných dotýkajících se sledované problematiky. Část z nich (3) byla věnována kariérovému poradenství, zaměřena byla především na osmé a deváté ročníky ZŠ nebo pro víceletá gymnázia. Druhou oblastí, kterou řešily projekty (4), byla problematika minifirem (minipodniků) či podnikatelských kroužků. Cílem bylo naučit žáky základní dovednosti potřebné pro podnikání. Ve všech projektech se pracovalo se žáky ZŠ, v některých i se žáky SŠ. Třetí oblastí, kterou projekty rozvíjely, je problematika evaluace vzdělávání, tou se zabývaly dva projekty. Posledním problémem byla problematika vzdělávání pedagogů, rozpracovávaná dvěma projekty. V současné době některé školy posilují pozici kariérových poradců i pomocí Šablon.

Ad 1 kariérové poradenství

Ve dvou případech vznikly na škole poradenská centra. Zde působil speciální pedagog, popřípadě školní psycholog. Vznikl samostatný předmět. Žáci besedovali s odborníky z praxe, chodili na exkurze, vznikly webové stránky. Škola pořádala dvě burzy středních škol. V rámci jiného projektu vznikaly pracovní listy, s nimiž žáci dlouhodobě pracovali, zakládali si je do svého pracovního portfolia. Pro následovníky je i k dispozici metodika.

Ad 2 minifirmy nebo podnikatelské kroužky

Žáci si prakticky vyzkoušeli: vymýšlení podnikatelského záměru, jeho výrobu, marketingové činnosti, prezentační dovednosti a závěrečnou prezentaci firmy a prodej výrobků za fiktivní peníze (inovační koruny) na společném veletrhu škol. V průběhu realizace kroužků žáci konzultovali jednotlivé kroky s mentory i podnikateli. Pedagogové prošli vzděláváním, aby dokázali studenty motivovat k pozitivnímu vztahu k podnikání, k sebedůvěře a podnikatelské etice. Závěrem projektů probíhaly přehlídky, prezentace nebo evaluace získaných dovedností.

Ad 3 evaluace vzdělávání

Vznikl testovací nástroj zaměřený na podnikatelské kompetence žáků a metodika jeho využití. Další projekt se zabýval efektivním evaluačním systémem. Testovali jej ve vybraných základních školách okresu Jeseník a jeho prostřednictvím došli k poznání slabých míst vzdělávacího procesu. Tyto evaluace a řízení kvality vedly k zavádění systémů rozvoje vzdělávacích dokumentů, které zkvalitní jejich náplně směrem k rozšíření kompetenčních dovedností u žáků základních škol. Projekt vytvářel jasnou spojitost mezi trhem práce a základní školou.

Ad 4 Vzdělávání pedagogů

Proběhlo školení pedagogů, kteří se podíleli na vedení zájmových kroužků. Vznikly videomateriály, byl vytvořen web s informacemi, proběhly informační semináře, workshopy,

trénink pedagogů, evaluace školení. Jeden z univerzitních projektů nabízel další vzdělávání pedagogů, ale sledované problematiky se dotýkal pouze okrajově.

Řešiteli proběhlých projektů byla ve třech případech vysoká škola, ve třech případech soukromá firma, v jednom případě soukromá škola, dvě školy základní a jednou město. Tedy ve třech případech (ZŠ a soukromá škola) byl dopad projektu pouze lokální. V případě projektu města se projekt týkal menší skupiny škol, jako i dva další soukromé projekty. Projekty univerzity a jedné ze soukromých firem pak byly zaměřeny na velké skupiny uživatelů, často i v jiných krajích.

Příklady dobré praxe

- Podpora technického a přírodovědného vzdělávání v Olomouckém kraji, Olomoucký kraj, CZ.1.07/1.1.00/44.0009: Cíl projektu: Investiční a metodická podpora přírodovědného a technického vzdělávání na středních a základních školách Olomouckého kraje. Program projektu: Základním nástrojem je rozšíření možností volnočasových aktivit pro žáky SŠ a ZŠ, dále vzniknuvší programy vzájemného učení a sdílení odborných učeben SŠ pro povinnou výuku ZŠ. V rámci projektu vznikla i komplexní databáze elektronických výukových materiálů pro příslušné obory, které budou navíc reflektovat nově vybudovaná či inovovaná regionální centra vzdělávání. Neméně důležitou součástí projektu je také spolupráce se zástupci zaměstnavatelů v rámci komunitního rozvoje, ale také s akademickou sférou. Pro kariérové poradenství má význam dílčí část projektu, která pokračuje i po jeho ukončení. Žáci základních škol jezdí v doprovodu učitele ZŠ tři roky na kroužky rukodělných prací do dílen Sigmundovy střední školy strojírenské v Lutíně. Tam pod vedením učitelů odborného výcviku vyrábějí pomocí nástrojů a strojů různé výrobky z kovů nebo plastů. Naučili se základům práce s kovovými materiály, základům čtení výkresů, základům měření. Někteří z nich se vracejí na SŠ jako žáci. Ti ostatní získají představu o specifice práce strojaře. Navíc může účast na takovémto kroužku suplovat neexistenci školní dílny nebo její nedostatečnou vybavenost.
- Rozvoj podnikatelských znalostí, schopností a dovedností žáků, Univerzita Palackého Olomouc, CZ.1.07/1.1.00/54.0013: na 6 základních školách zapojených do tohoto projektu byl v průběhu 1 pololetí zrealizován za konzultace zástupců z řad podnikatelů podnikatelský kroužek simulující průběh reálného minipodniku a zároveň proběhlo jednorázové pilotní otestování žáků 7. tříd pro oblast podnikatelských kompetencí pomocí testovacího nástroje, který byl v rámci projektu vytvořen. Na 2 středních školách zapojených do projektu byl v průběhu jednoho školního roku (od září 2014 do června 2015) zrealizován studentský minipodnik (1–2 na jedné SŠ), do kterého se zapojilo min. 10 studentů na dané škole. Na konci projektu proběhl reálný veletrh výrobků a služeb žákovských a studentských minifirem na Výstavišti Flora, kde žáci prodávali své výrobky návštěvníkům za fiktivní peníze.
- Podpora podnikavosti, kreativita žáků ZŠ a SŠ v Olomouckém kraji, BEA centrum práce a podnikání pro Olomoucký kraj o.p.s (BEACPP4OK): Cíle projektu: podpora hospodářského rozvoje Olomouckého kraje, příprava mladých lidí pro aktivní žití, podnikání a úspěch v tržní ekonomice, budování vztahu k regionu. Program projektu: 1) Přenos znalostí a zkušeností z praxe do škol (workshopy odborníků pro žáky ZŠ a SŠ,

oblast managementu, PR a marketingu, ICT, oblast rozvoje osobnosti...), 2) Inspirace nastupující generace osobnostními a podnikatelskými příběhy (přednášky a setkávání s osobnostmi), 3) Podpora žáků v rozvoji iniciativy a talentu (kurzy, zájmové kroužky, podpora soutěží), 4) Využití digitálních technologií (realizace webinářů a online přenosů přednášek s interaktivním zapojením online sledujících, možnost zapojení škol z celého regionu, bez nutnosti cestování lektorů, přednášejících a žáků), 5) Rozvoj vzdělávacích aktivit v oblasti managementu, PR a marketingu, ICT pro cílovou skupinu – pedagogové a management škol, 6) Aktivní ovlivňování struktury a rozsahu projektu vedením škol. Dlouhodobě udržitelný a rozvíjející se projekt pružně reagující na potřeby škol, bez zatížení pedagogů a škol.

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT

Školy plánují v roce 2016–2018 zejména tyto aktivity:

1. Škola rozvíjí finanční gramotnost žáků (učí je znát hodnotu peněz, pracovat s úsporami, spravovat záležitosti, znát rizika) – 76,5 %.
2. Učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.) – 67,6 %.
3. Škola učí žáky myslet kriticky, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů (např. projektové dny; při výuce jsou zařazeny úlohy s vícevariantním i neexistujícím řešením atp.) – 64,7 %.

Překážky v oblasti podpory:

1. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku – 67,6 %
2. Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami – 67,6 %
3. Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity – 47,1 %

Nejvýznamnější překážka v oblasti podpory:

Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku činí 35,3 %.

Agregovaná data Popis potřeb škol

Základní školy

Pro rozvoj podnikavosti, kreativity a iniciativy na školách nejvíce využívají zapojení žáků do akcí školy a při projektové výuce či projektovém dni. Hodně žádaná je i spolupráce s podnikateli, firmami, středními školami v oblasti exkurzí, besed. Velkým tématem na školách je finanční gramotnost a učení kritickému myšlení. Tomu odpovídají také priority pro nejbližší období.

Školy mají úspěchy především v různých soutěžích. Téma kreativity se prolíná i do zájmové činnosti, kdy na školách fungují kroužky, většinou výtvarné.

Základem pro rozvoj této oblasti je materiální zázemí a vhodná podpora ve formě dalšího vzdělávání, sdílení dobré praxe, metodických materiálů a kontaktů na subjekty, které jsou ochotné spolupracovat.

Mateřské školy

Rozvoj této oblasti probíhá většinou v každodenních činnostech dětí. Nejběžnější je jakákoli ruční tvorba. Mateřské školy kladou důraz na prezentaci prací žáků (výstavy, soutěže, pro rodiče....). Doprovodnými aktivitami rozvoj kritického myšlení, komunikace dětí atd. Oblíbené jsou také projektové dny, kde se všechny kompetence dají propojit.

Pedagogové kladou důraz na neustálé vzdělávání, sdílení dobré praxe, inspirace. Dobrý námětem pro rozvoj v této oblasti je návštěvy zajímavých lidí či exkurze. Dají se realizovat již v předškolním věku, jak zkušenosti některých MŠ ukazují. Důležitá v této oblasti je i spolupráce s rodiči, jejich zapojení do odpoledních aktivit, kdy dochází k větší motivaci dětí.

Priority na další období jsou v této oblasti orientovány na vzdělávání a širokou nabídku možností seberealizace dětí.

Závěrečné zhodnocení tématu

Výchova k podnikavosti, kreativitě a iniciativě není dosud v rámci základního školství konkrétně specifikována a zakotvena. Přesto je důležité a potřebné pěstovat u žáků již na základních školách potřebné znalosti a dovednosti, na které budou moci navázat v rámci svých středoškolských studií nebo je dále úspěšně rozvíjet v rámci své budoucí podnikatelské aktivity. Neméně důležitý je důraz na rozvoj potřebných rysů osobnosti, které žákům po ukončení studií usnadní vstup do pracovní praxe a na trh práce, jako je komunikativnost, vytrvalost, odolnost, houževnatost, schopnost pracovat v týmu. Na úrovni základního školství je tedy v první fázi potřebné definovat oblast výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě, stanovit učební výstupy a zvolit vhodné výchovně-vzdělávací metody. Dále je potřebná úprava školních vzdělávacích programů a vytvoření aktivit v rámci neformálního vzdělávání, které umožní žákům dostatek prostoru a času pro praktické aktivity a individualizovaný přístup pedagoga. Proto bude potřebné rovněž proškolení pedagogické pracovníky základních škol a pedagogy volného času tak, aby dokázali s žáky systematicky a dlouhodobě pracovat a podporovat potřebný rozvoj kompetencí.

Doporučené opatření 2

Rozvoj kompetencí dětí a žáků v oblasti polytechnického vzdělávání vč. EVVO

Již v mateřských a základních školách je potřeba podporovat zájem o technické obory, podporovat rozvoj kreativity, manuální zručnosti a touhu tvořit. Touhu tvořit prostřednictvím používání jednoduchých nástrojů, tradičních i méně známých materiálů a zájmem o způsoby jejich zpracování. Propojení polytechnického vzdělávání s přírodovědnými obory přispívá k lepšímu pochopení přírodních jevů a úkazů a formování žádoucího vztahu

k životnímu prostředí. To však nelze pouhou znalostí faktů, ale zejména prožitkem. V ORP Olomouc přetrvává dlouhodobý zájem škol také o EVVO. V certifikovaném středisku Sluňákov je každoročně realizováno široké spektrum aktivit, kterých se v roce 2015 zúčastnilo více než 40 000 účastníků (např. na festivalu Ekologické dny Olomouc, který patří k největším veřejným akcím tohoto typu v ČR, seminářích a exkurzích pro pedagogické pracovníky či na pobytových či denních programech EVVO).

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

Rozvoj polytechnického vzdělávání je zakotven v těchto dokumentech a strategických plánech:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020
- Strategický plán rozvoje města Olomouce
- Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2015–2020
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje
- Strategie ITI olomoucké aglomerace – integrované územní investice 2015

Rozvoj polytechnického vzdělávání je zakotven v **Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020** s důrazem na rozvoj digitálních technologií s cílem upravit RVP.

Strategický plán rozvoje města Olomouce definuje problém v této oblasti v nedostatečném **vybavení MŠ a ZŠ ve vazbě na technické obory a vybavení pomůckami pro vzdělávání, téměř absenci dílenského vyučování. Řešení vidí v** podpoře investičních projektů do infrastruktury mateřských a základních škol, zaměřením se na vybavení odborných učeben, v aktivní podpoře oborů a forem studia s ohledem na potřeby trhu práce, zavedení **polytechnické výuky** a zasazení se o vznik **kroužků s polytechnickou tematikou**, neustálé zvyšování kvality vzdělávání včetně využívání **moderních technologií** a vzdělávání v oblasti **přírodních věd**, zaměřením se na **environmentální výchovu**, vzdělávání a osvětu

Problematikou polytechnického vzdělávání se zabývá **Koncepce rozvoje školství statutárního města Olomouce na období 2015–2020**. Statutární město Olomouc bude v plánovaném období podporovat vznik a dovybavení odborných učeben, které pomáhají rozvíjet zručnost dětí a vztah k technickým dovednostem. Zřizovatel bude podporovat rozvoj spolupráce základních škol s Centrem polytechnické výchovy Olomouckého regionu. Při podpoře polytechnického vzdělávání bude pokračovat ve spolupráci s Okresní a Krajskou hospodářskou komorou a s regionálními zaměstnavateli. V rámci této spolupráce bude zřizovatel zajišťovat propagaci akcí organizovaných na podporu polytechnického vzdělávání, bude se spolupodílet na organizaci pracovních setkání výchovných poradců škol a dle zájmů zaměstnavatelů bude propagovat ve školách akce zaměřené na žáky 8. a 9. tříd ZŠ a na jejich rodiče. Při realizaci plánovaných aktivit město předpokládá spolufinancování z prostředků EU, z IROP.

Podpora polytechnického vzdělávání je také zakotvena v **Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje**. Olomoucký kraj bude podporovat spolupráci škol s odborníky z praxe, technické a přírodovědné odborné vzdělávání využíváním tzv. šablon.

Realizované aktivity a projekty

V minulých letech bylo v Olomouckém kraji realizováno 29 projektů se zaměřením na podporu polytechnického vzdělávání. Z toho v území ORP Olomouc bylo pouze 7 projektů. V jednom případě byla příjemcem dotace Univerzita Palackého v Olomouci, v jednom případě Dům dětí a mládeže Olomouc, v jednom případě statutární město Olomouc, ve třech případech základní školy a v jednom případě gymnázium. Realizované projekty se zaměřovaly na další vzdělávání pedagogických pracovníků (2×), tvorbu výukových materiálů se zaměřením na podporu polytechnického vzdělávání a pořízení vybavení (5×). Z uvedeného tedy vyplývá, že v následujícím období je možno se při čerpání dotací zaměřit na budování učeben a prostor a vybavení, které budou sloužit pro rozvoj polytechnického vzdělávání.

V rámci čerpání prostředků z OPVK převládaly aktivity, které jsou shrnuty v následující tabulce:

Identifikace projektu	Aktivity a dosah projektu	Hodnocení projektu
Kurzy ICT ve výuce pro pedagogické pracovníky CZ.1.07/1.3.00/14.0011 Univerzita Palackého v Olomouci	Cílem projektu bylo vytvoření a realizace 9 akreditovaných kurzů zaměřených na rozvoj ICT kompetencí pedagogických pracovníků. Cílovou skupinu tvořilo 225 pedagogických pracovníků ZŠ a SŠ Olomouckého a Moravskoslezského kraje.	Vytvořením 9 nových akreditovaných modulů zaměřených na ICT vzdělávání v rámci realizovaného projektu došlo k výrazné inovaci činnosti Odboru ICT vzdělávání. Pozitivní dopad projektu – narostl počet odborně vzdělaných pedagogů v oblasti ICT.
IQ park Olomouc CZ.1.07/1.1.26/01.0053 Dům dětí a mládeže Olomouc	Smyslem projektu byla praktická činnost na vybavených odborných pracovištích DDM Olomouc, která navštěvovaly školní kolektivy a pod vedením specialistů IQ Parku si zkoušely různé pokusy z oblasti přírodních věd s cílem podívat se na přírodní vědy ze zábavnější stránky, než znají z výuky.	Během projektu byly vytvořeny pracovní listy, které sloužily jako podklad pro práci na odborných pracovištích, následně byly vytvářeny animace a videa, které jsou prostřednictvím webové aplikace i po skončení projektu k dispozici žákům i učitelům s cílem využívat tyto materiály a zatraktivnit tak výuku přírodních věd na školách. Celkem bylo podpořeno 1234 žáků a 84 pracovníků v dalším vzdělávání. Vytvořeno bylo 10 sad materiálů.
Dejme šanci přírodě – Interaktivní výuka	Cílem projektu bylo zlepšování podmínek pro	V rámci projektu byla do každé zapojené školy pořízena jedna počítačová učebna

přírodovědných předmětů na ZŠ CZ.1.07/1.1.04/02.0114 Statutární město Olomouc	aktivní využívání moderních ICT žáky a pedagogy, tvorba a zavádění interaktivních výukových materiálů do výuky přírodovědných předmětů s průřezovým tématem environmentální výchovy.	a jedna interaktivní učebna. Projekt podpořil zájem o technické obory, do budoucna si ale pořízená technika vyžádá náklady na údržbu, obnovu a pořízování licencí.
CZ.1.07/1.3.45/02.0027 Rozvoj profesních kompetencí učitelů fyziky základních a středních škol v Olomouckém kraji II Slovanské gymnázium Olomouc	Cílem projektu bylo vzdělávání učitelů fyziky pro získání schopností a dovedností využívat aktivizující metody, moderní pomůcky, netradiční organizační formy výuky s ohledem na použití informačních technologií a na environmentální výchovu.	V rámci projektu byly realizovány následující vzdělávací programy: 1. Kreativita 2. Projektování výuky. Učitelé učitelům 3. Užití informačních technologií ve výuce fyziky 4. Aspekty environmentální výchovy ve vyučování fyzice 5. Nové poznatky ve fyzice a jejich implementace do výuky a školních vzdělávacích plánů 6. Mezipředmětové vztahy – fyzika – biologie – chemie Vzhledem k zaměření školy (gymnázium) je polytechnická výchova dotčena jen okrajově.

Příklady dobré praxe

- **EVVO – Sluňákov**
Sluňákov je obecně prospěšná společnost. Statutární město Olomouc založilo tuto svou o.p.s. v roce 2007 na základě velice úspěšné činnosti v oblasti environmentálního vzdělávání, kterou vykonával od roku 1992 Odbor životního prostředí Magistrátu města Olomouce (oddělení ekologické výchovy) ve velmi úzké spolupráci s občanským sdružením Sluňákov. Sluňákov v roce 2015 zorganizoval široké spektrum aktivit pro veřejnost i školy, kterých se zúčastnilo více než 40 000 účastníků, z toho nejdůležitější: DPLP a jeho akce navštívilo 4171 návštěvníků (informační centrum, odhad veřejnosti otevřeného areálu DPLP je 10 000), festival Ekologické dny Olomouc 2015 navštívilo 28 461 účastníků, 8 Ekologických večerů pro veřejnost se zúčastnilo 384 účastníků, 41 seminářů a exkurzí pro pedagogické pracovníky se zúčastnilo celkem 722 účastníků, 31 pobytových programů EVVO pro školy se zúčastnilo 887 žáků, 346 denních programů EVVO pro školy se zúčastnilo 6296 žáků.
- *MŠ Tomkova (SŠ, ZŠ a MŠ prof. V. Vejvodského Olomouc) - Realizace lokálních sítí mateřských škol v gramotnostech (polytechnické vzdělávání)*

Tento projekt z OPVVV je zaměřen na zvýšení kvality předškolního vzdělávání na základě spolupráce MŠ a organizací zahrnujících cílovou skupinu a profesního rozvoje učitelů MŠ v oblasti polytechnického vzdělávání vedoucím k usnadnění přechodu dětí na ZŠ.

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT

Ve většině hodnocených oblastí u základních škol došlo k mírnému procentnímu zlepšení, ve dvou oblastech, které však nebyli prioritní, došlo dokonce ke zhoršení posouzení stavu. Nejslabší oblastí v rámci podpory polytechnického vzdělávání je probíhání výuky vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – 1,17 bodu, dále škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. ve spolupráci s MŠ) – 1,83 bodu a existence pravidelných kroužků, dílen na škole či jiných mimoškolních aktivit na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání – 1,91 bodu.

Celkově je stav podpory polytechnického vzdělávání na začátku realizace a bylo by dobré tyto aktivity i v rámci MAP II více podpořit.

U mateřských škol v oblasti existence osoby zodpovědné za rozvoj polytechnického vzdělávání došlo k největšímu nárůstu zlepšení ze všech oblastí – o 0,58 bodu. Ve všech ostatní oblastech také docházelo ke zlepšení.

Nejslabší oblastí v rámci podpory polytechnického vzdělávání je, že ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům – 2,35 bodu a využívání informačních a komunikačních technologií v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání – 2,45 bodu.

Je pozitivní, že ve všech oblastech z průběžných výsledků šetření mírně přesahujeme celorepublikový průměr.

Agregovaná data Popis potřeb škol

Základní školy

Oblast polytechniky se vyznačuje těmito základními znaky:

- zázemí pro výuku (odborné učebny, dílny, venkovní učebny, pozemky ...)
- materiál (nářadí, materiál včetně elektromateriálu, stavebnic, robotů atd.)
- spolupráce s firmami a středními školami
- vzdělávání včetně sdílení dobré praxe, metodických materiálů

Všechny zmíněné znaky jsou ve školách v různé míře realizovány a zároveň se školy v různé míře chtějí v těchto oblastech zlepšovat a poskytovat lepší a kvalitnější nabídku, zázemí.

Díličí věci, které oblast provází je dostatek aprobovaných pedagogů, možnost asistentů pedagoga či práce v menších skupinách dětí.

Hlavní prioritou je právě dostatečné technické a materiální zabezpečení, dále prakticky pojatá výuka zaměřená na propojení s reálným životem a možnost neustálého vzdělávání pedagogů.

Mateřské školy

Školky v této pestré oblasti rozvoje jsou poměrně dosti aktivní. Zaměřují se na pěstelské práce, EVVO, pokusy a badatelství i práci s náradím či různými konstruktivními stavebnicemi. V poslední době došlo k zřízení různých koutků či dílniček, multifunkčních učeben či venkovních učeben.

Školky v této oblasti uvítají metodické materiály, praktické pomocníky a další vzdělávání. Potřeba jsou především finance na vybavení, případně na realizaci programů od externích firem či návštěvy a exkurze.

Priority v této oblasti směřují právě do vzdělávání, vybavení a zázemí pro rozvoj polytechniky, realizace této oblasti je ukotvena v rámcových vzdělávacích programech.

Závěrečné zhodnocení tématu

Zkušenosti z realizovaných projektů, analýza agregovaných dat z dotazníkového šetření a příklady dobré praxe jednoznačně ukazují na to, co školy v oblasti zavádění polytechnické výchovy potřebují a jakým způsobem ji chtějí realizovat. Jednou z cest je zavedení samostatného předmětu, ale to může narážet na problémy s plněním ŠVP a vynutit si jeho zásadní změny. Druhou z cest je zavedení polytechnické výchovy do předmětů, které se na škole vyučují, a zaměřit se více na mezipředmětové vztahy a na hledání souvislostí. Tato cesta je pro žáky určitě mnohem zajímavější. Další podporovanou oblastí by měla být mimoškolní výuka – zavádění kroužků a zájmových útvarů, které se budou specializovat na technické obory. Všechny tyto cesty vyžadují ale potřebné vybavení, které školám chybí, a také personální podporu, která rovněž není dostatečná. Nejedná se jen o získání nových lidských zdrojů, ale o vzdělávání těch stávajících. V následujícím období by tedy mělo být rozhodně podporováno další vzdělávání pedagogických pracovníků v této oblasti. Velmi účelnou se jeví spolupráce mezi středními školami s technickým zaměřením a základními školami. Projekty, které realizují tuto spolupráci, by měly být rovněž podporovány. Obtížná je mnohdy spolupráce s firmami, podnikateli a realizace exkurzí. Je třeba podpořit projekty, které budou orientovány tímto směrem.

Pro zajištění předávání aktuálních poznatků v oblasti EVVO žákům ZŠ je nezbytná podpora dalšího vzdělávání pedagogů ZŠ, další příprava metodických a osvětových materiálů EVVO a podpora realizace tematických seminářů EVVO pro učitele a vychovatele. Proškolení učitelé budou schopni implementovat nová témata EVVO do stávajících ŠVP, a rozvíjet tak potřebné kompetence žáků, a to včetně žáků se specifickými potřebami.

Doporučení pracovní skupiny:

Pracovní skupina navrhuje funkční propojení polytechniky spolu s digitálními technologiemi. Důležité je podpořit zručnost u dětí.

Doporučené opatření 3

Kariérové poradenství v základních školách

Kariérové poradenství na základních školách se zaměřuje prostřednictvím kariérového vzdělávání a nabývání dovedností na řízení vlastní budoucí kariéry žáků, které je považováno za žádoucí výsledek. Na kariérovém poradenství ve školách se podílejí zejména výchovní poradci, školská poradenská zařízení, která poskytují zvláště pedagogicko-psychologickou pomoc při volbě vzdělávací dráhy, a informační a poradenská střediska, která se nacházejí na okresních kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR a poskytují především odbornou poradenskou pomoc při volbě a změně povolání. Kromě toho mohou žáci a studenti využívat řadu dostupných online zdrojů, zejména internetový portál vzniklý v rámci celonárodního projektu www.infoabsolvent.cz.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

Podpora kariérového poradenství je deklarována v dokumentu **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje** (2016) jakožto střednědobý záměr krajského vzdělávání na léta 2012–2016, který je realizován následujícími cíli: zajistit organizaci prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje; podílet se i nadále na vydávání Sborníku oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje; informovat veřejnost o podpoře Olomouckého kraje žákům učebních oborů požadovaných na trhu práce; podporovat provázání kariérového poradenství s potřebami trhu práce, primární pozornost věnovat spolupráci s kariérovými poradci 2. stupně ZŠ tak, aby měli skutečné informace o reálném pracovním prostředí. Dokument navrhuje pro oblast dalšího rozvoje kariérového poradenství následující směrem k základním školám nadále zajišťovat organizaci prezentační výstavy oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje a také organizovat setkání výchovných poradců základních škol OK a pravidelně alespoň 1× ročně informovat výchovné poradce o aktuální situaci na trhu práce, podmínkách přijímacího řízení atd.

V rámci **Strategie ITI Olomoucké aglomerace** (2016) byly definovány tyto potřeby v oblastech Olomouc, Přerov, Prostějov (které však kopírují podmínky v oblasti vzdělávání v rámci celého kraje), které zároveň definují nově vznikající potřeby i pro oblast poskytování kariérového poradenství:

- žáci středních a vyšších odborných škol v rámci Olomoucké aglomerace nejsou dostatečně podporováni a motivováni ke studiu na navazujících technických oborech, což má za následek nedostatek kvalifikované pracovní síly v technických a přírodovědných oborech;
- odborné kompetence absolventů jsou v současnosti na relativně nízké úrovni a v konečném důsledku neodpovídají požadavkům firem, uplatnitelnost žáků a studentů na trhu práce je tak snižována a absolventi základních, učňovských a středních škol jsou ve větší míře ohroženi nezaměstnaností;
- nízká míra podnikatelských kompetencí u absolventů VŠ, nesoulad oborové nabídky VŠ s potřebami trhu práce, absence VŠ technického směru.

Podle **Regionální inovační strategie Olomouckého kraje** (2011) je potřebné žáky a studenty seznamovat se skutečnou situací na trhu práce a ve vybraných oborech (podmínkami práce, odměňování, možností osobního rozvoje). Vedle osobní motivace dětí a jejich rodičů je tím také podpořeno snižování rozdílů mezi potřebami firem a výstupem ze systému vzdělávání. Navrhovaným nástrojem je propagace podnikavosti, kreativity a aktivity

dětí. Tuto úlohu by na školách měli částečně zastávat rovněž výchovní poradci v rámci kariérní výchovy.

Strategický plán rozvoje města Olomouce vrategický plán rozvoje města O podporu **kariérového poradenství** a rozvoj kompetencí žáků k **podnikavosti, iniciativě a kreativě**.

Příklady dobré praxe

Olomoucký kraj (OK) také každoročně pořádá prezentační výstavu oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje SCHOLARIS a společně s úřadem práce se podílí na vydání a distribuci atlasů školství s přehledem oborů vzdělání středních škol., Základním školám také poskytuje propagační materiál, kterým podporuje zájem o učební obory požadované na trhu práce. Další významnou aktivitou je Burza práce a vzdělávání, kterou pořádají regionální autority (Olomoucký kraj, krajská pobočka Úřadu práce ČR v Olomouci, Svaz průmyslu a dopravy ČR, Krajská hospodářská komora OK, zaměstnavatelé, střední školy, vyšší odborné školy, vysoké školy), na níž mají žáci základních škol možnost získat kompletní informace z oblasti budoucí profesní volby.

Identifikace potřeb (agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT)

Dotazníkové šetření nebylo pro tuto oblast realizováno.

Agregovaná data Popis potřeb škol

Oblast kariérového poradenství se nezkoumala podrobněji. Z uvedených priorit vyplývá, že žáci jsou k výběru profese během školní docházky vedeni, mají možnost využít individuálního kariérového poradenství a je pro tuto oblast určen ve škole jeden pracovník.

Z uvedených nadefinovaných priorit nevyplyvá kvalita péče a možnosti časové dotace na tuto problematiku. Z poznámek jednotlivců vyplývají tyto podněty:

- zavést samostatnou pozici kariérového poradce (neřešit pomocí výchovného poradce)
- pomoci při identifikaci nadání/potenciálu každého žáky
- adresář SOU a firem v okolí, které mají zájem o spolupráce se ZŠ

Závěrečné zhodnocení tématu

Pro lepší uplatnění žáků na trhu práce je klíčový vhodný výběr střední školy. Proto aby mohla školská poradenská pracoviště v součinnosti s rodiči pomoci při výběru, musí mít kariérový poradce na školách aktuální informace o vývoji na trhu práce a vývoji ekonomiky. Je proto třeba vytvořit nové či inovovat stávající programy a kurzy celoživotního vzdělávání pro pedagogické pracovníky a připravit vhodné vzdělávací a metodické materiály. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření/nákup osvětových materiálů a další literatury. Je nutné zvážit také finanční podporu organizačních opatření ze strany vedení školy a zřizovatele ve smyslu navýšení (a dofinancování) potřebných dalších hodin práce kariérového poradenství tak, aby měl dostatek prostoru se v rámci své role výchovného poradce věnovat oblasti volby povolání žáků. Je potřebné vytvořit regionální síť

ve spolupráci s místními podnikateli, firmami a oborovými sdruženími. Nově vytvořená znalostní síť (ve spolupráci s úřadem práce a dalšími aktéry) by mohla mapovat situaci na trhu práce a mohla by být znalostní podporou pro kariérní poradce.

Volitelné opatření 1

Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

V současné době jsou téměř všechny školy připojeny k internetu, jsou vybaveny počítači, agenda je zpracovávána v elektronické podobě. Počty počítačů v mateřských školách se pomalu zvyšují, postupně se mateřské školy dovybavují interaktivními tabulemi. Pro adekvátní využívání ICT ve vzdělávacím procesu je potřebné dále zvyšovat kompetence pedagogických pracovníků a dětí. Vývoj ICT zařízení jde velmi rychle dopředu, a proto je bezpodmínečně nutné, aby na školách působili pedagogové, kteří mají dostatečné digitální kompetence a zařízení umějí ovládat a používají je ve výuce. Realizace projektů DVPP (vzdělávacích kurzů, školení, workshopů, ukázkových hodin) v oblasti informační gramotnosti povede k odstranění tohoto nedostatku. Je rovněž potřebné vybavit pedagogické pracovníky příslušnými technologiemi, aby je sami dokázali v dostatečné míře ovládat.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

Rozvoji digitálních kompetencí se na národní úrovni věnuje zejména **Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020** (2015). Jako hlavní směry intervence byly pro nadcházející období identifikovány tyto aktivity:

1. Zajistit nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům.
2. Zajistit podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků.
3. Zajistit podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů.
4. Zajistit budování a obnovu vzdělávací infrastruktury.
5. Podpořit inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků.
6. Zajistit systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy.
7. Zvýšit porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace technologií do vzdělávání.

Na regionální úrovni zdůrazňuje význam práce s informačními a komunikačními technologiemi zejména **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje** (2016). Bez znalostí z tohoto odvětví nelze dle dokumentu zajistit uplatnitelnost absolventů škol na trhu práce. Podmínkou rozvoje vzdělávání v těchto směrech je dostatek kvalitních pedagogických pracovníků. Podpora do těchto oblastí je tedy v Olomouckém kraji cílena na přípravu nových kvalifikovaných absolventů a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Významným úkolem je zlepšení vybavenosti škol moderními informačními a komunikačními technologiemi, s čímž souvisí i zajištění financování této oblasti.

Strategický plán rozvoje města Olomouce v návrhové části klade důraz na podporu neustálé zvyšování kvality vzdělávání včetně využívání **moderních technologií**

Realizované aktivity a projekty

Identifikace projektu	Aktivity a dosah projektu	Hodnocení projektu
Kurzy ICT ve výuce pro pedagogické pracovníky CZ.1.07/1.3.00/14.0011 Univerzita Palackého v Olomouci	Cílem projektu bylo vytvoření a realizace 9 akreditovaných kurzů zaměřených na rozvoj ICT kompetencí pedagogických pracovníků. Cílovou skupinu tvořilo 225 pedagogických pracovníků ZŠ a SŠ Olomouckého a Moravskoslezského kraje.	Vytvořením 9 nových akreditovaných modulů zaměřených na ICT vzdělávání v rámci realizovaného projektu došlo k výrazné inovaci činnosti Odboru ICT vzdělávání. Pozitivní dopad projektu – narostl počet odborně vzdělaných pedagogů v oblasti ICT.
IQ park Olomouc CZ.1.07/1.1.26/01.0053 Dům dětí a mládeže Olomouc	Smyslem projektu byla praktická činnost na vybavených odborných pracovištích DDM Olomouc, která navštěvovaly školní kolektivy a pod vedením specialistů IQ Parku si zkoušely různé pokusy z oblasti přírodních věd s cílem podívat se na přírodní vědy ze zábavnější stránky, než znají z výuky.	Během projektu byly vytvořeny pracovní listy, které sloužily jako podklad pro práci na odborných pracovištích, následně byly vytvářeny animace a videa, které jsou prostřednictvím webové aplikace i po skončení projektu k dispozici žákům i učitelům s cílem využívat tyto materiály a zatraktivnit tak výuku přírodních věd na školách. Celkem bylo podpořeno 1234 žáků a 84 pracovníků v dalším vzdělávání. Vytvořeno bylo 10 sad materiálů.

- **ZŠ Řezníčkova - MENTEP (MENToring Technology-Enhanced Teaching)**
MENTEP je významný evropský projekt zaměřený na rozvoj digitálních kompetencí učitelů, do něhož je zapojeno celkem 13 zemí v rámci programu Erasmus+. V rámci projektu se vytvoří a následně na vybraných školách ověří nástroj, který umožní učitelům zhodnotit své digitální kompetence a to, jak je dovedou využít ve výuce. Projekt MENTEP je financován Evropskou komisí z programu Erasmus+ a je koordinován evropským sdružením European Schoolnet (evropské sdružení podporující spolupráci škol v Evropě, zavádění inovativních výukových metod, zejména v oblasti matematiky a přírodních věd a začleňování digitálních technologií do výuky). V ČR projekt koordinuje Dům zahraniční spolupráce, příspěvková organizace MŠMT.

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT

Ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. Zlepšení však bylo většinou velmi malé, nejvýraznější zlepšení nastalo u oblasti využití ICT v terénu při projektových dnech atd.

Nejslabší oblastí v rámci podpory digitálních kompetencí je, že pedagogové využívají možností BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnit žáků využívat ve škole jejich vlastní technická zařízení) a že pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod.

Ve většině oblastí dosahujeme průměru či nadprůměru v ČR.

Agregovaná data Popis potřeb škol

Základní školy

Digitální kompetence pedagogických pracovníků zahrnují jejich profesní zapojení, používání digitálních zdrojů, samotnou výuku, digitální hodnocení, podporu žáků a podporu digitálních kompetencí žáků.

V podstatě všechny školy již vlastní interaktivní tabuli/tabule a pracují s nimi ve výuce. Výuka touto formou se stává natolik oblíbená, že téměř všechny školy požadují vybavení více nebo všech tříd interaktivními tabulemi, s čímž potřebují finančně pomoci. V některých školách se využívají i tablety (např. FZŠ Hájkova – nově ze Šablon 30 tabletů + proškolení učitelů na práci s tablety)

Na některých školách působí ICT koordinátor. ICT koordinátor sleduje novinky v oboru, pořádá a vyhledává vhodné semináře atd.)

Hodně škol již využívá elektronický informační systém, především elektronickou třídní knihu, případně žákovskou knížku. Nejčastěji v systému Bakalář.

Jasným problémem v této oblasti je skutečnost, že výpočetní technika na školách rychle zastarává a je třeba ji obměňovat. Takže i když jsou některé školy dobře vybaveny, i do budoucna budou potřeba neustálé investice v této oblasti. S využitím ICT ve výuce je spojena i potřeba nákupu a pravidelné obnovy výukových materiálů. Je to tedy oblast, která potřebuje neustálé investice tak, aby pro žáky bylo jejich využívání přínosné.

Řada škol se také zaměřuje nebo chce více zaměřit na E-bezpečnost.

Jako největší prioritu pro nejbližší období uvádí školy využívání ICT nejen při výuce informatiky, tj. zařazování ICT do výuky všech předmětů, druhou prioritou je rozvoj povědomí u žáků a případně i jejich rodičů o internetové bezpečnosti. Jako třetí prioritu vidí pedagogové v možnosti využití ICT techniky ve výuce přímo u žáků např. tablety.

Mateřské školy

Školky s výpočetní technikou se snaží pracovat, schopnost práce je někdy částečně spojena s věkem pedagogů. Jasným impulsem pro rozšíření práce v oblasti digitálních technologií bylo pořízování interaktivních tabulí do některých tříd. Práce s nimi se osvědčila, proto by školky chtěly toto vybavení včetně zajištění programů pro výuku dětí rozšířit. Žádané je další vzdělávání pedagogů v této oblasti. Některé školky se chtějí zlepšovat nebo se jim naopak podařilo zlepšit svou prezentaci na webu či sociálních sítích.

Závěrečné zhodnocení tématu

Schopnost rozlišit přínosy a rizika využívání digitálních technologií jak v osobní, tak ve společenské rovině je jedním ze základních předpokladů pro život v informační společnosti. Proto je nutné na tuto skutečnost reagovat – jednak modernizací stávajícího vybavení učeben a vybavení pomůckami. Také pedagogové musejí mít adekvátní digitální kompetence a musejí své znalosti vhodně předávat žákům, včetně upozornění na negativní jevy, které jsou s užíváním spojeny. Tímto způsobem bude docíleno otevření vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšení kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi, a to včetně žáků se speciálními potřebami, rozvíjení informatického myšlení dětí a rozvíjení oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků.

Doporučení pracovní skupiny:

Pracovní skupina navrhuje funkční propojení polytechniky spolu s digitálními technologiemi. Důležité je podpořit zručnost u dětí.

Volitelné opatření 2

Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

Cizí jazyk jako vzdělávací obor je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Žáci jsou vedeni k získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Osvojují si potřebné jazykové znalosti a dovednosti a aktivně je využívají ke komunikaci v cizím jazyce. Získávají schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty a porozumět přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí. Poznávají kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávají informace o zemích studovaného jazyka a pracují s nimi. Žáci jsou vedeni k pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, k respektu a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Vzdělávání v předmětu cizí jazyk se zaměřuje: k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku, k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů, k zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace, k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření, k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama, k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu – písemná i ústní, samostatná práce, vyhledávání informací, práce se slovníkem, hry, soutěže, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, příležitostné akce, dělení na skupiny v rámci ročníku.

Realizované aktivity a projekty

- Projekt ZŠ a MŠ Demlova, (CZ.1.07/1.1.00/56.1689) Podpora čtenářské gramotnosti a výuky jazyků: 40 žáků školy s doprovodem 5 pedagogů se zúčastnilo jazykově-vzdělávacího pobytu v zahraničí, konkrétně v Anglii. Žáci absolvovali jazykovou výuku v rozsahu 10 vyučovacích hodin za celý pobyt a seznámili se s významnými reáliemi příslušného místa.
- ZŠ Zeyerova zorganizovala jazykově vzdělávací pobyt v Irsku pro 25 žáků a 2 učitele s jazykovou výukou

I další školy se zúčastnily

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT

Ve všech hodnocených oblastech u základních škol došlo k mírnému procentnímu zlepšení. Zlepšení však bylo ve všech oblastech velmi malé, nejvýraznější zlepšení nastalo u oblasti rozvoje jazykové gramotnosti, která je obsahem výuky řady předmětů– zlepšení o 0,39 bodu. Tato oblast nepatřila mezi priority. Dále došlo ještě k výraznějšímu zlepšení v oblasti nákupu aktuálních učebnic a literatury a jejich využití v praxi - 0,34 a 0,3 bodu. Tyto dvě oblasti v minulém šetření patřily k prioritním oblastem.

Nejslabší oblastí v rámci podpory jazykového vzdělávání je spolupráce s rodilým mluvčím – 1,57 bodu, dále využití knihovny ve škole s cizojazyčnou literaturou – 1,65 bodu a škola vytváří dostatek příležitostí k využití jazykové gramotnosti (výměnné pobyty apod.) – 1,91 bodu.

Agregovaná data Popis potřeb škol

Základní školy

Školy kladou důraz na aktivní využívání jazyka, ať už možnosti komunikovat přímo v zahraničí (pobyty, stáže) nebo zapojováním rodilého mluvčího do výuky. Jednodušší formy pro aktivní používání jazyka je forma her, metoda CLIL, zařazováním konverzace, čtení cizojazyčné literatury a předávání informací o jiných kulturách. Hlavní bariérou v rozvoji této oblasti jsou finance (na rodilého mluvčího, na pobyty v zahraničí).

Na řadě škol již probíhá výuka angličtiny od první třídy, tam kde neprobíhá, tak většinou škola nabízí možnost navštěvovat kroužek angličtiny pro tuto věkovou kategorii.

Školy stále ještě potřebují pomoci vybudováním zázemí, především modernizace či zajištění moderní jazykové učebny a materiálové vybavení.

Priority v této oblasti byly poskládány následovně: rozvoj jazykových znalostí nejen u učitelů jazyka, předávání informací o jiných kulturách a spolupráce s rodilým mluvčím.

Mateřské školy

Většinou se realizuje v rámci zájmového vzdělávání a jde především o anglický jazyk. Někde se využívá rodilého mluvčího. Součástí je multikulturální výchova a práce. Často je s jazykovým vzděláváním spojována logopedická péče, je to základ pro rozvoj jakéhokoli jazyka.

Závěrečné zhodnocení tématu

Jazykové vzdělávání patří k zásadním oblastem, kterým je potřebné věnovat zvýšenou péči zejména na úrovni základního vzdělávání, neboť dle výsledků výzkumu řady autorů děti a žáci nejlépe získávají jazykové kompetence v období rozvoje svých mentálních schopností. Proto je důležité klást důraz na podporu rozvoje jazykového vzdělávání, a to v prvé řadě zvyšováním odbornosti pedagogických pracovníků, kteří potřebují kromě neustálého udržování vlastních oborových kompetencí zvyšovat i povědomí o nejnovějších poznatcích v procesu učení se cizím jazykům, o metodách a technologiích usnadňujících jazykové vzdělávání. Dále je potřebné vybavit školy potřebnými technologiemi a výukovými aplikacemi umožňujícími individualizované jazykové vzdělávání.

V rámci MAP I nebylo realizováno systematické opatření zahrnující větší počet škol v oblasti jazykového vzdělávání, neboť, jak ukázaly i výsledky dotazníkového šetření, nepatří tato oblast mezi akcentované priority ze strany škol. Je to mj. dáno celostátní politikou, která dlouhodobě udržuje politiku povinného vzdělávání cizího jazyka (v některých případech dvou cizích jazyků) v rámci základního vzdělání, školy proto mohou mít pocit dostatečné sanace v této oblasti. Přesto šetření ukázala zejména nedostatek moderních opatření pro vzdělávání cizího jazyka a velký zájem o ně ze strany pedagogů (např. výuka s rodilým mluvčím, výměnné pobyty v cizí zemi, výuka s využitím digitálních technologií, využívání metody CLIL v základním školství ad.). Tyto metody mohou učinit vzdělávání pro žáky atraktivnějším a urychlit také zvládnutí cizího jazyka. Na tyto nástroje bude také v rámci MAP kladen důraz a bude podporována spolupráce škol sdílením dobré praxe.

Volitelné opatření 3

Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků

Současný svět čelí mnoha výzvám, u nichž je potřebné, aby si žák dokázal vytvořit vlastní názor, postoj a přizpůsobit také své chování a jednání tak, aby dokázal najít pro sebe a své nejbližší adekvátní místo v současné společnosti. V současném světě jsou často diskutovanými otázky migrace, chudoby, tolerance, humanitární pomoci, konfliktů a řada dalších, které s sebou přináší každodenní realita, byť se nemusejí přímo dotýkat pedagogů a žáků ve školách, ale promítají se do jednotlivých oblastí vzdělávání žáků v MŠ a ZŠ. Důležitou platformou pro rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků je také oblast mimoškolních aktivit, ať už v podobě zájmových kroužků, organizovaných návštěv složek samosprávy či účasti na neformálních aktivitách organizačních jednotek státu (např. policie, hasičský záchranný sbor apod.). Vzhledem k tomu, že v rámci ŠVP škol není

dostatečný prostor pro tyto aktivity, lze s úspěchem využívat regionální nabídku neformálního vzdělávání či připravit na základních školách vlastní zájmové kroužky v dané oblasti.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 (2015) řadí rozvoj aktivního občanství mezi 4 hlavní cíle smyslu vzdělávání: v nejobecnější podobě lze dle dokumentu smysl vzdělávání vyjádřit prostřednictvím čtyř jeho hlavních cílů: osobnostní rozvoj přispívající ke zvyšování kvality lidského života, udržování a rozvoj kultury jako soustavy sdílených hodnot, rozvoj aktivního občanství vytvářející předpoklady pro solidární společnost, udržitelný rozvoj a demokratické vládnutí, příprava na pracovní uplatnění. Na národní úrovni také deklaruje podporu rozvoje sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků zejména **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020** (2014). V dokumentu je zdůrazněna potřeba se při výchově zaměřovat na rozvoj aktivního občanství, participaci v občanské společnosti a vzdělávat k toleranci, vzájemnému respektu a demokratickým hodnotám. Rovněž je deklarována potřeba úprav RVP tak, aby podpořily občanské vzdělávání, založené na demokratických principech, výchově k uvědomělému občanství, podílení se na veřejných záležitostech a respektování lidských práv. Tyto hodnoty by měly být dle dokumentu rozvíjeny i prostřednictvím zájmového vzdělávání (pravidelnou výchovnou a vzdělávací činností, příležitostnou, tematickou rekreační, táborovou, osvětovou činností, otevřenou nabídkou spontánních činností). Dlouhodobý záměr také akcentuje výchovu v oblasti udržitelného rozvoje, jehož záměrem je vyvážení ekonomických, sociálních a environmentálních aspektů tak, aby bylo dosaženo vyšší kvality života jednotlivce, inkluzivní a prosperující ekonomiky, bezpečné a spravedlivé společnosti, a to vše při zachování či dokonce zlepšení životního prostředí pro další generace.

Na regionální úrovni rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí podporuje zejména **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016–2020** (2016), který zejména prostřednictvím EVVO podporuje rozvoj aktivního občanství, participaci v občanské společnosti prostřednictvím vzdělávání pro udržitelný rozvoj a výchovy k občanské toleranci, vzájemnému respektu a demokratickým hodnotám.

Strategický plán rozvoje města Olomouce v strategický plán rozvoje města prvků **projektové výuky** se zaměřením na oblast **kultury a kreativity**.

Příklady dobré praxe

V letech 2012–2014 byl realizován za podpory Ministerstva zahraničních věcí ČR a české rozvojové agentury projekt Svět v jednom dni – rozvojová témata v projektových dnech a v roce 2015 zadalo zpracování zhodnocení projektu a získání doporučení pro nově vznikající Národní strategii globálního rozvojového vzdělávání, přičemž jedním z výstupů bylo doporučení zahrnout globální rozvojové vzdělávání do krajských, případně místních akčních plánů.

- *Neformální setkávání Přátel angažovaného učení* – uskutečňuje se 1x ročně na ZŠ Olomouc Gagarinova, ZŠ Řezníčkova a ZŠ Samotišky za účasti pedagogů I. a II. stupně z dalších škol v Olomouci. Součástí setkání je 1x ročně výjezd na Sluňákov nebo

zajímavou

a

inspirující

školu.

Programy jednotlivých výjezdů: Rok 2016 (exkurze pedagogů na ZŠ Dr. Malíka v Chrudimi, ZŠ Řezníčkova: Efektivní komunikace), r. 2017 (ZŠ Gagarinova, Droždín - Jak pracovat s dítětem s poruchou attachmentu, Prezence adaptačního programu pro žáky 1. stupně - pedagogové ZŠ Gagarinova, ZŠ Gagarinova, Droždín - Komunikace hravě, Výtvarné dílny), r. 2018 (Sluňákov - Zážitková pedagogika, Čtenářská gramotnost - Mgr. L. Syrová), r. 2019 (Sluňákov - Konflikt a komunikace, ZŠ Samotíšky - Dramatická výchova)

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT

Školy plánují v letech 2016–2018 zlepšení zejména v těchto oblastech:

1. Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení – 67,6 %.
2. Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc – 67,6 %.
3. Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie – 67,6 %.
4. Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.) – 67,6 %.

Překážky škol nebyly v rámci dotazníkového šetření zpracovány.

Agregovaná data Popis potřeb školy

Základní školy

Všechny školy v této oblasti především uvádí společnou tvorbu pravidel třídy/školy a vedení k jejich dodržování.

V některých školách probíhají adaptační kurzy. Školy opět využívají samostatných třídnických hodin pro práci třídního učitele s kolektivem, případně za spolupráce se školním psychologem či speciálním pedagogem.

Velké téma na řadě škol je práce na sebereflexi a sebehodnocení žáků. Pravděpodobně jsou školy v této oblasti různě daleko, podrobně se z Popisu potřeb jednotlivých škol nedalo vyčíst, ale řada škol uvedla, že na tom pracují nebo by chtěli pracovat.

Důraz školy kladou na kvalitní komunikaci včetně veřejné prezentace (např. školní shromáždění), práce v komunitních kruzích

Oblast, kde by školy uvítaly pomoc, je zlepšení komunikace s některými rodiči a větší zapojení rodičů do aktivit školy.

Důležité je pořádání různých školních akcí, besed, spolupráce s organizacemi zabezpečujícími preventivní programy.

Priority jednotlivých škol jsou v budování kulturního povědomí a kulturní komunikace, dále budování povědomí o etických hodnotách (pravidla) a třetí prioritou je právě spolupráce a komunikace učitele, rodičů a žáků.

Mateřské školy

V oblasti sociálních a občanských kompetencí kladou mateřské školy důraz na vytvoření pravidel chování, které děti budou dodržovat. Chtějí se zaměřit na sebehodnocení. MŠ často navštěvují kulturní akce nebo naopak samy děti jako kulturní vložka vystupují nebo tvoří výrobky pro seniory či nemocné. Školky pořádají akce pro rodiče. Důležitá je komunikace s rodiči, která se v některých případech moc nedaří. Pedagogové by uvítali školení v této oblasti. Vzdělávání a výměna zkušeností je další vítanou oblastí podpory.

Hlavní prioritou MŠ pro nejbližší období je spolupráce školy, rodiče a dětí a pěstování kulturního povědomí a komunikace.

Závěrečné zhodnocení tématu

Pro úspěšný rozvoj sociálních a občanských kompetencí žáků je nezbytné další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich orientace v aktuálních tématech občanské společnosti – ať už je to povědomí o struktuře a fungování EU, uchopení problematiky extremismů a jeho forem ve společnosti, problematika národnostních a etnických menšin, rozvoj principů etiky a jejího významu v demokratické společnosti, rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáků ve vztahu k trhu práce a seznámení žáků s procesy fungování trhu práce v praxi, vztahu zaměstnavatel a zaměstnanec. Nezbytnou součástí je také tvorba nových/inovovaných vzdělávacích materiálů pro školy a metodických materiálů pro pedagogické pracovníky ZŠ. Takto nastavená opatření mohou vést k adekvátnímu zvýšení povědomí žáků o situaci v současném světě, k rozvoji jejich osobnostních charakteristik ve smyslu schopnosti spolupráce a tolerance, a to včetně k osobám se specifickými potřebami či odlišným kulturním či socioekonomickým zázemím.

Pro tuto oblast nebylo v rámci MAP I připraveno systematické opatření zahrnující vícero škol, v rámci MAP II bude tato problematika více akcentována zacílením na sdílení dobré praxe škol a vzdělávání pedagogů v oblasti rozvoje schopností žáků v oblasti učení, sebehodnocení a sebereflexe, což byla témata, která označily základní i mateřské školy v popisu potřeb za pro ně prioritní. Dále se tato oblast bude týkat aktuálních témat dnešní společnosti, jako jsou problematika udržitelného rozvoje, klimatické problémy, problémy migrace, bezpečného chování v reálném prostoru i kyberprostoru ad.

Volitelné opatření 4

Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

Pěstování kulturního povědomí a kulturní komunikace od raného věku (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění) je součástí mnoha výchovně-vzdělávacích oblastí v každé mateřské škole. Inspirace kulturními podněty pomáhají dětem lépe chápat informace v souvislostech a nesporně zážitek kulturního charakteru přispívá k vyšší míře zapamatování následně školou předané informace, neboť je opřen o fakt emocionálně zpracovaného prožitku. Kulturní a umělecké podněty ve výuce přispívají také k vytváření

celistvější osobnosti dítěte, neboť umožňují poznávat svět pomocí již jednou prožité skutečnosti předávané v kultivované formě. To je zejména pro oblast výchovy dětí neocenitelný zdroj inspirace, poučení, morálního zrání a také demonstrace příčiny a následku v životních jevech, se kterými se děti v budoucím životě setkají. Kulturní podněty a rozšiřování kulturního povědomí mimo přímý dopad na etiku mají dopad na chování dětí ve společnosti. Jsou důležitou platformou pro vytváření vlastního názoru, růstu jeho osobnosti v oblasti vedení kultivované diskuze, schopnosti prosadit svůj názor, přestože nemusí být vždy většinový. To nepochybně přispívá k růstu tolerance, empatie, ale také asertivity a demokratického rozvoje společnosti. V těchto oblastech je žádoucí v nadcházejícím období podporovat u dětí a žáků rozvoj kompetencí směřujících ke schopnosti pomoci druhému či říci si sám o pomoc, pokud se ocitnu v nesnázích, dále k prohlubování porozumění ke společnému generačnímu i mezigeneračnímu společenství a ke společnému životu s handicapovanými, ke schopnosti vyjádřit své vlastní potřeby a být ochoten naslouchat potřebám druhých, schopnosti naučit se vnímat a učit se vyjadřovat ke společenským jevům i potřebám místní komunity, diskutovat o problémech bez předpojatosti a beze strachu a nenávisti, schopnosti učit se z adekvátních kulturních a uměleckých námětů, zvyšovat schopnost porozumění „viděného a slyšeného“ a schopnosti uvědomit si zákonitosti mravního a etického chování, včetně jejich dopadů na budoucí zdravý a spokojený život v dospělosti, a dále schopnosti vyjadřovat vlastní myšlenky i emoce mimoverbálními postupy, jako např. metodou výchovné dramatiky, obrazem či hudbou.

Pro rozvoj kulturního povědomí je vhodné inspirovat se u modelu tzv. Kreativního partnerství, kdy do výuky vedle učitele vstupuje také umělec a formou projektové výuky řeší nejen aktuální látku, ale především umění spolupracovat, klima ve třídě, schopnost koncentrace či zájem o vzdělávání a to na základě formulovaných cílů ve spolupráci s učitelem. Tento formát spolupráce má přímé dopady nejen na třídu, ale také na pedagoga, který se od umělce může inspirovat a rozšiřovat škálu svých výukových metod. Školy mohou výrazněji rozvíjet spolupráce s kulturními institucemi – při budování soustavného vztahu mezi institucemi může spolupráce přesáhnout podobu návštěvy povinných titulů zabudovaných do osnov a sledovat například specifická občanská témata, která se v rámci nabídky kulturních institucí horizontálně sledují. Institucionální spolupráce a lepší vzájemná obeznámenost s cíli a potřebami školy může nastartovat větší rozsah výuky mimo školu, na který žáci velmi dobře reagují.

V současné době se v evropském měřítku začíná proměňovat také chápání podpory **tělesné kultury** člověka, která není chápána pouze jako záležitost jedince, výraz jeho individuálních zájmů a životního stylu, ale zároveň jako výchovná činnost užitečná z hlediska rozvoje jednotlivce i celé společnosti, neboť přispívá ke kultivaci lidského potenciálu, podporuje etické hodnoty a smysl pro fair play. Učí toleranci a zodpovědnosti a rozvíjí duševní, fyzické a sociální kvality. Svůj význam má i z hlediska prevence sociálně-patologických jevů na školách i ve společnosti, neboť podporuje konstruktivní využití volného času, ale může také pomoci bojovat proti některým společenským problémům, jako jsou intolerance, bezcílnost, násilí, nadužívání alkoholu či požívání nezákonných drog.

Přehled dotčených koncepčních dokumentů a legislativní rámec

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020 (2014) zdůrazňuje zejména význam zájmového vzdělávání při formování kulturních kompetencí dětí a žáků, neboť zájmové vzdělávání se zabývá aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní (prevence šíření rizikového chování), zdravotní (relaxační a regenerační), sociální – rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, nadání, upevňuje sociální vztahy. Rozvoj interkulturních kompetencí dětí již od úrovně mateřských škol podporuje zejména **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016–2020** (2016), který se zavazuje na úrovni mateřských škol podporovat zapojování mateřských škol a pedagogických pracovníků mateřských škol do rozvojových programů (např. podpora logopedické prevence, inkluzivního vzdělávání, rozvoj interkulturních kompetencí dětí, rozvoj polytechnického vzdělávání). V rámci tohoto dokumentu je deklarována také podpora spolupráce se základními uměleckými školami v Olomouckém kraji prostřednictvím financování kulturních aktivit těchto zařízení.

Strategický plán rozvoje města Olomouce vrategický plán rozvoje města prvků **projektové výuky** se zaměřením na oblast **kultury a kreativity**.

Realizované aktivity a projekty

- Interaktivní prožitkové osobnostně-rozvojové programy Sdružení D – Dramacentrum, např. dramatizace pro děti a žáky:
- Velká změna (děti 10–13 let): Martin po autonehodě přichází o zrak. Společně s ním a jeho rodinou se účastníci v modelových situacích pokoušejí adaptovat na život s postižením. Řeší dilema, zda zůstat u rodiny a v normální škole namísto přestupu do nabízené speciální internátní školy pro zrakově postižené. Drama pomáhá pochopit potřebu integrace postižených ve společnosti a některé možnosti její realizace.
- 500 miliard v podzemí (děti 13–15 let): Pěstování občanských postojů, postoje k ochraně přírody a místní komunity, angažovanost v ochraně přírody, seznámení dětí s něčím, co může mít fatální dopad pro fungování přírody i místa, ve kterém žijí. Cílem je naučit se diskutovat o problémech a umět se o nich bavit.
- Školní divadelní a literárně-dramatické kroužky, např. ZŠ Horka na Moravě, Waldorfská ZŠ a MŠ Kosinova, ZŠ Stupkova.

Identifikace potřeb

Agregovaná data dotazníkového šetření MŠMT

Ve všech hodnocených oblastech došlo k mírnému procentnímu zlepšení. Zlepšení však bylo ve všech případech velmi malé.

Agregovaná data Popis potřeb škol

Toto téma nebylo zvlášť v Popisu potřeb sledováno. Je zmiňováno v kapitole sociální a občanské dovednosti, případně ho školy zmínily v kapitole Další oblasti rozvoje potenciálu každého žáka.

Závěrečné zhodnocení tématu

Rozvoj kulturního povědomí a kulturní komunikace žáků patří k základním cílům vzdělávání, je tedy potřebné dále rozvíjet základní komunikační dovednosti a kulturní zvyky dětí na potřebné úrovni. Je zapotřebí posílit jejich schopnost se vyjádřit, umět formulovat vlastní myšlenky a názory a rozvíjet tak schopnost reflexe a sebereflexe, hodnocení a sebehodnocení. Je zapotřebí posílit schopnost dětí umět vyjádřit vlastní pocity a potřeby i mimoverbálními prostředky (artefiletickými a výchovně-dramatickými prostředky), a posílit tak schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc druhému. Ve školách je žádoucí rozšiřovat prostor pro rozvoj kultury komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání, vzdělávat pedagogické pracovníky a poskytovat finanční zabezpečení pro práci s kvalitní a přitažlivou dětskou literaturou, vzdělávacími materiály, ale také filmem, hudbou nebo jiným zdrojem současné umělecko-kulturní inspirace vhodné pro děti a žáky, zejména prostřednictvím návštěv kulturně-vzdělávacích programů provázaných s kurikulem a využívajících inspirativní kulturně-umělecké formy. Neméně důležitý je rovněž rozvoj tělesné kultury, neboť přispívá ke kultivaci lidského potenciálu, podporuje etické hodnoty a smysl pro fair play. Učí toleranci a zodpovědnosti a rozvíjí duševní, fyzické a sociální kvality. Svůj význam má i z hlediska prevence sociálně-patologických jevů na školách i ve společnosti.

V rámci MAP I nebylo zrealizováno systematické opatření pokrývající vícero škol. V rámci MAP II však s ohledem na specifickou tuto oblasti, kterou je zejména různorodost kulturních akcí a individuálního výběru jednotlivých škol neplánujeme rozsáhlejší projekt v této oblasti. Intervence budou směřovat zejména k podpoře zabezpečení soutěží či výstav, výukových programů, příp. proškolení pedagogických pracovníků. Hlavní aktivitou v rámci MAP v této oblasti je spolupráce základních uměleckých škol a jejich nabídka aktivit pro školy v území.

3.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území – jejich zapojení, způsob spolupráce a komunikace apod.

Dotčenými skupinami v oblasti vzdělávání jsou:

- pedagogičtí pracovníci,
- vedoucí pracovníci škol,
- pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání,
- pracovníci popularizujících vědu a kulturní reformu,
- rodiče dětí a žáků,
- veřejnost,
- zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice.

Podrobně je tato problematika řešena v kapitole 4.2 v rámci strategického rámce.

3.2.3. Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Při podrobnější analýze současného stavu vzdělávání v ORP Olomouc byly identifikovány některé oblasti, které brání dosažení optimálního stavu vzdělávacího systému.

Nejzásadnější oblastí, která se prolíná průřezově všemi definovanými oblastmi rozvoje školství a jejímž odstraněním by se řešila řada problémů, je nedostatek financí (např. na asistenty pedagoga a jejich vzdělávání, na pořízení kompenzačních pomůcek pro děti a žáky s SVP, finance na ohodnocení pedagogů, vedoucích učitelů studentských praxí i dalších nepedagogických pracovníků ve školství, chybějící infrastruktura a vybavení moderními pomůckami a digitálními technologiemi v MŠ a ZŠ). S nedostatkem financí také souvisí zastaralé stávající vybavení ZŠ a MŠ, tj. nedostatečné vybavení na podporu podnikatelského prostředí. Ne všechny problémy jsou však řešitelné pouze zajištěním financí, v ORP byl identifikován rovněž nedostatek prostor pro rozvoj kapacit ZŠ v polytechnické oblasti a rozvoj kapacit MŠ a s tím související současné klima školy ovlivněné technickým stavem budov a technickými možnostmi stávajících budov škol.

Pro zavádění inkluze či některých nových moderních metod výuky je rovněž překážkou velký počet žáků ve třídách, nemožnost půlení hodin apod.

Pro rozvoj základních gramotností byla definována nízká časová dotace (např. pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku), překážkou v oblasti rozvoje matematické gramotnosti je rovněž deklarovaná neatraktivnost oboru a nezájem žáků o studium matematiky nebo naopak nedostatečná podpora práce s žáky majícími zájem o výuku matematiky, nejednotnost v učebních postupech a metodách.

U oblasti výchova k podnikavosti jednoznačně vyplynulo, že školy toto téma zatím nepovažují za prioritu pro řešení, a pokud by toto téma chtěly řešit, nemají dosud dostatek odborníků, jak interních, tak případně externích, kteří by mohli na školách aktivity tohoto typu realizovat.

Ze strany pedagogů pak byla definována jejich nedostatečná motivace pro rozvoj DVPP, pro rozvoj polytechnického vzdělávání a výchovy k podnikavosti také opětovně jmenovaný nedostatek vzdělaných pedagogů pro dané oblasti.

Neřešením problémových míst může dojít ke snižování kvality prostředí škol, nenaplnění platných legislativních požadavků v docházce dětí do MŠ, dále při zavádění inkluze ke snížení kvality vzdělávání v důsledku velkého počtu žáků ve třídách a nedostatku kvalifikovaných asistentů pedagoga.

Velká administrativní zátěž kladená na školy může vést k tomu, že nebudou mít prostor realizovat další rozvojové programy. Rovněž při realizaci vzdělávacích programů pedagogických pracovníků a výchovných poradců dochází k organizačním a finančním potížím při zajištění pracovní náhrady za vzdělávaného pedagoga v době provozu ZŠ.

V případě nedostatečně ohodnocených a motivovaných pedagogů může dojít k jejich odlivu do jiného oboru či regionu. V případě nedostatečné motivace, mentoringu a prezentace případů dobré praxe může docházet ke stále většímu stereotypu v práci učitelů či k nedostatku kreativity.

3.3 Východiska pro strategickou část

V následující kapitole jsou zhodnoceny jednotlivé oblasti intervencí způsobem nastaveným v metodice „Postupy MAP“. Jsou vymezeny 4 prioritní oblasti pokrývající povinná, doporučená i volitelná opatření MAP (blíže k tematickému propojení problémových oblastí a opatření MAP viz kapitolu 3.2.1).

Za každou oblast je nejprve uvedena její charakteristika, jsou vymezeny problémové oblasti a klíčové problémy a dále jsou podrobně analyzována jednotlivá témata – jsou zmíněny důležité strategické dokumenty a zdroje, které reprezentují cíle a priority kraje v oblasti vzdělávání, jsou identifikovány potřeby škol v jednotlivých oblastech získané na základě dotazníkového šetření MŠMT v roce 2015, dále zmíněny dosavadní příklady dobré praxe v daném území a zhodnocena oblast ve vztahu k návrhu řešení prostřednictvím strategických cílů.

3.3.1. Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Prioritní oblast 1 Dostupnost a kvalita škol

(Povinné opatření MAP 1. Předškolní vzdělávání – dostupnost – inkluze)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina		Změna	Řešeno SC
Podpora motivace k využívání kapacit škol v místě bydliště	Zvýšení kapacit mateřských škol	Nedostatečná kapacita MŠ z důvodu legislativních změn		Naplnění požadavku školského zákona – přijetí dětí do MŠ je dostupné pro všechny rodiny	SC 1.1.1.
	Zvýšení kapacit základních škol	Rozvojem polytechnického, přírodovědného a IT vzdělávání a v důsledku demografického vývoje dochází ke snižování kapacity ZŠ		Vybudováním odborných učeben v nově vzniklých prostorách je zachována dostatečná kapacita ZŠ	SC 1.1.2. SC 4.1.2. SC 4.1.3. SC 4.1.5.
	Rozvoj infrastruktury MŠ	Zastaralé vybavení zahrad a vnitřních prostor, není podporovaný rozvoj IT, chybí bezbariérové úpravy, dílničky, kompenzační pomůcky, didaktické pomůcky		Moderní podnětné prostředí podporující rozvoj kompetencí dětí ve všech oblastech vzdělávání	SC 1.1.3. SC 2.1.2. SC 2.2.1. SC 3.2.1. SC 3.3.1. SC 3.4.1. SC 3.5.1. SC 3.6.1. SC 3.7.1. SC 4.1.1. SC 4.1.4. SC 4.2.1.
	Rozvoj infrastruktury základních škol	Nedostatek odborných učeben pro polytechnické vzdělávání, k výuce		Moderní podnětné vnitřní prostředí, dostatek didaktických	SC 1.1.4. SC 2.1.2. SC 2.2.1. SC 2.4.1.

		cizích jazyků, IT, zastaralé vybavení vnitřních prostor, chybí kompenzační a didaktické pomůcky, nedostatečný rozvoj ŠD a ŠJ, knihoven, chybí infocentra		a kompenzačních pomůcek a odborných učeben, infocentra a moderní knihovny, moderně vybavené ŠD a ŠJ – rozvoj všech oblastí vzdělávání	SC 3.2.2. SC 3.3.2. SC 3.4.2. SC 3.5.2. SC 3.6.2. SC 3.7.2. SC 4.1.2. SC 4.2.2.
	Energeticky úsporná opatření mateřských a základních škol	Vysoké provozní náklady, nevhodná pocitová tepelná pohoda, nesoustředěnost dětí a žáků		Úspora provozních nákladů, vyšší soustředěnost dětí a žáků, celkové kulturnější prostředí, které také působí na klima školy	SC 1.1.5. SC 1.2.1.
	Rozvoj zázemí a rozšíření spektra pro mimoškolní a volnočasové aktivity dětí a žáků	Nedostatečné materiálně-technické zázemí k rozšíření nabídky volnočasových aktivit – nedostatečná kapacita učeben, nevyhovující tělocvičny, taneční sály, školní hřiště a zahrady		Dostatek nových příležitostí pro všechny zájemce o volnočasové aktivity, moderní vybavení všech prostor, prevence sociálně patologických jevů	SC 1.5.3. SC 3.1.3. SC 3.2.3. SC 3.3.3. SC 3.4.3. SC 3.5.3. SC 3.6.3. SC 3.7.3. SC 4.1.6. SC 4.2.4.

Prioritní oblast 2 Inkluzivní vzdělávání

(Povinné opatření MAP 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Podpora implementace novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání	Podpora možnosti vzdělávání v přípravných třídách	Nedostatek finančních prostředků	Systematické začleňování dětí se SVP do přípravných tříd	SC 1.1.2 SC 1.2.2 SC 2.1.1 SC 2.3.1 SC 2.3.2
	Podpora zajištění bezbariérových úprava školních budov	Nedostatek finančních prostředků	Dostupnost prostor ZŠ pro žáky s tělesným postižením	SC 1.1.2 SC 1.1.4
Aplikace podpůrných opatření	Materiálové vybavení škol v oblasti speciálních a kompenzačních pomůcek	Nedostatek finančních prostředků	Rozšíření možnosti vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření	SC 1.5.1 SC 1.5.2 SC 1.5.3 SC 2.4.1– SC 2.4.4 SC 2.5.2 SC 3.1–4.3
Systémová podpora asistentů pedagoga	Další vzdělávání asistentů pedagoga	Nedostatečná nabídka kurzů a DVPP	Zvýšení počtu kvalifikovaných asistentů pedagoga	SC 2.3.1
	Systém finanční podpory asistentů	Nedostatečná legislativní podpora	Zvýšení počtu kvalifikovaných	SC 2.3.2

	pedagoga	AP	asistentů pedagoga	
Podpora vzdělávání žáků se speciálními potřebami	Podpora vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním	Nedostatečný počet bezbariérových škol, chybí speciální a kompenzační pomůcky, nedostatek finančních prostředků na zajištění asistenta pedagoga, přetížení poradenských zařízení	Dostatek speciálních a kompenzačních pomůcek, finančních prostředků na řešení bezbariérovosti škol, dostatečné kompetence pedagogů při vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním	SC 1.1.3 SC 1.1.4 SC 1.2.2 SC 1.2.3 SC 1.2.4 SC 1.5.1 SC 1.5.2 SC 2.1.2 SC 2.2.1 SC 2.3.1 SC 2.3.2 SC 2.5.2 SC 3.1–4.3
	Podpora vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním	Chybí včasná diagnostika žáka se sociálním znevýhodněním, nedostatek finančních prostředků na personální zajištění, nedostatečná finanční podpora, rodinné zázemí znevýhodněných, omezené možnosti účasti žáků na neformálním a zájmovém vzdělávání	Dostatek finančních prostředků na asistentů pedagoga, dostatek prostředků na účast žáků se sociálním znevýhodněním na školních akcích i v mimoškolních kroužcích, zařazení do tříd s menším počtem žáků, zřízení fondu na podporu žáků se sociálním znevýhodněním	SC 1.5.3 SC 2.3.1 SC 2.3.2 SC 2.4.2 SC 2.5.1 SC 2.5.2 SC 3.1–4.3
	Podpora nadaných žáků	Malá informovanost pedagogů, chybí včasná diagnostika, nedostatek financí na školního psychologa a asistenta pedagoga, chybějící prostředky na pomůcky, velký počet žáků ve třídách	DVPP v oblasti nadaných žáků, včasná diagnostika (školní psycholog), dostatek vhodných pomůcek podle potřeb žáka	SC 1.1.2 SC 1.2.2 SC 1.2.3 SC 1.2.4 SC 1.3.2 SC 1.5.1 SC 1.5.2 SC 2.2.1 SC 2.3.1 SC 2.3.2 SC 2.4.3 SC 3.1–4.3
	Podpora a integrace cizinců	Nedostatečná podpora výuky českého jazyka, nedostatečná komunikace s rodinou, nedostatek vzdělávacích materiálů a pedagogické podpory pro výuku češtiny jako druhého cizího jazyka, nedostatek školních psychologů, asistentů, rozdílné sociokulturní prostředí	Intenzivní výuka českého jazyka dětí a žáků cizinců, DVPP pedagogů a asistentů, dostatek tlumočnicků a sociálních pracovníků, psychologů ve školách, dostatek finančních prostředků na zajištění výuky cizinců	SC 1.2.2 SC 1.2.3 SC 1.3.1 SC 1.3.2 SC 1.4.1 SC 2.1.2 SC 2.2.1 SC 2.3.1 SC 2.3.2 SC 2.4.4 SC 2.5.2 SC 3.1–4.3
Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků	Začlenění problematiky vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených	Nedostatek adekvátních vzdělávacích programů a kurzů pro přípravu pedagogů	Začlenění problematiky sociálního znevýhodnění do vzdělávacích	SC 1.3.1 SC 1.3.2 SC 2.5.1

	sociálním vyloučením do pregraduálních programů		programů vysokých škol, DVPP	
	DVPP na podporu začleňování dětí s potřebou podpůrných opatření	Nedostatečné zařazení programů na podporu zavádění podpůrných opatření	Dostatečná nabídka DVPP	SC 1.2.2 SC 1.3.2 SC 2.5.2

Prioritní oblast 3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků

(Povinné opatření MAP 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání)

Téma 3.1 a 3.2 Čtenářská a matematická gramotnost

(Povinné opatření MAP 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Čtenářská gramotnost – legislativa/vzdělávací politika	Nedostatečná stabilní finanční podpora pro rozvoj čtenářské gramotnosti	Problém systému financování ZŠ	Je třeba se zaměřit na dlouhodobé, snad trvalé projekty pro soustavnou práci ve školách v oblasti čtenářské gramotnosti	SC 1.2.3 SC 1.3.1 SC 3.1.1
	Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti mimo školu	Finanční, časové i organizační nároky na uspořádání exkurzí, návštěvy výstav, tematických programů atd.	Trvale finančně podporovat školní akce tohoto typu, více provázat spolupráci státních knihoven, univerzit, divadel atd. se základním školstvím	SC 3.1.2 SC 3.1.4
	Nízká časová dotace pro rozvoj čtenářské gramotnosti mimo výuku	Vytíženost pedagogických pracovníků, nedostatečná finanční motivace pedagogů pro další mimoškolní činnost	Dlouhodobé zafinancování čtenářských kroužků, klubů či podobně zaměřených mimoškolních aktivit	SC 3.1.2 SC 3.1.3
Čtenářská gramotnost – kurikulum	Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole v oblasti čtenářské gramotnosti	Učitelé na školách nemají dostatečný časový prostor k systematickému dalšímu vzdělávání v oblasti čtenářské gramotnosti. Nejsou dostatečně motivováni k dalšímu rozvoji v této oblasti.	Pestrá nabídka kvalitního dalšího vzdělávání v oblasti čtenářské gramotnosti, motivace učitelů, spolupráce škol, finanční zajištění	SC 3.1.1 SC 3.1.2 SC 1.2.4 SC 1.3.2 CS 1.5.3
Matematická gramotnost – legislativa/vzdělávací politika	Nedostatečná stabilní finanční podpora pro rozvoj matematické gramotnosti	Problém systému financování ZŠ	Je třeba se zaměřit na dlouhodobé, snad trvalé projekty pro soustavnou práci ve školách v oblasti matematické gramotnosti	SC 3.2.1 SC 3.2.3 SC 1.3.1

	Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj matematické gramotnosti mimo školu	Finanční, časové i organizační nároky na uspořádání exkurzí, návštěvy výstav, tematických programů atd.	Trvale finančně podporovat školní akce tohoto typu, více provázet spolupráci státních knihoven, univerzit, divadel atd. se základním školstvím	SC 3.2.2 SC 3.2.3 SC 3.2.4
	Nízká časová dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku	Vyčíženost pedagogických pracovníků, nedostatečná finanční motivace pedagogů pro další mimoškolní činnost	Dlouhodobé zafinancování matematických kroužků či podobně zaměřených mimoškolních aktivit	SC 3.2.1 SC 3.2.2 SC 3.2.3
Matematická gramotnost – kurikulum	Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole v oblasti matematické gramotnosti	Učitelé na školách nemají dostatečný časový prostor k systematickému dalšímu vzdělávání v oblasti matematické gramotnosti, nejsou dostatečně motivováni k dalšímu rozvoji v této oblasti	Pestrá nabídka kvalitního dalšího vzdělávání v oblasti matematické gramotnosti, motivace učitelů, spolupráce škol, finanční zajištění	SC 3.2.1 SC 3.2.2 SC 1.2.4 SC 1.3.2 SC 1.5.3

Téma 3.3 Zvýšení jazykových kompetencí dětí a žáků

(Volitelné opatření MAP Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Legislativa/vzdělávací politika	Nedostatečná stabilní finanční podpora pro rozvoj jazykové gramotnosti	Problém systému financování ZŠ	Je třeba se zaměřit na dlouhodobé, snad trvalé projekty pro soustavnou práci ve školách v oblasti matematické gramotnosti	SC 3.3.1 SC 1.2.3 SC 1.3.1
	Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj jazykové gramotnosti mimo školu	Finanční, časové i organizační nároky na uspořádání exkurzí, návštěvy výstav, tematických programů atd., legislativní nejistota při organizování zahraničních exkurzí a pobytů	Trvale finančně podporovat školní akce tohoto typu, více provázet spolupráci státních knihoven, univerzit, divadel atd. se základním školstvím, zajistit jednoznačný legislativní výklad či pokyn směrnici k organizaci zahraničních výjezdů na základní škole	SC 3.3.2 SC 3.3.3 SC 3.3.4
	Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole v oblasti jazykové gramotnosti	Učitelé na školách nemají dostatečný časový prostor k systematickému dalšímu vzdělávání v oblasti jazykové	Pestrá nabídka kvalitního dalšího vzdělávání v oblasti jazykové gramotnosti, motivace učitelů,	SC 3.3.1 SC 3.3.2 SC 3.3.4 SC 1.2.,4

		gramotnosti, nejsou dostatečně motivováni k dalšímu rozvoji v této oblasti	spolupráce škol, finanční zajištění	
Kurikulum	Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj jazykové gramotnosti	Velké nároky na pedagogické pracovníky, jejichž vytíženost je již velmi značná, z toho plynoucí pomalý rozvoj v této oblasti	Vytvoření a zafinancování samostatného pracovníka pro rozvoj jazykové gramotnosti na školách	SC 3.3.3 SC 1.5.3

Téma 3.4 Zvýšení digitálních kompetencí dětí a žáků

(Volitelné opatření MAP Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Zvýšení digitálních kompetencí dětí a žáků	Rozvoj digitálních kompetencí žáků mateřských a základních škol a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních a mateřských škol v oblasti digitálních kompetencí	Nedostatečná obnova stávající infrastruktury, nedostatek finančních prostředků na nákup nových digitálních technologií	Otevření vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím nákupu nových digitálních technologií a údržby a modernizace stávajících technologií, zlepšení kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi, rozvíjení informatického myšlení žáků, včetně žáků se specifickými vzdělávacími potřebami	SC 1.1.4 SC 3.4.1 SC 3.4.2 SC 2.4.1 SC 2.4.2 SC 2.4.3

Téma 3.5 Podpora environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků

(Doporučené opatření MAP Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání...)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Podpora environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků	Rozvoj kompetencí dětí a pedagogických pracovníků ZŠ a MŠ v oblasti environmentální výchovy	Nedostatečné prostorové zázemí a chybějící vybavení pro vlastní výuku environmentální výchovy	Rozšíření nabídky, vývoj a realizace nových environmentálních výukových programů, účast škol na environmentálních programech, podpora vybavení stávajících a nové zřizování přírodovědných pracovišť škol, včetně koutků živé přírody a jejich údržby, zřízení a rozvoj venkovních učeben	SC 3.5.1 SC 3.5.2 SC 3.7.1 SC 3.7.2 SC 3.7.3 SC 3.5.3 SC 3.5.4

Téma 3.6 Rozvoj kulturního povědomí dětí a žáků stejné jako výše (Volitelné opatření MAP Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Rozvoj kulturního povědomí dětí a žáků	Školy nemají dostatečné personální a materiální zajištění pro rozvoj kulturního povědomí a vyjádření žáků, včetně tělesné kultury. Chybí propojení škol s kulturními a kreativními odvětvími formou častějších návštěv kulturních institucí, spolupráce umělců a pedagogů při výuce, která by se mohla zaměřit na soudržnost kolektivu, schopnost koncentrace, rozvoj kreativity žáků (a předání dobré praxe pedagogům).	Nedostatečné dosavadní financování aktivit v oblasti kulturních kompetencí, které stojí v pořadí potřeb škol na okraji zájmu. Z toho důvodu nebyla věnována dostatečná pozornost i zvyšování kompetencí učitelů v této oblasti či rozšiřování nabídky projektových a volnočasových aktivit při školách. Nedostatečná znalost nabídky kulturní institucí směrem ke školám, neznalost metodiky propojení umělců a pedagogů v rámci výuky.	Zvyšování kvality pedagogických pracovníků (DVPP, sdílení příkladů dobré praxe, semináře, workshopy atd.). Rozšiřování stávající nabídky volnočasových aktivit a spektra materiálního vybavení škol. Rozvoj spolupráce škol s konkrétními kulturními institucemi formou dlouhodobých partnerství za účelem sledování jasně definovaných dlouhodobých cílů, zapojování umělců do výuky.	SC 3.6.1 SC 3.6.2 SC 3.6.3 SC 3.6.4

Téma 3.7 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (Volitelné opatření MAP Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Sociální a občanské kompetence dětí	Rozvoj schopnosti sebereflexe a sebehodnocení	Nízká podpora alternativních metod výuky, malý prostor pro diskuzi s dětmi a zjištění jejich potřeb, malá spolupráce s rodiči dětí	Větší prostor pro formulaci vlastních potřeb u dětí a vyjadřování se k dění v MŠ, učení základů společenského chování	SC 3.6.1 SC 3.7.1

Prioritní oblast 4: Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce (Doporučené opatření MAP)

Téma 4.1 Podpora polytechnického vzdělávání dětí a žáků (Doporučené opatření MAP Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání...)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Polytechnické vzdělávání dětí a žáků	Rozvoj kompetencí dětí a pedagogů MŠ v oblasti polytechnické výchovy	V rámci předškolního vzdělávání je zařazeno polytechnické vzdělávání dětí v MŠ jen podle uvážení MŠ, chybí dostatek kvalifikovaných pedagogů	Zpracování polytechnického vzdělávání do ŠVP MŠ, realizace DVPP MŠ v oblasti polytechnického vzdělávání	SC 4.1.1
	Rozvoj kompetencí dětí a pedagogů ZŠ v oblasti polytechnické výchovy	Nedostatek prostor v současných budovách škol, nedostatek financí na volitelné předměty a kroužky, nedostatek kvalifikovaných pedagogů, snížená zručnost žáků	Zajištění materiálově-organizačního zázemí nezbytná úprava ŠVP škol, pořízení vzdělávacích materiálů pro školy, vytvoření systematického vzdělávacího programu Polytechnické vzdělávání pro pedagogické pracovníky, vytvoření vzdělávacích materiálů a metodických materiálů, realizace projektové výuky na téma Zvýšení manuální zručnosti žáků a realizace projektů v rámci přírodovědných předmětů	SC 1.1.4 SC 4.1.2
	Nízký zájem o vzdělávání v technických oborech	Nedostatek prostor pro atraktivní výuku technických oborů	Vznik odborných učeben s patřičným zázemím, rozvoj motorické a tvořivé schopnosti a dovedností žáků, používání vhodných nástrojů a pomůcek	SC 1.1.4 SC 4.1.3
	Chybějící spolupráce mateřských, základních a středních škol v oblasti polytechnické výchovy	V rámci základního vzdělávání není systematicky realizována spolupráce mateřských, základních a středních škol	Úprava ŠVP škol, zaměření se na mezipředmětové vztahy, budování sdílených dílen, realizace projektových dnů a dnů otevřených dveří, realizace přednášek, výpůjčky konkrétního technického zařízení, vzdělávání pedagogů, společná setkávání pedagogů MŠ, ZŠ a SŠ a výměna jejich zkušeností, projekty typu „Učíme se navzájem“	SC 1.1.4 SC 4.1.4

Téma 4.2 Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků (Doporučené opatření MAP Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků	Neexistence uceleného vzdělávání v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy v MŠ Není v rámci předškolního vzdělávání systematicky realizována výchova k podnikavosti, kreativitě a iniciativě žáků,	- Nedostatečné didaktické kompetence pedagog. pracovníků - Nedostatečné množství pomůcek a materiálů pro rozvoj iniciativy a kreativity - nedostatečné finanční zdroje na nákup výtvarného materiálu a pomůcek, - nejsou vytvořené metodické postupy.	- Vytvoření metodických postupů pro rozvoj praktických dovedností - úprava ŠVP PV - spolupráce s inspirativními osobnostmi	SC 4.2.1 SC 4.1.1. SC 3.7.1. SC 1.3.1.
Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků	Neexistence uceleného vzdělávání v této oblasti na úrovni ZŠ	- Nedostatečné didaktické kompetence pedagog. Pracovníků - nedostatek vzdělávacích a metodických materiálů - nedostatek příležitostí k získání praktických dovedností	- úprava ŠVP - proškolení pedagog. Pracovníků v oblasti výchovy k podnikavosti - tvorba vzdělávacích a metodických materiálů - spolupráce s inspirativními osobnostmi, setkání s osobnostmi, podnikateli, přednášky na školách i mimo školu, webináře, online přednášky	SC 4.2.2 SC 4.1.2. SC 4.2.3 SC 3.4.3 SC 1.3.1. SC 4.3.1
Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků	Nedostatek kompetentních pedagogických pracovníků pro vedení neformálních aktivit	- Nedostatek času možností a odborných kompetencí pedagogických pracovníků - nedostatečné finanční ohodnocení - chybějící náměty na zajímavé aktivity	- Rozšíření nabídky zájmových aktivit - nové vzdělávací materiály pro neformální vzdělávání - Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků - proškolení pedagog. Pracovníků - zapojení osobností a podnikatelských subjektů a dalších organizací z praxe	SC 4.2.3 SC 4.1.1 SC 4.1.2 SC 3.7.3 SC 4.1.6 SC 3.4.3 SC 4.3.1 SC 1.5.3 SC 1.3.2 SC 1.1.6 SC 2.4.3 SC 2.4.2 SC 2.4.1 SC 2.4.4
Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků	Neexistence uceleného vzdělávání v rámci ŠVP ZV	- odtrženost škol od praxe - špatná orientace pedagogických pracovníků v potřebách praxe a trhu	- proškolení pedagog. pracovníků - Začlenění problematiky výchovy	SC 4.2.4 SC 4.1.5 SC 3.7.1 SC 3.7.2

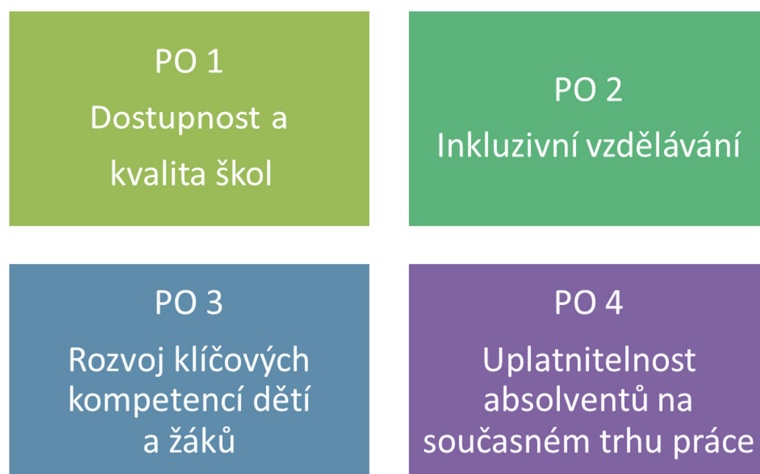

žáků		práce	k podnikavosti, kreativitě a iniciativě do ŠVP na základních školách - setkávání pedagogů a odborníků z praxe	SC 4.3.1 SC 1.4.1 SC 4.1.5 SC 4.1.3 SC 4.1.6
Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků	Malá schopnost pedagogů identifikovat potenciál žáků v oblasti podnikavosti	Neexistence popisu kompetencí žáků v podnikavosti	- vytvoření testovacího nástroje	SC 4.2.5 SC 4.1.3 SC 4.3.1 SC 3.7.2

Téma 4.3 Rozvoj kariérového poradenství na základních školách (Doporučené opatření MAP Kariérové poradenství v základních školách)

Problémová oblast	Klíčový problém	Příčina	Změna	Řešeno SC
Rozvoj kariérového poradenství na základních školách	Školská poradenská pracoviště nedostatečně efektivně podporují žáky při výběru navazujícího vzdělávání podle schopnosti a zaměření žáků a podle potřeb trhu práce	Nedostatečná časová kapacita výchovného poradce z důvodů: - chybějících adekvátních diagnostických nástrojů, - ne vždy aktuální přehled výchovných poradců o aktuálním stavu trhu práce, - chybí specializované studium kariérového poradenství na vysokých školách a nedostatečná nabídka kurzů pro kariérové poradce, - nedostatečná spolupráce rodičů s kariérovými poradci na školách a nedostatečná motivace významné části žáků k výběru školy a budoucího povolání, - nedostatečné finanční prostředky na zabezpečení poradenské činnosti	Vhodný výběr střední školy Kariérový poradce má aktuální informace o vývoji na trhu práce a vývoji ekonomiky Efektivní podpora organizačních opatření ve smyslu navýšení (a dofinancování) potřebných dalších hodin práce kariérového poradenství Vytvořená regionální síť podnikatelů, firem a oborových sdružení Funkční diagnostické testovací nástroje pro žáky v oblasti klíčových kompetencí a osobnostní charakteristiky	SC 4.3.1 SC 1.5.1 SC 1.5.2 SC 2.4.1 SC 2.4.2 SC 2.4.3

3.3.2. Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

3.3.3. SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Silné stránky	Slabé stránky
PO1 Dostupnost a kvalita škol ▪ široká síť a dostupnost MŠ a ZŠ v řešeném území ▪ ochota investovat do rozvoje škol i do jejich vybavení ▪ zájem dětí, žáků a rodičů o volnočasové aktivity	PO 1 Dostupnost a kvalita škol ▪ klima školy ovlivněné technickým stavem školních budov ▪ nižší kapacita předškolního vzdělávání včetně zařízení pro děti do 3 let než je poptávka ▪ nevyhovující stav vzdělávací infrastruktury
PO 2 Inkluzivní vzdělávání ▪ stabilizace podpory při vzdělávání pro děti a žáky se SVP a jejich zákonné zástupce (vytvořen základní legislativní rámec; dobrá spolupráce SPC a PPP; nabídka bezbariérových školských zařízení; vytvořena strategie podpory pro žáky s odlišným mateřským jazykem; existence NNO a jiných subjektů pomáhajících dětem se SVP a jejich rodičům) ▪ zájem rodičů o začleňování dětí a žáků se SVP do hlavního vzdělávacího proudu ▪ existence platformy síťování a příkladů dobré praxe, které pomáhají pedagogům vytvořit výukové materiály a pomůcky k podpoře dětí a žáků se SVP	PO 2 Inkluzivní vzdělávání ▪ nepřívětivé podmínky reálného prostředí (neochota rodičů intaktních dětí přijmout do kolektivu dětí se SVP; velký počet žáků ve třídách, legislativa neodpovídá potřebám praxe) ▪ nedostatečná připravenost pedagogických pracovníků v dílčích oblastech práce se žáky v heterogenní třídě (diferencovaná výuka, pedagogická diagnostika, žák s OMJ, žák s problémovým chováním, žák se specifickou poruchou učení, žák s mimořádným talentem a nadáním) ▪ nedostatečná kontinuální podpora konzultací a supervizí pedagogů a pedagogických pracovníků (zvláště spolupracujících s asistentem pedagoga)

PO 3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků ▪ spolupráce s vysokými školami v regionu ▪ existence sítě spolupracujících škol v oblasti většiny klíčových kompetencí ▪ podpora zřizovatelů	PO 3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků ▪ nedostatek financí pro materiální zabezpečení podpory klíčových kompetencí ▪ nedostatečný časový prostor pro realizaci projektové a mezipředmětové výuky ▪ nedostatečné využívání aktivizačních metod ve výuce
PO 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce ▪ existence technicky zaměřených firem a jejich nabídky na spolupráci ▪ spolupráce s UPOI, KAP, ÚP ▪ široká nabídka neformálního vzdělávání	PO 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce ▪ nedostatečná kompetentnost lidí ve školách ▪ časová náročnost práce výchovného/kariérového poradce ▪ slabá spolupráce neziskových organizací a škol

Příležitosti	Hrozby
PO 1 Dostupnost a kvalita škol ▪ předškolní zařízení dostupná pro všechny rodiny v místě bydliště ▪ využití dotačních titulů ▪ zesílení spolupráce vzdělávacích institucí s Univerzitou Palackého i s místními podniky a firmami	PO 1 Dostupnost a kvalita škol ▪ nedostatečné finanční zajištění zřizovatelem ▪ snižování kvality prostředí škol ▪ nedostatečně rychlé reakce na výkyvy demografického vlivu a vlivu trhu práce na školství
PO 2 Inkluzivní vzdělávání ▪ využívání supervize, intervize a vzájemných hospitací mezi pedagogy, jako běžné součásti pedagogické praxe ▪ zajištění udržitelnosti programů podpůrných opatření pro společné vzdělávání dětí včetně kontinuální rozšiřování platformy spolupracujících škol a sdílení zkušenosti mezi nimi a podpora nových ověřených způsobů vzdělání (např. třídy s uplatněním technik ABA terapie) ▪ prohlubování spolupráce s NNO a UPOL	PO 2 Inkluzivní vzdělávání ▪ společensky kontroverzní téma ▪ nedostatečná motivace pedagogických pracovníků ke zvyšování kvalifikace a dalšímu vzdělávání, zvláště v oblasti práce s dětmi a žáky s odlišným mateřským jazykem, s dětmi a žáky s poruchami chování a s mimořádným talentem a nadáním ▪ nárůst dětí s problémovým chováním a agresivitu u dětí
PO 3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků ▪ využití příkladů dobré praxe a tandemové výuky	PO 3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků ▪ nadměrná administrativní zátěž pedagogů (RVP, šablony, projekty)

▪ rozšířená nabídka mimoškolní činnosti na podporu rozvoje klíčových kompetencí žáků ▪ v rámci nového financování školství možnost využití půlených hodin	▪ nepředvídatelnost úprav RVP ▪ zvyšující se počet dětí a žáků se SVP
PO 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce ▪ navázat užší spolupráci s Katedrou technické a informační výchovy UPOI, využití studentů ▪ aktivnější role města a kraje v iniciaci přímé spolupráce NNO a škol ▪ využití úspěšných podnikatelů k popularizaci oboru	PO 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce ▪ nejednoznačnost priorit MŠMT v základním školství (úpravy RVP...) ▪ spojení pozice výchovného a kariérového poradce ▪ nedostatek odborníků pro polytechnické vzdělávání a podnikavost v ZŠ